
TARTU LINNA 2018. AASTA

EELARVE

SISUKORD

Sissejuhatus	1
Ülevaade majanduskeskkonnast.....	1
Määruse üldiseloomustus	4
Eelarve üldnäitajad	6
Eelarve menetlemise käik linnavalitsuses	10
1. Tulud	14
1.1. Põhitegevuse tulud	16
1.1.1. Maksud.....	18
1.1.2. Kaupade ja teenuste müük	21
1.1.3. Toetused.....	32
1.1.4. Muud tegevustulud.....	37
1.2. Investeeringustegevuse tulud	39
1.2.1. Põhivara müük	39
1.2.2. Põhivara soetuseks saadav toetus.....	39
1.2.3. Finantstulud.....	40
2. Kulud v a l d k o n d a d e lõikes	41
2.1. Üldised valitsussektori teenused.....	44
2.2. Avalik kord.....	47
2.3. Majandus	49
2.4. Keskkonnakaitse.....	53
2.5. Elamu- ja kommunaalmajandus	56
2.6. Tervishoid.....	59
2.7. Vaba aeg ja kultuur.....	60
2.8. Haridus	66
2.9. Sotsiaalne kaitse	76
2.10. Välisprojektid	80
3. Kulud v a h e n d i t e k a s u t a j a t e lõikes	87
3.1. Linnavolikogu kantselei	88
3.2. Linnakantselei	90
3.3. Arhitektuuri ja ehituse osakond.....	96
3.4. Avalike suhete osakond.....	99
3.5. Ettevõtluse osakond.....	102
3.6. Haridusosakond.....	106
3.7. Kultuuriosakond	131
3.8. Linnamajanduse osakond	150
3.9. Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond.....	166
3.10. Linnavarade osakond.....	170
3.11. Rahandusosakond	179
3.12. Sotsiaal- ja tervishoiuosakond.....	185
4. Finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus	205
4.1. Finantseerimistegevus	206
4.2. Likviidsete varade muutus.....	210

Tartu linna 2018. a eelarve

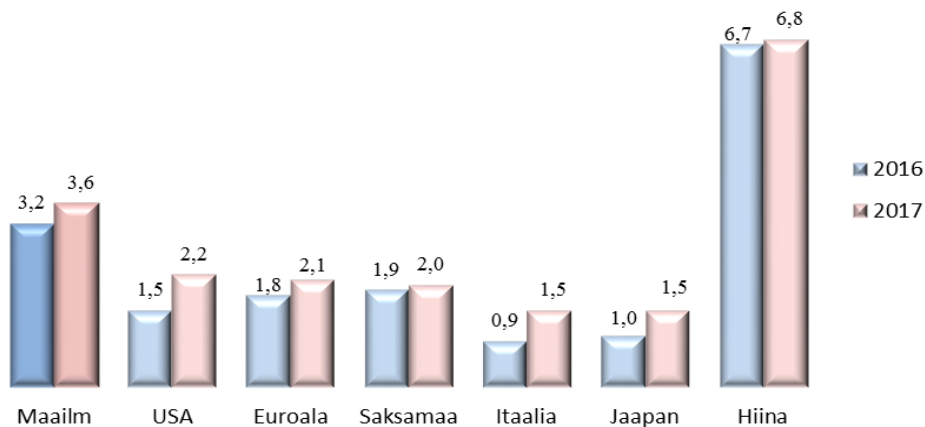
SELETUSKIRI

SISSEJUHATUS

Ülevaade majanduskeskkonnast

Globaalne majanduskasv on tugevemas. 2017. a prognoositakse oktoobris avaldatud IMFi „World Economic Outlooki“ põhjal majanduskasvuks 3,6% ning 2018. a 3,7%. Euroala kasvas 2016. a 1,8%, 2017. a kasvuks prognoositakse 2,1% ja 2018. a 1,9%.

Majanduskasv (%)

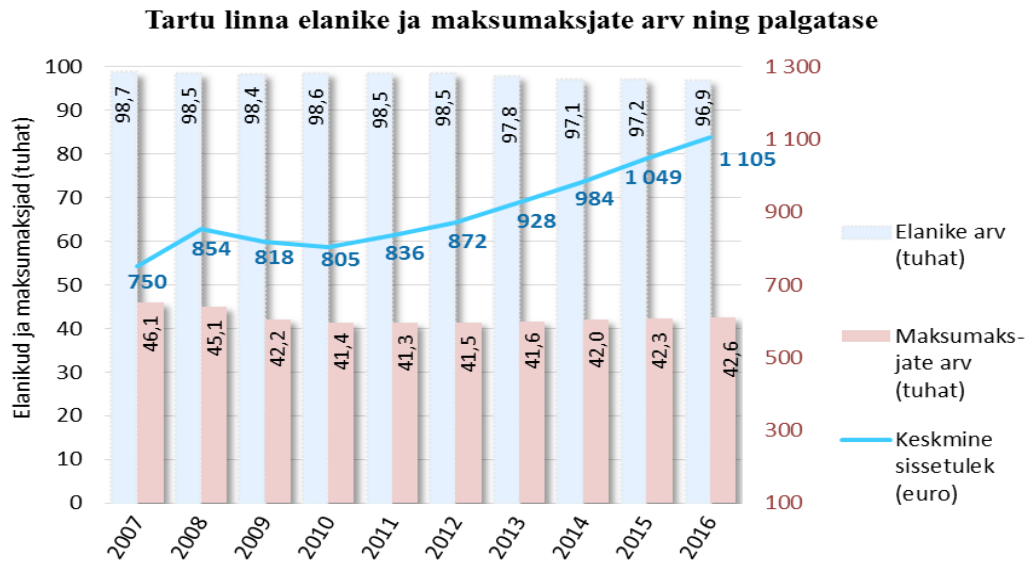

Eesti majandus kasvas 2016. a 2,1%. 2017. a majanduskasvuks prognoosib IMF 4,0% ning 2018. a 3,7%. Rahandusministeeriumi värskeimas prognoosis on vastavad numbrid 4,3% ning 3,3%. Peamiste kaubanduspartnerite majandustulemused on olnud oodatust positiivsemad, mis on avaldanud mõju ka Eesti majanduskasvule. EL rahastusprogramm ning kohalike omavalitsuste volikogude valimisega kaasas käiv investeerimistegevuse aktiivsuse tõus annavad olulise tõuke majanduskasvule. Samas on nii ettevõtete kui kodumajapidamiste säästmine endiselt ajaloolises võrdluses kõrge. Viimane asjaolu on omane nn bilansilisele retsessioonile, mis on arenenud majandusi tabanud, ning võib Jaapani kogemust arvestades kesta veel aastaid.

Tartu on Eesti suuruselt teine linn ja Lõuna-Eesti keskus. Rahvastikuregistri andmetel elas seisuga 31.12.2016. Tartus 96 904 inimest. Käesoleva eelarve koostamise hetkeks on viimased olemasolevad andmed kuupäevaga 31.10.2017, mil Tartus oli 96 848 elanikku.

Tartu elanike arv olnud viimastel aastatel tugevas languses. Oluliseks põhjuseks on selles olnud valglinnastumine – tartlased asuvad elama Tartu naabervaldadesse. Maksumaksjate arv, mis majanduskriisi ajal kiiresti vähenes, ei ole majanduse kasvule pöördumisega kaasnevalt taastunud. Ühest küljest viitab see siinsete ettevõtete tootlikkuse tõusule, kuid teisest küljest võib madal hõivatute arv mõjuda negatiivselt tööturul tööd mitte leidvate inimeste oskustele. Samuti pärsib väike maksumaksjate arv linna tulubaasi. Tartu linna maksumaksjate osakaal elanike arvu suhtes on vaid 43%, mis on kahe protsendipunkti võrra Eesti keskmisest madalam. Tartu keskmine brutopalk on eelarve koostamise hetkeks 1157 eurot ületades Eesti keskmist näitajat 13 euro võrra.

Järgneval joonisel on elanike ja maksumaksjate arv kuvatud vasakul teljel ning keskmine brutosissetulek paremal teljel. Tartu elanike arv on viimastel aastatel oluliselt vähenenud peamiselt inimeste lahkumise tõttu naaberomavalitsustesse ning Tallinnasse. Maksumaksjate arv kasvas viiendat aastat järjest, kuna tööpuudus ja muud majanduskriisi negatiivsed mõjud on muutunud järjest väiksemaks ning mõju avaldas kindlasti ka 2014. a 1. juulist jõustunud töötamise registreerimise korra muudatus. Maksumaksjate arvu kasv on aga olnud väga aeglane ning 2016. a näitaja jääb ligi 3500 maksumaksja võrra kriisieelsele tipule alla.

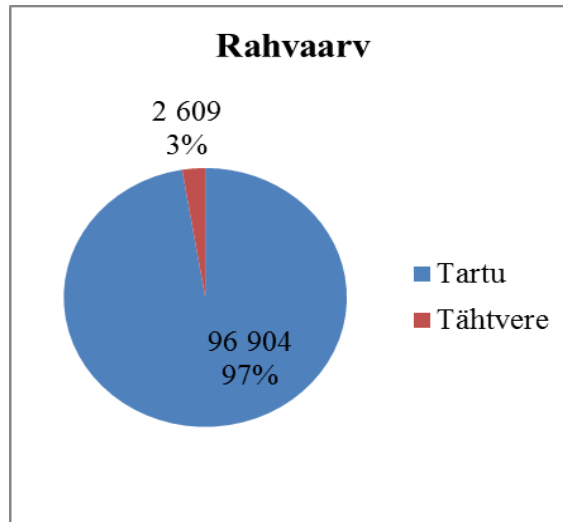

Vabariigi Valitsus tegi 2017. a veebruaris ettepaneku Tartu linna, Luunja valla ja Tähtvere valla ühinemiseks. Haldusterritoriaalse korralduse muutmise seaduslikuks aluseks on Eesti territooriumi haldusjaotuse seadus (ETHS) ning haldusreformi seadus (HRS). Haldusreformi eesmärk on toetada kohaliku omavalitsuse üksuste võimekuse kasvu kvaliteetsete avalike teenuste pakkumisel, piirkondade arengueelduste kasutamisel, konkurentsivõime suurendamisel ja ühtlasema piirkondliku arengu tagamisel. Selle eesmärgi elluviimiseks nähakse HRS-iga ette valdade ja linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmine, mille tulemusena peavad kohaliku omavalitsuse üksused olema võimelised iseseisvalt korraldama ja juhtima kohalikku elu ning täitma seadusest tulenevaid ülesandeid.

Tartu volikogu nõustus riigi poolt Tartu linnale ning Luunja ja Tähtvere vallale tehtud ühinemiseettepanekuga tingimusel, et vallad liituvad linnaga ning Tartu linna õiguslik järjepidevus säilib. Tartu linna elanikud hääletasid ühinemise vastu (seisukoha andis 626 tartlast, kellest 426 oli liitumise vastu). Tähtvere valla elanikud soovisid Tartu linnaga liituda, Luunja valla elanikud mitte. 24. juuli istungil otsustas valitsus, et nimetatud ühinemist kavandatud kujul lõpule ei viida. Lõpetati ühinemismenetlus Luunja valla (4251 elanikku) liitmiseks Tartu linna ja Tähtvere vallaga (2609 elanikku). Lõplikuks otsuseks oli Tähtvere valla liitumine Tartu linnaga ning kohaliku omavalitsuse üksuseks (KOVü) jääb Tartu linn ligi 99 500 elanikuga. Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse (ETHS) § 10 lg-st 2 tulenevalt jõustub haldusterritoriaalse korralduse ning sellest tulenev haldusüksuste nimistu muudatus valdade ja linnade osas vastavalt kehtestatavale haldusterritoriaalsele korraldusele toimunud kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päeval. Volikogude valimistulemuste väljakuulutamise päevast alates jõustub ühinevate kohalike omavalitsuse üksuste ühinemisleping (ETHS § 10 lg 4). Eeltoodu tulemusel on käesolev eelarve koostatud uuest Eesti haldusterritoriaalsest korraldusest lähtuvalt.

Tähtvere vald on Tartu maakonnas asuv kahe aleviku (Ilmatsalu ja Märja) ning 10 küлага vald, kus on ligi 2600 elanikku. 31,6% elanikest on koondunud valla territooriumil olevatesse alevikesse: Märjale ja Ilmatsallu. Keskmine valla elanik on 41,5 aastane. Valla pindala on 114,79 km². Valla elanikkond on pidevas muutumises. Põhilise osa sellest annab sisse- ja väljaränne. Kahel viimasel aastal ületas valda sisseränne väljarännet. Tähtvere valla elanike migratsioon on suhteliselt suur tänu Tartu linna naabrusele - Tartu linnast asus valda elama 81 ja Tartusse lahkus 63 inimest.

Tartu linna ning Tähtvere valla liitumine võimaldab pehmemdada valglinnastumisega kaasnevaid probleeme. Ulatusliku linna äärsesse valdadesse kolimisega võib kaasneda kohaliku omavalitsuse üksuse tulude-kulude tasakaalu paigast nihkumine. Kaasneda võivad ka negatiivsed tendentsid reaalses elukeskkonnas: funktsioonide laialivalgumine, transpordivajaduse kasv, maakasutusprobleemid, keskkonna- ja sotsiaalsed mõjud, linnakeskuse tühjenemine. Liitumine toob kulude suhtes adekvaatsema tulubaasi ning võimaldab edukamat ühiste väärtuste ja eesmärkide seadmist.

Eesti kohalike omavalitsuste (KOV) finantsautonoomia on väike. KOVid saavad mõjutada vaid 17% oma tuludest, 83% otsustatakse keskvalitsuse tasandil. Kohalikud maksud moodustavad vaid 1% tuludest. Omavalitsustele laekuv maamaks tugineb siiani 2001. a maa hindamise tulemustel, kuigi maa turuväärtus on oluliselt (5-6 korda) kasvanud. KOVide osakaal avaliku sektori kulutustes on märkimisväärselt madalam kui OECD riikides keskmiselt. Võrreldes teiste OECD liikmesriikidega on Eesti kohalike omavalitsuste tulude genereerimise võime väike. Tartu linn ja Tähtvere vald on Eesti teiste kohalike omavalitsuse üksustega võrreldes küll suhteliselt hea finantssuutlikkusega, kuid üldisemalt vaadates on nende finantsautonoomia liiga väike. Selline olukord omab olulist mõju linna finantssuutlikkusele ja selle kaudu linnaeelarvele.

Määruse üldiseloostus

2018. a eelarve on koostatud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOF) põhimõtetest lähtuvalt. KOFis sätestatu ning Tartu Linnavolikogu 11.10.2012 määruse nr 74 „Tartu linna eelarve koostamise, täitmise ja finantsjuhtimise kord“ alusel on eelarveosadeks:

- 1) põhitegevuse tulud;
- 2) põhitegevuse kulud;
- 3) investeerimistegevuse tulud;
- 4) investeerimistegevuse kulud;
- 5) finantseerimistegevus;
- 6) likviidsete varade muutus.

Eelarvestruktuuri selline ülesehitus annab võimaluse eristada põhitegevusi ja investeerimistegevusi. Toodud struktuuriga selgub üheselt linna põhitegevuse tulude ja kulude vahet, dünaamika ja omafinantseerimise ehk investeeringute tegemise ja laenude maksmise võimekus.

2018. a eelarve koosneb määruses toodud regulatsioonist ja alljärgnevatest lisadest:

- lisa 1 on esitatud koondeelarve põhitegevuse tulud ja kulud, investeerimistegevuse tulud ja kulud, finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus;
- lisa 2 kajastab tulubaasi jaotust tululiikide lõikes;
- lisa 3 on esitatud linna põhitegevuse kulud tegevusalade ja majandusliku sisu järgi;
- lisa 4 on esitatud investeerimistegevuse kulud;
- lisa 5 kajastab linna finantseerimistegevuse kulusid;
- lisa 6 kajastab linna rahavoogude prognoosi.

Seletuskiri on koostatud analoogselt järjestuses koondeelarve struktuuriga. Sissejuhatavale osale järgneb üldiseloostus eelarve tulude kohta (1. osa), mis jagunevad põhitegevuse tuludeks ja investeerimistegevuse tuludeks. Sellele järgneb üldiseloostus linna kulude kohta valdkondade lõikes (2. osa). Põhjalikumalt on kulud lahti kirjutatud seletuskirja 3. osas kasutajate (volikogu ja linnavalitsuse struktuuriüksused) lõikes. Nii valdkondlike kui kasutajate lõikes esitatud kulude puhul on eristatud põhitegevuse ning investeerimistegevuse kulusid. Finantseerimistegevuse eelarve on esitatud 4. osas koos likviidsete varade muutuse eelarveosaga.

Eelarve summad on esitatud eurodes. Vastavalt eelarve koostamise korrale esitatakse eelarve seletuskirjas andmed eelmise eelarveaasta tegelike, käesolevaks eelarveaastaks kinnitatud ja eelseisvaks eelarveaastaks kavandatud tulude ja kulude kohta. 2017. a täpsustatud plaan on tabelites esitatud seisuga 31.10.2017, võttes arvesse II lisa-eelarvega tehtud muudatusi. Eelarve seletuskirjas võrdluseks toodud näitajad 2016. a eelarve täitmise ja 2017. a eelarve kohta ei sisalda Tartu linnaga liidetud Tähtvere valla summasid, välja arvatud peatükk „Eelarve üldnäitajad“.

Eelarve sisaldab kõiki tulusid ja kulusid (kõikehaaravuse põhimõte) ning on koostatud brutomeetodil kalendriaastaga ühtiva eelarveaasta kohta (aastase kehtivuse põhimõte). Üldreeglina ei ole tulu- ja kuluartiklid üksteisest sõltuvuses (universaalsuse põhimõte). See tähendab, et eelarve tulude puhul ei ole kindlaks määratud sihtotstarbelist kulutamist, st tulud tervikuna on mõeldud finantseerimaks kulusid tervikuna. Erandina on siiski teatud tululiikide osas ette nähtud sihtotstarbeline kasutamine.

Kavandatavate kulutuste summa võrdub tulude ja muude kulude katteks kasutatavate vahendite summaga (tasakaalustatuse põhimõte). See tähendab, et eelarve on formaalselt tasakaalus ning täidetud on KOF-i nõue, mille kohaselt eelarve tuleb peab võrduma likviidsete varade muutuse eelarveosa kogusumma ja finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma vahet. Formaalselt tasakaalust tuleb eristada eelarve sisulist tasakaalu, mis on lahti kirjutatud peatükis „Eelarve üldnäitajad“.

Esmakordselt on eelarve koostatud tekkepõhisest arvestuspõhimõttest lähtuvalt. See tähendab, et tehingud kajastatakse vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Kuna varasematel aastatel oli eelarve kassapõhine (kassapõhises eelarves kavandatakse majandustehingud selles perioodis, millal planeeritakse nendega seotud raha laekumine või väljamaksmine), on ka võrdlusandmed kassapõhised. Seetõttu võib erinevast arvestusmeetodist tuleneda teatud erisusi aastate võrdluses.

Käesoleva eelarve koostamisel on aluseks võetud lisaks rahanduse valdkonda reguleerivatele riiklikele ja Tartu linna õigusaktidele:

- Riigi eelarvestrateegia 2018-2021;
- 2018. a riigieelarve eelnõu;
- Rahandusministeeriumi suvine majandusproгноos 2017;
- Eesti Panga majandusproгноosid ja -kommentaaris;
- IMFi „World Economic Outlook“ oktoober 2017;
- Euroopa Komisjoni „European Economic Forecast“ kevad 2017;
- Maailmapanga „Global Economic Prospects“ juuni 2017;
- Tartu linna eelarvestrateegia aastateks 2018-2021;
- Arengustrateegia "Tartu 2030";
- Tartu linna arengukava aastateks 2018-2025;
- Tartu linna valdkondlikud arengukavad;
- Eesti Reformierakonna ja Eesti Keskerakonna koalitsioonilepe Tartu linna juhtimiseks aastatel 2017-2021;
- Vabariigi Valitsuse 13.07.2017 määrus nr 127 „Tartu linna ja Tähtvere valla osas haldus-territoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muutmise“.

Eelarve üldnäitajad

2018. a eelarves kavandatud tegevustega liigutakse samm-sammult edasi Tartu linna arengustrateegiast „Tartu 2030“ tuleneva visiooni ning 2018-2025. a arengukavas sätestatud eesmärkide poole. Visiooni kohaselt on Tartu aastaks 2030 tegusate, loovate ja õnnelike inimeste linn. Tartu on Eesti vaimupealinn ja traditsioonidega ülikoolilinn: nooruselinn, kus loovus ja avatud mõtlemine toetavad arendustegevust, ettevõtlust ja innovatsiooni. Tartu on unikaalse kultuuripärandiga ja modernse elukeskkonnaga, turvaline, säästvalt arenev ja aktiivset koostööd tegev euroopalik linn; atraktiivne ja turvaline reisisiht ning Eesti arengut edendav keskus.

Käesolev eelarve tugineb ka Eesti Reformierakonna ja Eesti Keskerakonna koalitsioonileppel Tartu linna juhtimiseks aastatel 2017-2021, mis hoiavad silme ees peamist eesmärki – parandada linlaste elukvaliteeti ning muuta Tartu atraktiivsemaks nii investoritele kui ka linna külalistele.

2018. a eelarve prioriteedid:

- Tartu linn on konkurentsivõimeline tööandja: haridus-, sotsiaal- ja kultuuri töötajate töötasu tõstmine;
- hariduse kättesaadavuse tagamine: hoiame kinni kavast renoveerida kõik Tartu koolimajad 12 aastaga;
- kultuuri väärtustamine: töötame selle heaks, et Tartust saaks aastal 2024 Euroopa kultuuripealinn, muuseumitöötajate stipendiumid, kirjanike motiveerimine, Kirjanduslinn Tartu tegevused;
- Tartu tuntuse suurendamine turismi sihtkohana;
- kooli- ja lasteaialaste tee turvalisemaks ja mugavamaks muutmine;
- Maarja tugikeskuse peremajade ehitamine;
- kaasaegsete IT lahenduste rakendamisse ettevõtluse elavdamiseks, linnaelanike heaolu kasvu ja kaasamise;
- Tähtvere valla integreerimine linna tegevustesse.

Linnaeelarve peamiseks alusdokumendiks on sel aastal esmakordselt arengukava osana esitatud igaaastaselt uuendatav nelja eelseisvat aastat käsitlev linna eelarvestrateegia. Tartu eelarvestrateegias aastateks 2018-2021 on sätestatud linna peamiseks eelarvepoliitilisteks eesmärkideks:

- põhitegevuse tulemi kasv;
- investeringute püsivalt kõrge osakaal kogukuludest;
- arengukavas planeeritud eesmärkidest lähtuva investeerimistegevuse ellu viimiseks maksimaalses võimalikus mahus välisrahastuse kasutamine, tagades linnapoolse omafinantseerimise;
- võlakooormuse hoidmine mõõdukal tasemel;
- jätkata vastutustundlikku eelarvepoliitikat.

Nendest põhimõtetest on lähtunud ka linna 2018. a eelarve koostamisel. Tartu linna eelarvestrateegias kavandati 2018. a eelarve mahuks 173,3 miljonit eurot, käesolev eelnõu on esitatud mahus 174,7 miljonit eurot ehk 3% suurem, kuna Vabariigi Valitsuse 13.07.2017 määrusega nr 127 „Tartu linna ja Tähtvere valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muutmise“ liideti Tartu linnaga Tähtvere vald ning moodustus haldusüksus nimega Tartu linn. Tähtvere vald käesoleval aastal eelarvestrateegiat ei uuendanud, kuid valla eelarvestrateegias aastateks 2017-2020 oli eelarve mahuks kavandatud 3,5 miljonit eurot.

Allolevas tabelis on esitatud eelarve ja eelarvestrateegiate summa olulisemate näitajate võrdlus miljonites eurodes. Eelarvestrateegiates kavandatu kajastub üldplaanis edukalt ka eelarves. Laenukohustuste võrdlus eelarvestrateegiaga on toodud seletuskirja neljandas, finantseerimistegevust seletavas osas. Strateegiat ja eelarvet võrreldes esineb sisemisi struktuurseid nihkeid põhitegevusekulude ja investeringute vahel, kuna eelarvestrateegia koostamise ajal ei olnud teada 2018. a riigieelarvest tulenevaid trende, millega kaasnes tööjõukulude märgatav kasv. Käesolevas eelnõus on kavandatud haridus-, kultuuri- ja sotsiaalhoolekandetöötajate tööjõukulude kasv suuremana kui eelarvestrateegia ette nägi.

Eelarve ja eelarvestrateegia võrdlus (mln eurodes)

	Eelarve	Eelarvestrateegia
Tulud	160,6	159,4
Kulud	169,0	166,2
Laen	6,0	5,7
Likviidsete varade muutus	-2,5	-1,1
Eelarve maht	174,7	173,3

2018. a eelarve sissetulekute ja väljaminekute kogumahuks on **174 688 708** eurot, mis on 9% enam kui 2017. a esialgses eelarves ja 1% vähem kui 2017. a täpsustatud eelarves. Tulubaasist 81% moodustavad põhitegevuse tulud, 11% investeerimistegevuse tulud, 7% finantseerimistegevuse tulud (laen) ning 1% likviidsete varade kasutuselevõtt. Eelarve kulude mahust 77% on kavandatud põhitegevuseks, 20% investeringuteks ning 3% finantseerimistegevuseks.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus sätestab nõude, mille kohaselt peab omavalitsusüksuse eelarve põhitegevuse tulemi lubatav väärtus üldreeglina olema aruandeaasta lõpu seisuga null või positiivne. Eelarve projekti kohaselt kujuneb põhitegevuse tulemiks 2018. a 8 369 237 eurot.

2018. a on planeeritud kaasata laenuvahendeid 11 600 000 eurot, millest 5 639 291 eurot kulub olemasolevate finantskohustuste refinantseerimiseks ning 5 960 709 eurot investeringute rahastamiseks. Võlakohustuste teenindamiseks on kavandatud 777 901 eurot.

Linna laenukohustused koos avaliku ja erasektori partnerlusprojektidest tulenevate kohustuste jäägi- ja faktooringu kohustusega moodustavad 2018. a lõpuks 72 155 486 eurot ehk 51% põhitegevuse tuludest. Sellega püsib Tartu kindlalt KOFSis sätestatud lubatud netovõlakoormuse piirides. Planeeritava ning maksimaalse võimaliku netovõlakoormuse vahe (nn laenupuhver) on 13,1 miljonit eurot (vt täpsemalt seletuskirja neljandast, finantseerimistegevuse osast). Tähtvere valla laenukohustused on 1 671 836 eurot ning sisalduvad eeltoodud summades.

Tulud

Linna 2018. a **põhitegevuse tulude** üldmahuks kavandatakse 142 104 773 eurot, mis on käesoleva aasta täpsustatud eelarvega võrreldes 5,2% suurem, kuna kaasnevalt haldusreformiga on oodata ka muudatusi kohalike omavalitsuste rahastamises. Riik kavandab omavalitsuste tulubaasi suurendamist 30 miljoni euro võrra, sh tulumaksueraldise töstmise kaudu 20 miljonit eurot ning tasandusfondi kaudu 10 miljonit eurot. Riigieelarve seaduse kohaselt on 2018. a kohalikele omavalitsustele edasiantava füüsilise isiku tulumaksu määr 11,86%. 0,26 protsendipunkti suurune tõus tuleneb: 0,23 protsendipunkti majanduskriisi eelse taseme taastamiseks (kriisi mõjul langetati kohalikele omavalitsustele edasiantava tulumaksu osakaalu 0,53 protsendipunkti), 0,01 protsendipunkti ujumise algõpetuse vahendite arvel ning 0,02 protsendipunkti hariduse tugispetsialistide ja -teenuste toetuse arvel. Kavandatud on ka tasandusfondi parameetrite muutmine ning hariduslike erivajadustega õppekorralduseks täiendav toetus, mis kahel eelneval aastal jõudis Tartu linnani kohtuvaidluste tulemusena. Toetusfondi kaudu eraldatakse ka lasteasutuste palgakasvu motiveerimise toetust, taastatakse riiklik matusetootus, tulubaasi arvatakse ka asendushoolduse teenuse osutamise toetus.

Linna peamisteks tuludeks on üksikisiku tulumaks 76 061 000 eurot, maamaks 763 400 eurot, linnaasutuste kaupade ja teenuste müügist saadav tulu 17 865 621 eurot ning riigilt ja muudelt institutsioonidelt saadavad toetused 45 341 452 eurot.

Tulumaksu kasvuks võrreldes 2017. a täpsustatud eelarvega on kavandatud 7,4%. Tulumaksu põhiliseks kasvuteguriteks järgmisel aastal on lisaks riigi poolt eraldatava tulumaksuosa tõusule 0,26 protsendipunkti võrra ka keskmise palga kasv ning vähemal määral ka tulu saajate arvu kasv.

Maamaksutulu püsib endisel tasemel, milleks on 763 400 eurot, sh endise Tähtvere valla maadelt 63 400 eurot. Tulu kohalikest maksudest (reklaamimaks, teede ja tänavate sulgemise maks, parkimistasu) kavandatakse 1 373 000 eurot.

Investeerimistegevuse tulude laekumisena on planeeritud **18 514 235** eurot, millest põhivara müük moodustab 2 080 000 eurot (maa müük 2 000 000 eurot ning linnale kuuluvate muude materiaalsete

väärtuste müük 80 000 eurot). Põhivara soetuseks saadavat sihtfinantseerimist on kavandatud 15 920 235 eurot, millest suuremad summad lähevad linna teede ja tänavate ehitusse, Raatuse ja Variku kooli remondiks. Võrreldes käesoleva aastaga toetused mõnevõrra vähenevad, sest lõppfaasi jõuab viimaste aastate suurima objekti Tartu idapoolse ringtee ehitus. 14 000 eurot on kavandatud intressitulused ning 500 000 eurot dividenditulu AS-lt Tartu Veevärk.

Kulud

Põhitegevuse kuludeks on kavandatud 133 735 536 eurot. Kulud kasvavad võrreldes 2017. a täpsustatud eelarvega 5,1%. Põhitegevuse kulude osatähtsus on 77% eelarvest. 57% põhitegevuse kuludest moodustavad hariduse valdkonna kulud. 2018. a eelarvest läheb linna lasteaedade, koolide, kultuuri- ja sotsiaalasutuste ning linnavalitsuse töökulude kasvuks ühtekokku 5 miljonit eurot. See on ulatuslik kasv, mis puudutab kõiki Tartu linnavalitsuse süsteemis töötavaid inimesi. Põhitegevuse tulud ületavad kulusid 8 369 237 euro võrra, mis näitab, et KOFSi kriteerium on täidetud ning nimetatud ülejäägi saab suunata investeerimistegevuseks.

Investeerimistegevuse kuludeks planeeritakse kokku 35 313 881 eurot. Investeeringud moodustavad linnaeelarve kuludest 20%. Investeerimistegevuse kateallikatest moodustavad linna omafinantseeringu vahendid 19 393 646 eurot (54%) ja toetused 15 920 235 eurot (46%). Järgmisel aastal on suuremad investeeringud kavandatud linnasiseste teede ja tänavate korrastamiseks – Tartu idapoolse ringtee ehituse lõpetamiseks 1 895 000 eurot (2017. a tööde maht 5 355 000 eurot), Ihaste kergliiklusteele 1 788 000 eurot, investeeringuteks projekti SmartEnCity projekti raames 4 380 000 eurot, rattarendisüsteemi arendamiseks 2 808 723 eurot. 1. septembriks lõpetatakse Raatuse kooli renoveerimine ning jätkatakse 2016. a kevadel eelarvestraategias algatatud koolide korrastamise kava.

Investeerimistegevuse tulem ehk investeerimistegevuse tulude ja kulude vahe, -16 799 646 eurot, kaetakse 8 369 237 euro ulatuses põhitegevuse tulemi, 5 960 709 euro ulatuses finantseerimistegevuse ja 2 469 700 euro ulatuses likviidsete varade kasutuselevõtu arvelt.

Üldvalitsemise valdkonnas on suunaks efektiivsuse suurendamine, olemasolevate IT lahenduste arendamine ja uute kasutuselevõtt (finantstarkvara) ning linnaelanikele teenuste parema kättesaadavuse ja kaasamisvõimaluste loomine kaasaegseid tehnoloogilisi võtteid kasutades. Seoses maavalitustegevuse lõpetamisega muudetakse perekonnaseisutoimingute seadust selliselt, et Tartu linnale maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusena pannakse perekonnaseisutoimingute tegemise kohustus. Lisanduvad ülesanded tulenevad 14.04.2016 Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud isikuandmete kaitse üldmäärusest, millega asendatakse senine andmekaitse direktiiv. Uus määrus on otsekohaldav, mis tähendab, et koos siseriiklike rakendusaktidega hakkab see asendama ka senist Eesti isikuandmete kaitse seadust. Määrust hakatakse kohaldama alates 25. maist 2018. a.

Hariduse valdkonna põhirõhk on suunatud seadusega omavalitsusüksusele pandud ülesannete täitmisele ning linna arengukavast tulenevate aastatel 2018-2025 peamiste meetmete ja tegevuste kindlustamisele. Eesmärgiks on Tartu positsiooni tugevdamine rahvusvahelistuva ülikoolilinnana ja Eesti hariduselu eestvedajana, kus õppetöö kõrge kvaliteedi tagab õppijakeskne võrgustikupõhine haridussüsteem ja kõrgelt hinnatud pedagoogid. Ühtlasi peame oluliseks luua Tartus soodsad tingimused kõigi põlvkondade lõimimiseks elukestvasse õppesse.

Selle saavutamiseks on vaja teha koostööd riigi ja erasektori erineva taseme haridusasutuste ja hariduse tugiteenuseid osutavate asutustega, lapsevanemate, õpilasesinduste jt huvigruppidega ning olla avatud teiste riikide positiivsetele kogemustele. Arengukava perioodi prioriteetseteks teemadeks on munitsipaalharidusasutuste kaasajastamine, nüüdisaegse õpikäsituse elluviimine ja hariduse kättesaadavuse parandamine. Tähtsal kohal on haridusasutuste muutmine nüüdisaegsemaks ja turvalisemaks, nüüdisaegse õpikäsituse elluviimist toetava juhtimise ja õppe korraldamine, haridustöötajate väärtustamine ja nende professionaalse arengu toetamine. Hariduse valdkonda suunatakse 37% investeerimiskuludest, suuremad objektid on Maarjamõisa lasteaed, Raatuse Kool, Tamme Kool, Keslinna kool ning Forseliuse kool.

Kultuuri valdkonnas on prioriteediks huvihariduse ja huvitegevuse teenuste arendus ning kultuuri-töötajate palkade võrdsustamine sarnaste ametikohtadega teistes valdkondades.

Tähtis on noortesordi pearaha säilitamine stabiilsel tasemel, tagades sellega kõigile treeneritele stipendiumi asemel palga maksmise ning sotsiaalmaksu tasumisega riiklikud garantiid tervise- ja pensionikindlustuses. Oluliseks peetakse esindusmeeskondade toetamise põhimõtete täiustamist ning Tartu linna omandis olevate spordibaaside, spordirajatiste ning Laululava ja selle ümbruses paiknevate terviseradade arendamist. Noorsootöös on prioriteediks noorte osaluse ja kaasatuse praktikate tugevdamine, sh noortealgatus projektide toetamise süsteemi uuendamine ning noortevolikogu töö jõustamine. Eesmärgiks on, et Tartust saaks aastal 2024 Euroopa kultuuripealinn. 2018. a toimub Tartus Rally Estonia 2018. 22.-24. juunini toimub Tartus üliõpilasfestival Gaudeamus 2018, millega tähistatakse Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva. Jätkuvad arendused huvihariduse paremaks korraldamiseks 1. juulil 2017 kehtima hakanud oluliste muudatuste valguses noorsootöö seaduses. Muudatuste kohaselt määratakse riigieelarvest valdadele ja linnadele täiendav toetus 7–19 aastaste noorte süsteemse ja juhendatud huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavuse ja mitmekesisuse parandamiseks eesmärgiga suurendada nende võimalusi omandada teadmisi, oskusi ja hoiakuid valitud huvialal.

Sotsiaalse kaitse valdkonnas tegeletakse jätkuvalt teenuste mahu ja vajadustele vastavuse analüüsimisega ja teenuste arendamisega saavutamaks paremat kvaliteeti. Samuti kasutatakse võimalusi teenuste arendamiseks läbi avanevate Euroopa Liidu struktuurfondide. Tellitakse uuringuid selgitamiseks välja rahulolu olemasolevate võimalustega ning leidmaks uusi arengusuundi. Tegeletakse hoolduskoormuse leevendamise ja asendushoolduse ja päevakeskuse teenustele sobiva ruumilahenduse leidmise ning koduhooldusteenuste ja isikliku abistaja teenuste suurendamisega. Omastehooldajaid toetatakse koolitustega. Jätkatakse juhtumikorraldusest lähtuva tugiisikuteenuse pakkumist tööelise elanikkonna sotsiaalprobleemide ennetamiseks ning nõustamisteenuste süstematiseerimist toimetulekuraskuste ennetamiseks. Oluliseks peetakse tööle saamise toetamist. Luuakse peredele võimalusi sotsiaalmajutusteenuseks, et tagada iseseisvat toimetulekut. Parandatakse allasutuste palgatingimusi ja erialase täiendamise võimalusi. Eurorahade toel alustatakse Maarja Tugikeskuse peremajade rajamisega.

Majanduse valdkonna prioriteedid on elukeskkonna atraktiivsuse parandamine, sh elujõulise kesklinna kavandamine ja turismi arendamine ning tõhusam koordineerimine ning Tartu linna turundus. Tihendatakse koostööd lähivaldadega linna piire ületavate planeeringute koostamisel. Prioriteetideks on ka ettevõtlusaktiivsuse tõstmine, kõrgema lisandväärtusega tootmise arendamine, ettevõtjate ja teadlaste koostöö, loomeettevõtlus, taristute arendamine ja taastuvenergia kasutusprintsipiide väljatöötamine ja rakendamine nii elamumajanduses kui transpordisektoris. Targa ja säästva linnakeskkonna terviklahenduse projekti „SmartEnCity“ kaudu targa ja säästva linnakeskkonna terviklahenduse elluviimine.

Keskkonnakaitse seisukohalt on olulised keskkonnateadlikkuse edendamine, energiasäästlike linnaplaneerimise meetodite rakendamine ja avalike hangete keskkonnaaspektide arvestamise kriteeriumide väljatöötamine. Jätkuvalt on prioriteediks jäätmemajanduse efektiivne korraldamine ning vee- ja kanalisatsioonisüsteemi arendused.

Kõiki ülalnimetatud valdkondi läbivaks prioriteediks aastatel 2018-2021 on vabaühenduste potentsiaali senisest tõhusam rakendamine linnaelu probleemide lahendamisel. Järgmise aasta eelarvesse on kavandatud kaasava eelarve raames 150 000 eurot kahe idee teostamiseks: liikumisrajad Emajõe kaldal ja Tähtvere dendropargis (75 000 eurot) ning liikuma kutsuv hoov ehk kõigile avatud turvaline ala liikumiseks ja õuesõppeks Mart Reiniku Kooli siseõues (75 000 eurot).

Eelarve põhinäitajad

	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutus	%
PÕHITEGEVUS					
Tulud	128 658 518	135 025 534	142 104 773	7 079 239	5,2
Kulud	116 388 640	127 185 810	133 735 536	6 549 726	5,1
PÕHITEGEVUSE TULEM	12 269 858	7 839 724	8 369 237	529 513	6,8
INVESTEERIMISTEGEVUS					
Tulud	5 287 352	19 371 663	18 514 235	-857 428	-4,4
Kulud	18 985 158	41 138 119	35 313 881	-5 824 238	-14,2
INVESTEERIMISTEGEVUSE TULEM	-13 697 806	-21 766 456	-16 799 646	4 966 810	-22,8
EELARVE TULEM	-1 427 948	-13 926 732	-8 430 409	5 496 323	-39,5
FINANTSEERIMISTEGEVUS	3 481 350	6 696 053	5 960 709	-735 344	-11,0
Kohustuste võtmine (+)	11 937 000	14 340 000	11 600 000	-2 740 000	-19,1
Kohustuste tasumine (-)	8 455 650	7 643 947	5 639 291	-2 004 656	-26,2
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	2 053 422	-7 230 679	-2 469 700	4 760 979	-65,8
EELARVE KOGUMAHT	143 829 448	175 967 876	174 688 708	-1 279 168	-0,7

Eelarve menetlemise käik linnavalitsuses

Eelarve taotluste koostamise aluseks oli Tartu linna eelarvestrateegia 2018-2021. Linnavalitsuse struktuuriüksuste poolt koostatud eelarvete taotlused jõudsid rahandusosakonda vastavalt ajakavale 7.-20. septembrini. Rahandusosakond analüüsis taotlused läbi, seejärel vahetati osakondadega informatsiooni, tehti täpsustusi. 28. septembrist kuni 2.oktoobrini toimusid arutelud linnavalitsuse liikmete ja osakonnajuhatajate vahel. 3. oktoobril tutvustas rahandusosakond koondeelarvet linnavalitsuse liikmetele ja osakonnajuhatajatele. Järgnesid koosolekud linnavalitsuses, kuhu kaasati vastavalt valdkonnale osakondade erialaspetsialiste. 9. novembril tutvustati eelarve eelnõud koalitsioonipartneritele. Linnavalitsuses jätkus pidev töö eelnõuga, esitatud ettepanekute analüüs, tutvumine investeeringuobjektidega ning nende prioriseerimine vastavalt vajadustele ja võimalustele. Eelarve eelnõu on kavas suunata volikokku 23. novembril.

Ka sel aastal tehti palju ettevalmistusi 2018. a eelarve koostamiseks ära juba eelarvestrateegia koostamise protsessis – langetati põhimõttelised otsused nii põhitegevuse kulude kui ka investeeringute kavandamiseks. Seetõttu ületasid soovid linna rahalisi võimalusi 11 miljonit eurot, mis on eelmise aastaga umbes samas suurusjärgus.

Esialgses eelarve variandis olid põhitegevuse tulud 140 miljonit eurot. Investeeringustegevuse tuludeks oli algselt kavandatud 20,6 miljonit ning kuludeks 45,1 miljonit.

Tulude eelarve ja taotluse võrdlus

	Taotlus	Eelarve	Muutmised
PÕHITEGEVUSE TULUD	140 003 797	142 104 773	2 100 976
Maksud	77 197 400	78 197 400	1 000 000
Füüsilise isiku tulumaks	75 061 000	76 061 000	1 000 000
Maamaks	763 400	763 400	0
Reklaamimaks	448 000	448 000	0
Tee- ja tänavate sulgemise maks	100 000	100 000	0
Parkimistasu	825 000	825 000	0
Kaupade ja teenuste müük	17 994 942	17 865 621	-129 321

Riigilõivud	89 000	89 000	0
Laekumised majandustegevusest	15 127 615	14 998 294	-129 321
Üür ja rent	2 601 438	2 601 438	0
Õiguste müük	124 289	124 289	0
Muu toodete ja teenuste müük	52 600	52 600	0
Saadavad toetused	44 150 155	45 341 452	1 191 297
Saadav sihtfinantseerimine tegevuskuludes	1 480 068	1 694 127	214 059
Saadav tegevustoetus	42 670 087	43 647 325	977 238
Muud tegevustulud	661 300	700 300	39 000
Laekumised vee erikasutusest	194 000	194 000	0
Trahvid	460 000	499 000	39 000
Varude müük	2 100	2 100	0
Muud eespool nimetatata tulud	5 200	5 200	0
INVESTEERIMISTEGEVUSE TULUD	20 630 285	18 514 235	-2 116 050
Põhivara müük	1 820 000	2 080 000	260 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	18 496 285	15 920 235	-2 576 050
Finantstulud	314 000	514 000	200 000

Eelarve koostamise protsessis suurendati põhitegevuse tulusid 2,1 miljonit eurot. Viimaste kuude üksikisiku tulumaksu laekumine osutus oodatust paremaks ja ning ilmnes riigi otsus suurendada kohalike omavalitsuste tulumaksu eraldust veel 0,02 protsendipunkti (11,84%lt 11,86%le) eesmärgiga rahastada selle arvelt hariduse tugispetsialiste. See võimaldas suurendada järgmise aasta laekumist 1 miljonit eurot. Tulusid majandustegevusest vähendati 0,1 miljonit eurot lasteaiade kohatasude laekumistelt kuna esialgne prognoositud laste arv vähenes. Saadavad tegevustoetused suurenesid seoses perekonnaseisumeti ülesannete ületulekuga, sihtotstarbelise eraldiste võrra lasteaiadõpetajate palgatõusuks ning kompensatsiooniga haldusreformiga seotud kulude katmiseks 1,2 miljonit eurot.

Investeeringustegevuse tulud vähenesid sihtotstarbeliste toetuste võrra 2,1 miljonit eurot kuna lükkub edasi linna elamute rekonstrueerimine KredEx-i toetusega, Riia tn tunneli ja viadukti ehitusse panustatakse 2018. a vaid linna raha ning mõningad jalgrattaringlusega seotud toetused kasutatakse 2019. a.

Põhivara müük täienes Ravila tööstuspargi kinnistute arvelt. 0,2 miljonit eurot lisandus eelarvesse seoses otsusega võtta dividende AS Tartu Veevärgi jaotamata kasumist, esialgu oli dividendituluna kavandatud 0,3 miljonit eurot.

	Taotlus	Eelarve	Muutmised
PÕHITEGEVUSE KULUD	133 314 436	133 735 536	421 100
Üldised valitsussektori teenused	10 687 365	10 976 566	289 201
Avalik kord	662 758	574 596	-88 162
Majandus	16 188 475	16 026 022	-162 453
Keskkonnakaitse	5 950 843	6 011 958	61 115
Elamu- ja kommunaalmajandus	2 947 369	2 707 569	-239 800
Tervishoid	458 991	438 991	-20 000
Vabaaeg, kultuur	8 388 737	8 225 477	-163 260
Haridus	75 684 909	76 342 870	657 961
Sotsiaalne kaitse	12 344 989	12 431 487	86 498
INVESTEERIMISTEGEVUSE KULUD	45 110 682	35 313 881	-9 796 801
Üldised valitsussektori teenused	1 455 524	1 070 233	-385 291
Majandus	18 469 848	15 805 848	-2 664 000
Keskkonnakaitse	1 182 000	507 000	-675 000
Elamu- ja kommunaalmajandus	3 783 025	1 502 025	-2 281 000

	Taotlus	Eelarve	Muutmised
Vaba aeg ja kultuur	2 548 385	1 471 925	-1 076 460
Haridus	15 617 600	13 017 550	-2 600 050
Sotsiaalne kaitse	2 054 300	1 939 300	-115 000

Kulused vähendati kokku 9,4 miljonit eurot sealhulgas põhitegevuse kulused suurendati 0,4 miljonit ja investeerimistegevuse kulused vähendati 9,8 miljonit eurot.

Esialgsetes taotlustes oli põhitegevuse kuludeks kavandatud 133,3 miljonit eurot, menetluse käigus toimus mõningate majandamiskulude vähendamisi, et tagada töajukulude kasv. Esialgsed eelarve-taotlused olid koostatud lähtudes põhimõttest, et töajukulude planeerimisel lähtutakse 30.06.2017 kehtivatest palgamääradest (erandiks lasteaedade õpetajate palgad 01.09.2017 seisuga) ning võimaliku palgakasvu otsustab linnavalitsus eelarve menetlemise käigus. Töajukulude kasvatamisel arvestas linnavalitsus 2018. a riigieelarve eelnõus esitatud põhimõtteid eriti haridus- ja kultuuritöötajate osas, mille kohaselt kooliõpetaja alampalk kasvab 2018. a 1050 eurolt 1150 euroni. Lasteaiaõpetajate palgatõusu motiveerimise programmi kavandab riik 2018. a 12,0 mln eurot. Ette on nähtud riigilt palka saavate kõrgharidusega kultuuritöötajate alampalga tõus 1150 euroni, mis võimaldab ellu viia „Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020“ sätestatud eesmärki viia aastaks 2020 alampalk keskmise palgani. Sotsiaalasutuste töajukulude kasvuks on planeeritud keskmiselt 10%. Arvestatud on ka alampalga kasvuga 470 eurolt 500 euroni. Kokku kasvavad linna töajukulud veidi üle 5 miljoni euro.

Eelarve eelnõu koostamisel lähtuti põhimõttest, et põhitegevuse kulud ei kasvaks kiiremini kui põhitegevuse tulud. On vaja säilitada stabiilne põhitegevuse tulek, et linna eelarvepositsioon ei halveneks. Käesoleva eelnõu põhjal suurenevad linna põhitegevuse tulud võrreldes 2017.a täpsustatud eelarvega 7 miljonit eurot e 5,2% ning põhitegevuse kulud vastavalt 6,5 miljonit eurot e 5,1%. Põhitegevuse tulemiks kujuneb 8,4 miljonit eurot.

Üldvalitsemise kulude 0,3 miljonit eurot suurenemine on seotud ettepanekuga tõsta ka linnavalitsuse teenistujate töajukulused 5%.

Majanduse valdkonnas vähendati kulused 0,15 miljonit eurot, peamiselt linnatranspordi korraldamise kulused.

Elamu- ja kommunaalmajanduse kulused kärbiti 0,2 miljonit eurot. Otsustati mitte toetada SA Tartu Eluasemefondi toetuse taotlust laenualase tegevuse laiendamiseks.

Vaba aja ja kultuuri valdkonna esialgseks kasvuks oli planeeritud 9% ehk 0,7 miljonit eurot. Vähenemine veidi alla 0,2 miljoni euro tulenes peamiselt kultuuri- ja vabaajaürituste arvelt ning projekti- ja pearahatoetused jäeti 2017. a tasemele. Võrreldes käesoleva aasta täpsustatud eelarvega kasvavad vaba aja ja kultuuri kulud peaaegu 0,5 miljonit eurot ehk 6,4%.

Hariduse kulude kasv on otseselt seotud õpetajate alampalga kasvuga 1150 euroni.

Sotsiaalse kaitse kulude kasvu taga on peamiselt otsus võimaldada sotsiaal- ja tervishoiu osakonna allasutuste töajukulude keskmiselt 10% kasv.

Kuna linna **investeeringuvajadus** on järjest kasvav, olid osakondade taotlused oluliselt suuremad kui kinnitatud eelarvestraategias. Kulude vähendamisel 9,8 miljoni euro võrra viidi taotlused kooskõlla eelarvestraategiaga ning võib märkida, et käesolevas eelnõus esitatud investeeringute summa, 35,3 miljonit eurot on täpselt 2017.a esialgse eelarve tasemel.

Majanduse valdkonnas vähendati rattaringlusega seotud eurotoetuste arvel tehtavaid kuluseid, edasi lükkub Emajõe kaldakindlustuse rajamine vahemikus Kaarsild- Atlantis, Jänese tänava remont, Turu tänava Turu tn tehnovõrgud, Kreutzvaldi –Tuglase ristmik.

Järgmisel aastal ei alustata Toomemäe lipuväljaku rajamist ning kõnniteede –ja valgustuse rajamist Tartu tammikusse.

Elamu- ja kommunaalmajanduses kavandatud linna elamute rekonstrueerimine KredEx-i toetusega algab 2019. a.

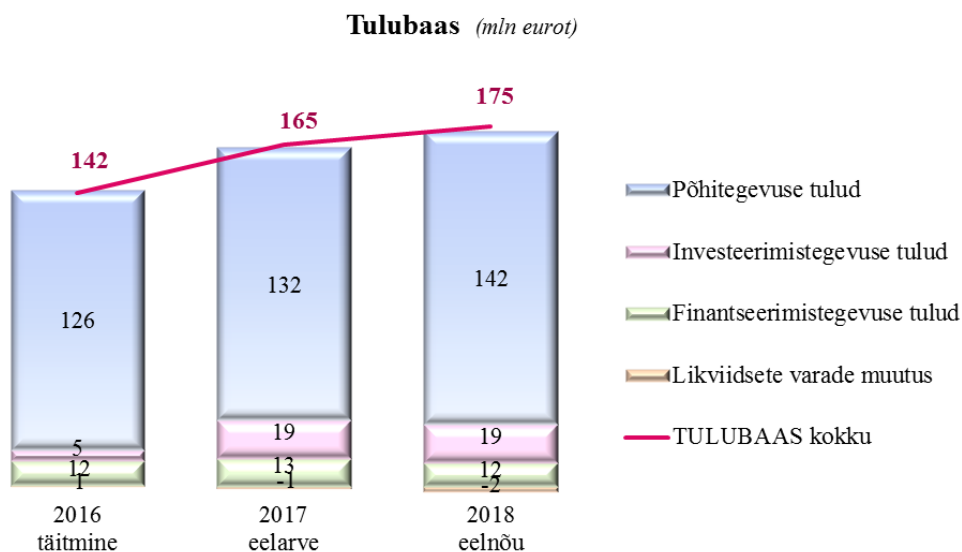

Vaba aja ja kultuuri valdkonnas ei leidnud toetust taotlus Tähtvere Tennisekeskuse välisväljakute rajamiseks ning uisuväljaku paigaldamine Tartu Raekoja platsile ürituse „Jõululinn Tartu“ raames ja Veski spordibaasi väliskanalisatsiooni uuendamine. Tamme staadioni jalgpalliväljaku kunstmurukatte väljavahetamine ja uute energiasäästlike LED prožektorite paigaldus ning pallipüüdevõrgu vahetus lükkub 2019. aastasse.

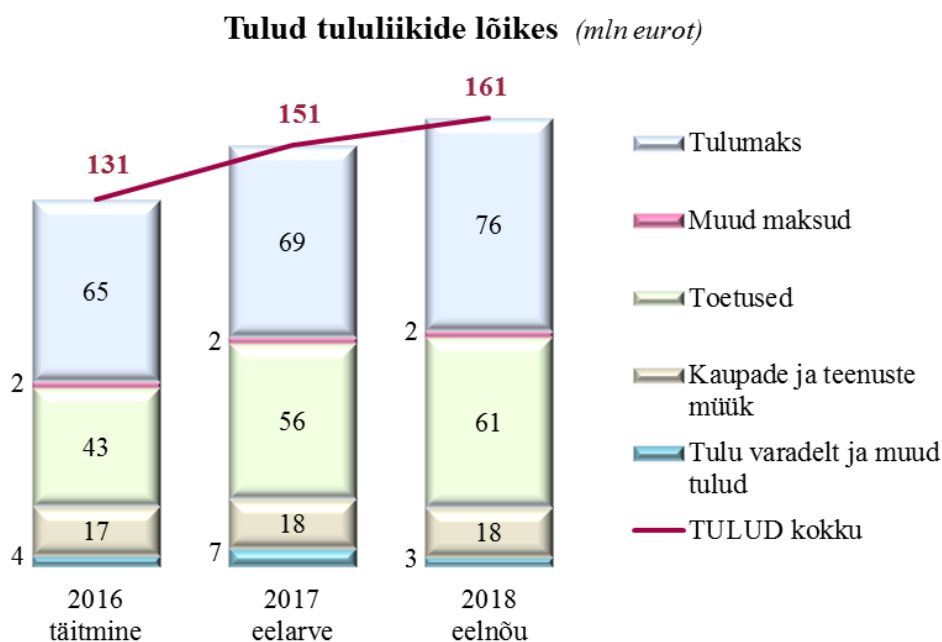
Suuremad objektid, mille teostamine nihkub ajalisel plaanis edasi hariduse valdkonnas on Kivilinna Kooli võimla, remonditööd lasteaedades Meelespea, Mõmmik, Karoliine ja Helika ning Anne Noorte keskuses.

1. TULUD
(määruse Lisa 2)

Tartu linna 2018. a eelarve maht on 174 688 708 eurot. Tulubaasi¹ moodustavad põhitegevuse tulud, investeerimistegevuse tulud, finantseerimistegevuse tulud ning likviidsete vahendite kasutusele võtmine. Suurima osa ehk 81% tulubaasist moodustavad põhitegevuse tulud.

Tulude eelarve koosneb põhitegevuse tuludest ja investeerimistegevuse tuludest. Nende eristamine annab selge ülevaate investeerimissuutlikkusest ja laenude võtmise võimekusest ning parandab eelarve läbipaistvust. 47% tuludest moodustab füüsilise isiku tulumaks ja 38% toetused.

Põhitegevuse tulude kasv on 7%, mis põhiliselt tuleneb tulumaksu laekumise kasvust ning Tähtvere valla liitumisest Tartu linnaga haldusreformi tulemusel. Investeerimistegevuse tulud on kavandatud eelmise aasta tasemel.

¹ Tulubaasina käsitletakse käesolevas seletuskirjas kõiki kavandatavate kulude katteks planeeritavaid vahendeid. Tegemist ei ole tulubaasi termini universaalse käsitlusega, kuid võimaldab eristada tulusid muudest vahenditest.

1.1. PÕHITEGEVUSE TULUD

Põhitegevuse tulude eelarveosasse kuuluvad regulaarsed tulud. Siia kuuluvad maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused põhitegevuseks ning muud tegevustulud. Põhitegevuse tulude summa on aluseks linna finantsdistsipliini näitajate arvutamisel.²

Tartu linna põhitegevuse tulud 2016-2018. a

	2016	2017	2018
PÕHITEGEVUSE TULUD	126 093 266	132 255 847	142 104 773
Maksud	67 145 165	70 777 800	78 197 400
Füüsilise isiku tulumaks	65 124 914	68 791 300	76 061 000
Maamaks	696 797	700 000	763 400
Reklaamimaks	428 790	440 000	448 000
Teede ja tänavate sulgemise maks	192 120	156 500	100 000
Parkimistasu	702 544	690 000	825 000
Kaupade ja teenuste müük	17 476 163	17 628 028	17 865 621
Riigilõivud	96 647	79 000	89 000
Laekumised majandustegevusest	14 582 831	14 653 380	14 998 294
<i>haridus</i>	9 003 905	9 456 231	9 706 410
<i>kultuur ja kunst</i>	519 632	208 063	216 184
<i>sport ja puhkealad</i>	42 190	0	1 000
<i>tervishoiuteenused</i>	810	0	0
<i>sotsiaalabi</i>	1 070 041	1 076 486	1 120 900
<i>keskkonnakaitse</i>	4 925	4 800	4 800
<i>transpordiasutused</i>	3 922 190	3 888 800	3 930 000
<i>üldvalitsemine</i>	19 138	19 000	19 000
Üür ja rent	2 654 853	2 731 339	2 601 438
Õiguste müük	87 923	89 734	124 289
Muu toodete ja teenuste müük	53 908	74 575	52 600
Saadavad toetused	38 944 792	39 492 346	45 341 452
Saadav sihtfinantseerimine	4 035 764	2 627 804	1 694 127
Saadav tegevustoetus	34 909 028	36 864 542	43 647 325
Muud tegevustulud	2 527 146	4 357 673	700 300
Laekumised vee erikasutusest	177 301	190 000	194 000
Trahvid	341 684	540 000	499 000
Varude müük	1 002	2 900	2 100
Saastetasu	3 346	0	0
Muud eespool nimetatud tulud	2 003 813	3 624 773	5 200

Eelarve sisaldab kõiki tulusid ja kulusid (kõikehaaravuse põhimõte). Seetõttu sisaldab eelarve lisaks linnale kui tervikule laekuvatele tuludele ka asutuste majandustegevuse tulusid (nn omatulud). 96% põhitegevuse tuludest laekub finantseerimiseelarvesse ning 4% majandamiseelarvesse. Finantseerimiseelarvesse kuuluvad linnale kui tervikule laekuvad vahendid ning majandamiseelarve moodustavad asutustele jäävad nende majandustegevusest laekunud tulud ning asutustele sihtotstarbeliselt laekunud tulud. Põhitegevuse tulud eelarveliikide lõikes on esitatud järgnevas tabelis.

² Eelarve seletuskirjas võrdlusena toodud näitajad 2016. a eelarve täitmise ja 2017. a eelarve kohta ei sisalda Tartu linnaga liidetud Tähtvere valla summasid.

Tartu linna põhitegevuse tulud eelarveliikide lõikes

	Finantseerimiseelarve	Majandamiseelarve
PÕHITEGEVUSE TULUD	136 192 345	5 912 428
Maksud	78 197 400	0
Füüsilise isiku tulumaks	76 061 000	0
Maamaks	763 400	0
Reklaamimaks	448 000	0
Teede ja tänavate sulgemise maks	100 000	0
Parkimistasu	825 000	0
Kaupade ja teenuste müük	12 977 501	4 888 120
Riigilõivud	89 000	0
Laekumised majandustegevusest	11 610 312	3 387 982
<i>haridus</i>	<i>7 672 312</i>	<i>2 034 098</i>
<i>kultuur ja kunst</i>	<i>0</i>	<i>216 184</i>
<i>sport ja puhkealad</i>	<i>1 000</i>	<i>0</i>
<i>sotsiaalabi</i>	<i>2 200</i>	<i>1 118 700</i>
<i>keskkonnakaitse</i>	<i>4 800</i>	<i>0</i>
<i>transpordiasutused</i>	<i>3 930 000</i>	<i>0</i>
<i>üldvalitsemine</i>	<i>0</i>	<i>19 000</i>
Üür ja rent	1 101 300	1 500 138
Õiguste müük	124 289	0
Muu toodete ja teenuste müük	52 600	0
Saadavad toetused	44 322 044	1 019 408
Saadav sihtfinantseerimine	674 719	1 019 408
Saadav tegevustoetus	43 647 325	0
Muud tegevustulud	695 400	4 900
Laekumised vee erikasutusest	194 000	0
Trahvid	499 000	0
Varude müük	200	1 900
Muud eespool nimetatamata tulud	2 200	3 000

Nagu tabelist näha, moodustavad finantseerimiseelarvest põhiosa maksud (eelkõige füüsilise isiku tulumaks) ning riigilt eelkõige hariduskuludeks saadavad toetused. Majandamiseelarves moodustavad suure enamuse asutustele kaupade ja teenuste müügist laekuvad tulud.

1.1.1. Maksud

Põhitegevuse tulud M A K S U D	<i>eurodes</i>			
	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
MAKSUTULUD kokku	67 145 165	70 777 800	78 197 400	10%
Füüsilise isiku tulumaks	65 124 914	68 791 300	76 061 000	11%
Maamaks	696 797	700 000	763 400	9%
Reklaamimaks	428 790	440 000	448 000	2%
Teede ja tänavate sulgemise maks	192 120	156 500	100 000	-36%
Parkimistasu	702 544	690 000	825 000	20%

Maks on seadusega või seaduse alusel valla- või linnavolikogu määrusega riigi või kohaliku omavalitsuse avalik-õiguslike ülesannete täitmiseks või selleks vajaliku tulu saamiseks maksumaksjale pandud ühekordne või perioodiline rahaline kohustus, mis kuulub täitmisele seaduse või määrusega ettenähtud korras, suuruses ja tähtaegadel ning millel puudub otsene vastutusu maksumaksja jaoks. Eesti maksusüsteem koosneb vastavalt maksukorralduse seadusele maksuseadustega sätestatud ja kehtestatud riiklikest maksudest ning seaduse alusel valla- või linnavolikogu poolt oma haldusterritooriumil kehtestatavatest kohalikest maksudest. Riiklikest maksudest laekuvad kohalike omavalitsuste eelarvesse füüsilise isiku tulumaks ja maamaks. Kohalikud maksud kehtestatakse valla- või linnavolikogu määrusega vastavalt kohalike maksude seaduses sätestatud tingimustele. Tartu linnas kehtivateks kohalikeks maksudeks on reklaamimaks, teede ja tänavate sulgemise maks ning parkimistasu. Kohalike maksude seadus näeb ette lisaks nimetatutele veel kolme võimalikku kohalikku maksu (mootorsõidukimaks, loomapidamismaks ja lõbustumaks), mida Tartus ei ole rakendatud. Tartu linnaga liituvast Tähtvere vallas ei ole kohalikke makse rakendatud.

Maksutulud on suurim tululiik, moodustades üle poole põhitegevuse tuludest. Suur enamus maksutuludest laekub füüsilise isiku tulumaksust. Võrreldes 2017. a täpsustatud eelarvega kasvavad maksutulud 10% ehk 7 419 600 euro võrra peamiselt füüsilise isiku tulumaksu laekumise prognoositava kasvu tulemusel. Tähtvere valla liitumisest tulenev kasv on 2 223 400 eurot. Maksud laekuvad fiinantseerimiseelarvesse.

1.1.1.1. Füüsilise isiku tulumaks

Füüsilise isiku tulumaksu laekumist reguleerivad tulumaksuseadus ja rahandusministri 19.12.2008. a määrus nr 54 „Füüsilise isiku tulumaksu kohalikele omavalitsusüksustele eraldamise kord“. Tulumaksu laekumist mõjutavad maksumaksjate arv, brutosissetulek ja riigi poolt igal aastal omavalitsustele kehtestatav tulumaksu laekumise määr.

Tulumaksuga maksustatakse residendist füüsilise isiku poolt maksustamisperioodil teenitud tulu, millest on tehtud seadusega lubatud mahaarvamised. Maksumäär on alates 2015. a 20%, kuid see ei mõjuta omavalitsustele laekuvat tulu. Tasutud tulumaksust eraldatakse maksumaksja elukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele tulumaksuseaduse § 5 lõike 1 punkti 1 kohaselt 11,6% tema maksustatavast tulust, arvestamata tulumaksuseaduse 4. peatükis sätestatud mahaarvamisi. Omavalitsusüksusele eraldatava maksusumma arvutamisel ei arvata maksustatava tulu hulka pensione ja kasu vara võõrandamisest. Riigieelarve seaduse kohaselt on 2018. a kohalikele omavalitsustele edasiantava füüsilise isiku tulumaksu määr 11,86%. 0,26 protsendipunkti suurune tõus tuleneb: 0,23 protsendipunkti majanduskriisi eelse taseme taastamiseks (kriisi mõjul langetati kohalikele omavalitsustele edasiantava tulumaksu osakaalu 0,53 protsendipunkti), 0,01 protsendipunkti ujumise algõpetuse vahendite arvel ning 0,02 protsendipunkti hariduse tugispetsialistide ja –teenuste toetuse arvel.

Residendist füüsilise isiku elukohaks kalendriaastal loetakse sama kalendriaasta 1. jaanuari seisuga Maksu- ja Tolliameti peetavasse maksukohustuslaste registrisse kantud elukoht. Rahandusministri andmetel on 2017. a algul Tartu maksumaksjate arv 42 713. Eelarve koostamise hetkeks oli teada 8 esimese kuu andmed ning augusti seisuga on maksumaksjate arv Tartu linnas 40 496. Aasta viimastel kuudel on sarnaselt varasemate aastatega oodata maksumaksjate arvu tugevat kasvu – Tar-

tu on ülikoolilinn, mille tõttu on augustis maksumaksjate arvus madalseis ning alates septembrist hakkab elanike (ja maksumaksjate) arv kasvama. Aasta keskmine maksumaksjate arv on ligi 150 maksumaksja võrra suurem kui 2016. a. Tähtvere valla aasta keskmine maksumaksjate arv on 1280, mida on 27 võrra eelmisest aastast enam. 2018. a kasvab Eesti maksumaksjate arv rahandusministeeriumi prognoosi kohaselt 0,4%.

Keskmine kuu sissetulek inimese kohta on Tartu linnas 2017. a olnud 1157 eurot ning Tähtvere vallas 1088 eurot. Keskmise palga nominaalkasv 2018. a on rahandusministeeriumi prognoosi kohaselt ligi 5%.

Tulumaksu laekumise kasv tuleneb ülaltoodu põhjal põhiliselt palgataseme tõusust ning kohalikele omavalitsustele edasiantava tulumaksu määra kasvust. Võrreldes 2017. a tulumaksu täpsustatud eelarvega on tulumaksu laekumise kasvuks prognoositud 11% ehk 7 269 700 eurot. Seejuures on endise Tartu linna ning endise Tähtvere valla osad plaani kohaselt vastavalt 72 901 000 eurot ning 2 160 000 eurot. Tähtvere liitumiseta oluks kasv 7%.

1.1.1.2. Maamaks

Maamaks on maa maksustamishinnast lähtuv maks. Maa maksustamishind määratakse ja selle vaidlustamise kord kehtestatakse lähtudes maa hindamise seadusest. Vastavalt maamaksuseadusele (vastu võetud 6. mail 1993. a) on maksustatud kogu maa. Käesoleva korralise hindamise tulemusena moodustati Tartu linnas 32 hinnatsooni. Maamaksuseaduse § 5 järgi võib maamaksu määra suurusena olla 0,1-2,5% maa maksustamishinnast aastas ning maksumäära kehtestab kohaliku omavalitsusüksuse volikogu hiljemalt maksustamisaasta 31. jaanuariks. Maamaksuseaduse § 5 lõike 2 alusel võib volikogu maamaksu määra kehtestada ka diferentseeritult maa hinnatsoonide lõikes ja/või katastriüksuse sihtotstarvete liikide kaupa. Tartu linnas on alates 2002. a olnud kogu linna haldusterritooriumil ühtne maksumäär 1,0% maa maksustamishinnast. Tähtvere vallas on maamaksu määr 2,5%, kuid põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maksumäär on 1%. Tähtvere valla kavandatav osa maamaksu laekumises on 63 400 eurot. Maamaksuseaduse § 6 järgi laekub maamaks omavalitsusüksuse eelarvesse.

Maamaksu tasumiseks on kaks tähtpäeva – 31. märts ja 1. oktoober. Summaline piirmäär on 64 eurot, millest väiksema või võrdse summa peab ära maksma esimeseks tähtpäevaks (31. märtsiks). Üle 64 euro suuruse maksusumma puhul peab maksumaksja tasuma 31. märtsiks vähemalt pool summast, kuid mitte vähem kui 64 eurot ning ülejäänud osa maamaksust tasutakse hiljemalt 1. oktoobriks. Maamaksu ei määrata ja maksuteadet ei väljastata, kui maksusumma on alla 5 euro. Maamaksukohustus tekib jooksva aasta 1. jaanuaril ning maksuteade väljastatakse isikule, kes 1. jaanuari seisuga on kinnistusraamatu andmete kohaselt kinnisasja omanik, hoonestaja või kasutusvaldaja. Vallasvara puhul arvestatakse hoone omandamist 1. jaanuari seisuga.

1.1.1.3. Reklaamimaks

Reklaamimaksu laekumist reguleerivad reklaamiseadus, kohalike maksude seadus (§ 2 lg 1 ja § 10), maksukorralduse seadus (§ 3 lg 3) ja linnavolikogu 5.12.2013. a määrus nr 1 reklaamimaks (täiendatud 17.09.2015.a määrusega nr 91). Maksuobjektiks on Tartu linna territooriumile paigaldatud reklaam. Reklaamimaksu maksja on reklaami paigaldaja.

Maksustamisele kuulub Tartu linna territooriumile paigaldatud reklaam, välja arvatud:

- 1) reklaam pindalaga kuni 0,5 m² (kaasa arvatud);
- 2) reklaam hoone vaateaknal ja uktsel;
- 3) lasteaia, lastehoiu, üldharidus- ja huvikooli, teatri, kino, muuseumi, näituse, kultuuri-, spordi- ja heategevusliku ürituse reklaam;
- 4) kultuuri-, spordi- ja heategevusliku ürituse toimumise kohas ja toimumise ajal selle ürituse sponsori reklaam;
- 5) müügikoha hooajalise laienduse inventaril (varikatus, päevavari, piire, mööbel jms) ja hooajalise müügikoha kujunduses kasutatav reklaam;

- 6) reklaamiseaduse kohaselt reklaamina mittekäsitatav majandus- ja kutsetegevuse koha tähistus, mis on paigaldatud kinnistule, kus majandus- ja kutsetegevuse koht asub;
- 7) kinnistule, millel toimub ehitamine, ehitamise ajaks paigaldatud ehitustöid tegeva ettevõtja nimi või kaubamärk.

Maksumäära arvestuse aluseks on reklaamiga kaetud pinna (reklaampinna) 1m² maksumus. Maksu määr reklaampinna 1m² eest on alates 1. jaanuarist 2015. a 31 senti ööpäevas (varem 26 senti ööpäevas), v.a linna kesklinna piirkonnas (Sauna, Kroonuuaia, Jakobi, Veski, J. Kuperjanovi, Pepleri, Väike Tähe, Tähe, Pargi, Kalevi, Jõe, mõttelise joone, mis kulgeb Jõe tänavast Turu tänavani mööda Sõpruse sillalt mahasõitu, Turu, Väike Turu, mõttelise joone, mis kulgeb Väike Turu tänavalt Pikk 86 hooneni, Pika, Roosi, Jaama ja Staadioni tänava (kaasa arvatud nimetatud tänavad vastavates lõikudes) vahele jääv ala), kus maksumäär on 45 senti ööpäevas (kuni 2014. a 38 senti ööpäevas) 1m² eest.

1.1.1.4. Teede ja tänavate sulgemise maks

Teede ja tänavate sulgemise maksu laekumist reguleerib lisaks kohalike maksude seadusele (§ 2 lg 1, § 11) ja maksukorralduse seadusele (§ 3 lg 3) ka liiklusseaduse § 7² lõike 3 ja Tartu Linnavolikogu 25. juuni 2015. a määruse nr 82 "Liiklusseaduses sätestatud ülesannete delegeerimine" § 1 lõike 2 punkti 1 alusel kehtestatud Tartu Linnavalitsuse 28.12.2012.a määrus nr 20 „Teede ja tänavate sulgemise kord“ (muudetud 30.06.2015. a määrusega nr 11) ning linnavolikogu 20.12.2012.a määrus nr 77 „Teede ja tänavate sulgemise maks“. Vastavalt nimetatud linnavolikogu määrusele on maksuobjekt üldkasutatava tee, tänava, väljaku, pargi, puhkeala või selle osa sulgemine demonstratsioonide, rongkäikude ja muude ürituste korraldamiseks, samuti ehitus- või remonditöödeks. Maksumaksja on füüsiline ja juriidiline isik, kelle vahetu tegevusega kaasneb tänava või selle osa sulgemine. Maksuperiood on ajavahemik maksuobjekti sulgemise päevast alates kuni selle piiranguteta taasavamiseni. Maksumäär, mis diferentseeritakse olenevalt tänavatüübist, on vahemikus 40-450 eurot ööpäevas. Väljaku, pargi või puhkeala või selle osa sulgemisel on maksumäär 0,32 eurot suletud ala iga ruutmeetri eest ööpäevas. Teede ja tänavate sulgemist põhjustavate ehituste maht on prognoosi kohaselt 2018. a oluliselt väiksem kui eelneval aastal. Seetõttu on tululiigi eelarve kavandatud tugeva vähenemisega.

1.1.1.5. Parkimistasu

Parkimistasu laekumise aluseks on kohalike maksude seaduse § 5 p 10 ja § 14¹, maksukorralduse seaduse § 3 lg 3, liiklusseaduse § 187 lg 2, lg 4 ja § 188 lg 8 ning linnavolikogu 2.06.2011. a määrus nr 36 parkimistasu (viimati muudetud 17.12.2015. a määrusega nr 100). Vastavalt liiklusseaduse § 187 lg-le 1 võib kohalik omavalitsus oma avalikul parkimisalal kehtestada tasulise parkimise ala, mille piires parkimisel peab mootorsõidukijuht maksma parkimistasu mootorsõiduki ja selle haagise eest.

Parkimistasu on kohalik maks, mis kehtestatakse Tartu linna avalikul parkimisalal parkimise korraldamise eesmärgil. Parkimistasu objektiks on avalikul tasulisel parkimisalal parkitud mootorsõiduk ja selle haagis. Parkimistasu makstakse parkimise eest tööpäevadel ajavahemikus kell 8.00 – 18.00. Laupäevadel ja pühapäevadel ning riiklikel pühadel on parkimine tasuta. Parkimistasu maksja on mootorsõiduki juht. Parkimistasu määrad on kehtestatud eraldi kahe piirkonna (A ja B) kohta. Tasu määrad on A ja B piirkondades vastavalt: 1 tund - 2 eurot / 1 euro, 1 päev – 10 eurot / 5 eurot; 1 kuu – 100 eurot / 50 eurot, 3 kuud – 250 eurot / 125 eurot, 1 aasta – 1000 eurot / 500 eurot. Parkimistasu määr C- ja D-kategooria sõidukitele on nimetatud määra korrutis kahega. Ülaltoodud värskeima volikogu määrusega muudeti parkimise piirkondi. Parkimistasu maksmine toimub liiklusseaduse § 187 lg 4 sätestatud korras. Mootorsõiduki juht peab parkimistasu maksma enne või vahetult pärast parkimise alustamist. Kui mootorsõiduki juht on parkimise algusaja kirjalikult või parkimiskella abil teada andnud, tekib parkimistasu maksmise kohustus: A piirkonnas 15 minuti möödumisel parkimise alustamise hetkest; B piirkonnas 90 minuti möödumisel parkimise alustamise hetkest. Parkimisjärelvalvet Tartu linnas, sealhulgas parkimistasu maksmise kontrollimist ja viivistasu määramist, viivistasu sissenõudmist ning parkimistasu haldamise toiminguid teostab maksuhaldurina Tartu Linnavalitsus linnakantselei menetlusteenistuse kaudu.

1.1.2. Kaupade ja teenuste müük

	<i>eurodes</i>			
Põhitegevuse tulud KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜK	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	eelarve kasvu %
KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜK	17 476 163	17 628 028	17 865 621	1
Riigilõivud	96 647	79 000	89 000	13
Tulud majandustegevusest	14 582 831	14 653 380	14 998 294	2
Üüri- ja renditulud	2 654 853	2 731 339	2 601 438	-5
Tulud õiguste müügist	87 923	89 734	124 289	39
Muu toodete ja teenuste müük	53 908	74 575	52 600	-30
<i>Finantseerimise eelarve</i>				
Kaupade ja teenuste müük kokku	11 395 003	12 561 200	12 977 501	3
Riigilõivud	96 647	79 000	89 000	13
Tulud majandustegevusest	9 987 336	11 245 666	11 610 312	3
Üüri- ja renditulud	1 169 189	1 092 800	1 101 300	1
Tulud õiguste müügist	87 923	89 734	124 289	39
Muu toodete ja teenuste müük	53 908	54 000	52 600	-3
<i>Majandamise eelarve</i>				
Kaupade ja teenuste müük kokku	6 081 159	5 066 828	4 888 120	-4
Tulud majandustegevusest	4 595 496	3 407 714	3 387 982	-1
Üüri- ja renditulud	1 485 664	1 638 539	1 500 138	-8
Muu toodete ja teenuste müük	0	20 575	0	-100

1.1.2.1 Riigilõivud

Riigilõivude laekumist reguleerib riigilõivuseadus (RLS). Riigilõiv on tasutav summa lõivustatud toimingute (juriidiliste toimingute tegemise, avalduste läbivaatamise ja dokumentide väljastamise) tegemise eest (RLS § 2). Kohaliku omavalitsuse valitsemisala toimingud on sätestatud RLS-i 16. peatükis. Vastavalt RLS § 7 lg-le 2 laekub kohaliku omavalitsuse üksuse asutuse toimingute eest tasutav riigilõiv valla- või linnaeelarvesse. Linnale laekub riigilõivu järgnevalt:

	<i>eurodes</i>	
Tulu nimetus	Summa	sh Tähtvere
Riigilõivud kokku:	89 000	10 000
Ehitusloa väljastamise riigilõiv	79 000	9 000
Kasutusloa väljastamise riigilõiv	10 000	1 000

Ehitusloa toimingute riigilõivu reguleerivad riigilõivuseaduse §-d 331¹ (hoone ehitusloa taotluse läbivaatamine) ja 331² (rajatise ehitusloa taotluse läbivaatamine). Elamu ja seda teenindava rajatise ehitusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 150 eurot. Elamu ja seda teenindava rajatise lammutamiseks vajaliku ehitusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 30 eurot. Mitteelamu ja seda teenindava rajatise ehitusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 250 eurot. Mitteelamu ja seda teenindava rajatise lammutamiseks vajaliku ehitusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 30 eurot. Rajatiste ehitusloa taotlemise läbivaatamise riigilõiv on sõltuvalt rajatise olemusest kas 30 eurot või 250 eurot. Rajatiste lammutamiseks vajaliku ehitusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 30 eurot.

Kasutusloa toimingute riigilõivu reguleerivad riigilõivuseaduse §-d 331³ (hoone kasutusloa taotluse läbivaatamine) ja 331⁴ (rajatise kasutusloa taotluse läbivaatamine). Elamu ja seda teenindava rajatise kasutusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 30 eurot. Mitteelamu ja seda teenindava rajatise kasutusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 60 eurot. Raudteerajatise, auditi-kohustusliku surveseadme või gaasipaigaldise, jaotusvõrgu elektrirajatise, side- ja telekommunikatsiooniehitise, kanalisatsiooniehitise, pinnaveehaarde, puurkaevu ning spordi- või puhkerajatise kasutusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 30 eurot. Avalikkusele ligipääsetava eratee, õhutranspordirajatise, avalikus veekogus kaldaga püsivalt ühendamata rajatise, sealhulgas kaldaga funktsionaalselt seotud rajatise, veevärgi- ja kanalisatsioonitorustiku, veehoidla, niisutus- ja kuivendusrajatise, tõsteseadme, põhivõrgu elektrirajatise ja prügimäerajatise kasutusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 60 eurot. Ülalnimetatud toimingud tehakse ehitusseadustiku alusel.

Ehitusloa väljastamise eest laekuv riigilõiv jaguneb prognoositavalt 70 000 eurot endise Tartu linna territooriumilt ning 9 000 eurot endise Tähtvere valla territooriumilt. Kasutusloa väljastamise riigilõivude vastavad näitajad on 9 000 eurot ning 1 000 eurot.

1.1.2.2 Tulud majandustegevusest

	<i>eurodes</i>			
Põhitegevuse tulud Kaupade ja teenuste müük TULUD MAJANDUSTEGEVUSEST	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	eelarve kasvu %
Tulud MAJANDUSTEGEVUSEST kokku	14 582 831	14 653 380	14 998 294	2
Tulud haridusalasest tegevusest	9 003 905	9 456 231	9 706 410	3
Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	519 632	208 063	216 184	4
Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	42 190	0	1 000	x
Tulud sotsiaalalialasest tegevusest	1 070 041	1 076 486	1 120 900	4
Tulud tervishoiualasest tegevusest	810	0	0	x
Tulud keskkonnavalasest tegevusest	4 925	4 800	4 800	0
Tulud transpordialasest tegevusest	3 922 190	3 888 800	3 930 000	1
Tulud üldvalitsemisest	19 138	19 000	19 000	0
	<i>Finantseerimise eelarve</i>			
Tulud majandustegevusest kokku	9 987 336	11 245 666	11 610 312	3
Tulud haridusalasest tegevusest	5 829 303	7 352 066	7 672 312	4
Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	230 883	0	0	x
Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	0	0	1 000	
Tulud sotsiaalalialasest tegevusest	0	0	2 200	
Tulud keskkonnavalasest tegevusest	4 925	4 800	4 800	0
Tulud transpordialasest tegevusest	3 922 190	3 888 800	3 930 000	1
Tulud üldvalitsemisest	35	0	0	x
	<i>Majandamise eelarve</i>			
Tulud majandustegevusest kokku	4 595 496	3 407 714	3 387 982	-1
Tulud haridusalasest tegevusest	3 174 602	2 104 165	2 034 098	-3
Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	288 749	208 063	216 184	4
Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	42 190	0	0	x
Tulud tervishoiualasest tegevusest	810	0	0	x
Tulud sotsiaalalialasest tegevusest	1 070 041	1 076 486	1 118 700	4
Tulud üldvalitsemisest	19 103	19 000	19 000	0

Majandustegevusest saadava tulu koosseisu kuulub põhitegevuse tulemusena tekkepõhiselt arvestatud tulu müüdüd toodete ja osutatud teenuste eest. Tegevusala baseerub üksuse põhitegevusalale, millega tulu saamine on seotud (näiteks kui haridusasutus saab tulu õpilaste toitlustamisest, siis klassifitseeritakse see tuluna haridusalasest tegevusest).

Tulud haridusalasest tegevusest moodustavad majandustegevuse tuludest üle 60% ning tulud transpordialasest tegevusest üle 25%. Ülejäänud tululiigid kokku moodustavad seega ligi 15% kogu majandustegevuse tuludest. 2016. a haridus-, kultuuri- ning spordi- ja puhkealasest tegevusest laekuvad tulud ei ole võrreldavad järgnevate aastatega, kuna nimetatud valdkondade vahel on toimunud ümberklassifitseerimine, mille tulemusena mõned varem kultuuri- või spordi- ja puhkealasest tegevusest laekuvana kajastatud tulud on alates 2017. a kajastatud haridusalasest tegevusest laekuvana.

1.1.2.2.1 Tulud haridusalasest tegevusest

Tulu nimetus	<i>eurodes</i>	
	Summa	sh Tähtvere
Tulud HARIDUSALASEST TEGEVUSEST	9 706 410	125 200
<i>F i n a n t s e e r i m i s e e l a r v e s</i> kokku	7 672 312	125 200
koolieelsete lasteasutuste kohatasu	3 842 959	52 200
haridusteenuste eest teistelt KOVü-delt	1 557 600	24 000
lasteaiateenuste eest teistelt KOVü-delt	685 480	13 600
huvikooliteenuste eest teistelt KOVü-delt	107 712	0
toitlustamine lasteaias	1 286 289	32 200
koolitusteenus huvikoolides	191 572	2 500
muud tulud	700	700
<i>M a j a n d a m i s e e l a r v e s</i> kokku	2 034 098	0
õppetasu huvikoolides	117 908	0
tulu õppekavavälisest tegevusest	134 259	0
täiskasvanute täiendkoolitus	490 000	0
tulud kutseõppest (va eelmine)	960 000	0
Muud tulud - huvialakeskused	72 959	0
Muud tulud - huvikoolid	5 670	0
Muud tulud - täistsüklikoolid	108 314	0
Muud tulud - põhikoolid	6 000	0
Muud tulud - kutsehariduskeskus	85 000	0
Muud tulud - tugiteenuste keskus	53 988	0

Finantseerimiseelarve

Laekumine teistelt KOVü-delt lasteaiateenuse eest on reguleeritud koolieelse lasteasutuse seaduses (KELS), mis sätestab, et lasteasutuse valla- või linnaeelarvest kaetavate majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulude katmises osalevad täies ulatuses teised vallad või linnad proportsionaalselt nende haldusterritooriumil elavate selles lasteasutuses käivate laste arvuga (KELS § 27 lg 6). Valla- või linnavalitsus kinnitab igaks eelarveaastaks lasteasutuse majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu arvestusliku maksumuse ühe lapse kohta (KELS § 27 lg 7). Koolieelsetes lasteasutustes kavandatakse keskmiseks teiste omavalitsuste territooriumil elavate laste arvuks 263 keskmise tasuga 230 eurot lapse kohta. Tähtvere vallas asuva Lepatriinu lasteaiategevuskulu arvestuslik maksumus on 285 eurot lapse kohta kuus. Kohatasu laekumisel on arvestatud 4 lapsega.

Koolieelse lasteasutuse kohatasu on reguleeritud KELS-i § 27 lg-s 3. Lasteasutuse majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulude katmine toimub valla- või linnaeelarve vahenditest ning valla- või linnavolikogu otsusel osaliselt vanemate poolt. Vanemate poolt kaetav osa ühe lapse kohta ei või ületada 20 protsenti Vabariigi Valitsuse kehtestatud palga alamäärast. Osaliste kulude katmiseks vanemate poolt kehtestab valla- või linnavolikogu vanemate kaetava osa määra, mis võib olla diferentseeritud sõltuvalt lapse vanusest, lasteasutuse majandamiskuludest või muudest asjaoludest (KELS § 27 lg 4). Tartu linnavolikogu 30.06.2016. a määrus nr 115 sätestab, et koolieelsete munitsipaallasteasutuste rahastamisel moodustab lapsevanema poolt kaetav osa ühes kuus ühe lapse kohta 15% eelneval kalendriaastal kehtinud Vabariigi Valitsuse poolt töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud töötasu kuualammäärast, kui laps kasutab lasteasutuses kohta täiskoormusega (kui laps kasutab lasteasutuses kohta osakoormusega, siis on lapsevanema poolt kaetav osa ühes kuus lapse koormuse ja ülaltoodud osa korrutis). Kui lapsevanemal on kaks või enam last, kes kasutavad kohta koolieelses lasteasutuses või lapsehoiuis, siis peab ta maksma kohatasu: 100% vanuselt noorima lapse eest, 50% vanuselt järgmise lapse eest, kolmanda ja järgneva lapse eest kohatasu maksma ei pea. Tulude kasv (3 602 968 eurolt 3 888 473 eurole) on tingitud peamiselt kohatasu kasvust 64,50 eurolt 70,50 eurole. 2018. a kohatasu arvestuse aluseks on 15% eelneval kalendriaastal kehtinud Vabariigi Valitsuse kehtestatud töötasu alammäärast. Erandina on 8-rühmalise Ilmatsalu lasteaia Lepatriinu kohatasu kavandatud nimetatud lasteaia 2017. a määradega st 30 eurot lapse kohta. Tulud on kavandatud 30 munitsipaallasteaia ja viie munitsipaalhoiu arvel. Munitsipaallasteaedades on kohti keskmiselt 5 329 lapsele ehk võrreldes 2017. a 181 lapsele rohkem. 2017/2018 õa algul avati Tartu Lasteaed Naerumaa kolmas tegevuskoht Pepleri 1a ca 120 lapsele ning avati ka täiendavad kolm rühma Tartu Lasteaed Rõõmupesa renoveerimise tulemusena. Seoses haldusreformiga liitub 2018. a Tartu alusharidusega 8-rühmaline Ilmatsalu lasteaed Lepatriinu, kus kavandatakse kohti 139 lapsele. Alates 2018/2019 õa ei komplekteerita Sassi lasteaia rendipindadel asuvat kahte aiarühma 48 lapsega. Kokku on munitsipaallasteaedades kavandatud aiarühmadesse 3 069 last, sõimerühmadesse 743 last, liitrühmadesse 926 last, sobitusrühmadesse 393 ja erivajadustega laste rühmadesse 198. Munitsipaalhoidudes on kavandatud osutada lapsehoiuteenuse osutamine 150 lapsele. 2018. a suvest ei kavandata hoiurühmade avamist Meelespea hoius ja osaliselt Rukkilille hoius, kuna seoses Maarjamõisa lasteaia kapitaalremondiga vajatakse täiendavaid pindu lasteaialaste ümberpaigutamiseks kuni 2018. a lõpuni. Seega on kavandatav laste arv kokku 5479, kellest 700 on pere teine laps (tasub 50%) ning 35 kolmas laps.

Lapse toidukulu lasteasutuses katab KELS-i § 27 lg 2 alusel lapsevanem. Lapse toidukulu päevamaksumuse otsustab hoolekogu ja kinnitab direktor. Tulu on alates 2017. a kavandatud finantseerimiseelarvesse (varem majandamiseelarves). Vahendid toitlustamise korraldamiseks planeeritakse lapsepõhiselt pearahana lähtudes laste arvust ja kavandatavast toidupäevade arvust. Ühele lapsele on kavandatud keskmiselt 160 toidupäeva. Toidupäeva maksumus on munitsipaallasteaedades 1,20 eurot toidupäeva kohta asutustes, kus on kuni 160 last ning 0,80 eurot toidupäeva kohta asutustes, kus on üle 160 lapse. Seitsmes lasteaias hõimub laste toitlustamine hanketeenusena. Munitsipaalhoidudes on toidupäeva maksumus 1,6 eurot.

Laekumine teistelt KOVü-delt koolide teenuse eest on reguleeritud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses (PGS), mis sätestab, et munitsipaalkooli tegevuskulude katmises osalevad täies ulatuses teised vallad või linnad proportsionaalselt selles koolis õppivate õpilaste arvuga, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht asub nende valdade või linnade haldusterritooriumil. Tartu linn teatab munitsipaalkoolide tegevuskulude katmises osalevatele valdadele ja linnadele igal aastal õppekoha tegevuskulu arvestusliku maksumuse ühe õpilase kohta. Õppekoha tegevuskulu arvestuslik maksumus õpilase kohta saadakse linna munitsipaalkoolide eelarveaastaks planeeritavate tegevuskulude summa jagamisel linna territooriumil asuvates munitsipaalkoolides õppivate õpilaste arvuga eelarveaastale eelneva aasta 10. novembri seisuga hariduse infosüsteemi alusel. Arvestatud on, et Tartu linna koolides õpib 1640 õpilast teistest omavalitsustest ning keskmiseks teiste omavalitsuste poolt kaetavaks tasuks õpilase kohta on arvestatud 83 eurot kuus. Ilmatsalu Põhikoolis õpib 23 õpilast teistest omavalitsustest (va Tartu linn) ning kohatasuks on arvestatud 88 eurot lapse kohta kuus. Teiste KOVü-de koolide tegevuskulude katmise korraldamine on eelarve koostamise hetkel ebaselge. Nimelt tunnistas Riigikohus 09.11.2017. a otsuses nr 5-17-8 põhiseadusega vastuolus olevaks selliste õigustloovate aktide andmata jätmine, mis sätestaksid kohaliku omavalitsuse üksusele PGS § 83 lõikega 1 pandud

kohustuste rahastamise riigieelarvest, kui kohaliku omavalitsuse üksus on taganud kõigile oma rahvastikuregistri järgsetele elanikele võimaluse õppida oma munitsipaalkoolis.

Teistelt omavalitsustelt laekub tulu nende territooriumile registreeritud laste koolitamise eest Tartu huvikoolides vastavalt sõlmitud lepingutele. PGS-ile ning KELS-ile vastavat teiste KOVü-de poolset huvikooli tegevuskulude katmist ei ole huvikooli seaduses sätestatud. Arvestuste kohaselt õpib Tartu linna huvikoolides aastas keskmiselt 68 õpilast teistest KOVü-dest keskmise kuutasuga 132 eurot.

Õpilaste põhiõppe õppetasu huvikoolides on reguleeritud huvikooli seaduse ning kultuuriosakonna korraldustega. Õppetasu laekumist planeeritakse kolme linna huvikooli 676 õppija kohta. Muusikakoolides suureneb alates 2017. a septembrist õppetasu 16,7%, muutudes 270 eurolt 315 eurole õppeaastas. Lastekunstikoolis suureneb 38%, muutudes 150 eurolt 207 eurole õppeaastas. Lastekunstikoolis ei ole viimase kahe aasta jooksul õppetasu tõusnud ning sellest tulenevalt planeeriti suurem kasv 2017/2018 õppeaastaks. Õppetasude tõusust laekub eelarvesse täiendavalt 33 072 eurot.

Majandamiseelarve

Huvikoolide õppetasu on kavandatud 235 õpilase ettevalmistus-, vaba- ning pereklassis õppetöö eest. Võrreldes 2017. a planeeritakse osalejate arvu väikest tõusu. Muusikakoolides on õppetasu individuaalõppe korral kuni 130 eurot kuus, rühmaõppes 30 eurot kuus. Tasu suurus oleneb individuaaltundide mahust nädalas. Kunstikooli vabaklassis maksab õpe kuni 36 eurot kuus. Tasu suurus oleneb õpilase vanusest ja õppetöös kasutatava õppematerjali hulgast. Pereklassis maksab õpe 40 eurot kahele osalejale, millele lisandub iga järgneva liikme kohta täiendavalt 20 eurot. Muusikakoolide õppetasad on kinnitatud Tartu LV kultuuriosakonna 07. juuni 2017. a otsustega nr O-17-0167, nr O-17-168, lastekunstikooli 09. mai 2017. a otsusega nr O-17-0128. Ilmatsalu muusikakooli õppemaksuks on 35 eurot lapse kohta õppeveerandis, eelklassi õppemaksuks 20 eurot lapse kohta õppeveerandis. Koolis õpib 26 last.

Muusika- ja kunstikoolide muude tulude alla planeeritakse tasu lastekunstikooli õpperuumide kasutusse andmisest Jaan Poska Gümnaasiumile ning teistele soovijatele, muusikakoolide valitsemisel olevate muusikainstrumentide õpilaste kasutusse andmise rendist. Teenuste hinnad on kinnitatud Tartu LV kultuuriosakonna eelmises lõigus nimetatud otsustega.

Huvialakeskuste tulud laekuvad: tunnitasu alusel saali ja tegevusruumide ning varustuse kasutusse andmisest; tasulistest teenustest; koolitus-, osalus- ja piletitasudest. Lille Maja planeerib kaasajastatud saali hakata kasutama teatriklassina, foorumteatri etenduste paigana kui ka seminariruumidena. Käivitub noorte näitemänguringide töö. Seetõttu planeeritakse huvikeskuste majandamiseelarve tulude kasvu. Lille Majas üüritulu väheneb kuna järjest enam kasutab ruume huvikeskus ise. Lille Maja teenuste hinnad on kinnitatud Tartu Linnavalitsuse kultuuriosakonna 10. veebruari 2017. a otsusega nr O-17-0014, Anne Noortekeskuse hinnad kultuuriosakonna 04. septembri 2013. a korraldusega nr 35.

Lasteaedade majandamiseelarve tuludeks on tasu õppekavavälisest ujumisõpetusest. Lasteaedades Triinu ja Taavi ning Pääsupesa organiseeritakse lastevanemate kulul ujumise algõpet kuutasuga 3,5 eurot. Vahendid suunatakse ujumise algõppe korraldamise kuludeks.

Koolide tuludeks on õppekavavälisest tegevusest kavandatud vahendid eelkõige huviringidelt. Muud laekumised sisaldavad ürituste läbiviimiseks saadud tulu.

Tulu kutsehariduskeskuse tasulistelt teenustelt tuleb eelkõige toitlustuselt. Toitlustusüksus on majutus- ja toitlustusosakonna õppebaas, mille moodustavad Kopli tn õppekorpuses asuvad söökla, restoran ja kohvik ning Põllu tn õppekorpuses asuv söökla. Neile valmistavad omakoda toodangut ka toiduainete tehnoloogia osakonna praktikabaasid lihatöökoda ja pagaritöökoda. Suurim käive tuleb oma kooli õpilaste toitlustamisest, mida põhikooli baasil õppijate osas toetatakse ka toidutoetusega, suurenenud on ka välisklientide osakaal. Veel laekub tulu õppehotellilt, -kaupluselt, juuksurite ja iluteenindajate õppebaasilt.

1.1.2.2.2 Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest

<i>eurodes</i>	
Tulu nimetus	Summa
Tulud KULTUURI- ja KUNSTIALASEST TEGEVUSEST kokku:	216 184
M a j a n d a m i s e e l a r v e s kokku	216 184
muuseumide tasulised teenused	154 100
raamatukogu tasulised teenused	49 907
rahva- ja kultuurimajade tasulised teenused	12 177

Tiigi Seltsimajale laekub tulu ruumide, tehniliste vahendite, muusikariistade kasutusse andmisest ja piletitulust. Hinnad on kinnitatud Tartu LV kultuuriosakonna 17. juuni 2016. a otsusega nr O-16-0160. Muuseumide tasulised teenused: pääsmete müük, ruumide kasutusse andmine. Hinnad kinnitatud linnamuuseumile Tartu LV kultuuriosakonna 13. detsembri 2016. a otsusega nr O-16-0320 ja mänguasjamuuseumile 15. juuni 2015 otsusega nr O-15-0206. Raamatukogu tulud laekuvad järgmistest tasulistest teenustest: tasu teaviku tagastamisega viivitamise eest, koopiade valmistamine, skaneerimine, arvutiväljatrükk, ruumide kasutusse andmine, vanade raamatute müük, tasu meeldetuletuste eest, bussi rent jt. Hinnad kinnitatud Tartu Linnavalitsuse kultuuriosakonna 25. oktoobri 2010. a korraldusega nr 72.

1.1.2.2.3 Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest

1000 eurot on kavandatud endise Tähtvere valla võimla ja jõusaali kasutamiseks. 2016. a andmed pole võrreldavad, kuna alates 2017. a on osad spordi- ja puhkealasest tegevusest laekuvad tulud ümberklassifitseeritud haridusalaseks tuluks.

1.1.2.2.4 Tulud sotsiaalalalasest tegevusest

Tulud laekuvad peamiselt asutuste tasulistelt teenustelt. Hinnad on kehtestatud sotsiaal- ja tervishoiuosakonna (tabelis STO) korralduste ja otsustega (varasemad sotsiaalabi osakonna (SAO) korralduste ja otsustega). Ilmatsalu sotsiaalmajas elavate vanurite tasud on 1 200 eurot ning sotsiaaltoitlustamine 1 000 eurot. Sotsiaalmaja kohatasu on 100 eurot kuus. Sotsiaalmajas on hetkel 1 vanur.

<i>eurodes</i>			
Tulu nimetus	Summa	Asutus	sh Tähtvere
Tulud SOTSIAALABIALASEST TEGEVUSEST kokku	1 120 900		2 200
F i n a n t s e e r i m i s e e l a r v e	2 200		2 200
Ilmatsalu sotsiaalmaja kohatasu	1 200	Ilmatsalu sotsiaalmaja	1 200
Sotsiaaltoitlustamine	1 000	Ilmatsalu sotsiaalmaja	1 000
M a j a n d a m i s e e l a r v e	1 118 700		0
hooldusteenus / laekumine hoolealustelt tasulised teenused	1 011 000	Hooldekodu	
sauna-, basseini-, juuksuriteenus jms tasulised teenused (majutusteenus)	52 000	Päevakeskus Tähtvere	
tasulised teenused (majutusteenus)	14 500	Hooldekodu	
tasulised teenused (majutusteenus)	11 000	Varjupaik	
tasulised teenused (majutusteenus)	6 000	Laste Turvakodu	
Töötajate toitlustus ja lapsehoiuteenus tasulised teenused	16 500	Laste Turvakodu	
tasulised teenused	7 700	Päevakeskus Kalda	

1.1.2.2.5 Tulud keskkonnaalasest tegevusest

4800 eurot laekub finantseerimiseelarvesse keskkonnajaamade kasutamise tasusid sõlmitud lepingute alusel. Lepingud on viie vallaga.

1.1.2.2.6 Tulud transpordialasest tegevusest

Ühistranspordikorraldust reguleerib ühistranspordiseadus. Seoses ümberkorraldustega bussiliiniveo teenuse korraldamises laekuvad alates 2011. a bussipiletite müügitulud linna eelarvesse. Alates 2011. a jaanuarist teostab Tartu linnas avalikku bussiliinivedu vastavalt 5. augustil 2010. a sõlmitud lepingule „Tartu linna avaliku bussiliiniveo teostamine perioodil 01.01.2011 - 30.06.2017“ AS Sebe. Lepingut on pikendatud linnavolikogu 30.06.2016 otsuse nr 368 „Loa andmine 5. augustil 2010. a sõlmitud Tartu linna bussiliiniveo avaliku teenindamise lepingu pikendamiseks“ alusel. Vastavalt ühistranspordiseaduse § 21 lg-le 3 on pädeval asutusel õigus (juhul kui pädeva asutuse tegevus on riigihangete seaduses sätestatud korras vaidlustatud ja avaliku teenindamise leping lõpeb enne vaidlustuse või kaebuse lahendamist või kui muul viisil avaldub otsene oht teenuse katkemiseks) majanduslikult soodsamat võimalust valides pikendada seni liine teenindanud vedajaga avaliku teenindamise lepingut samadel või uutel tingimustel kuni vedaja leidmiseni ühistranspordiseaduse § 21 lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel, aga mitte kauemaks kui kaheks aastaks. Tartu linn asus normis kirjeldatud olukorras, mistõttu pikendati teenuse katkemise ohu vältimiseks lepingut 2 a võrra kuni 30. juunini 2019. Lepingut pikendati linnavalitsuse 05.07.2016 korraldusega nr 681 „5. augustil 2010. a sõlmitud Tartu linna bussiliiniveo avaliku teenindamise lepingu pikendamine“. Hankelepingut pikendatakse senisest soodsamatel tingimustel. Läbirääkimiste tulemusena on saavutatud kokkulepe liinikilomeetri hinna vähenemise osas 1,5 protsendi võrra.

Piletisüsteemi reguleerib ühistranspordiseaduse alusel kehtestatud linnavolikogu 25.06.2015. a määrus nr 85 „Ühistranspordi elektrooniline piletisüsteem“, mille kohaselt toimib alates 1. septembrist 2015. a linna sisesel avalikul bussiliiniveol elektrooniline piletisüsteem. Elektrooniline sõidupilet on elektroonilise piletisüsteemi infosüsteemis hoitav sõiduõigus. Elektroonilised bussikaardid on kontaktivaba kiibiga plastikkaardid ja kleebised, mida tuleb bussi sisenedes viibata bussiste juurde paigaldatud seadme ehk tuvasti juures. Bussiliini pikendust Tartu valda reguleerib linnavalitsuse 25.08.2015. a korraldus nr 908, mille alusel avati liin marsruudil Tartu kesklinn – Vahi alevik. Bussiliini pikendust Luunja valda reguleerib linnavalitsuse 28.08.2012. a korraldus nr 921. Eelarvesse on kavandatud 3 930 000 eurot. Piletitoodete hinnad on esitatud hinnad alljärgnevas tabelis.

Piletitooted	Esitajapilet (paberpilet)	ID-pileti hinnad, 2016.a. kehtivad elektroonilise pileti hinnad
Päevapilet	2,50 eurot	2,11 eurot
10 päeva pilet	7,99 eurot	7,03 eurot
10 päeva pilet (õpilane, üliõpilane, pensionär)	4,15 eurot	3,52 eurot
30 päeva pilet	17,90 eurot	15,34 eurot
30 päeva pilet (õpilane, raske puudega isik)	5,75 eurot	5,11 eurot
30 päeva pilet (üliõpilane, pensionär)	8,63 eurot	7,67 eurot
90 päeva pilet	39,94 eurot	35,15 eurot

1.1.2.2.7 Üldvalitsemise tulud

Ettevõtlusosakonna majandamiseelarves on 18 000 eurot ettevõtjatelt koolituste tasuna ning linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonna eelarves 1 000 eurot maa erastamise tasu.

1.1.2.3 Üür ja rent

Tulu nimetus	Summa	Asutus	eurodes sh Tähtvere
Üüri ja renditulud kokku:	2 601 438		2 500
F i n a n t s e e r i m i s e e l a r v e s kokku	1 101 300		2 500
eluruumide üürilt	97 000		2 500
mitteeluruumide üürilt	1 004 000		
asutuselt Kalmistu	300		
M a j a n d a m i s e e l a r v e s kokku	1 500 138		
üüripindade kommunaalteenustelt	910 000	linna üüripindadelt	
mitteeluruumide üürilt	13 927	lasteaiad	
mitteeluruumide üürilt	149 255	põhikoolid	
mitteeluruumide üürilt	25 000	gümnaasiumid	
mitteeluruumide üürilt	56 700	täistsüklikoolid	
mitteeluruumide üürilt	312 000	katsehariduskeskus	
mitteeluruumide üürilt	15 735	huvialaasutused	
mitteeluruumide üürilt	2 074	muuseumid	
mitteeluruumide üürilt	1 447	Tiigi Seltsimaja	
mitteeluruumide üürilt	14 000	Päevakeskus Tähtvere	

Linnale kuuluvate pindade üürile andmist reguleerib Tartu linnvara eeskiri (§-d 13-17). Linnvara kasutusse andmisel määratakse tasu suurus lähtuvalt samal otstarbel ja samas seisukorras ning samadel tingimustel turul kasutusse antava vara tasumääradest, kui tasu suurust ei ole määratud õigusaktiga.

Alates 01.01.2017 kehtib tavalepingute puhul üürimäär keskküttega korterite puhul 1,88 eurot/m² ja ahiküttega eluruumide puhul 1,31 eurot/m². Seisuga 01.08.2017 on linnal 104 tavaüürilepingut. Alates 1.01.2018 tõuseb üürimäär 10%: keskküttega korterite puhul 2,06 eurole/m² ja ahiküttega eluruumide puhul 1,44 eurole/m². Tulenevalt erinevatest üürilepingu vormidest ei ole võimalik osadel eluruumidel koheselt üürimäära tõsta. Seetõttu on eluruumidel erinevad üürimäärad. Arvestades eluruumide üürimäära tõusuga on 2018. a eluruumide üüritulo matemaatiline prognoos on 94 554 eurot. Lepingute lõppemise, ümbervormistamise ning üürivõlgade tõttu võib reaalne laekumine olla ca 14% madalam st 82 000 eurot. 2500 eurot on kavandatud endise Tähtvere valla munitsipaalkorterite üürilt. Nimetatud territooriumil asub 4 sotsiaalkorterit, kus elab 8 inimest.

Äriruumide üürile andmine võib toimuda kas tasuta, enampakkumisel saadud summas või igakuise hinna korrigeerimisega tarbijahinnaindeksi alusel (THI). Tulu kasvab seega vastavalt THI-le. Samas ei laeku tulevikus enam üüri Raekoja plats 14 ruumidelt, kuna sinna kolib linnavalitsuse IT-teenistus.

Üürile antud pindade kommunaalikulude katteks laekuv 910 000 eurot on planeeritud eelneva aasta tasemel järgnevalt:

	Majandus	Elamumajanduse arendamine
Elekter	180 000	45 000
Vesi	160 000	55 000
Küte	140 000	155 000
Muud kommunaalteenused	30 000	145 000

Kalmistu rendib lepingute alusel ruume pärgade, hauakivide ja puusärkide valmistajatele. Leping lõpeb 28.02.2018. Huvialakeskuste üüritulo laekub MTÜ-dele välja üüritud ruumidelt. Üürilepingute

sõlmimise aluseks on Tartu Linnavalitsuse vastavad korraldused. 1m² üüri määr kuus on kuni 2 eurot. Tiigi Seltsimaja üüritulu laekub äriettevõtelt Bristol-Myers Squibb Eesti AS 4.47 €/m² ja MTÜ-lt Lõuna-Eesti Vähiühing 1.40 €/m². Muuseumide üüritulu laekub Laulupeomuuseumi ruumide üürist MTÜ-le Külliki Lauluaed, üüritakse välja 43,7 m² üüri 1.08 eurot m² ja 104,7 m² üüri 1,20 eurot m², kokku üüritavat pinda 148,4 m². Tähtvere Päevakeskuse üür laekub sotsiaalabi osakonna (praegu sotsiaal- ja tervishoiuosakond) 11.09.2014. a otsuse nr O-14-0083 „Päevakeskus Tähtvere teenuste hinna kehtestamine“ alusel. Päevakeskuse suure saali üür on 15 ning õppeklassi üür 12 eurot tunnis. Lisaks tasub Tartu Ingerisoomlaste Selts päevakeskusele viimase poolt nende eest tasutud kommunaalteenuste eest.

2017. a alates laekuvad haridus-, kultuuri- ja sotsiaalabi osakondade hallatavate asutuste üüritasu täies mahus taas majandamiseelarvesse (majanduskriisi tõttu laekus 25% tasust (va kutsehariduskeskuse tulud ega laekumised üüri kaasnevast tegevusest) mõned aastad finantseerimiseelarvesse.

1.1.2.4 Õiguste müük

<i>eurodes</i>	
Tulu nimetus	Summa
Õiguste müük	124 289
hoonestusõiguse seadmise tasud	69 846
kasutamisoõiguse tasud, sh:	54 443
<i>tehnovõrgu ja rajatiste talumise tasu</i>	<i>20 443</i>
<i>reklaamipaigaldamise lubamise tasu</i>	<i>32 000</i>
<i>valgusreklaami lubamise tasu</i>	<i>2 000</i>

Hoonestusõiguse seadmise tasu laekub riigimaale hoonestusõiguse seadmise eeltoimingutelt vastavalt Vabariigi Valitsuse 05.06.2014. a määrusele nr 74 „Maareformi käigus riigimaale hoonestusõiguse seadmise ja selle käigus maa erastamise kord“. Hoonestusõigus tähendab kinnisasja koormamist selliselt, et isikul, kelle kasuks hoonestusõigus on seatud, on võõrandatav ja pärandatav tähtjajaline õigus omada kinnisasjal sellega püsivalt ühendatud ehitist. Hoonestusõiguse alusel võib isik, kes ei ole maatüki omanik, püstitada ja omada maatükil ehitist kokkulepitud tasu eest ja kindla tähtjajooksul. Hoonestusõiguse seadmisel annab maatüki omanik maa kasutamisoõiguse teisele isikule ehk sellele, kes maatükile mingi hoone ehitab. Hoonestusõiguse aastatasu suurus määratakse maa maksustamishinna ja katastriüksuse sihtotstarbe alusel järgmiselt: 1) ärimaal 5% maa maksustamishinnast; 2) tootmisaal 4% maa maksustamishinnast; 3) transpordimaal 4% maa maksustamishinnast; 4) muude sihtotstarvete puhul 2% maa maksustamishinnast. Kui aastatasu suurus maaüksuse eest on väiksem kui kümme eurot, määratakse aastatasu suuruseks kümme eurot. Hoonestusõiguse aastatasu suurus muutub vastavalt hoonestusõigusega koormatud kinnisasja maksustamishinna muutumisele. Hoonestaja maksab hoonestusõiguse aastatasu osadena kaks korda aastas, 31. jaanuariks ja 1. juuliks, järgneva perioodi eest ette. Hoonestusõiguse tasu laekumine on kavandatud 10 objektilt:

Jrk nr	Aadress	Krundi suurus (m ²)	Hoonetaja	Hoonestus-õiguse aastatasu (€)
1	Ülikooli tn 6a	607	Danfor OÜ	3 114,41
2	Narva mnt 3	2 883	Unicorn Greenhouse OÜ	9 209,35
3	Fortuuna tn 1	1 704	Korterihoonestajad	1 951,11
4	Fortuuna tn 1a	1 033	Korterihoonestajad	734,49
5	Klaasi tn 14	38 796	AS "Rand & Tuulberg	23 300,00
6	Rebase tn 18a	604	R&R Real Estate OÜ	1 550,00
7	Laulupeo pst 33	7 254	OÜ Dorpat Sport	2 756,52
8	Roosi tn 86	4 495	Peapeal OÜ	5 400,00

Jrk nr	Aadress	Krundi suurus (m ²)	Hoonetaja	Hoonestus-õiguse aastatasu (€)
9	Inseneri tn 4	25 233	OÜ Torm Metall	15 900,00
10	Mõisavahe tn	9 267	Chris Medical OÜ	5 930,88

Tehnovõrgu ja –rajatise talumise tasu laekub kinnisasja omanikule, kui omanik on kohustatud taluma oma kinnisasjal tehnovõrku või –rajatist (kütte-, veevarustus- või kanalisatsioonitorustikku, elektroonilise side või elektrivõrku, nõrkvoolu-, küttegaasi- või elektripaigaldist või surveeadmestikku ja nende teenendamiseks vajalikke ehitisi) (AÕS §-d 158, 158¹ ja 158²). Jooksva aasta eest on tasu saamise õigus isikul, kes oli vastava kinnisasja omanik sama aasta 1. märtsi seisuga. Tasu jooksva aasta eest makstakse välja hiljemalt sama aasta 1. detsembriks. Seaduses puudub tasuregulatsioon. Vastavalt Riigikohtu praktikale on omanikul õigus saada tehnorajatise omanikult perioodilist talumistasu osas, mis ei võimalda tal endal kinnisasja kasutada ning millega seoses omanik peab kandma kulutusi. Riigikohtu hinnangul puudutab see ennekõike maamaksu, aga ka näiteks kinnisasja hooldamise kulusid. Talumistasu määramisel tuleb arvestada talumiskohustuse intensiivsust, mis sõltub tehnorajatise olemusest, selle kaitsevööndi ulatusest ning kaitsevööndist tulenevatest piirangutest, maa sihtotstarbest, suurusest ja asukohast (ja muudest vara väärtust mõjutavatest teguritest); samuti muudest asjaoludest, mis võimaldaks omanikul maad efektiivsemalt või muul viisil kasutada (nt üürile anda, arendada seal ehitustegevust vms). Tasu on kavandatud 29 objektilt:

Aadress	Krundi suurus (m ²)	Rentija	Renditasu aastas (€)
Vaksali tänav T7	27	KÜ Vaksali 9	1,89
Jakobi tänav T1	104	KÜ Jakobi 15, 17	12,48
Kaunase puiestee T60	315	KÜ Kaunase pst 57	12,6
Sõpruse pst 10a	721	Korteriühistu "Saare-Tartu"	14,42
Kaunase puiestee T19	375	KÜ Kaunase pst 16	15
Vaksali tänav T19	33	Sihtasutus KredEx	16,18
Ravila tänav T57	2719	AS Tartu Agro	27,19
Ravila tänav T66	840	KÜ Ravila 66	42
Ravila tänav T53	5118	AS Tartu Agro	51,18
Ravila tänav T51	6066	AS Tartu Agro	60,66
Kalda tee T4	1890	KÜ Kalda tee 4	75,6
Jakob Hurda tänav T17	332	Sigrid Paul	202,52
Ringtee tänav T37	345	Balti Autoosad AS	331,2
Ringtee tänav T27	848	Severi Kauplus OÜ	407,18
Suur kaar tn 71	36	FS Estonia OÜ	414
Turu tn 49b	5019	OÜ ScanetBaltic	502
J. Kuperjanovi tn 11 // Julius Kuperjanovi tänav T9	31	AS R-Kiosk Estonia	513,36
Ümera tn 2b	61	OÜ Distora	842,1
Võru tn 148b	94	FIE Niina Mnogolessova	947,52
Kaunase pst T5 (Kalda tee 28a)	106	OÜ Vaga Mama	975,55
Põhja pst 16; Ladva tn 22	5291	Ljudmilla Muravkina	1022,59
Turu tn 49c, Turu tn 49e ja Turu tn 49f	10704	OÜ ScanetBaltic	1070
Kaunase pst 79b	60	SK TOIT OÜ	1104

Aadress	Krundi suurus (m ²)	Rentija	Renditasu aastas (€)
Kalda teeT 29 / Kalda tee 32b	64	AS R-Kiosk Estonia	1474,56
Ravila tänav T57	957	Rain OÜ	1675
Mõisavahe tn 34b	9267	OÜ FX (Igor Abarenkov)	2414,07
Turu tn 34a	13887	RW-Rent OÜ	2820
Vanemuise tn 1/1	55	AS R-Kiosk Estonia	3399

Reklaamipindade kasutamise tasu laekub reklaami paigaldamiselt linna omandis olevale ehitisele või linna maale. Tulu aluseks on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 30 lg 1 p 2 ja Tartu linnavara eeskirja § 24 alusel vastu võetud Tartu Linnavalitsuse 05.08.2004. a määrus nr 19 „Reklaami paigaldamise kord“. Reklaami ja/või reklaamikandja paigaldamiseks antakse luba tähtajaga kuni 3 aastat. Iga reklaamikandja või reklaami eest makstakse tasu kesklinna piirkonnas 0,32 eurot ning mujal 0,19 eurot ööpäevas.

1.1.2.5 Muu toodete ja teenuste müük

Tulu nimetus	Summa	sh Tähtvere
Muu toodete ja teenuste müük kokku:	52 600	1 000
<i>F i n a n t s e e r i m i s e e l a r v e s</i> kokku	52 600	1 000
loomade varjupaiga kasutamise tasu	30 000	
asutus Kalmistu matuseteenused	11 000	
eriveoste tasu	7 000	
avalike WCde piletitulu	3 600	
Ilmatsalu postipunkti teenuse eest	1 000	1 000

Loomade varjupaiga kasutamise tasu laekub teiste kohalike omavalitsustega sõlmitud lepingute põhjal Linnavolikogu 22.01.2009. a otsuse nr 470 ja LV korralduse 03.02.2009 nr 97 alusel.

Erivedu on raske- või suurveose liiklemine teel (liiklusseadus §34¹). Avalikult kasutataval teel on erivedu lubatud eriloaga ja eritasu eest. Eriveo eest võetav eritasu määr on kuni 650 eurot ühe veo ja ühe tee omaniku kohta, olenevalt liiklusseaduse § 80 lõike 3 alusel kehtestatud suurimate lubatud masside, teljekoormuste ja mõõtude ületamisest ning veokaugusest. Eriloa menetlustasu on kuni kümme eurot iga tee omaniku välja antud eriloa kohta. Eriluba antakse välja kehtivusega kuni üks aasta.

Tartu linna asutuse Kalmistu tasulised teenused on: leinamaja kasutamine leinatalituse läbiviimiseks, surnu hoidmine külmkambris või leinakambris, hauaplatsi hooldamine Raadi ja Puiestee kalmistul.

Ilmatsalu postipunkti teenuse eest on kavandatud laekumine Eesti Postilt. Alates 2014. a juunist on Eesti Post koondanud enamiku oma teenuseid Eestis ja välismaal kaubamärgi Omniva alla.

1.1.3 Toetused

Põhitegevuse eelarvesse on kavandatud sihtfinantseerimine ning tegevustoetused. Sellises sõnastuses jaotus on eelarve koostamisel kasutusel kolmandat korda ja tuleneb riigi raamatupidamise üldeeskirja muudatusest. Varasemate eelarvetega võrreldes on täpsustunud termin „sihtfinantseerimine“ ning termin „mittesihtotstarbeline finantseerimine“ on asendunud terminiga „tegevustoetused“. Toetused on eelarvesse planeeritud võttes aluseks 2018. a riigieelarve eelnõud, sõlmitud lepinguid ning olemasolevaid rahastamisotsuseid.

<i>eurodes</i>				
Põhitegevuse tulud SAADAVAD TOETUSED TEGEVUSKULUDEKS	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
TOETUSED TEGEVUSKULUDEKS	38 944 792	39 492 346	45 341 452	15
Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	4 035 764	2 627 804	1 694 127	-36
Saadavad tegevustoetused	34 909 028	36 864 542	43 647 325	18
<i>Finantseerimiseelarve</i>				
Saadavad toetused	36 647 302	37 455 301	44 322 044	18
Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	1 828 874	606 071	674 719	11
Saadavad tegevustoetused	34 818 428	36 849 230	43 647 325	18
<i>Majandamiseelarve</i>				
Saadavad toetused tegevuskuludeks	2 297 490	2 037 045	1 019 408	-50
Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	2 206 890	2 021 733	1 019 408	-50
Saadavad tegevustoetused	90 600	15 312	0	-100

Tegevuskulude sihtfinantseerimine on kavandatud tugeva kasvuga. Kuna nimetatud tululiik sisaldab põhiliselt erinevatele projektidele laekuvaid toetusi, ei oma aastate võrdlus analüütilist tähendust – laekumise suurus sõltub konkreetsetel ajahetkedel kavas olevatest projektidest. Praegusel juhul tuleneb kasv enamuses projektile „SmartEnCity“ (Nutikas linnaosa) laekuvast üle 4 miljoni euro suurusest toetusest.

Ka tegevustoetused on kavandatud kasvuga. Osalt tuleneb see lihtsalt Tähtvere valla liitumisest, kuid mõju omab ka tasandusfondi parameetrite muudatus ning riigipoolne täiendavate vahendite suunamine tasandus- ja toetusfondi.

1.1.3.1 Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine on teatud projektipõhisel sihtotstarbel saadud (ja antud) toetus, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdikutega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ning raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi.

Finantseerimiseelarves on toetused planeeritud üldiselt eelmise aasta tasemel. Summad täpsustuvad riigieelarve vastuvõtmisel ja riigi poolt vahendite jaotuse kinnitamisel. Majandamiseelarve tulud koosnevad erinevate projektide toetustest. Projektide sisu on täpsemalt lahti seletatud seletuskirja teise osa lõpus punktis „Välisprojektid“.

<i>eurodes</i>		
Tulu nimetus / toetuse sisu	Summa	sh Tähtvere
TEGEVUSKULUDE SIHTFINANTSEERIMINE	1 694 127	9 850
Finantseerimiseelarves kokku	674 719	9 850
haldusreformi kulude kompenseerimine	200 000	
koolipuuviili ja koolipiim	6 000	6 000
lasteaiaõpetajate täiendkoolitus	37 340	
lapsehoiukohtade loomine ja -teenuse pakkumine	100 000	
teavikute ja kunstiesemete soetuseks	3 500	3 500
IB õpe	202 901	
olümpiaadid, õpilasürituste korraldamine jms	106 340	
õppelaenu kustutamine	18 638	350
Majandamiseelarves kokku	1 019 408	
INNO_INFRA_SHARE	80 000	
InnovaFoster	37 016	
RELOS3	26 991	
Baltic Game Industry	24 000	
Emplnno	25 588	
rahvusvahelise kaitse saaja vastuvõtu toetus	90 000	
Müra vähendamise tegevuskava Tartu linnas	20 650	
Õhukvaliteedi parandamise tegevuskava koostamine	24 240	
Tekstiilikonteinerite soetamine	5 113	
Kütteõli reostuse likvideerimine Tartus	71 659	
OptiTrans	44 812	
BSR Electric	149 404	
SUMBA	81 579	
i-Water-Integrated Storm Water Management	90 000	
Useful Experience ja Competencies from Europe	47 224	
PRÕM	90 000	
Interaktiivsed linnad (Interactive Cities) II	14 000	
Cities Multimodal	28 319	
SmartEnCity - Nutikas linnaosa	68 813	

1.1.3.2 Saadavad tegevustoetused

Tegevustoetus antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest. Toetuse saaja võib seda kasutada suuremal määral oma äranägemisel, sh kas tegevuskulude või investeeringute soetamiseks. Toetusega võib kaasneda aruandlus tehtud kulutuste kohta, kuid see võib ka puududa. Eelarveaasta lõpuks järelejäänud raha võib nõuda tagasi, kuid sageli jäetakse see saajale järgmise perioodi kulutuste katteks. Tegevustoetused laekuvad finantseerimiseelarvesse.

Tulu nimetus / toetuse sisu	Summa	sh Tähtvere
Saadavad TEGEVUSTOETUSED kokku:	43 647 325	496 935
KOV TOETUSFOND (lg 2) kokku	29 531 346	496 935
üldhariduskoolide toetus	23 355 671	416 425
<i>tööjõukulud</i>	20 814 793	374 662
<i>täiendkoolitus</i>	173 629	2 676
<i>õppekirjandus</i>	731 305	11 514
<i>koolilõuna</i>	1 621 893	27 573
<i>IT ja inventari kuludeks</i>	14 051	
koolieelsete lasteasutuste toetus	1 162 000	2 930
puudega laste hoiu toetus	370 000	
huvitegevuse toetus	400 000	18 046
toimetulekutoetus	1 573 109	3 109
vajaduspõhine peretoetus	61 094	1 094
sotsiaaltoetuste osutamise toetus	140 730	730
sündide ja surmade registreerimise hüvitis	29	29
jäätmehooldus	154 217	4 217
kohalike teede toetus	1 164 496	50 355
laste asendushooldus	1 150 000	
KOV TASANDUSFOND (lg 1)	5 529 347	0
(MUUD) SAADAVAD TEGEVUSTOETUSED kokku:	9 736 632	0
muinsuskaitse	18 000	
perekonnaseisu ameti linnale ületulek	115 238	
eesti keele õpe lasteaedades	28 138	
eesti keele õpe uussisserändajatele	237 505	
kutsehariduskeskuse riiklik koolitustellimus	7 873 738	
Maarja ja Herbert Masingu Kooli õpilaskodu	36 000	
vanglaõpe	172 879	
raamatukogule teavikute soetamiseks	105 134	

Tasandusfondi eesmärk on ühtlustada kohalike omavalitsuste võimalusi avalike teenuste osutamisel. Ideaalselt toimivat tasandusfondi meetodit on väga raske leida, sest see peaks ühelt poolt toetama kohalike omavalitsuste toimimise efektiivsust ja teiselt poolt, toetust ei tohiks saada need omavalitsused, kel on piisavalt vahendeid elanikele kvaliteetsete avalike teenuste pakkumiseks. Säilima peaks omavalitsuste motivatsioon arendada ettevõtlust ja kohalikke teenuseid, et meelitada oma territooriumile elama rohkem elanikke. Eestis on tasandusfondi suuruse arvestuse aluseks arvestuslike tulude ning arvestuslike kulude vahe. Arvestuslike kulude arvestuse aluseks on parameetrite väärtused ühe lapse, kooliealise, gümnaasiumi õpilase, tööealise (19-65 a), vanuri, arvestusliku teepikkuse ja hooldatava või hooldajateenust saava puudega isiku kohta (lisaks väikesaarte parameetrid, mis Tartu linna ei puuduta). Arvestuslik keskmine tegevuskulu saadakse statistiliste näitajate ning ühiku maksumuse korrutiste summeerimisega. Arvestuslikud tulud kujunevad järgmiselt: 1) tulumaksu tegelikud laekumised arvestatakse ümber (keskmistatakse kolme viimase aasta laekumise järgi) selliselt, et üle-üleelmise aasta laekumise osakaal on 0,2, üleelmisel aastal 0,3 ja eelmisel aastal 0,5; 2) maa- maks on arvestuslik: lähtutakse maamaksuseaduses sätestatud maksumäära maksimumväärtusest. Seejärel leitaksegi tulu- ja kuluvajaduse vahe, mis tasandusfondi summa määramisel korrutatakse

0,9-ga. See korrutis tehakse seepärast, et katta tulu- ja kuluvajaduse vahest 90% (ehk siis mitte täielikult).

Tasandusfond suureneb 2018. a 10 mln euro võrra 87 mln euroni ning varasemaga võrreldes on muudetud ka ülalnimetatud parameetrite väärtuseid. Need muudatused toovad kaasa linnale laekuva tasandusfondi eraldise kasvu (2017. a 4 228 369 eurot).

Toetusfond toetab kohalikke omavalitsusi konkreetsete ülesannete täitmisel, toetust antakse üldistel alustel. Toetust antakse Vabariigi Valitsuse määruse „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ alusel. Toetusfond koosneb valdkondlikest toetusliikidest, võimaldades katta õpetajate tööjõukulusid, tagada koolilõunat, maksta toimetulekutoetusi ja vajaduspõhist peretoetust ning hooldada kohalikke teid. Summad on üldiselt planeeritud 2017. a tasemel.

Toetusfond hariduskuludeks jaguneb haridustoetuseks ja tugiteenuste toetuseks. Üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus eraldatakse õpetajate, direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukuluks ja nende täienduskoolituseks, õppevahenditeks ning koolilõunaks. Tugiteenuste toetus antakse omavalitsustele haridustoetusena läbi toetusfondi õpilastele tõhustatud või eritoe rakendamiseks. Toetatakse vajalike tugiteenuste, kohandatud õppematerjalide, -vahendite ja –keskkonna pakkumisega seotud kulude katmist. Hariduskulud on kavandatud lähtudes õpilaste arvust 10. septembri 2017. a seisuga. Koolilõuna kulude hüvitamine on arvestusega 0,78 eurot koolipäeva kohta, kokku 175 toidupäeva. Õppevahendite soetuseks on arvestatud 57 eurot õpilase kohta aastas.

Koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetust antakse kohaliku omavalitsuse üksustele alates 1. septembrist 2017. a eesmärgiga motiveerida neid suurendama õpetajate palka. Toetuse saamiseks 2018. a peab kohaliku omavalitsuse üksuses olema lasteaiaõpetaja töötasu vähemalt 85% üldhariduskooli õpetaja töötasu alammäärast.

2017. a 1. septembrist käivitatud huvitegevuse toetuskeem panustab noorteprogrammi eesmärkide saavutamisse. Toetuse eesmärk on teha huvitegevus ja huviharidus 7–19-aastastele noortele paremini kättesaadavaks ning pakkuda mitmekesisemaid võimalusi vähemalt kolmes valdkonnas: kultuur, sport ning loodus- ja täppisteadused ja tehnoloogia.

Toimetulekutoetust ning vajaduspõhist peretoetust maksavad välja kohaliku omavalitsuse üksused selleks riigieelarvest saadava hüvitise arvelt. Vajaduspõhist peretoetust 2018. a juurde enam ei määrata ning I kvartalis toimuvad veel väljamaksmised eelmisel aastal määratud otsuste alusel. Alates 2018. a muudetakse toimetulekutoetuse süsteemi puudutavaid tegevusi (sh motiveeritakse toimetulekutoetuse saajaid tööle minema, suurendatakse toimetulekutoetuse regulatsiooni paindlikkust jms). Toimetulekutoetust saavatele peredele aitab vajaduspõhise peretoetuse kaotamist kompenseerida toimetulekupiiri tõstmine 2018. a seniselt 130 eurolt 140 euroni kuus ning alaealistel 1,2 kordseks ehk seniselt 130 eurolt 168 euroni kuus. Sotsiaaltoetuste ning -teenuste osutamise toetus koosneb toimetulekutoetuse väljamaksmisega kaasnevate kulude hüvitamisest ning lisatoetustest, mis suurendab kohaliku omavalitsuse üksuste võimekust sotsiaalteenuste arendamisel ja toetuste maksmisel (sh puuetega laste hooldamiseks). Raske ja sügava puudega laste lapsehoiuteenust korraldavad sotsiaalhoolekande seaduse kohaselt kohaliku omavalitsuse üksused. Kohaliku omavalitsuse üksus saab toetust kasutada raske ja sügava puudega laste lapsehoiu-, tugiisiku-, sotsiaaltranspordi- või muudeks sotsiaalteenusteks, mis aitavad vähendada raske ja sügava puudega lapse perekonna hoolduskoormust või puudest tulenevat lisavajadust.

2018. a on lisandunud toetusfondi matusetootus ja asendushooldusteenuse toetus. Asendushooldusteenus on 2018. a kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on pika- või lühiajaliselt lapse heaolu ja õiguste tagamine, lapsele tema põhivajaduste rahuldamiseks peresarnaste elutingimuste võimaldamine, lapsele turvalise ja arenguks soodsa elukeskkonna loomine ning lapse ettevalmistamine võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena.

Jäätmehoolduse arendamise toetuse kohaliku omavalitsuse üksuste vahel jaotamisel lähtutakse jäätmeaaduse §-st 72. Kohalikule omavalitsuse üksusele antakse toetust juhul, kui:

1) tema territooriumil töötab jäätmejaam või on elanikele tagatud jäätmejaama teenuse kasutamine teises kohaliku omavalitsuse üksuses;

- 2) tema territooriumil on korraldatud jäätmevedu;
- 3) tal on kehtiv jäätmekava ja jäätmehoolduseeskiri;
- 4) ta on asutanud jäätmevaldajate registri.

Toetus on ette nähtud jäätmehoolduse arendamiseks. Jäätmehoolduse arendamine on jäätmealase teabe levitamine, jäätmealane nõustamine ja jäätmehoolduse kavandamine või muu tegevus, mille eesmärk on vältida või vähendada jäätmeteket ning tõsta jäätmehoolduse taset.

Kohalike teede hoiu toetus suurendab kohaliku omavalitsuse üksuste võimekust kohalike teede jooksva hooldamisel ning ehitamisel. Toetus jaotatakse kohaliku omavalitsuse üksuste vahel proportsionaalselt kohalike maanteede ja tänavate pikkusega, seejuures tänavate pikkus korrutatakse viiega.

Kutsehariduse põhitegevuse toetus on kavandatud riikliku koolitustellimuse alusel. Planeerimisel on lähtutud 2017. a Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Tartu linna vahelisest riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingust nr 5.1-4/17/228, summast 7 773 738 eurot ja kutseksamite toetusest 100 000 eurot. Riiklik koolitustellimus on vastavalt eelnimetatud lepingule 2 785 õppekohta (2016. a 2 830 õppekohta), sealhulgas 78 erivajadusega õpilast. Haridus- ja Teadusministeerium on eelnimetatud lepinguga eraldanud rahad järgnevalt:

- 3 941 795 eurot programm „Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning haridusasutuste juhid“, millest on lubatud kasutada vahendeid vaid õpetajate töötasude maksmiseks, koolituseks ja õppekava täitmiseks koolitustellimuse sisseostuks;
- 2 617 348 eurot ülejäänud kutseõppega seotud kulude katteks;
- 124 341 eurot õpilaskodu kulude katteks (217 eurot õpilase kohta aastas), kuludel ja eelarve kasutatakse tegevusala 09602 (hariduse abiteenused – öömaja);
- 751 950 eurot õppetoetusteks;
- 119 375 eurot sõidusoodustusteks;
- 218 929 eurot koolitoidu toetuseks;
- 100 000 eurot kutseksamiteks (hinnanguline summa, rahad eraldatakse täpsete aruannete alusel).

1.1.4 Muud tegevustulud

	<i>eurodes</i>			
Põhitegevuse tulud MUUD TEGEVUSTULUD	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
MUUD TEGEVUSTULUD kokku	2 527 146	4 357 673	700 300	-84
Vee erikasutustasu	177 301	190 000	194 000	2
Trahvid	341 684	540 000	499 000	-8
Varude müük	1 002	2 900	2 100	-28
Saastetasud	3 346	0	0	x
Muud eespool nimetamata tulud	2 003 813	3 624 773	5 200	-100
<i>Finantseerimiseelarve</i>				
MUUD TEGEVUSTULUD kokku	2 453 990	4 348 489	695 400	-84
Vee erikasutustasu	177 301	190 000	194 000	2
Trahvid	341 684	540 000	499 000	-8
Varude müük	0	1 000	200	-80
Saastetasud	3 346	0	0	x
Muud eespool nimetamata tulud	1 931 659	3 617 489	2 200	-100
<i>Majandamiseelarve</i>				
MUUD TEGEVUSTULUD kokku	73 156	9 184	4 900	-47
Varude müük	1 002	1 900	1 900	0
Muud eespool nimetamata tulud	72 154	7 284	3 000	-59

1.1.4.1. Vee erikasutustasu

Vastavalt veeseadusele korraldab vee kasutamist ja kaitset riiklikul tasandil Vabariigi Valitsus. Kohalik omavalitsus oma halduspiirkonnas annab nõusoleku vee erikasutuseks. Vee erikasutus on vee kasutamine veekogu või põhjaveekihi seisundit mõjutavate ainete, ehitiste või tehnovahenditega.

Keskonnatasude seaduse §10 lg 1 kohaselt maksavad vee erikasutusõiguse tasu vee kasutajad, kes võtavad vett otse põhjaveest või veekogust erikasutuse korras. Tartu linnas on suurimaks selliseks vee kasutajaks AS Tartu Veevärk. Tasumäärad on kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrusega „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist“.

1.1.4.2. Trahvid

	<i>eurodes</i>
Tululiik	Summa
Trahvid kokku	499 000
parkimise viivistasu	280 000
trahvid vääртеomenetluse seadustiku alusel	219 000

Viivistasu määramise otsus tehakse liiklusseaduse § 188 sätestatud alustel, tingimustel ja korras. Viivistasu määramise otsus tehakse, kui 1) parkimistasu on maksmata või tasutud väiksema määra järgi; 2) tasutud parkimisaega on ületatud; 3) tasulise parkimise õigust tõendav dokument ei ole nõuetekohaselt täidetud või 4) tasulise parkimise õigust tõendav dokument ei ole paigaldatud nõue-

tekohaselt. Viivistasu määr ei tohi ületada 31 eurot ööpäevas. Viivistasu täpsustatud määra, sealhulgas vajaduse korral selle diferentseeritud määrad, kehtestab kohaliku omavalitsuse volikogu. Viivistasu määr on kehtestatud Tartu Linnavolikogu määrusega „Parkimistasu“, mille 17.09.2015. a määrusega nr 90 „Tartu Linnavolikogu 2. juuni 2011. a määruse nr 36 „Parkimistasu“ muutmise“ muutmisest tulenevalt on viivistasu määr 30 eurot ööpäevas. Parkimisjärelvalvet Tartu linnas, sealhulgas parkimistasu maksmise kontrollimist ja viivistasu määramist, viivistasu sissenõudmist ning parkimistasu haldamise toiminguid teostab maksuhaldurina Tartu Linnavalitsus linnakantselei menetlusteenistuse kaudu.

Trahvid väärtemenetluse seadustiku alusel on parkimistrahvid ja ühistransporditrahvid. Parkimistrahvide määramist reguleerib liiklusseaduse § 241. Sõiduki parkimise eest selleks keelatud kohas või liikluskorraldusvahendiga ettenähtud parkimiskorda või -viisi rikkudes – karistatakse rahatrahviga kuni kümme trahviühikut. Kui nimetatud rikkumine on ohtlik teistele liiklejatele või häirib oluliselt liiklust – karistatakse rahatrahviga kuni 50 trahviühikut. Sõiduki peatamise ja parkimise lubatavust reguleerivad liiklusseaduse §-d 20 ja 21.

Vastavalt Ühistranspordiseaduse § 85 karistatakse kehtiva piletitä sõidu eest bussis, trammis, trollibussis või reisirongis rahatrahviga kuni 10 trahviühikut. Ühistranspordi trahvide kogumine on alates 2008. a juunist linnakantselei menetlusteenistuse uurijate ülesandeks.

1.1.4.3. Saastetasud

Saastetasu ei kavandata. 2018. a eelarve prognoosimisel on eeldatud, et varem Aardlapalu prügilas ladestatud jäätmed viiakse Iru põletustehasesse või muudesse uutesse jäätmekäitluskeskustesse.

1.1.4.4. Varude müük

Asutus Kalmistu matusetarvikute müüki on kavandatud 200 euro ulatuses. Aluseks on linnamajanduse osakonna juhataja 27.03.2015. a otsus nr 15-00001. Muuseumides müügi eesmärgil ostetud karastusjookide ja suveniiride komisjonimüügi tasu on kavandatud 1900 eurot. Hinnad kehtestatud kultuuriosakonna 15.06.2015. a otsusega nr O-15-0206.

1.1.4.5. Muud eespool nimetatud tulud

Kavandatud on tulu kindlustushüvitisena ning ametiauto isiklikuks otstarbeks kasutamisest. Võrreldes võrdlusaastatega on kavandatud suur tulu vähenemine, kuna eelnevatel aastatel toimusid suured ühekordsed laekumised tänu Tartu linnale soodsatele kohtuotsustele. 2016. a laekus erakorraliselt haridus- ja teadusministeeriumilt kohtu poolt Tartu linna kasuks välja mõistetud linnale erakooliseaduse täitmisest tekkinud kulud (2016. a eelarves oli selleks kavandatud 1 845 000 eurot). Riigikohus teatas 2014. a 28. oktoobri kohtuasjas nr 3-4-1-26-14, et selliste õigustloovate aktide andmata jätmise, mis sätestaksid kohaliku omavalitsuse üksustele erakooliseaduse §-ga 22² pandud kohustuste rahastamise riigieelarvest, on põhiseadusega vastuolus. Lahtiseletatult on seega põhiseadusevastane asjaolu, et riik ei eraldanud omavalitsustele erakoolide tegevuskulude katmiseks vajalikku raha. Tegemist on kohalikele omavalitsustele pandud (riikliku) kohustusega (mitte kohaliku omavalitsuse olemusliku ülesandega), mille rahastamine peab tulenevalt põhiseaduse § 154 lg 2 teisest lausest toimuma riigieelarvest. 2017. a laekus kohtuotsuse tulemusel ligi 3 mln eurot hariduslike erivajadustega laste koolide tegevuskulude hüvitamiseks. Ka siin oli tegemist olemuslikult riikliku ülesandega, mida linn oli tegeliku vajaduse olemasolu tõttu täitnud, kuid mida riik ei soostunud kompenseerima. Riigikohus on märkinud, et kui riikliku kohustuse rahastamiseks pole raha eraldatud või on seda eraldatud ebapiisavalt, on kohalikul omavalitsusel õigus nõuda riigilt kohtu kaudu riikliku ülesande täitmiseks puuduolevat raha. Riik ei tohi KOV üksust panna sundolukorda, kus on valida, kas võtta riikliku ülesande täitmine ja rahastamine enda kanda või kannatada kahju ülesande täitmata jätmise tõttu. Olukord, kus KOV üksus peab riiklike ülesannete täitmiseks leidma raha omavalitsuslike ülesannete arvel või tegema valiku, milliseid ülesandeid täita, on PS § 154 lg 2 teise lausega vastuolus.

1.2. INVESTEERIMISTEGEVUSE TULUD

	<i>eurodes</i>			
INVESTEERIMISTEGEVUSE TULUD	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
INVESTEERIMISTEGEVUSE TULUD kokku	5 266 334	18 580 760	18 514 235	0
Põhivara müük	958 850	1 918 340	2 080 000	8
Saadav sihtfinantseerimine	3 919 189	16 287 420	15 920 235	-2
Finantstulud	8 295	375 000	514 000	37
Osaluste müük	380 000	0	0	x
<i>Finantseerimiseelarve</i>				
Investeeringustegevuse tulud kokku	1 332 045	2 285 500	2 594 000	14
Põhivara müük	943 750	1 910 500	2 080 000	9
<i>sh maa müük</i>	<i>620 729</i>	<i>1 058 500</i>	<i>2 000 000</i>	<i>89</i>
<i>materiaalsete põhivarade müük</i>	<i>323 021</i>	<i>852 000</i>	<i>80 000</i>	<i>-91</i>
Saadav sihtfinantseerimine	305 445	0	0	x
Finantstulud	8 295	375 000	514 000	37
<i>sh intressitulud</i>	<i>8 295</i>	<i>15 000</i>	<i>14 000</i>	<i>-7</i>
<i>omanikutuluna dividendid</i>	<i>0</i>	<i>360 000</i>	<i>500 000</i>	<i>39</i>
Osaluste müük	380 000	0	0	x
<i>Majandamiseelarve</i>				
Investeeringustegevuse tulud kokku	3 613 744	16 287 420	15 920 235	-2
Põhivara müük	15 100	7 840	0	-100
Saadav sihtfinantseerimine	3 613 744	16 287 420	15 920 235	-2

1.2.1. Põhivara müük

Kavandatud on müüa järgmised krundid: Mõisavahe tn 75, Jänese 42, Kaupmehe tn 10 ja 12, Inseneri tn 1.

1.2.2. Põhivara soetuseks saadav toetus

Majandamiseelarvesse laekuvad projektide toetused. Toetuste põhiallikaks on struktuuritoetuse meede „Linnapiirkondade jätkusuutlik areng“, mille tegevused on säästva linnalise liikuvuse ning inimese ja keskkonnasõbraliku avaliku linnaruumi arendamine ning uue lapsehoiu ja alushariduse infrastruktuuri loomine. Säästva linnalise liikuvuse ja sellega seotud avaliku linnaruumi arendamiseks toetatakse jalgsi ja jalgrattaga liikumise võimaluste arendamist (sh kergliiklustaristu, nutikad lahendused), ühistranspordi säästvat korraldust (sh liikuvusuuringud ja -kavad, infosüsteemid), kergliikluse seisukohast oluliste linnalise liikuvuse sõlmpunktide arendamist (sh väljakud, rohealad, kaldapealsed). Lapsehoiukohtade nappuse vähendamiseks toetatakse uute lasteaiahoonete või hooneosade ehitamist ja olemasolevate muufunktsiooniliste hoonete või ruumide ümberkohandamist.

eurodes

Investeeringu objektid	Summa	Finantseerija
Saadav sihtfinantseerimine M a j a n d a m i s e e l a r v e s kokku:	15 920 235	
„SmartEnCity“ - Nutikas linnaosa	4 070 000	Euroopa Komisjon
Raatuse Kool	3 522 000	SA Innove
Tartu rattaringlus	2 083 485	EAS
Tartu idapoolne ringtee	1 700 000	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Maarja peremajade loomine Tartusse	1 383 200	ERF
Variku kool (Aianduse 4)	1 332 000	SA Innove
Ihaste kergliiklustee	1 088 000	EAS
Maarjamõisa Lasteaed	429 550	KIK
„Common Peipsi 2“	312 000	EST-RUS Piiriülese Koostöö Programm

Projektide sisu on täpsemalt avatud seletuskirja teise osa alguses välisprojektide ülevaates. Objektide rahastamise koondsummad (oma- ja välisrahastus) on esitatud ka lisa 4.

1.2.3. Finantstulud

Finantstulud sisaldavad intressi- ja viivisintressituluseid ning dividende. Intressituludena on kavandatud 9 000 eurot intresse linna kontsernikontolt. Linna kontsernikonto vahendeid paigutatakse vastavalt võimalustele tähtjalistesse deposiitidesse, samuti teenib linn kontsernikonto üleöödeposiitidelt. Viivisintressidena on kavandatud 5 000 eurot laekumata üürilt. Dividende on kavandatud 500 000 eurot AS-ilt Tartu Veevärk.

2. KULUD VALDKONDADE LÕIKES

(määruse Lisad 3 ja 4)

Linna eelarve maht on 174 688 708 eurot. Eelarve kasvab eelkõige haldusreformist tulenevalt. Põhitegevuse kulud moodustavad eelarvest 77%, investeerimistegevuse kulud 20% ja laenukohustuste tasumine (finantseerimistegevuse kulud) 3%.³

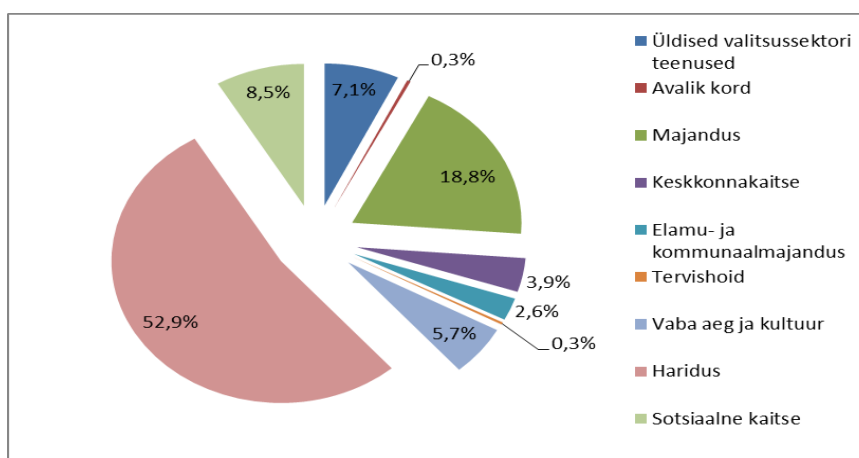
Eelarve kulud	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
Kõik kulud kokku	140 959 894	171 488 698	174 688 708	2 910 329	2%
Põhitegevuse kulud	114 050 467	124 585 935	133 735 536	2 600 587	7%
Investeerimistegevuse kulud	18 604 159	39 411 816	35 313 881	118 077	-10%
Finantseerimistegevuse kulud	8 305 268	7 490 947	5 639 291	191 665	-25%

Kõikehaaravuse põhimõtte kohaselt sisaldab eelarve kõiki tulusid ja kulusid. 88% kuludest on kavandatud finantseerimiseelarvesse ning 12% majandamiseelarvesse. Finantseerimiseelarvesse kuuluvad linnavalitsuse poolt tsentraalselt otsustatavad (ja volikogu poolt kinnitatavad) kulud, mis kaetakse linnale kui tervikule laekuvate vahendite arvel. Universaalsuse põhimõtte kohaselt eelarve tulu- ja kuluartiklid ei ole üksteisest sõltuvuses. Finantseerimiseelarve tulude puhul ei ole kindlaks määratud nende sihtotstarbelist kulutamist, st tulud tervikuna on mõeldud finantseerimaks kulusid tervikuna. Majandamiseelarve moodustavad kulud, mille rahastamine toimub asutustele jäävate nende majandustegevusest laekuvate või sihtotstarbeliste (eelkõige konkreetsete projektide elluviimiseks laekuvate) tulude arvel. Viimaste puhul on tegemist erandina universaalsuse põhimõttest.

	Finantseerimiseelarve	Majandamiseelarve
Kulud kokku	152 856 045	21 832 663
Põhitegevuse kulud	127 829 608	5 905 928
Investeerimistegevuse kulud	19 387 146	15 926 735
Finantseerimistegevuse kulud	5 639 291	0

Põhitegevuse ja investeerimistegevuse kulud struktureeritakse seletuskirja käesolevas osas valdkondade (tegevusalade) kaupa. Liigendus põhineb COFOG (*Classification of the Functions of Government*) süsteemil. Tegevusala kood kajastab üksuse poolt täidetavaid põhifunktsioone. Seletuskirja kolmandas osas on liigendus vahendite kasutajate lõikes. Majandusliku sisu järgi jaotatud kulud on toodud all-liigendusena mõlemas ülalnimetatud seletuskirja osas. Finantseerimistegevuse kulud on toodud seletuskirja neljandas osas.

Kulude valdkondlik struktuur (mln eurodes)

³ Eelarve seletuskirjas võrdlusena toodud näitajad 2016. a eelarve täitmise ja 2017. a eelarve kohta ei sisalda Tartu linnaga liidetud Tähtvere valla summasid

Hariduse ning majanduse valdkonna kulud kokku moodustavad üle 70% kogukuludest. Põhitegevuse kuludest moodustavad 57% hariduse valdkonna kulud. Valdkondlikud prioriteedid on täpsemalt toodud iga valdkonna seletuse juures punktides 2.1-2.9. Seletuskirja kolmandas osas on ülevaade põhitegevuse kuludest linnavalitsuse struktuuriüksuste (osakondade) lõikes.

Tegevusvaldkond	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
PÕHITEGEVUSE KULUD	114 050 467	124 585 935	133 735 536	2 600 587	7%
Üldised valitsussektori teenused	8 439 581	9 773 659	10 966 566	466 622	12%
Avalik kord	471 626	573 668	574 596	0	0%
Majandus	12 979 544	14 811 849	15 916 022	150 855	7%
Keskkonnakaitse	5 257 425	5 782 714	6 011 958	172 145	4%
Elamu- ja kommunaalmajandus	2 181 541	2 328 328	2 817 569	39 200	21%
Tervishoid	435 607	435 617	438 991	0	1%
Vaba aeg ja kultuur	7 111 675	7 538 191	8 235 477	174 060	9%
Haridus	67 460 010	72 330 679	76 342 870	1 544 873	6%
Sotsiaalne kaitse	9 713 458	11 011 230	12 431 487	52 832	13%

Investeeringutegevuse kuludest moodustavad majanduse ja hariduse valdkonna kulud kokku 82%. Suur osa investeeringutest kavandatakse haridushoonetesse ning teedesse ja tänavatesse. Hariduse ning teede ja tänavate suur osatähtsus on kooskõlas linna eelarvestrateegiaga ning OECD poolt Eestile tehtud soovitusel pöörata senisest enam tähelepanu investeeringutele haridusse ning infrastruktuuri (OECD Economic Outlook (juuni 2015)).

Tegevusvaldkond	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
INVESTEERIMISTEGEVUSE KULUD	18 604 159	39 411 816	35 313 881	118 077	-10%
Üldised valitsussektori teenused	817 847	987 240	1 070 233	20 452	8%
Avalik kord	0	12 000	0	0	-100%
Majandus	7 437 969	20 862 639	15 805 848	0	-24%
Keskkonnakaitse	374 761	1 198 699	507 000	0	-58%
Elamu- ja kommunaalmajandus	673 164	1 340 082	1 502 025	97 625	12%
Vaba aeg ja kultuur	1 930 650	1 522 104	1 471 925	0	-3%
Haridus	7 171 981	13 141 710	13 017 550	0	-1%
Sotsiaalne kaitse	197 787	347 342	1 939 300	0	458%

Investeeringud objektide lõikes on esitatud lisa 4. Valdkondlikud prioriteedid on toodud iga valdkonna seletuse juures punktides 2.1-2.9. Seletuskirja kolmandas osas on ülevaade investeeringutest linnavalitsuse struktuuriüksuste (osakondade) lõikes.

2.1. ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED

Üldisteks valitsussektori teenuste kuludeks on eelarves planeeritud 12 036 799 eurot, millest põhitegevuse kuludeks 10 966 566 eurot (sh reservfond 500 000 eurot) ja investeerimistegevuse kuludeks 1 070 233 eurot. Laenukohustuste tasumine on samuti üldiste valitsussektori teenuste valdkonda kuuluv kulu, mis kuulub eraldi eelarveossa (finantseerimistegevus), millest on ülevaade seletuskirja 4. osas ja lisa 5.

Kulude kasv toimub paljuski haldusreformi tulemusena. Tartu linnaga liitus Tähtvere vald vastavalt Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 3 lõike 1 ja § 71 lõigete 2–4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 13.07.2017 määrusele nr 127 „Tartu linna ja Tähtvere valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine” muutmine“. Seoses maavalitsuste tegevuse lõpetamisega muudetakse perekonnaseisutoimingute seadust selliselt, et Tartu linnale maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusena pannakse perekonnaseisutoimingute tegemise kohustus. Perekonnaseisutoimingu kui kohaliku omavalitsuse üksuse täidetava riikliku ülesande kulud hüvitatakse riigieelarvest Vabariigi Valitsuse kehtestatud ulatuses. Lisanduvad ülesanded tulenevad ka 14.04.2016 Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud isikuandmete kaitse üldmäärusest, millega asendatakse senine andmekaitse direktiiv. Määrus on otsekohaldav⁴, mis tähendab, et koos siseriiklike rakendusaktidega hakkab see asendama ka senist Eesti isikuandmete kaitse seadust. Määrus jõustus 24.05.2016 ning seda hakatakse kohaldama pärast kaheaastast üleminekuaega, alates 25. maist 2018. a.

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonna kulud majandusliku sisu lõikes

	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
Kokku	9 257 428	10 760 899	12 036 799	487 074	11,9
Põhitegevuse kulud	8 439 581	9 773 659	10 966 566	466 622	12,2
tööjõukulud	6 461 953	7 063 368	7 920 627	189 341	12,1
majandamiskulud	1 878 703	2 123 714	2 225 474	7 759	4,8
muud tegevuskulud	7 875	505 400	736 022	269 522	45,6
antavad toetused	91 050	81 177	84 443	0	4,0
Investeerimistegevuse kulud	817 847	987 240	1 070 233	20 452	8,4
põhivara soetus	281 437	435 205	292 332	0	-32,8
finantskulud	536 410	552 035	777 901	20 452	40,9

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonnas on eelarve koostamise hetkel 307,2 teenistuskohhta. 2018. a eelarvesse on kavandatud 321,1 kohta (sh linnavalitsus kui kollegiaalorgan; nimetatud kohtade arv ei sisalda volinikke). Kasv tuleneb põhiliselt haldusreformiga kaasnevast ülesannete mahu suurenemisest. Tähtvere valla liitumisest tulenevalt on eelarvesse kavandatud 5 täiendava ametikoha loomine. Teatud liitumisest tulenevate täiendavate ülesannetega seoses ei moodustata täiendavaid teenistuskohhti, vaid ülesanded jagatakse olemasolevate teenistujate vahel tõstes suurenenud töökoormusega teenistujate palka. Linnakantselei (lähemalt peatükis 3.2) koosseis moodustatakse perekonnaseisutoimingute tegemise kohustuse Tartu linnale tulekuga seonduvalt rahvastiku- ja perekonnaseisutoimingute teenistus (10,6 ametikohta, neist 1 ametikoht on lisandunud 2017. a ning 9 moodustatakse 2018. a) ning isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamise algusega seonduvalt andmekaitsejuhi ametikoht. Mitmes osakonnas on koosseis kasvanud aasta jooksul – seetõttu on täiendava teenistuja tööjõukulud käeoleva aasta eelarves vaid osade kuude eest vastavalt tegelikule tööajale, järgmisel aastal aga terve aasta eest. See toob vältimatult kaasa ka tööjõukulude eelarve suurenemise. Linnavalitsus kui kollegiaalorgan on kuueliikmeline – linnaeape ja viis abilinnapead.

⁴ Euroopa Liidu määrust kohaldatakse üldiselt. See on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides. Euroopa Liidu määruseid siseriiklikesse õigusaktidesse ümber ei kirjutata.

Teenistujate palgataseme kasvuks on planeeritud keskmiselt 5%. Linnapea palgakasv on 36% ning abilinnapeadel 28%.

Volikogus on 49 volinikku koos esimehe ja aseesimehega. Kuna volikogu esimees on oma volituste ajal ka Riigikogu liige, ei maksta talle „Riigikogu liikme staatuse seaduse ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seaduse“ kohaselt volikogu tööst osavõtu eest tasu. Linnavolikogu liikmele makstakse linnavolikogu istungil osalemise eest tasu 64 eurot ning linnavolikogu liikme ülesannete täitmise eest kuutasu 32 eurot kuus, välja arvatud kuud, kui volikogu istungeid ei toimu. Volikogu komisjonide ning fraktsioonide esimeestele makstakse 300 eurot kuus. Komisjoni liikmetele makstakse hüvitust koosolekul osalemise eest 20 eurot, elektroonilise osalemise eest 3 eurot.

Majandamiskulude kasv on ligikaudu üldise hinnataseme tõusu tasemel. Eraldivõetuna on suurima osakaaluga linnakantselei eelarves olevad info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud (vt lähemalt seletuskirja punktist 3.2. Linnakantselei). Administreerimiskulud jaotuvad osakondade vahel ühtlaselt ning moodustavad ligi 0,6 mln eurot. Kolmas suurem kululiik on kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud, mis põhiliselt asuvad linnavarade osakonna eelarves (vt lähemalt seletuskirja punktist 3.10. Linnavarade osakond).

Muude kuludena on eelarves eelkõige reservfond. Kogu reservfond kavandatakse esialgsesse eelarvesse üldiste valitsussektori teenuste valdkonda ning jaotatakse hiljem aasta jooksul teiste valdkondade vahel vastavalt eraldamistele linnavalitsuse otsuste alusel. 2016. a eelarve täitmise veerus on reservfond juba erinevate valdkondade koosseisus. Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 5 lõikele 7 ja Tartu Linnavolikogu 11.10.2012 määruse nr 74 „Tartu linna eelarve koostamise, täitmise ja finantsjuhtimise kord“ § 31 lõikele 1 on reservfondi vahendid planeeritud ettenägematute väljaminekute tegemiseks. Sama määruse § 5 lg 1 kohaselt on reservfond kuni 1% kavandatud põhitegevuse kulude mahust. Reservfondi suurus 500 000 eurot.

Toetustena on eelarves eelkõige liikmemaksud (täpsemalt seletuskirja 3. osas linnakantselei ja avalike suhete osakonna eelarves).

Alljärgnevas tabelis on esitatud kulud tegevusalade lõikes. Sealt on näha ülalkirjeldatud reservfondi kavandamine üldvalitsemise tegevusalas, kuid täitmine vastavalt tegelikele kuludele. Üldiste personaliteenuste eelarve koosneb õppelaenu tasumise kompenseerimise kuludest (ka siin on eelarve üldvalitsemise tegevusalas, täitmine vastavalt tegelikele kuludele) (mõlemast täpsemalt rahandusosakonna eelarves seletuskirja punktis 3.11). Volikogu tegevusala vastab otseselt volikogu kantselei kuludele (vt seletuskirja 3. osas punkt 3.1). Linnavalitsuse tegevusala vastab linnakantselei ning linnavalitsuse osakondade põhitegevusele. Ühistegevuse alla on planeeritud sellised kulud, mis on otseselt seotud linnavalitsuse esindamisega (täpsemalt seletuskirja punktides 3.2 Linnakantselei ja 3.4 Avalike suhete osakond) või kogu linnavalitsust puudutavate tegevustega (nt töötervishoid, koolitused). Võla teenindamise koosseisus on linna laenukohustustelt tasutavad intressid ning laenudega seonduvad korralduskulud (täpsemalt rahandusosakonna eelarves seletuskirja punktis 3.11).

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonna kulud tegevusalati

Tegevusala	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
Kokku	9 257 428	10 760 899	12 036 799	487 074	11,9
Põhitegevuse kulud	8 439 581	9 773 659	10 966 566	466 622	12,2
volikogu	299 592	346 351	356 142	0	2,8
linnavalitsus	7 637 195	7 993 031	9 160 834	206 350	14,4
reservfond	0	500 000	500 000	40 000	0,0
muud teenused	72 677	92 827	191 670	3 000	106,5
ühistegevus	430 117	813 190	739 631	217 272	-7,0
üldised personaliteenused	0	28 260	18 288	0	-35,3
Investeeringustegevuse kulud	817 847	987 240	1 070 233	20 452	8,4

Tegevusala	2016	2017	2018	sh	muutuse
	täitmine	eelarve	eelarve	Tähtvere	%
linnavalitsus	281 437	435 205	292 332	0	-32,8
võla teenindamine	536 410	552 035	777 901	20 452	40,9

Osakondade lõikes on kulud esitatud alljärgnevas tabelis. Täpsem ülevaade vahendite kasutajate lõikes asub eelarve seletuskirja 3. osas.

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonna kulud osakonniti (vahendite kasutajate lõikes)

Struktuuriüksus	2016	2017	2018	Sh	muutuse
	täitmine	eelarve	eelarve	Tähtvere	%
Kokku	9 257 428	10 760 899	12 036 799	487 074	11,9
Põhitegevuse kulud	8 439 581	9 773 659	10 966 566	466 622	12,2
Linnavolikogu kantselei	299 592	346 351	356 142	0	2,8
Linnakantselei	2 429 978	2 700 095	2 931 214	0	8,6
Arhitektuuri ja ehituse osakond	392 877	431 701	472 831	0	9,5
Avalike suhete osakond	518 355	569 036	635 741	11 000	11,7
Ettevõtluse osakond	246 134	240 788	188 564	0	-21,7
Haridusosakond	281 171	290 250	309 228	0	6,5
Kultuuriosakond	260 008	269 277	280 393	0	4,1
Linnamajanduse osakond	627 560	658 917	784 594	32 754	19,1
Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond	519 991	534 451	663 992	31 632	24,2
Linnavarade osakond	787 965	888 452	1 039 717	32 112	17,0
Rahandusosakond	937 924	1 579 009	1 879 029	260 702	19,0
Sotsiaal- ja tervishoiuosakond	1 138 026	1 265 332	1 425 119	54 946	12,6
Investeermistegevuse kulud	817 847	987 240	1 070 233	20 452	8,4
Linnakantselei	58 324	373 505	256 332	0	-31,4
Haridusosakond	111 626	98 835	91 864	0	-7,1
Kultuuriosakond	484	0	0	0	x
Linnamajanduse osakond	0	11 700	36 000	0	207,7
Linnavarade osakond	223 113	50 000	0	0	-100,0
Rahandusosakond	424 299	453 200	686 037	20 452	51,4

Ülaltoodud tabelis on rahandusosakonna eelarvesse kavandatud reservfond, mis aasta jooksul vastavalt eraldamistele valdkondade lõikes kuludesse jaotatakse. Vahendid õppelaenude kustutamiseks on eelarvesse kavandatud laenulepingute alusel rahandusosakonna eelarvesse, kust need aasta jooksul osakondade ja allasutuste vahel vastavalt lepingutele ära jaotatakse. Rahandusosakonna eelarves on ühistegevuse kuluna kajastatud ka Tähtvere valla poolt kavandatud kulude jaotamata fond, mis jaotatakse linnavalitsuse poolt volikogu määruse §5 lg 2 alusel vastavalt tekkivale vajadusele. Ülaltoodud põhjuste tõttu on rahandusosakonna summad aastati erinevad.

Investeermistegevuse kulud on objektiti toodud määruse lisas 4. 73% finantskuludest moodustavad linna laenukohustiste intressid. Laenude põhiosa muutused kuuluvad finantseermistegevuse eelarvesse ja on esitatud määruse lisas 5 ning seletuskirja 4. osas. Võlakirjade ja pangalaenude intressimaksud on rahandusosakonna eelarves. Riigi Kinnisvara AS-iga sõlmitud lepingu alusel tasutavad intressid on haridusosakonna eelarves. Linnakantselei eelarves on IT vahendite soetamine, sh IT tarkvara arendused. Linnamajanduse osakonna eelarves on kahe kasutusel oleva gaasiauto väljaostmine ning kolmele kasutusel olevale elektriautole uute akude soetus.

2.2. AVALIK KORD

Eelarves on lähtutud arengukavalistest ülesannetest:

- elanike teadlikkuse tõstmine kuritegevuse riskidest ja võimalustest ohtude vältimiseks ja ennetamiseks koostöös vabaihenduste, politsei ja päästeametiga;
- Tartu linna kriisireguleerimise plaani koostamine ja iga-aastane täiendamine;
- kriisireguleerimise plaani alusel elanike teavitamine võimalikest ohtudest.

Linn toetab jätkuvalt mittetulundusühenduste aktiivsust linnakodanike eneseabi korraldamisel ning abipolitseinike rakendamist patrullteenistuses, mis aitab kaasa linna turvalisuse suurendamisele. Linna finantseerimiseelarvest suunatakse linna avaliku korra ja julgeoleku tagamiseks 574 596 eurot kolme struktuuriüksuse kaudu.

Avaliku korra kulud raha kasutajate lõikes 2016-2018

Struktuuriüksus	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
AVALIKU KORRA kulud kokku	471 626	585 668	574 596	-1,9
Põhitegevuse kulud	471 626	573 668	574 596	0,2
Linnakantselei	391 403	492 422	490 936	-0,3
Linnamajanduse osakond	39 663	39 786	39 600	-0,5
Rahandusosakond	40 560	41 460	44 060	6,3
Investeeringustegevuse kulud - Rahandusosakond	0	12 000	0	-100,0

Linna eelarves on vahendid kavandatud finantseerimiseelarvest **põhitegevuse kuludena**.

Avaliku korra kulud tegevusalade lõikes 2016-2018

Tegevusala	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
AVALIKU KORRA kulud kokku	471 626	585 668	574 596	-1,9
Põhitegevuse kulud	471 626	573 668	574 596	0,2
politsei	29 500	30 400	33 000	8,6
muu avalik kord ja julgeolek	442 126	543 268	541 596	-0,3
Investeeringustegevuse kulud - politsei	0	12 000	0	-100,0

33 000 eurot Lõuna Prefektuurile 5 täiendava turvakaamera paigaldamiseks kesklinna, abipolitseinike rakendamiseks patrullteenistuses ja videovalve hoolduskuludeks. Antav tegevustoetus kasvab, sest videovalve laiendamine eeldab ka täiendavaid hoolduskulusid;

490 936 eurot linnakantseleile menetlusteenistuse ülalpidamiskuludeks. Koosseisud on rakendatud nii, et kindlustada liiklusjärelvalve teostamine linnas ka tööpäevade õhtutel ja nädalavahetusel;

11 060 eurot MTÜ-le Naabrusvalve Keskus kogukonna turvalisuse tagamise toetuseks eelmiste aastatega samas mahus;

39 600 eurot linnamajanduse osakonnale Rüütli, Küüni tn ja Raekoja platsil mehitatud valve ja Annelinnas patrullringide korraldamiseks ning ohuolukordadeks ettevalmistuse ku-

ludeks – õppusteks ja reguleerimisplaanide koostamiseks, sh on toetus Tartu Priitahtlike Pritsumeeste Seltsile 10 000 eurot nende kasutuses oleva tehnika hoolduseks.

Avaliku korra kulud kululiikide lõikes 2018

Struktuuriüksused	2018 kokku	tööjõukulud	majandamis- ja muud tegevuskulud	muud kulud	antavad toetused
AVALIKU KORRA kulud kokku	574 596	405 146	114 390	1 000	54 060
Linnakantselei	490 936	405 146	84 790	1 000	0
Linnamajanduse osakond	39 600	0	29 600		10 000
Rahandusosakond	44 060	0	0		44 060

2.3. MAJANDUS

Majanduse valdkonna prioriteedid on elukeskkonna atraktiivsuse suurendamine, sh elujõulise kesklinna kavandamine. Prioriteetideks on ettevõtlusaktiivsuse tõstmine, kõrgema lisandväärtusega tootmise arendamine, ettevõtjate ja teadlaste koostöö, loomeettevõtlus, taristu arendamine ja taastuvenergia kasutusprintsipiide väljatöötamine ja rakendamine nii elumajanduses kui transpordisektoris.

Ettevõtluslinna strateegiliste eesmärkide saavutamisel on oluline roll Tartus tegutsevate ettevõtluse tugistruktuuridel ja ülikoolidel. Toetatakse SA Tartu Teaduspargi, SA Tartu Ärinõuandla, Tartu Biotehnoloogia Pargi, SA Tartu Loomemajanduskeskus ja MTÜ sTARTUp Day tegevust. Kasvavad kulud Tartu linna turundamiseks – toetatakse SA Tartumaa Turism tegevust ning Tartu lennujaama regulaarliinide teenindamist ja lennuühenduste avardamist.

Majanduse valdkonna kuludeks on linna eelarves ette nähtud kokku 31 721 870 eurot, sh põhitegevuse kuludeks 15 916 022 eurot ja investeerimistegevuse kuludeks 15 805 848 eurot.

Majanduse valdkonna kulud raha kasutajate lõikes

Struktuuriüksus	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
MAJANDUSE kulud kokku	20 417 514	35 674 488	31 721 870	150 855	-11,1
Põhitegevuse kulud	12 979 544	14 811 849	15 916 022	150 855	7,5
Linnakantselei	132 894	176 474	82 813	0	-53,1
Arhitektuuri ja ehituse osakond	107 674	226 075	222 214	0	-1,7
Avalike suhete osakond	80 962	39 956	351 000	0	778,5
Ettevõtluse osakond	773 246	948 549	1 053 421	0	11,1
Linnamajanduse osakond	10 279 871	11 405 871	12 085 128	68 355	6,0
Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond	255 928	511 100	549 800	52 500	7,6
Linnavarade osakond	1 368 969	1 503 824	1 571 646	30 000	4,5
Investeerimistegevuse kulud	7 437 970	20 862 639	15 805 848	0	-24,2
Linnakantselei	52 176	925 000	4 070 000	0	340,0
Arhitektuuri ja ehituse osakond	18 212	0	0	0	0
Avalike suhete osakond	7 500	0	0	0	0
Ettevõtluse osakond	110 000	95 000	96 125	0	1,2
Linnamajanduse osakond	6 774 516	18 824 639	10 406 723	0	-44,7
Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond	220 485	0	180 000	0	0
Linnavarade osakond	210 081	1 018 000	1 053 000	0	3,4
Rahandusosakond	45 000	0	0	0	0

Kulude täpsemad selgitused on esitatud määruse seletuskirja 3. osas eelolevas tabelis näidatud osakondade lõikes.

Võrreldes 2017. a täpsustatud eelarvega on majanduse kulud vähenenud 3 952 618 eurot, sh on põhitegevuskulud kasvanud 1 104 173 eurot ja investeeringud vähenenud 5 056 791 eurot.

Olulisem muutus investeeringutes on seotud Tartu idapoolse ringtee valmimisega:

-4 356 100 eurot on vähenenud Tartu idapoolse ringtee ehituse eelarve, sh saadava toetuse arvel vähenemine 3 655 000 eurot;

Põhitegevuskuludes on suuremad kasvid:

680 223 eurot linna ühistranspordi korralduskuludes (veoteenuse ost vastavalt lepingule);

268 000 eurot vastavalt 29. oktoobril 2017 sõlmitud koalitsioonilepingule suurendatakse panust Tartu lennuühenduste parandamiseks ja turundamiseks;

150 855 eurot on kavandatud majanduskulusid Tähtvere valla poolt.

Majanduse valdkonna kulud tegevusalade lõikes 2016-2018

Tegevusala	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
MAJANDUSE kulud kokku	20 417 514	35 674 488	31 721 870	150 855	-11,1
Põhitegevuse kulud	12 979 544	14 811 849	15 916 022	150 855	7,5
maakorraldus	55 819	103 499	264 800	52 500	115,7
linna teed ja tänavad kokku	2 295 658	2 731 290	2 669 825	50 355	-2,3
<i>sh linna teede ja tänavate korrashoid</i>	<i>1 513 993</i>	<i>2 009 810</i>	<i>1 882 228</i>	<i>50 355</i>	<i>-6,3</i>
<i>liikluskorraldus</i>	<i>781 665</i>	<i>721 480</i>	<i>787 597</i>	<i>0</i>	<i>9,2</i>
transpordikorraldus	8 001 580	8 674 581	9 354 804	18 000	7,8
õhustransport	31 956	31 956	300 000	0	838,8
turism	260 508	313 087	336 000	0	7,3
üldmajanduslikud arendus- projektid kokku	905 925	1 288 967	1 234 797	0	-4,2
<i>sh üldmajanduslikud arendusprojektid</i>	<i>646 721</i>	<i>773 661</i>	<i>816 421</i>	<i>0</i>	<i>5,5</i>
<i>territoriaalne planeerimine</i>	<i>187 116</i>	<i>388 337</i>	<i>285 000</i>	<i>0</i>	<i>-26,6</i>
<i>arhitektuur</i>	<i>72 088</i>	<i>126 969</i>	<i>133 376</i>	<i>0</i>	<i>5,0</i>
muu majandus kokku	1 415 105	1 649 205	1 755 797	30 000	6,5
<i>sh linnavara hooldus</i>	<i>1 334 969</i>	<i>1 469 824</i>	<i>1 537 646</i>	<i>30 000</i>	<i>4,6</i>
<i>linnakujundus</i>	<i>35 586</i>	<i>99 106</i>	<i>88 838</i>	<i>0</i>	<i>-10,4</i>
<i>linnaosade kujundamise projektid</i>	<i>44 550</i>	<i>80 275</i>	<i>68 813</i>	<i>0</i>	<i>-14,3</i>
<i>rattaringluse opereerimine</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>60 500</i>	<i>0</i>	<i>x</i>
Investeeringustegevuse kulud	7 437 970	20 862 639	15 805 848	0	-24,2
maakorraldus	220 485	0	180 000	0	x
linna teed ja tänavad kokku	6 813 516	18 759 639	7 578 000	0	-59,6
transpordikorraldus	11 088	65 000	20 000	0	-69,2
turism	7 500	0	0	0	x
üldmajanduslikud arendusprojektid	110 000	95 000	96 125	0	1,2
muu majandus kokku	275 381	1 943 000	7 931 723	0	308,2
<i>sh linnavara hooldus</i>	<i>204 993</i>	<i>1 018 000</i>	<i>1 053 000</i>	<i>0</i>	<i>3,4</i>
<i>linnakujundus</i>	<i>18 212</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>x</i>
<i>linnaosade kujundamise projektid</i>	<i>52 176</i>	<i>925 000</i>	<i>4 070 000</i>	<i>0</i>	<i>340,0</i>
<i>rattarendisüsteemi arendamine</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2 808 723</i>	<i>0</i>	<i>x</i>

Majanduse valdkonna tegevuskuludid rahastatakse 92,5% ulatuses finantseerimiseelarvest ja 7,5% ulatuses majandamiseelarvest. Suurim sihtotstarbeline tulu-kulu majandamiseelarves (510 000 eurot) on linnavarade osakonna poolt mitteeluruumide rendipindade kommunaalteenuste vahendamisest. Rahastuse on saanud:

- 304 114 eurot linnamajanduse osakonna neli projekti;
- 193 595 eurot ettevõtluse osakonna viis projekti;
- 90 000 eurot linnaplaneerimise ja maakorralduse üks projekt;
- 82 813 eurot linnakantselei kaks projekti;

Täpsemalt projektidest peatükis 2.10 Välisprojektid ja seletuskirja osas 3 vahendite kasutajate lõikes.

Kaasrahastust investeerimiskuludele on taotletud ja kavandatud eelarvesse viiele objektile:

- ühtekuuluvusfondist Tartu idapoolse ringtee ehituseks (transpordi investeeringute kava) 1 700 000 eurot,
- linnapiirkondade jätkusuutlik areng programmi raames EASilt 1 088 000 eurot Ihaste (Kasesalu - Mugasto - Pallase pst) kergliiklusteede ehituse rahastamiseks ja rattarendisüsteemi arendamiseks 2 083 485 eurot;
- Euroopa Komisjonilt Horizon 2020 programmi raames (Nutika linnaosa projekt) rattaringluse arendamiseks (670 000 eurot) ning korterelamute renoveerimiseks (3 400 000 eurot).

Majanduse valdkonna kulud tegevusalade ja eelarvete lõikes

Tegevusala / eelarve liik	2018 kokku	Finantseerimiseelarve	Majandamiseelarve	sh	
				omatulude eelarve	sihtfinantseerimise eelarve
MAJANDUSE kulud kokku	31 721 870	21 580 863	10 141 007	19 000	10 122 007
Põhitegevuse kulud	15 916 022	14 716 500	1 199 522	19 000	1 180 522
maakorraldus	264 800	263 800	1 000	1 000	0
linna teed ja tänavad kokku	2 669 825	2 588 246	81 579	0	81 579
<i>sh linna teede ja tänavate korrashoid</i>	<i>1 882 228</i>	<i>1 882 228</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>liikluskorraldus</i>	<i>787 597</i>	<i>706 018</i>	<i>81 579</i>	<i>0</i>	<i>81 579</i>
transpordikorraldus	9 354 804	9 132 269	222 535	0	222 535
õhustransport	300 000	300 000	0	0	0
turism	336 000	336 000	0	0	0
üldmajanduslikud arendusprojektid kokku	1 234 797	919 202	315 595	18 000	297 595
<i>sh üldmajanduslikud arendusprojektid</i>	<i>816 421</i>	<i>590 826</i>	<i>225 595</i>	<i>18 000</i>	<i>207 595</i>
<i>territoriaalne planeerimine</i>	<i>285 000</i>	<i>195 000</i>	<i>90 000</i>		<i>90 000</i>
<i>arhitektuur</i>	<i>133 376</i>	<i>133 376</i>			
muu majandus kokku	1 755 797	1 176 984	578 813	0	578 813
<i>sh linnavara hooldus</i>	<i>1 537 646</i>	<i>1 027 646</i>	<i>510 000</i>	<i>0</i>	<i>510 000</i>
<i>linnakujundus</i>	<i>88 838</i>	<i>88 838</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>linnaosade kujundamise projektid</i>	<i>68 813</i>	<i>0</i>	<i>68 813</i>	<i>0</i>	<i>68 813</i>
<i>rattaringluse opereerimine</i>	<i>60 500</i>	<i>60 500</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Investeeringutegevuse kulud	15 805 848	6 864 363	8 941 485	0	8 941 485
maakorraldus	180 000	180 000	0	0	0
linna teed ja tänavad kokku	7 578 000	4 790 000	2 788 000	0	2 788 000
transpordikorraldus	20 000	20 000	0	0	0
üldmajanduslikud arendusprojektid	96 125	96 125	0	0	0
muu majandus kokku	7 931 723	1 778 238	6 153 485	0	6 153 485
<i>sh linnavara hooldus</i>	<i>1 053 000</i>	<i>1 053 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>linnaosade kujundamise projektid</i>	<i>4 070 000</i>	<i>0</i>	<i>4 070 000</i>	<i>0</i>	<i>4 070 000</i>
<i>rattarendisüsteemi arendamine</i>	<i>2 808 723</i>	<i>725 238</i>	<i>2 083 485</i>	<i>0</i>	<i>2 083 485</i>

Majanduse valdkonna tegevuskuludest moodustavad majandamiskulud 89,8%, sellest bussiveo-teenuse ost 60,8% ehk 8 690 000 eurot. Tööjõukulud on seotud projektide juhtimisega ja tööde teostamisega töövõtulepingute alusel.

Majanduse valdkonna kululiikide lõikes

Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
MAJANDUSE kulud kokku	20 417 514	35 674 488	31 721 870	150 855	-11,1
Põhitegevuse kulud	12 979 544	14 811 849	15 916 022	150 855	7,5
tööjõukulud	182 052	341 628	262 237	0	-23,2
majandamiskulud	11 501 994	12 866 859	14 293 659	150 855	11,1
muud tegevuskulud	212 947	218 553	215 000	0	-1,6
antavad toetused	739 576	930 139	1 145 126	0	23,1
investeeringuskulud	342 975	454 670	0	0	-100,0
Investeeringustegevuse kulud	7 437 970	20 862 639	15 805 848	0	-24,2
põhivara soetus	7 137 584	20 199 929	12 309 723	0	-39,1
antavad toetused põhivara soetuseks	159 149	652 500	3 496 125	0	435,8
mitmesugused mittekapitalizeeritavad investeeringuskulud	141 237	10 210	0	0	-100

Investeeringustegevuse kulud 15 805 848 eurot

Majanduse investeeringud (vt objektiti määruse lisa 4) moodustavad linna investeeringutest 44,8% (2017. a 52,9%, 2016. a 40,0). Majanduse valdkonnas on aastaid järjekindlalt investeeritud kõige enam linna teede- ja tänavate võrgu arendusse (vt seletuskirja ptk 3.8. Linnamajanduse osakond – 04 Majandus – 04510 Linna teed ja tänavad).

Tänavate ülekattete ja pindamiste (950 000 eurot) ja teede ja tänavate rekonstrueerimise projekteerimise (210 000 eurot) objektide osas tehakse valik vastavalt hangete pakkumiste tulemustele allpool esitatud valimikust:

Tänavate ülekatted, pindamised ja koostööprojektid:

Tänavate ülekattete ja pindamiste objektid täpsustuvad peale kevad-talvist perioodi. Objektide valikul lähtutakse tänava tähtsusest linna liiklusskeemis ja kahjustuste suurusest. Objektide valik tehakse peale tehnovõrkude rajamistega seotud projektdokumentatsioonide valmimist. Koostööprojektide objektide valiku aluseks on koos tehnovõrkude rajamistega saada lõpptulemusena terviklikult remonditud kattega tänavaliigud. Suurematest objektidest on planeeritud teha ülekate Riia tn (Soinaste - Raja), Puiestee (Narva mnt - Roosi), Pikk (Raatuse - Sõpruse).

Kruusakattega tänavad:

J. Koorti (E. Wiiralti-Pallase), E. Kõksi, A. Vabbe (E. Wiiralti-Pallase), Puhkekodu, Kesakanni, Õilemeistri, Toominga, Piparmündi, Kibuviitsa, Palsami, Teelehe, Meloni, Rimmelga, Aiaääre, Tammetõru, Sangla tupik.

Teede ja tänavate rekonstrueerimise projekteerimine:

Vaksali - EMÜ - Waldorf kool KLT, Tehase (Tähe - Võru), Jaamamõisa T24 juurdepääsutee, Laseri tn, Variku kooli ümbrus.

2.4. KESKKONNAKAITSE

Arengukavast lähtudes on keskkonnakaitse seisukohalt olulised keskkonnateadlikkuse edendamine, energiasäästlike linnaplaneerimise meetodite rakendamine ja avalike hangete keskkonnanäaspektide arvestamise kriteeriumide väljatöötamine. Jätkuvalt on prioriteediks jäätmemajanduse efektiivne korraldamine ning vee- ja kanalisatsioonisüsteemi arendused.

Oma tegevuses järgitakse säästva arengu ja keskkonnahoiu põhimõtteid, milleks on jäätmete tekke vältimine ja vähendamine, jäätmete sortimine, energia, vee ja paberi kokkuhoid, keskkonnanäasäästlike lahenduste eelistamine hangetes, keskkonnanäasõbralikud liikumisharjumused ning muud keskkonda säästvad lahendused.

Keskkonnakaitse kulud on linna eelarves kavandatud linnamajanduse osakonna käsutusse kokku 6 518 958 eurot, sh põhitegevuse kuludeks 6 011 958 eurot ja investeerimistegevuse kuludeks 507 000 eurot. Täpsemalt on eelarve lahti kirjutatud seletuskirja 3. osas linnamajanduse osakonna keskkonnakaitse valdkonna kirjelduses.

Keskkonnakaitse kulud tegevusalade lõikes

Keskkonnakaitse kulud tegevusalade lõikes

Tegevusala	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
Keskkonnakaitse kulud kokku	5 632 187	6 981 413	6 518 958	172 145	-6,6
Põhitegevuse kulud	5 257 425	5 782 714	6 011 958	172 145	4,0
jäätmekäitlus kokku	411 417	511 759	350 660	9 000	-31,5
<i>sh prügivedu</i>	97 780	158 160	128 300	9 000	-18,9
<i>jäätmekäitlus</i>	313 637	353 599	222 360	0	-37,1
avalike alade puhastus	3 658 521	3 946 800	4 003 745	83 145	1,4
heitveekäitlus	134 560	134 560	134 560	0	0,0
haljastus	1 019 681	1 159 921	1 319 520	80 000	13,8
muu keskkonnakaitse	33 246	29 674	203 473	0	585,7
Investeerimistegevuse kulud	374 762	1 198 699	507 000	0	-57,7
jäätmekäitlus	47 393	36 400	0	0	-100,0
heitveekäitlus	12 000	112 000	12 000	0	-89,3
haljastus	280 308	1 050 299	495 000	0	-52,9
muu keskkonnakaitse	35 061	0	0	0	x

Võrreldes 2017. a eelarvega on kulude vähenemine kokku 462 455 eurot, sh investeerimiskulud 691 699 eurot. Põhitegevuskulud kasvavad 229 244 eurot, sh liitunud Tähtvere valla kulude arvel 172 145 eurot, keskkonna uuringuteks saadavate toetuste arvel 69 712 eurot, täiendavate pikaajalise hoolduslepinguga kaetud hooldusalade (ca 23 ha) ja teemaaalal asuvate haljastute mahu suurenemise arvel 65 520 eurot, täiendavad vahendid on kavandatud Raeplatsile pinkide lisamiseks, asendamiseks 30 000 eurot, Anne kanali vee analüüsimiseks 30 000 eurot, linna dekoreerimiseks kulud suvelilledega 23 000 eurot, vähenemine 185 000 eurot seoses Aardlapalu järelhoolduse lepingu lõppemisega.

2017. a investeringute mahtu tõstis oluliselt Pirogovi platsi rekonstrueerimine (704 000 eurot). 2018. a on kavandatud järgmised investeringud:

285 000 eurot	uue mänguväljaku (Lääne 11a) projekteerimine ja rajamine;
45 000 eurot	projekteerimised;
40 000 eurot	Annelinna koerte jalutusväljaku rajamine;
40 000 eurot	Toomemäe spordiväljaku rekonstrueerimine;
35 000 eurot	olemasolevate mänguväljakute atraksioonide täiendamine ja uuendamine;
30 000 eurot	Toomemäe pinkide osaline väljavahetamine;
20 000 eurot	Vanemuise pargi tiigile purskkaevu paigaldamine;
12 000 eurot	toetus hüdrantide rajamiseks.

Keskonnakaitse kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 6 397 296 eurot e 98,1% valdkonna kuludest ja majandamiseelarvest 121 662 eurot.

Keskonnakaitse kulud tegevusalade ja eelarvete lõikes

Tegevusalad	2018 kokku	Finantseerimis- eelarve	Majandamiseelarve (sihtfinantseerimine)
Kulud kokku	6 518 958	6 397 296	121 662
Põhitegevuse kulud kokku	6 011 958	5 890 296	121 662
prügivedu	128 300	128 300	0
jäätmekäitlus	222 360	222 360	0
avalike alade puhastus	4 003 745	4 003 745	0
heitveekäitlus	134 560	134 560	0
haljastus	1 319 520	1 319 520	0
muu keskonnakaitse	203 473	81 811	121 662
Investeeringustegevuse kulud kokku	507 000	507 000	0
heitveekäitlus	12 000	12 000	0
haljastus	495 000	495 000	0

2018. a eelarvesse on KIKilt sihtotstarbeliselt saadavate toetuste arvel kavandatud järgmised majandamiseelarve põhitegevuskulud, sh:

- 71 659 eurot kütteõli reostuse likvideerimine Tartus;
- 24 240 eurot õhukvaliteedi parandamise tegevuskava koostamine;
- 20 650 eurot müra vähendamise tegevuskava Tartu linnas;
- 5 113 eurot tekstiilikonteinerite soetamine.

97,9% linna keskonnakaitse põhitegevuskuludest moodustavad majandamiskulud, millest rajatiste korrashoid 5 723 914 eurot e 97,2%, millest omakorda teede ja tänavate puhastuskulud 69,6% e 3 981 645 eurot.

Keskonnakaitse kulud kululiikide lõikes

Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
Keskonnakaitse kulud kokku	5 632 187	6 981 413	6 518 958	172 145	-6,6
Põhitegevuse kulud	5 257 425	5 782 714	6 011 958	172 145	4,0
tööjõukulud	18 456	15 521	0	0	-100,0
majandamis- ja muud tegevuskulud	5 122 185	5 650 393	5 886 158	172 145	4,2

Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
muud kulud	16 758	1 000	1 000	0	0,0
investeeringukulud	21 013	0	0	0	0,0
antavad toetused	79 013	115 800	124 800	0	7,8
Investeeringustegevuse kulud	676 477	470 866	855 200	0	81,6
põhivara soetus	295 664	1 186 699	507 000	0	-57,3
põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	76 218	12 000	0	0	-100,0
mitmesugused mittekapitalizeeritavad investeeringukulud	2 880	0	0	0	-100,0

2.5. ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS

Säästva elamumajanduse ja energiatõhususe põhimõtete rakendamisel lähtutakse riiklikest arengudokumentidest tulenevatest eesmärkidest ja kohalikule omavalitsusele pandud ülesannetest. Elamu- ja kommunaalmajanduse kuludeks on linna eelarvesse kavandatud 4 319 594 eurot, sh põhitegevuse kuludeks 2 817 569 eurot ja investeerimistegevuse kuludeks 1 502 025 eurot.

Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud raha kasutajate lõikes

Struktuuriüksus	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
ELAMU- ja KOMMUNAALMAJANDUSE kulud kokku	2 854 705	3 668 410	4 319 594	39 200	17,8
Põhitegevuse kulud	2 181 541	2 328 328	2 817 569	39 200	21,0
Linnamajanduse osakond	1 627 494	1 748 278	2 230 069	30 000	27,6
Linnavarade osakond	551 547	578 300	587 500	9 200	1,6
Sotsiaalabi osakond	2 500	1 750	0	0	-100,0
Investeerimistegevuse kulud	673 164	1 340 082	1 502 025	97 625	12,1
Linnamajanduse osakond	340 586	466 600	262 025	97 625	-43,8
Linnavarade osakond	332 578	873 482	1 240 000	0	42,0

Kulude täpsemad selgitused on esitatud määruse seletuskirja kolmandas osas eelolevas tabelis näidatud osakondade lõikes.

Investeerimiskulude tõus on seotud linna elamute rekonstrueerimisega KredEx-i toetusel ja linna osalusega korteriühistute hoonete rekonstrueerimisel SmartEnCity projekti raames (saadav toetus ja selle arvel tehtavad kulud on kajastatud majanduse valdkonna eelarves).

Põhitegevuskulude osas on võrreldes 2017. a eelarvega kasv 489 241 eurot, sh olulisemad:

- 148 500 eurot aastaringne tänavavalgustuse hooldus pikaajalise (5 aastat) lepingu alusel;
- 75 000 eurot valgusallikate väljavahetamine Raekoja platsis, Ülikooli tn, Baeri tn, Jakobi tn, Barclay platsil;
- 53 000 eurot konteinertualettide ja avalike WCde rent ja hooldus;
- 50 000 eurot vajadus uuendada valgustusvõrgu kontrollereid, mis ühilduksid kaasaegsete valgustite kontrollritega ja juhtimissüsteemiga;
- 49 440 eurot kulud elektrile, sh linna poolt paigaldatavate elektriautode kiirloomade aastane elektrikulu;
- 40 000 eurot Veeriku ja Karlova linnaosades kilbi piirkondade optimeerimine;
- 39 200 eurot on kavandatud majanduskulusid liitunud Tähtvere valla poolt;
- 38 500 eurot aastaringne hooldus pikaajalise lepingu alusel;
- 19 972 eurot Asutuses Kalmistu 7,7%line tööjõukulude kasv;
- 15 000 eurot Kesklinnas püsi voolukilpide rajamine ühisürituste tarbeks.

Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud tegevusalade lõikes

Tegevusala	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
ELAMU- ja KOMMUNAAL- MAJANDUSE kulud kokku	2 854 705	3 668 410	4 319 594	39 200	17,8
Põhitegevuse kulud	2 181 541	2 328 328	2 817 569	39 200	21,0
elamumajanduse arendamine	551 547	578 300	587 500	9 200	1,6
tänavavalgustus	997 504	1 058 851	1 452 040	30 000	37,1
muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus kokku	632 490	691 177	778 029	0	12,6
<i>sh kalmistud</i>	391 175	440 957	464 629	0	5,3
<i>hulkuvate loomadega seotud kulud</i>	209 324	226 370	234 000	0	3,4
<i>omasteta isikute matmine</i>	3 709	2 150	0	0	-100
<i>muu elamu- ja kommunaalmajandus</i>	28 228	21 700	79 400	0	265,9
Investeeringustegevuse kulud	673 164	1 340 082	1 502 025	97 625	12,1
elamumajanduse arendamine	332 578	873 482	1 240 000	0	42,0
veevarustus	0	0	97 625	97 625	100,0
tänavavalgustus	225 046	375 000	105 000	0	-72,0
muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus - <i>kalmistud</i>	115 540	91 600	59 400	0	-35,2

Elamu- ja kommunaalkulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 3 919 594 eurot ehk 90,7% (2017. a 77,6%) ja majandamiseelarvest 400 000 eurot üürnikelt laekuvate rahade arvel eelmiste aastate tasemel.

Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud tegevusalade ja eelarvete lõikes

Tegevusalad / eelarve liigid	2018 kokku	Finantseerimis- eelarve	Majandamiseelarve (sihtfinantseerimine)
ELAMU- ja KOMMUNAAL- MAJANDUSE kulud kokku	4 319 594	3 919 594	400 000
Põhitegevuse kulud	2 817 569	2 417 569	400 000
elamumajanduse arendamine	587 500	187 500	400 000
tänavavalgustus	1 452 040	1 452 040	0
muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus kokku	778 029	778 029	0
<i>sh kalmistud</i>	464 629	464 629	0
<i>hulkuvate loomadega seotud kulud</i>	234 000	234 000	0
<i>muu elamu- ja kommunaalmajandus</i>	79 400	79 400	0
Investeeringustegevuse kulud	1 502 025	1 502 025	0
elamumajanduse arendamine	1 240 000	1 240 000	0
veevarustus	97 625	97 625	0
tänavavalgustus	105 000	105 000	0
muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus kokku - <i>kalmistud</i>	59 400	59 400	0

Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud kululiikide lõikes

Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
ELAMU- ja KOMMUNAAL- MAJANDUSE kulud kokku	2 854 705	3 668 410	4 319 594	39 200	17,8
Põhitegevuse kulud	2 181 541	2 328 328	2 817 569	39 200	21,0
tööjõukulud	233 617	259 038	278 899	0	7,7
majandamiskulud	1 904 936	2 054 680	2 517 330	39 200	22,5
muud tegevuskulud	44	2 270	3 000	0	32,2
antavad toetused	10 390	12 340	18 340	0	48,6
investeeringuskulud	32 554	0	0	0	x
Investeeringustegevuse kulud	673 164	1 340 082	1 502 025	97 625	12,1
põhivara soetus	597 136	1 206 340	1 192 025	97 625	-1,2
põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	0	63 000	310 000	0	392,1
mittekapitaliseeritavad remondi-, lammutus-, restaureerimiskulud	76 028	70 742	0	0	-100,0

Põhitegevuskuludest moodustavad majandamiskulud 89,3%, millest linna tänavate ja haljastute valgustuse elekter 902 000 eurot e 35,8% (2017. a samas proportsioonis).

Investeeringustegevuse kulud 1 502 025 eurot on kavandatud järgmistele objektidele:

- 700 000 eurot linna elamute rekonstrueerimine ja projekteerimine KredExi toetusega (Rahu 8);
- 310 000 eurot „SmartEnCity“ osalus korteriühistute hoonete rekonstrueerimisel;
- 150 000 eurot linnale kuuluvate korterite remont;
- 97 625 eurot Rahinge Kandiküla ühisveevärgi ja kanalisatsioonitrassi rajamine;
- 80 000 eurot linnale kuuluvate elamute remont;
- 60 000 eurot amortiseerunud mastide ja kaablite väljavahetamine;
- 59 400 eurot Rahumäe kalmistu abihoone rekonstrueerimise II etapp (sh külastajate WC ehitus);
- 45 000 eurot Ülejõe ja Toomemäe parkide valgustuse rekonstrueerimine.

2.6. TERVISHOID

Tervistedendavate tegevuste läbiviimise aluseks on Tartu linna terviseprofiil, mis on suunatud elanike tervislike valikute soodustamiseks ja toetamiseks. Tervishoiu valdkonna põhiülesandeks on stationaarse õendusabi ja koduõendusteenuse toetamine, teenuste mahu suurendamine ja kvaliteedi parandamine ning laste hooldusraviteenuse arendamine. Jätkub tervistväärtustava eluhoiaku kujundamine läbi erinevate kaasavate meetmete, esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi tõstmine, integreeritud stationaarse õendus-hooldusteenuse ning laste õendus- ja hooldusravi teenuse arendamine.

Tervishoiu valdkonnas jätkub 2018. a võrgustikutöö erinevate asutustega sotsiaalprobleemide ennetamise ja lahendamise eesmärgil.

Linna eelarvest finantseeritakse tervishoiu korraldamist sotsiaal- ja tervishoiuosakonna kaudu summas 438 991 eurot.

Võrreldes 2017. a eelarvega kasvab kulude maht tervishoiule 0,8%, sh kasvab finantseerimiseelarve 3%. 2018. a esialgsesse eelarvesse ei kavandatava sihtotstarbelitse projektide kulusid. 2017. a majandamiseelarvesse on kavandatud sihtotstarbeliselt erinevate projektide rahastamiseks saadud vahendeid summas 29 563 eurot.

Tervishoiukulud tegevusalade lõikes

Tegevusala	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
Tervishoiu põhitegevuse kulud kokku	435 607	435 617	438 991	0,8
meditsiinitooted (põetusvahendid kodustele voodihaigetele)	22 369	22 370	30 000	34,1
üldmeditsiiniteenused	74 567	78 970	87 630	11,0
hooldusravi	259 428	280 000	280 000	0,0
avalikud tervishoiuteenused	69 956	54 277	41 361	-23,8
muu tervishoid	9 287	0	0	0,0

2018. a **põhitegevuse kuludest** kasutatakse 80% (2017. a 82,8%) e 351 120 eurot majandamiskuludeks (meditsiiniteenuse ost ja muud meditsiinkulud, koolituskulud, ürituste korralduskulud), 20% (2017. a 17,2%) e 85 930 eurot antavateks toetusteks ning 1941 eurot tööjõukuludeks (seksuaalsel teel levivate haiguste aktiivseks testimiseks).

Tervishoiukulud kululiikide lõikes 2016-2018

Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
Tervishoiu põhitegevuse kulud kokku	435 607	435 617	438 991	0,8
tööjõukulud	11 275	1 914	1 941	1,4
majandamiskulud	339 807	359 375	351 120	-2,3
antavad toetused tegevuskuludeks	84 525	74 328	85 930	15,6

2.7. VABA AEG JA KULTUUR

Kultuuritööks ja loomeinimeste loominguks arendavate tingimuste loomine

Toetatakse linna maineürituste korraldamist, SA Tartu Kultuurkapitali kaudu välja antavaid poolaasta stipendiume isikute loominguks tegevuseks, Ado Vabbe nimelist kunstipreemiat, Gustav Suitsu nimelist luulepreemiat, muusikavaldkonna preemiat. 2017. a lisandus Linnakirjaniku stipendium kultuuriväärtusega ilukirjanduse või publitsistikaga tegelevale füüsilisele isikule, kes elavdab Tartu kirjanduselu ja aitab kujundada Tartu linna mainet rahvusvaheliselt tuntud kirjandussõbraliku linnana.

Samuti tegeletakse hoonete seisukorra parandamisega, suunates vahendeid Tartu Kirjanike Liidule ja Tartu Kunstnike Liidule hoonetes vajalike renoveerimistööde teostamiseks. Lisaks on tööde nimekirjas Mänguasjamuuseumi fassaadi korrastamine, Linnamuuseumi ekspositsioonipindade laiendamise projekteerimistööd ning Raadi lennukiangaaride korrastustööd.

Tervisespordi arendamine

Tervisespordi arendamisel toetatakse SA Tähtvere Puhkepark investeeringuid BMX krossiraja arendamisel, laululava katuse remontimisel, publikuala korrastamisel, kaldteede ja lavaesise sillutise korrastamisel ning dendropargi iga-aastaseid arendus- ja hooldustöid.

Kaasaegse tehnoloogia võimaluste laialdasem kasutamine

Linnaraamatukogus suunatakse vahendid tarkvaraarendustele, mis võimaldavad alustada e-raamatute laenutamiseks. Samuti luuakse võimalused videokonverentside pidamiseks, esialgu kahes-kolmes kohas, kuid edaspidi raamatukogus seitsmes kohas.

Tartlastele soodsamate võimaluste loomine kultuuriliseks isetegevuseks, tegev- ja tervisespordis osalemiseks – linn toetab sihtasutuste Tartu Sport ja Tähtvere Puhkepargid aastaringset tegevust ja vastavalt toetuste arvestamise ja jaotamise kordadele toetatakse noorsootöö- ja kultuuriühinguid ning erahuvikoole.

Noortespordi arendamine - noortespordi rahastamisel suunatakse vahendid noorsportlaste tegevuse toetamiseks, kes käivad aktiivselt spordiklubis või eraspordikoolis treeningutel.

Perekesksete kultuuri väärtustavate harjumuste kujundamise toetamine – jätkatakse sihtasutuste Teaduskeskus AHHA, Teater Vanemuine ja Eesti Kontsert (Vanemuise Kontserdimaja) toetamist; tegeletakse laulu- ja tantsupeoliikumise jätkumise tagamisega, sh rahvariiete soetamisega kultuuriühingutele ja üldhariduskoolidele. Endises Tähtvere vallas jätkatakse külaseltside toetamist.

Vaba aja ja kultuuri kuludeks on linna eelarvesse kavandatud kokku 9 707 402 eurot, sh põhitegevuse kuludeks 8 235 477 eurot ja investeerimistegevuse kuludeks 1 471 925 eurot.

Vaba aja ja kultuuri kulud raha kasutajate lõikes 2016-2018

Struktuuriüksus	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
VABA AJA ja KULTUURI kulud kokku	8 883 076	9 060 295	9 707 402	174 060	7,1
Põhitegevuse kulud	7 111 675	7 538 191	8 235 477	174 060	9,3
Linnakantselei	31 686	35 697	39 613	0	11,0
Arhitektuuri ja ehituse osakond	42 612	46 520	52 945	0	13,8
Avalike suhete osakond	2 300	0	0	0	0
Ettevõtluse osakond	16 711	0	0	0	0
Kultuuriosakond	6 689 219	7 118 476	7 777 758	174 060	9,3
Linnavarade osakond	9 236	6 928	3 196	0	-53,9
Rahandusosakond	319 911	330 570	361 965	0	9,5
Investeermistegevuse kulud	1 771 401	1 522 104	1 471 925	0	-3,3
Arhitektuuri ja ehituse osakond	140 997	67 000	70 000	0	4,5
Haridusosakond	0	20 229	0	0	-100,0
Kultuuriosakond	223 359	447 960	244 145	0	-45,5
Linnamajanduse osakond	50 974	29 540	31 100	0	5,3
Linnavarade osakond	1 260 071	857 375	971 500	0	13,3
Rahandusosakond	96 000	100 000	155 180	0	55,2

Alates 2017. a ei kajastata kultuuri valdkonna all enam laste huvikoole ja huvikeskuseid ning täiskasvanute huvialaasutusi seoses riigi tegevusvaldkondade koodide muutumisega. Nimetatud valdkonnad on välja toodud hariduskulude valdkonnas (ptk 2.8. Haridus). Vahendite kasutajaks on jätkuvalt kultuuriosakond ning seetõttu on kõik huviharidusega seotud kulud kajastatud kultuuriosakonna (ptk 3.7. Kultuuriosakond) peatükis.

82,6% valdkonna kuludest on kultuuriosakonna eelarves.

Linnavalitsuse osakondade lõikes jagunevad kultuurivaldkonna kulud järgnevalt:

- *linnakantselei* – infotehnoloogia kulud kultuuriosakonna allasutustele;
- *arhitektuuri ja ehituse osakond* – muinsuskaitse alased tööd ja antavad investeermistoetused;
- *kultuuriosakond* – noortesporti ja spordibaasidega seotud kulud, linna kultuuri- ja vabaaja asutused ja nende investeermistegevus, noorsootöö kulud, noorsoo-, spordi- ja kultuuriprojektide kulud, seltsitegevuse kulud, toetused täiskasvanute huvialaasutustele ja huviharidust pakkuvatele linna sihtasutustele;
- *linnavarade osakond* – Mäe-Kääraku spordibaasi hoolduskulud baasaastatega samas mahus, investeeringud kultuuri- ja spordiasutustes, antavad investeermistoetused;
- *rahandusosakond* – arvlised teiste kohalike omavalitsustega Tartu linna laste õppimisel nende huvikoolides, toetused kõrgkoolide kultuurikuludeks (sh investeermistoetus), toetused sihtasutustele Teater Vanemuine, Eesti Kontserdi Vanemuise Kontserdimaja ja Teaduskeskus AHHA.

Vaba aja ja kultuuri kulude põhitegevuskuludesse on kavandatud Kultuuriministeeriumi toetusena raamatukogu eelarvesse teavikute soetamiseks 108 634 eurot ja riigi tasandusfondist 78 160 eurot kultuuriosakonna kaudu antavateks toetusteks huvihariduse eesmärgil noortesportile ning 321 840 eurot huvitegevusele ja huviharidusele. Muinsuskaitseameti toetusena kavandatakse arhitektuuri ja ehituse osakonna eelarvesse 18 000 eurot kultuuriväärtuste vanemspetsialisti tööjõukuludeks.

Vaba aja ja kultuurikulude arvestamisel lähtutakse erahuvikoolidele ja ühingutele aastaringseks tegevuseks toetuse eraldamisel veebipõhises taotlemise keskkonnas harrastaja või alaealise harrastaja

seadusliku esindaja kinnitusest huvitegevuses osalemise kohta ning eelistatud erahuvikooli, spordiala või huviringi valimisest juhul, kui laps või noor tegeleb mitme harrastusega.

Vaba aja ja kultuuri kulud tegevusalade lõikes 2016-2018

Tegevusala	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
VABA AJA ja KULTUURI kulud kokku	8 883 076	9 060 295	9 707 402	174 060	7,1
Põhitegevuse kulud	7 111 675	7 538 191	8 235 477	174 060	9,3
<u>Vabaaaja ja sporditeenused kokku</u>	<u>4 019 860</u>	<u>3 772 652</u>	<u>4 071 535</u>	<u>110 456</u>	<u>7,9</u>
Spordibaasid, noortesport kokku	1 830 673	1 951 780	2 147 450	69 000	10,0
<i>sh noortesport</i>	1 331 967	1 385 840	1 474 000	0	6,4
<i>spordibaasid</i>	498 706	565 940	673 450	69 000	19,0
puhkepargid	351 378	358 144	358 379	0	0,1
noorsootöö	71 280	70 550	70 550	0	0,0
vaba aja üritused, noorsoo- ja spordiprojektid	1 766 529	1 392 178	1 495 156	41 456	7,4
<u>Kultuuriteenused kokku</u>	<u>2 923 986</u>	<u>3 438 500</u>	<u>3 701 616</u>	<u>63 604</u>	<u>7,7</u>
raamatukogud	1 700 716	1 845 513	1 988 386	30 456	7,7
rahvakultuur (Tiigi seltsimaja)	135 590	373 970	447 765	33 148	19,7
muuseumid	886 879	994 157	1 002 592	0	0,9
muinsuskaitse	74 212	101 120	116 373	0	15,1
botaanikaaed	9 200	9 200	30 000	0	226,1
teatrid	94 889	92 040	94 000	0	2,1
kontsertorganisatsioonid	22 500	22 500	22 500	0	0,0
Kirjastused	6 000	6 000	6 000	0	0,0
Religiooniteenused	0	10 000	0	0	-100,0
Muu vabaaeg ja kultuur	161 829	311 039	456 326	0	46,7
Investeeringustegevuse kulud	1 771 401	1 522 104	1 471 925	0	-3,3
<u>Vabaaaja ja sporditeenused kokku</u>	<u>1 163 283</u>	<u>745 604</u>	<u>604 840</u>	<u>0</u>	<u>-18,9</u>
spordibaasid	915 383	493 704	185 240	0	-62,5
puhkepargid	247 900	251 900	412 600	0	63,8
vaba aja üritused, noorsoo- ja spordiprojektid	0	0	7 000	0	x
<u>Kultuuriteenused kokku</u>	<u>481 586</u>	<u>678 032</u>	<u>327 085</u>	<u>0</u>	<u>-51,8</u>
raamatukogud	151 182	203 000	40 000	0	-80,3
rahvakultuur (Tiigi seltsimaja)		20 229	20 000	0	-1,1
muuseumid	21 234	139 440	46 985	0	-66,3
muinsuskaitse	299 971	242 363	211 100	0	-12,9
teatrid	9 200	73 000	0	0	-100,0
kunst	0	0	9 000	0	x
Kirjastused	25 000	15 000	15 000	0	0,0
Muu vabaaeg ja kultuur	101 532	83 468	525 000	0	528,9

Võrreldes 2017. a eelarvega on vaba aja ja kultuuri kuludesse kavandatud 7,1% kasv, sh põhitegevuskulud suurenevad 697 286 euro ja investeeringuskulud vähenevad 50 179 euro võrra. Põhitegevuse kulud kasvavad finantseerimiseelarves 902 539 eurot. Majandamiseelarve kahaneb 205 253 eurot,

sest 2018. a eelarves ei ole kavandatud sihtotstarbeliste projektide kulusid, millel pole veel rahastamisotsust. 2017. a eelarve kajastab ka 2016. a ületulevate sihtotstarbeliselt saadud toetuste jääkide ja 2017. a täiendavalt saadud projektide toetuste arvel tehtud kulusid.

Eelarvete lõikes jagunevad vaba aja ja kultuuri kulud järgmiselt:

- finantseerimiseelarvest 9 173 797 eurot;
- majandamiseelarvest 533 605 eurot.

Vaba aja ja kultuuri kulud tegevusalade ja eelarvete lõikes

Põhitegevuse kuludest kaetakse finantseerimiseelarve arvel 94,5% ja majandamiseelarve arvel 5,5%.

Tegevusala / eelarve liik	2018 kokku	Finantseerimis- eelarve	Majandamis- eelarve (omatulud)
VABA AJA ja KULTUURI kulud kokku	9 707 402	9 173 797	533 605
Põhitegevuse kulud kokku	8 235 477	8 013 872	221 605
<u>Vabaaja ja sporditeenused kokku</u>	<u>4 071 535</u>	<u>4 071 535</u>	<u>0</u>
Spordibaasid, noortesport kokku	2 069 290	2 069 290	0
<i>sh noortesport</i>	1 474 000	1 474 000	0
<i>spordibaasid</i>	673 450	673 450	0
puhkepargid	358 379	358 379	0
noorsootöö	70 550	70 550	0
vaba aja üritused, noorsoo- ja spordiprojektid	1 495 156	1 495 156	0
<u>Kultuuriteenused kokku</u>	<u>3 701 616</u>	<u>3 480 011</u>	<u>221 605</u>
raamatukogud	1 988 386	1 938 479	49 907
rahvakultuur (Tiigi seltsimaja)	447 765	434 141	13 624
muuseumid	1 002 592	844 518	158 074
muinsuskaitse	116 373	116 373	0
botaanikaaed	30 000	30 000	0
teatrid	94 000	94 000	0
kontsertorganisatsioonid	22 500	22 500	0
Kirjastused	6 000	6 000	0
Muu vabaaeg ja kultuur	456 326	456 326	0
Investeeringustegevuse kulud kokku	1 471 925	1 159 925	312 000
<u>Vabaaja ja sporditeenused kokku</u>	<u>604 840</u>	<u>604 840</u>	<u>0</u>
spordibaasid	185 240	185 240	0
puhkepargid	412 600	412 600	0
vaba aja üritused, noorsoo- ja spordiprojektid	7 000	7 000	0
<u>Kultuuriteenused kokku</u>	<u>327 085</u>	<u>327 085</u>	<u>0</u>
raamatukogud	40 000	40 000	0
rahvakultuur (Tiigi seltsimaja)	20 000	20 000	0
muuseumid	46 985	46 985	0
muinsuskaitse	211 100	211 100	0
kunst	9 000	9 000	0
Kirjastused	15 000	15 000	0
Muu vabaaeg ja kultuur	525 000	213 000	312 000

Vabaja ja kultuuri finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud kululiikide lõikes 2016-2018

Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %	2018-2017 eurodes
Vabaaeg ja kultuur	6 867 575	7 111 333	8 013 872	174 060	12,7	902 539
tööjõukulud	1 647 971	1 746 318	2 120 379	57 250	21,4	374 061
majandamiskulud	1 193 498	1 313 237	1 432 713	44 310	9,1	119 476
antavad toetused	4 026 107	4 051 778	4 460 780	72 500	10,1	409 002

Põhitegevuskulude finantseerimiseelarve olulisemad kasvud:

- 374 061 eurot tööjõukulude 21,4% kasv, mille raames on korrigeeritud töötasusid kindlustamaks kõrgharidust nõudvatel ametikohtadel kultuuriasutustes ametipalk 942 eurot kuus ja muudel ametikohtadel palgakasv 5%. Palgafondi kasvu on põhjustanud ka Tähtvere vallast ületulevate ametikohtade töötasu vastavalt linnas kehtivatele palgatingimustele;
- 118 279 eurot kasvus kajastuvad toetused rahvakultuuri kollektiividele seoses kollektiivide ja osalejate arvu kasvuga ning olulise lisandusena toetus rahvusvahelisele üliõpilasfestivalile Gaudeamus summas 60 000 eurot;
- 107 510 eurot toetused spordibaasidele seoses baaside arvu kasvuga (M. Reiniku Kooli staadion, Ilmatsalu spordihoone, Rahinge skatehall);
- 88 160 eurot toetused noortesportide seoses harrastajate ja klubide arvu kasvuga;
- 83 828 eurot ürituste korraldamiseks kavandatud vahendite kasv, sh kultuuriosakonna teenistuste poolt korraldatavate ürituste kulud ja infopäevade/koolituste korraldamine, trükiste kulud, Tartu muuseumide ühistegevuse turundamine, Kirjanduslinn Tartu tegevused ning Euroopa Kultuuripealinn 2024 tegevused;
- 55 420 eurot toetused kultuuri-, noorsoo- ja spordiprojektidele seoses ürituste arvu kasvuga;
- 21 220 eurot raamatukogu majandamiskulude kasvuks seoses Ilmatsalu raamatukogu ülalpidamiskulude lisandumisega ja Tammelinna harukogu üürimaksete kasvuga;
- 20 800 eurot on kasvanud antav toetus botaanikaiaiale seoses 215. aastapäevaga 27.06.2018 - kahekeelsete infotahvlite ja viitade süsteemi rajamine;
- 15 253 eurot on kasvanud toetused kirikuorganisatsioonidele muinsuskaitsete kirikute korrashoiuks ja turundamiseks;
- 11 000 eurot Tartu Linnamuuseumile Raadi hoidlaruumide ülalpidamiskuludeks.

Vaba aja ja kultuuri kulud struktuuriüksuste ja kululiikide lõikes

Struktuuriüksused	2018 kokku	tööjõukulud	majandamis- ja muud tegevuskulud	antavad toetused	põhivara soetus
VABA AJA ja KULTUURI kulud kokku	9 707 402	2 185 736	1 588 961	5 270 105	662 600
Põhitegevuse kulud	8 235 477	2 185 736	1 588 961	4 460 780	
Linnakantselei	39 613		39 613		
Arhitektuuri ja ehituse osakond	52 945	21 645	13 300	18 000	
Kultuuriosakond	7 777 758	2 164 091	1 536 048	4 077 619	
Linnavarade osakond	3 196			3 196	
Rahandusosakond	361 965			361 965	
Investeeringutegevuse kulud	1 471 925			809 325	662 600
Arhitektuuri ja ehituse osakond	70 000			70 000	
Kultuuriosakond	244 145			204 145	40 000
Linnamajanduse osakond	31 100				31 100
Linnavarade osakond	971 500			380 000	591 500
Rahandusosakond	155 180			155 180	

Investeeringustegevuse kulud (vt määruse lisa 4)**1 471 925 eurot**

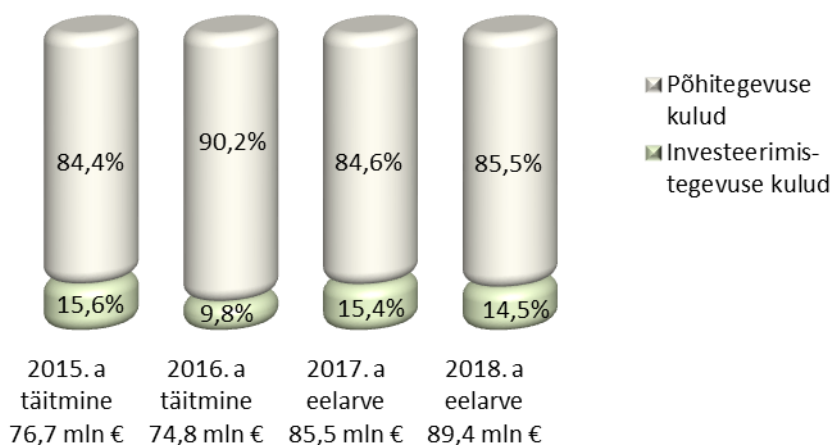
Vaba aja ja kultuuri valdkonna investeeringustegevuse kulud moodustavad kogu investeeringute mahust 3,6% (2017. a 2,8%, 2016. a 6,6%). Investeeringutest on kavandatud antavateks investeeringustegevusteks 809 325 eurot ja põhivara soetuseks 662 600 eurot.

2.8. HARIDUS

Haridusvaldkonna kulud on suunatud omavalitsüksusele seadusega pandud ülesannete täitmisele ning linna 2018-2025. a arengukavast tulenevate eesmärkide saavutamisele. Prioriteetsemateks eesmärkideks on munitsipaalharidusasutuste kaasajastamine, asutuste võrgu korrastamine vastavalt vajadustele; nüüdisaegse õpikäsituse elluviimine ja hariduse kättesaadavuse parandamine, sh haridus- ja tugiteenuste kättesaadavuse tagamine hariduslike erivajadustega lastele ja õppijatele; haridustöötajate kompetentsuse tõstmine nüüdisaegse õpikäsituse ja kaasava hariduse rakendamiseks, neile motiveeriva ja konkurentsivõimelise palgataseme tagamine; huvihariduse ja üldhariduse õppekavade lõimimine ning haridusasutustes ja huvikoolides toimuva huvitegevuse toetamine.

Kokku on haridusvaldkonna 2018. a kuludeks planeeritud **89,4 mln eurot**, sellest põhitegevuseks 76,4 mln eurot ja investeringuteks 13,0 mln eurot (2017. a eelarves vastavalt 85,5 mln; 72,3 mln ja 13,2 mln eurot). 2018. a eelarves sisalduvad ka Tartu linnaga liitunud endise Tähtvere valla vajadused 1,5 mln euro ulatuses, 2017. a võrdlusandmed tabelites ilma Tähtvere valla summadeta. Linna haridusasutuste põhitegevuskulude kavandamine on selgitatud ptk 3.6. Haridusosakond, investeringud Lisas 4. ning ptk 3.10. Linnavarade osakond.

Haridusvaldkonna kulude põhistruktuur

Alusharidus

Arengukava kohaselt kindlustatakse Tartus elavatele ja lasteaia- või hoiukohta soovivatele lastele kohad või hoiuvõimalused; toetatakse erasektorit lasteaiakohtade loomisel ja lapsehoiuteenuse pakumisel; toetatakse õppekavade ning -metoodikate arendamist; luuakse võimalused laste arenguliste erivajaduste märkamiseks ja individuaalse arengu toetamiseks; tõstetakse pedagoogide, sh kogu rühmameeskonna pädevust ja motiveeritust. 2018. a on jätkuvalt rõhuasetus lasteaia- ja hoiukohtade tagamisel ning teenuse kvaliteedil.

Kokku on alushariduse kuludeks planeeritud **28,1 mln eurot** (2017. a eelarves 30,2 mln eurot), vähenemine on peamiselt majandamiseelarves investeeringute välisabi toetuste arvel seoses suuremate objektide valmimisega 2017. a. Linnaga liitunud endise Tähtvere valla Ilmatsalu lasteaia kuludeks on planeeritud 0,6 mln eurot. Eelarvesse on kavandatud 6453 lapse (2017. a 6527 lapse) hoiu- ja aiakulud munitsipaal- ja eralasteaedades ning -hoidudes. Kavandatakse ka 2 lasteaia juurde kompetentsikeskuse loomist ning tugisüsteemide täiendamist. Eelarve on väiksem vastavalt laste arvu kahanemisele ja ei sisalda mitmeid ajutise iseloomuga majandamiskulusid, mis olid vajalikud 2017. a.

Koolieelse lasteasutuse seadusest lähtuvalt ostetakse lasteaiateenust ka teistelt kohalikelt omavalitsustelt, 2018. a on selleks kavandatud kulud keskmiselt 241 lapse kohta, 2017. a 271 lapsele (ptk 3.11. Rahandusosakond).

Üldkeskharidus

Arengukava kohaselt tagatakse linna põhi- ja üldkeskhariduse koolide ning gümnaasiumide riikliku õppekava täitmiseks vajalike kvalifitseeritud õpetajate olemasolu, turvalisus, tervisekaitse ja õppekava nõuetele vastava õppekeskkonna olemasolu ning võimalused õpilase arengu toetamiseks. Gümnaasiumide pidamisel pakub linn koolide võimekuse tõstmiseks lisaks kohustuslikele õppeainetele ka valikõppeaineid gümnaasiumi riiklikus õppekavas sätestatud nõuete kohaselt. Kulude planeerimisel on tähelepanu pööratud koolide õpikeskkonna, õppemetoodikate ja õppekavade kaasajastamisele, karjäärinõustamissüsteemi arendamisele ning hariduse tugiteenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamisele.

Kokku on üldkeskhariduse kuludeks planeeritud **43,2 mln eurot** (2017. a eelarves 31,4 mln eurot), sh linnaga liitunud endise Tähtvere valla Ilmatsalu põhikoolile 0,7 mln eurot. Eelarve suurenemine peamiselt töajukulude arvel vastavalt õpilaste arvu suurenemisele ja palgataseme tõusule. 2018. a eelarvesse on kavandatud kulud keskmiselt 12 316 õpilasele 22 munitsipaalüldhariduskoolis (2017. a 11 838 õpilast ja 21 kooli).

Üldkeskhariduse alla kuulub ka haridusteenuste ost teistelt kohalikelt omavalitsustelt või eraõiguslikelt haridusasutustelt nende koolides õppivate Tartu linna õpilaste eest, kulud on kavandatud keskmiselt 1524 õpilase kohta munitsipaal- ja erakoolides (ptk 3.11. Rahandusosakond).

Kutseõpe

Toetades paindlike ja mitmekesiste valikutega elukestva õppe ning täienduskoolituse tegevuse arengut, tööturu vajadustest lähtuvate ning õppija huvidele ja võimetele vastavate õppekavade väljaarendamist kutseõppes, võimaldab linn täiendus- ja ümberõppekeskusena luua soodsad tingimused kõigi põlvkondade lõimimiseks elukestvasse õppesse. Kutseõppe kuludeks on Tartu Kutsehariduskeskusele planeeritud **8,5 mln eurot**, mis 7,3 mln euro ulatuses on tagatud riikliku koolitustellimusega 2017. a lepingu kohaselt 2 785 õppekohale (ptk 3.6. Haridusosakond).

Kõrgharidus

Erinevate koostöövormide toetamiseks on linna eelarves kavandatud spetsiaalse sihitusega antavad toetused Tartus asuvatele kõrgkoolidele ning nende sihtasutustele - Tartu Ülikooli SA (Raefond), EMÜ Joosep Tootsi fond jt, kokku **30,9 tuhat eurot**, 2017. a eelarves 33,2 tuhat eurot (ptk 3.11. Rahandusosakond).

Taseme alusel mittemääratletav haridus

Lapsed, noored ja täiskasvanud leiavad Tartus aastaringselt oma huvidele ja võimetele vastavaid mitteformaalse mitmekesise õppe ning koolivälise vabaajaveetmise võimalusi haridus- ja kultuuriasutuste süsteemse koostöona. Prioriteetseteks eesmärkideks on huvikoolide ja huviharidustegevuse arendamine ning spetsialistide palgataseme võrdsustamine teistes institutsioonides olevate sarnaste ametikohtadega, täiskasvanute täienduskoolituse toetamine.

Taseme alusel mittemääratletava hariduse kuludes, kokku **4,2 mln eurot** (2017. a 4,1 mln eurot), kajastuvad lisaks täiskasvanute täienduskoolitusele (ptk 3.6. Haridusosakond) ka täiskasvanute huvihariduse ning noorte huvihariduse ja –tegevusega seotud kulud (3 laste muusika- ja kunstikooli, 1 noortekeskus, Lille Maja ning täiskasvanute, laste ja noorte huvitegevus (huvialaringid), mida varem kajastati kultuurivaldkonna kuludes (ptk 3.7. Kultuuriosakond).

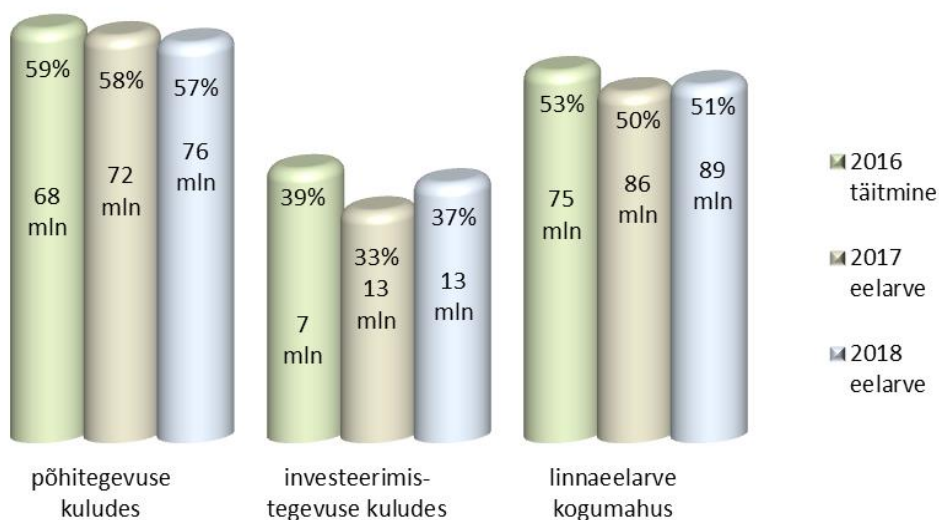
Huvihariduse kuludesse kuuluvad ka Tartu linna rahvastikuregistris oleva õpilase õppimise kulud teiste omavalitsuste huvialakoolides omavalitsustega sõlmitud lepingute alusel, selleks on kulud kavandatud keskmiselt 104 lapse kohta (ptk 3.11. Rahandusosakond).

Muud hariduskulud

Muude hariduskulude hulka kuuluvad haridustasemest sõltumatute, peamiselt õpilastele osutatavate transpordi-, toidu-, õömaja(õpilaskodud)- ja tugiteenuste ning muude seonduvate abiteenuste haldamise, käitamise ja toetamise kulud üldhariduskoolides, kutsehariduskeskuses ja hariduse tugiteenuste keskuses (ptk 3.6. Haridusosakond) aga ka linnakantselei poolt linna haridusasutustele tehtavad info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud (ptk 3.2. Linnakantselei) ning mitmeid asutusi hõlmavate samasisuliste tegevustena investeringud, nt mängu- või liikumisväljakud haridusasutuste juures jne (Lisa 4 ja ptk 3.10. Linnavarade osakond). Kokku on muud hariduskulusid planeeritud **5,4 mln eurot** (2017. a eelarves 6,5 mln eurot), vähenemine peamiselt investeringute arvel.

Järgneval joonisel on ülevaade hariduskulude osatähtsusest linna eelarves ning hariduskulude mahudest aastatel 2016-2018.

Hariduskulude osatähtsus (%) linna eelarves ja hariduskulude mahud (mln eurot)

Haridusvaldkonna kuludeks on planeeritud kokku 89 360 420 eurot ehk 51,2 % linna eelarve kogumahust, sh põhitegevuse kuludeks 76 342 870 eurot ja investeeringutegevuse kuludeks 13 017 550 eurot.

Haridusvaldkonna kulud vahendite kasutajate lõikes aastatel 2016-2018

Struktuuriüksus	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
HARIDUSE kulud kokku	74 831 498	85 472 389	89 360 420	1 544 873	4,5
Põhitegevus	67 500 266	72 330 679	76 342 870	1 544 873	5,5
Linnakantselei	492 659	571 811	685 985	0	20,0
Avalike suhete osakond	15 285	14 260	0	0	-100,0
Haridusosakond	61 180 032	66 205 541	69 817 448	1 465 331	5,5
Kultuuriosakond	2 696 423	3 025 642	3 371 155	49 542	11,4
Linnavarade osakond	568 030	543 393	623 000	0	14,6
Rahandusosakond	2 547 837	1 970 032	1 845 282	30 000	-6,3

Struktuuriüksus	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
Investeermistegevus	7 331 232	13 141 710	13 017 550	0	-0,9
Haridusosakond	94 467	194 000	0	0	-100,0
Kultuuriosakond	8 767	0	0	0	x
Linnavarade osakond	7 227 998	12 947 710	13 017 550	0	0,5

Linnavalitsuse struktuuriüksuste lõikes on hariduskulud jaotatud järgmiselt:

- *linnakantselei* – haridusasutuste infotehnoloogia kulud;
- *haridusosakond* – lasteaiad, koolid, kutsehariduskeskus, antavad toetused eralasteaedadele ja -hoidudele, Hariduse Tugiteenuste Keskus, muud hariduse abiteenused ja hariduse muud kulud;
- *kultuuriosakond* –laste ja noorte huvialaasutuste (3 laste muusika- ja kunstikooli, Anne Noortekeskus ja Lille Maja) ning muud täiskasvanute, laste ja noorte huviharidustegevusega seotud kulud;
- *linnavarade osakond* – haridusasutuste hoonete hoolduskulud ja investeermistegevus;
- *rahandusosakond* – toetused kõrgkoolidele ning kõrgkoolide sihtasutustele, teiste omavalitsuste koolides ja lasteaedades ning eraõiguslikes haridus- ja huviharidusasutustes õppivate Tartu linna registreeritud õpilaste ja laste koolituse kulud.

Haridusvaldkonna kulud 2018. a eelarves vahendite kasutajate ja kululiikide lõikes

Struktuuriüksused	2018 kokku	töõjõu- kulud	majandamis- ja muud tegevuskulud	antavad toetused	põhivara soetus
HARIDUSE kulud kokku	89 360 420	53 362 532	17 181 944	5 798 394	13 017 550
Põhitegevus	76 342 870	53 362 532	17 181 944	5 798 394	
Linnakantselei	685 985	0	685 985	0	
Haridusosakond	69 817 448	51 596 359	13 539 786	4 681 303	
Kultuuriosakond	3 371 155	1 766 173	518 773	1 086 209	
Linnavarade osakond	623 000	0	623 000	0	
Rahandusosakond	1 845 282	0	1 814 400	30 882	
<i>kokku kuludest sh Tähtvere</i>	<i>1 544 873</i>	<i>1 175 490</i>	<i>364 383</i>	<i>5 000</i>	
Investeermistegevus	13 017 550			0	13 017 550
Linnavarade osakond					

Haridusvaldkonna kuludest 78,1% ehk 69 817 448 euro ulatuses on vahendite kasutajaks **haridusosakond** oma 54 hallatava haridusasutusega. Kõige suurema osa moodustavad haridusosakonna eelarvesse kuuluvate 30 koolieelse lasteasutuse ja 22 üldhariduskooli eelarved, mille koostamisel on lähtutud 2016. a kehtimahakanud koolieelsete lasteasutuste ja üldhariduskoolide finantseerimise alustest. Kulud kavandatakse õppe- ja kasvatustöö ning õppetööd toetavateks tegevusteks lapse- ja õpilasepõhiselt. Pearahana on arvestatud lasteaedades 202 eurot lapse kohta (2017. a 184 eurot), üldhariduskoolides 30 eurot õpilase kohta 2017. a tasemel ning huvihariduses 20 eurot õpilase kohta (2017. a 19 eurot). Majandamis- ja halduskulud ning muud sihtotstarbelised kulud kavandatakse kulupõhiselt. Hariduslike erivajaduste märkamiseks ja individuaalse arengu toetamiseks on eelarvesse kavandatud ka vahendid hariduslike erivajadustega laste kasvatustegevuseks ning õpilaste õppetöö toetamiseks, samuti tavakoolides. Tagatud on tugispetsialistide palgatõus seoses õpetajate palga alammäära kasvuga (ptk 3.6. Haridusosakond).

Haridusvaldkonna kuludest 15,3% ehk 13 640 550 euro ulatuses on vahendite kasutajaks **linnavarade osakond** haridusasutuste hoonete hooldus-, ehitus- ja rekonstrueerimistööde korraldajana. Investeeringuteks on kavandatud 13 017 550 eurot, moodustades linna investeeringute kogumahu 37%

(2017. a 33%, kuigi summaliselt samal tasemel). Võrreldes 2017. a eelarvega on vähenemine 0,9%. Investeeringud objektide lõikes on esitatud määruse Lisas 4 ja objektidel tehtavate tööde kirjeldused ptk 3.10. Linnavarade osakond.

Haridusvaldkonna kulud tegevusalade lõikes aastatel 2016-2018

Tegevusala	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
HARIDUSE kulud kokku	74 831 498	85 472 389	89 360 420	1 544 873	4,5
Põhitegevus	67 500 266	72 330 679	76 342 870	1 544 873	5,5
koolieelsed lasteasutused	22 351 698	23 804 262	26 026 835	620 290	9,3
lasteaed-alkkoolid	446 445	0	0	0	x
põhihariduse otsekulud	19 836 148	21 669 780	23 596 984	703 280	8,9
üldkeskhariduse otsekulud	4 729 840	4 932 087	4 990 571	0	1,2
põhi- ja üldkeskhariduse kaudsed kulud	3 169 565	3 244 062	3 790 005	10 000	16,8
täiskasvanute gümnaasiumide kaudsed kulud	306 483	401 327	308 016	0	-23,3
kutseõppe kulud	8 385 899	9 211 010	8 480 479	0	-7,9
kõrgharidus	28 270	33 182	30 882	0	-6,9
täiskasvanute täienduskoolitus	685 826	938 047	639 842	0	-31,8
noorte huviharidus ja -tegevus	2 832 496	3 130 590	3 461 113	49 542	10,6
koolitransport	142 911	147 270	233 924	93 262	58,8
koolitoit	2 100 500	2 106 151	2 219 899	63 499	5,4
öömaja (õpilaskodud)	403 714	448 399	444 923	0	-0,8
muud hariduse abiteenused	1 212 736	1 671 296	1 460 597	5 000	-12,6
muu haridus	867 735	593 216	658 800	0	11,1
Investeeringustegevus	7 331 232	13 141 710	13 017 550	0	-0,9
koolieelsed lasteasutused	3 309 373	6 425 180	2 039 550	0	-68,3
põhihariduse otsekulud	1 743 871	4 290 535	10 393 000	0	142,2
üldkeskhariduse otsekulud	216 660	0	0	0	x
põhi- ja üldkeskhariduse kaudsed kulud	630 466	130 000	100 000	0	-23,1
kutseõppe kulud	324 322	506 145	0	0	-100,0
täiskasvanute täienduskoolitus	0	18 000	0	0	-100,0
noorte huviharidus ja huvitegevus	159 250	265 150	60 000	0	-77,4
muu haridus	947 290	1 506 700	425 000	0	-71,8

Haridusvaldkonna kõikidest kuludest kaetakse 91% finantseerimiseelarvest, sh 47 689 579 euro ehk 53,4% ulatuses linna vahendite ning 33 640 352 euro ehk 37,7% ulatuses riigi valitsussektorilt saadavate toetuste arvel, sh:

24 117 296 eurot	üldhariduskoolidele, millest omakorda:
19 375 344	<i>tööjõukuludeks</i>
1 627 893	<i>õpilaste koolilõuna hüvitamiseks (0,78 eurot õpilase 175 toidupäeva kohta)</i>
1 500 000	<i>hariduslike erivajadustega õpilaste kulude katteks (2017. a 0 eurot)</i>
704 805	<i>õppevahendite soetamiseks (57 eurot õpilase kohta aastas)</i>
440 406	<i>eesti keele ja IB-õppe toetamiseks</i>
172 879	<i>vanglaõppe läbiviimiseks</i>
153 629	<i>koolijuhtide ja õpetajate täiendkoolituseks</i>
106 340	<i>õpilasürituste, olümpiaadide läbiviimiseks</i>
36 000	<i>HEV-laste õpilaskodude kuludeks Maarja Koolil ja Herbert Masingu Koolil</i>
7 873 738 eurot	kutseharidusele – riiklik koolitustellimus
1 327 478 eurot	koolieelsetele lasteasutustele, selles suuremateks kulugruppideks:
1 162 000	<i>lasteaia õpetajate töötasu toetamiseks</i>
100 000	<i>lapsehoiukohtade loomiseks ja teenusepakkumise toetamiseks (2 lasteaia)</i>
65 478	<i>eesti keele õppe toetamiseks ja lasteaia pedagoogide täiendkoolituseks</i>
321 840 eurot	laste ja noorte huvihariduse tegevuskuludeks (ptk 3.7. Kultuuriosakond).

Lisaks on riigi poolt läbi tulumaksu ja tasandusfondi jaotuse arvestatud 81 600 eurot koolidele ujumisõpetuseks, milleks on eelarves kavandatud koos linnapoolse panustamisega kokku 146 600 eurot.

Haridusvaldkonna **põhitegevuse** kuludest 96,4% ehk 73 595 931 eurot kaetakse finantseerimiseelarvest ja 3,6% ehk 2 746 939 eurot majandamiseelarvest. Tartu linnaga liitunud endise Tähtvere valla arvel on finantseerimiseelarves kulusid 1 544 873 euro ulatuses. Majandamiseelarves on kavandatud haridusasutuste majandustegevusest saadavate tulude (omatulud) arvel tehtavaid kulusid 2 606 715 eurot. Valdav osa sihtfinantseerimise eelarve tuludest ja kuludest täpsustuvad eelarveaastal eelarve täitmise käigus vastavalt projektidega seonduvate lepingute sõlmimisele ja nende täitmisele, mistõttu sihtfinantseerimise eelarve summade osakaal esialgses eelarves on suhteliselt väike.

Haridusvaldkonna **investeeringustegevuse** kuludest kaetakse 59,4% ehk 7 734 000 eurot finantseerimiseelarvest ja 40,6% ehk 5 283 550 eurot majandamiseelarvest (Lisa 4).

Eelarvete lõikes jagunevad hariduskulud järgmiselt: finantseerimiseelarvest kaetakse 81 329 931 eurot ehk 91% ning majandamiseelarvest 8 030 489 eurot ehk 9% (2017. a eelarves vastavalt 71 211 246 ja 90% eurot ning 7 930 915 eurot ja 10%).

Haridusvaldkonna 2018. a eelarve kulud eelarveliikide ja tegevusalade lõikes

Tegevusala / eelarve liik	2018 kokku	Finantseerimis-eelarve	Majandamis-eelarve	s h	
				omatulude eelarve	sihtfinantseerimise eelarve
HARIDUSE kulud kokku	89 360 420	81 329 931	8 030 489	2 606 715	5 423 774
Põhitegevus	76 342 870	73 595 931	2 746 939	2 606 715	140 224
koolieelsed lasteasutused	26 026 835	26 002 973	23 862	23 862	0
põhihariduse otsekulud	23 596 984	23 371 446	225 538	225 538	0
üldkeskhariduse otsekulud	4 990 571	4 965 571	25 000	25 000	

Tegevusala / eelarve liik	2018 kokku	Finantseerimiseelarve	Majandamiseelarve	sh	
				omatulude eelarve	sihtfinantseerimise eelarve
põhi- ja üldkeskhariduse kaudsed kulud	3 790 005	3 570 950	219 055	219 055	0
täiskasvanute gümnaasiumide kaudsed kulud	308 016	308 016	0	0	0
kutseõppe kulud	8 480 479	7 266 255	1 214 224	1 077 000	137 224
kõrgharidus	30 882	30 882	0	0	0
täiskasvanute täienduskoolitus	639 842	149 842	490 000	490 000	0
noorte huviharidus ja -tegevus	3 461 113	3 248 841	212 272	212 272	0
koolitransport	233 924	233 924	0	0	0
koolitoit	2 219 899	2 219 899	0	0	0
öömaja	444 923	164 923	280 000	280 000	0
muud hariduse abiteenused	1 460 597	1 406 609	53 988	53 988	0
muu haridus	658 800	655 800	3 000	0	3 000
Investeeringustegevus	13 017 550	7 734 000	5 283 550	0	5 283 550
koolieelsed lasteasutused	2 039 550	1 610 000	429 550	0	429 550
põhihariduse otsekulud	10 393 000	5 539 000	4 854 000	0	4 854 000
põhi- ja üldkeskhariduse kaudsed kulud	100 000	100 000	0	0	0
kutseõppe kulud	0	0	0	0	0
täiskasvanute täienduskoolitus	0	0	0	0	0
noorte huviharidus ja -tegevus	60 000	60 000	0	0	0
muu haridus	425 000	425 000	0	0	0

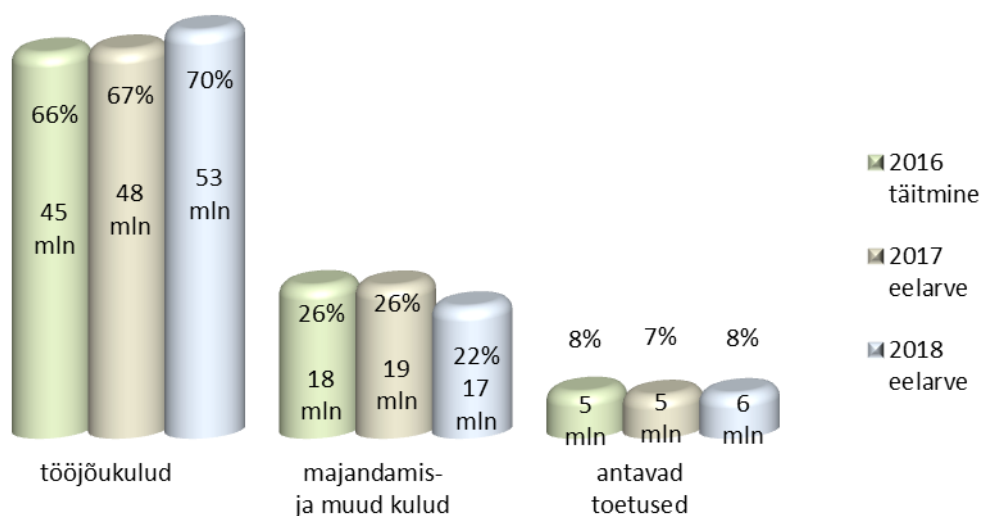
Haridusvaldkonna kulud kululiikide lõikes 2016-2018

Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
HARIDUSE kulud kokku	74 831 498	85 472 389	89 360 420	1 544 873	4,5
Põhitegevus	67 500 266	72 330 679	76 342 870	1 544 873	5,5
tööjõukulud	44 572 223	48 168 655	53 362 532	1 175 490	10,8
majandamis- ja muud kulud	17 389 558	18 676 266	17 181 944	364 383	-8,0
antavad toetused	5 297 246	5 292 618	5 798 394	5 000	9,6
investeeringuskulud	241 239	193 140	0	0	-100,0
Investeeringustegevus	7 331 232	13 141 710	13 017 550	0	-0,9

Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
põhivara soetus	6 972 685	12 625 184	13 017 550	0	3,1
mitmesugused mittekapitaliseeritavad investeerimiskulud	358 547	516 526	0	0	-100,0

Põhitegevuskuludest moodustavad töjõukulud 69,9%, majandamis- ja muud kulud 22,5% ning antavad toetused 7,6%.

Hariduse põhitegevuskulude struktuur (%) ja kulude mahud (mln eurot)

Tõjõukulude kasv võrreldes 2017. a eelarvega on 10,8% ehk 5 193 877 eurot. Suurenemine on eeskätt üldhariduskoolidel 2 604 939 euro, sh riigivahenditest 2 658 790 euro ulatuses, ning lasteaedadel ja –hoidudel 2 340 231 euro ulatuses, neis linnaga liitunud endise Tähtvere valla Ilmatsalu põhikooli ja lasteaia arvel suurenemine kokku 1 070 317 eurot. Koolide tõjõukulude kasv on tingitud nii õpilaste arvu suurenemisest kui palgataseme tõusust, lasteaedadel palgataseme tõusust ja ametikohtade arvu suurenemisest seoses nii rühmade juurdetuleku kui ka olemasolevate rühmade struktuuri muudatustega - suurema laste arvuga aiarühmad (lubatud kuni 24 last) on asendunud kas sõimerühmadega (lubatud kuni 16 last) või liitrühmadega (lubatud kuni 20 last). 170 207 euro võrra on suuremad ka huvihariduse tõjõukulud seoses palgataseme tõusuga, Tähtvere arvel 60 161 eurot.

Majandamiskulude kahanemine -8,9% ehk 1 687 462 euro ulatuses on eeskätt majandamiselarve arvel, milles sihtotstarbelised vahendid täpsustuvad konkreetsete lepingute sõlmimise ja täitmisega planeeritava eelarveaasta jooksul.

Antavad toetused on suurenenud 9,6% ehk 505 776 euro ulatuses, valdavalt riigivahendite arvel huviharidusele ning linna vahenditest eralasteaedadele ja –hoidudele.

Üle poole planeeritud toetustest (57,4% ehk 3 330 249 eurot) on kavandatud eralasteaedade ja –hoidude tegevuskulude toetamiseks linna laste kulude katteks. Ligi neljandik (23% ehk 1 330 254 eurot) antavatest toetustest on kavandatud mitmesugusteks õppetoetusteks kutsehariduskeskuse õpilastele õppe-, koolitranspordi-, koolitoidu jms toetustena. Ligi viiendik (18,7% ehk 1 086 209 eurot) antavatest toetustest on kavandatud laste- ja noorte huvihariduse ning täiskasvanute täienduskoolituse toetamiseks.

Investeeringiskulud põhitegevuse koosseisus või mittekapitalizeeritavad kulud investeerimistegevuses kujunevad eelarve täitmise käigus seoses kulude kapitaliseerimisega vastavalt tegelikult teostud töödele või soetuse maksumusele. Investeeringieelarves lähtutakse objekti tervikmaksumusest.

Linna finantseerimiseelarvest (ilma riiklike vahenditeta) kaetavad põhitegevuse kulud

Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %	muutus eurodes
Põhitegevuse kulud	34 923 237	37 543 632	41 223 579	1 128 448	9,8	3 679 947
tööjõukulud	21 264 247	22 580 355	25 325 108	800 828	12,2	2 744 753
majandamis- ja muud kulud	9 839 639	10 880 931	11 537 171	322 620	6,0	656 240
antavad toetused	3 819 351	4 082 346	4 361 300	5 000	6,8	278 954

Olulisemad muutused võrreldes 2017. a eelarvega linna poolt finantseeritavates hariduskuludes on järgmised:

- 1 128 448 eurot Tähtvere valla liitumisega seonduvalt (lisanduvad 1 põhikool ja 1 lasteaed, kulud huviharidusele);
- 697 965 eurot munitsipaallasteaedade ja -hoidude tööjõukulude suurenemine (ilma Tähtvere), sh:
  - 663 248 *töötajatele (õpetajad, tugispetsialistid, õpetajat abistavad töötajad ja õpetaja abid) alates 01.01.2018. a ca 10% töötasu kasv; kompetentsikeskuse täiendav ametikoht;*
  - 388 285 *2 lasteaia laienemine 9 rühma võrra, millega kaasnes kokku 32 ametikoha lisandumine;*
  - 353 568 *1 lasteaia sulgemisega (Nukitsamees) 26 ametikoha ning 1 lastehoiu sulgemisega (Piilupesa) 16 ametikoha vähenemine.*
- 408 260 eurot Üldhariduskoolide majandamiskulud, sh:
  - 140 000 *Raatuse kooli uue õppehoone väikeinventariks (arengukava meede 1.1.5);*
  - 81 600 *ujumisõppe kulude lisandumine seoses õppekava muudatuse ning rahastamise viimisega tulubaasi ja tasandusfondi (arengukava meede 1.2.4);*
  - 78 300 *Forseliuse kooli uute ruumide sisustamiseks Tähe 101 (arengukava meetmed 1.1.3 ja 1.1.5);*
  - 70 350 *loodusainete ja aktiivõppeprogrammide läbiviimiseks mitmete partneritega (Keskkonnahariduse keskus, TÜ, AHHA), mis 2017.a kaeti riigirahadest;*
  - 38 010 *mitmetele koolidele õppeinventari, mööbli jms soetamiseks; Täiskasvanute gümnaasiumi RKASi kulude kasv; Variku ja Raatuse koolide ajutise asukoha muutusega seotud kulud (kolimine, üüripinna rent);*
- 271 499 eurot eralasteaedade ja -hoidude tegevuste toetuse suurenemine lastetoetuse määra kasvust ning erivajadustega lastele diferentseeritud toetuse määra tasumisest suuremale laste arvule;
- 122 142 eurot huvikoolide (laste kunsti- ja muusikakoolid) ning laste ja noorte huvialasutuste (noortekeskus, Lille Maja) valdavalt tööjõukulude kasv arengukavast lähtuvalt huvikoolide ja huviharidustegevuse spetsialistide palgataseme võrdustamiseks;
- 118 000 eurot haridusasutuste hoonete korrashoid, jooksev remont linnavarade osakonna eelarves;
- 114 174 eurot haridusasutuste infotehnoloogia kulud linnakantselei eelarves;

- 277 040 eurot lasteaegade ja –hoidude majandamiskulud vähenenud seoses asutuse ja hoiu sulgemise, samuti osade kulude vajaduse muutusega;
- 43 362 eurot üldhariduskoolide tööjõukulud kokkuvõttes väiksemad valdavalt tugispetsialistide tööjõukulude paigutamise riigieelarvelistesse vahenditesse;
- 22 139 eurot mitmete asutuste gruppide ja erinevate kululiikide vähemoluliste muutuste summaarne tulemus.

2.9. SOTSIAALNE KAITSE

Eelarve eelnõu koostamisel on aluseks võetud linna arengukava hooliva linna ülesanded aastaks 2018, sotsiaalteenuste osutamise hankelepingud ning osakonnale laekunud sotsiaal-hoolekandeleaste projektide taotlused.

Hooliva linna põhiülesanneteks sotsiaalse kaitse valdkonnas on olemasolevate teenuste arendamine, teenuste senisest parema kvaliteedi ja kättesaadavuse tagamine.

Lastega perede sotsiaalprobleemide ennetamiseks on kavas arendada peresid toetavaid tegevusi ja pöörata senisest enam tähelepanu suure hoolduskoormusega puudega laste peredele teenuste arendamisele. Jätkeb vanemlust toetavate teenuste arendamine ja toetamine lastega perede sotsiaalprobleemide ennetamiseks.

Toimetulekuraskustes peredele on kavandatud elukoha võimaldamiseks ja toimetulekuvõime parandamiseks laiendada sotsiaalmajutusteenust, milleks remonditakse linna omandis olevad 12 eluruumi. Lisaks elukoha tagamisele toetatakse perekondi nõustamis- ja tugiteenustega.

Eakate ja puuetega inimeste abistamiseks on kavas laiendada koduses keskkonnas toimetulekut toetavate teenuste mahtu. Liikumiskustega inimestele on kavandatud elukoha võimaldamiseks ja iseseisva toimetulekuvõime parandamiseks kohandada sobivaks linna omandis olevad 10 eluruumi, kuhu ligipääs on tagatud liftiga.

Sotsiaalse kaitse ja tervishoiu valdkonnas jätkub 2018. a võrgustikutöö erinevate asutustega sotsiaalprobleemide ennetamise ja lahendamise eesmärgil (Politsei- ja Piirivalveamet, Sotsiaalkindlustusamet, Eesti Töötukassa jt). Koostöös erinevate ühingutega rakendatakse ja toetatakse hoolekandeleasteid projekte. Samuti jätkub rahvusvaheline koostöö ja selle tõhustamine. Teenuste arendamise eesmärgil tehakse endiselt koostööd teadusasutustega.

Töötajate äravoolu peatamiseks ja õiglase palgataseme kindlustamiseks on oluline sotsiaal-, lastekaitse- ja hooldustöötajate palgatingimuste parandamine. Eelarvesse on kavandatud sotsiaalhoolekandeleaste asutustele 10% tööjõukulude kasv.

Sotsiaalse kaitse korraldamiseks on kavandatud kokku 14 370 787 eurot, sh põhitegevuskulude kasv 12,9% ja investeeringute kasv 453,5%.

Sotsiaalse kaitse kulud raha kasutajate lõikes 2016-2018

Struktuuriüksus	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
Sotsiaalse kaitse kulud kokku	9 911 247	11 361 572	14 370 787	52 832	26,5
Põhitegevuse kulud	9 713 458	11 011 230	12 431 487	52 832	12,9
Linnakantselei	6 562	8 080	11 250	0	39,2
Linnavarade osakond	3 043	3 800	3 800	0	0,0
Rahandusosakond	47 800	47 800	51 500	0	7,7
Sotsiaal- ja tervishoiuosakond	9 656 053	10 951 550	12 364 937	52 832	12,9
Investeeringute kulud	197 789	350 342	1 939 300	0	453,5
Linnavarade osakond	179 905	325 000	1 922 800	0	491,6
Sotsiaal- ja tervishoiuosakond	17 884	25 342	16 500	0	-34,9

86,2% eelarvelistest vahenditest on sotsiaal- ja tervishoiuosakonna kasutuses.

Sotsiaalse kaitse **investeeringustegevuse kulud** on kavandatud:

1 922 800 eurot	Maarja Tugikeskuse peremajade rajamine, millest Euroopa Liidu regionaalarengufondist saadava toetuse (1 383 200 eurot) arvel;
10 000 eurot	trepitõstukite soetamine;
6 500 eurot	Hooldekodu kõõgitehnika (vahetatakse välja 2001. a soetatud 160 liitrine keedukatel) soetamiseks omatulude arvel.

Sotsiaalse kaitse kulude muutumist tegevusalade lõikes kolme aasta jooksul iseloomustab järgnev tabel:

Sotsiaalse kaitse kulud tegevusalade lõikes 2016-2018

Tegevusala	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
Sotsiaalse kaitse kulud kokku	9 911 247	11 361 572	14 370 787	52 832	26,5
Põhitegevuse kulud	9 713 458	11 011 230	12 431 487	52 832	12,9
puuetega inimeste sotsiaalhoolekandea- asutused	427 494	465 145	519 000	0	11,6
muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	2 320 250	2 974 668	2 916 934	7 000	-1,9
eakate sotsiaalhoolekandea- asutused kokku	2 832 340	3 080 532	3 255 783	36 629	5,7
<i>sh koduteenused</i>	<i>512 451</i>	<i>545 717</i>	<i>610 216</i>	<i>16 629</i>	<i>11,8</i>
<i>hooldekodud</i>	<i>2 012 481</i>	<i>2 193 779</i>	<i>2 278 911</i>	<i>20 000</i>	<i>3,9</i>
<i>päevakeskused</i>	<i>307 408</i>	<i>341 036</i>	<i>366 656</i>	<i>0</i>	<i>7,5</i>
muu eakate sotsiaalne kaitse	63 396	84 300	84 500	500	0,2
laste ja noorte sotsiaal- hoolekandea- asutused kokku	413 876	460 537	1 682 854	0	265,4
<i>sh lastekodud</i>	<i>101 824</i>	<i>122 280</i>	<i>1 240 000</i>	<i>0</i>	<i>914,1</i>
<i>muud laste hoolekandea- asutused</i>	<i>312 052</i>	<i>338 257</i>	<i>442 854</i>	<i>0</i>	<i>30,9</i>
muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	982 258	1 019 368	922 214	2 594	-9,5
riskirühmade sotsiaalhoolekandea- asutused	317 295	369 542	469 311	0	27,0
riiklik toimetulekutoetus	1 572 113	1 574 339	1 573 109	3 109	-0,1
muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	757 740	814 448	879 817	3 000	8,0
muu sotsiaalne kaitse	26 696	168 351	127 965	0	-24,0
Investeeringustegevuse kulud	197 789	350 342	1 939 300	0	453,5
muu puuetega isikute sotsiaalne kaitse	44 629	10 000	10 000	0	0
eakate sotsiaalhoolekandea- asutused	12 272	75 000	6 500	0	-91,3
laste ja noorte sotsiaal- hoolekandea- asutused kokku	3 888	15 342	0	0	-100,0
muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	137 000	250 000	1 922 800	0	669,1

Põhitegevuse kulud on kasvanud kokku 1 420 257 eurot. Olulisemad muutused on järgmiste kulude osas:

1 150 000 eurot	2018. a on linna eelarve uue kuluna kavandatud seni maavalitsuse kaudu korraldatud asenduskodude rahalised vahendid ja asenduskodudesse suunamise tegevused;
204 416 eurot	tööjõukulud seoses hoolekandeesutuste töötajate 10% palgatõusuga, Asutuses Varjupaik moodustatavate 1sotsiaaltöötaja ja ööpäevaringse valve kindlustamiseks 4 korrapidaja ametikohtadega (alates oktoober 2018 käivituva sotsiaalmajutusteenu-sega peredele Rahu 8 II korrusel 2 korteri baasil), Tähtvere Päevakeskuses maha-hoidja koha ja seoses haldusreformiga Päevakeskuses Kalda täiendava hooldustöö-taja ametikoha loomisega.
94 000 eurot	kriisiabi toetused on seotud igaks eelarveaastaks riigi poolt kehtestatud toimetule-kupiiriga, mis 2018. a tõuseb seniselt 130 eurolt 140 eurole;
50 000 eurot	inventari kulud Rahu 8 12 korteri sisustamiseks;
38 703 eurot	on kavandanud sotsiaalseks kaitseks (ilma tööjõukuludeta) Tähtvere vald;
-53 022 eurot	on kahanenud kavandatavad kulud omatulude arvel ja seda põhiliselt 2017. a algu-ses avatud jääkide ulatuses;
-45 496 eurot	on vähem kavandatud projektipõhiseid kulusid sihtotstarbeliselt saadavate toetuste arvel;

Sotsiaalse kaitse põhitegevuskuludest rahastatakse 11 764 887 eurot e 81,9% finantseerimiseelarvest ja 2 605 900 eurot e 18,1% majandamiseelarvest.

Sotsiaalse kaitse kulud tegevusalade ja eelarvete lõikes

Tegevusala / eelarve liik	2018 kokku	Finantseerimis-eelarve	Majandamis-eelarve
SOTSIAALSE KAITSE kulud kokku	14 370 787	11 764 887	2 605 900
Põhitegevuse kulud	12 431 487	11 215 287	1 216 200
puuetega inimeste sotsiaalhoolekandeesutused	519 000	519 000	0
muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	2 916 934	2 916 934	0
eakate sotsiaalhoolekandeesutused kokku	3 255 783	2 163 083	1 092 700
<i>sh koduteenused</i>	610 216	602 516	7 700
<i>hooldekodud</i>	2 278 911	1 259 911	1 019 000
<i>päevakeskused</i>	366 656	300 656	66 000
muu eakate sotsiaalne kaitse	84 500	84 500	0
laste ja noorte sotsiaalhoolekandeesutused kokku	1 682 854	1 660 354	22 500
<i>sh asenduskodud</i>	1 240 000	1 240 000	0
<i>muud laste hoolekandeesutused</i>	442 854	420 354	22 500
muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	922 214	922 214	0
riskirühmade sotsiaalhoolekandeesutused	469 311	458 311	11 000
riiklik toimetulekutoetus	1 573 109	1 573 109	0
muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	879 817	879 817	0
muu sotsiaalne kaitse	127 965	37 965	90 000
Investeermistevõime kulud	1 939 300	549 600	1 389 700
muu puuetega isikute sotsiaalne kaitse	10 000	10 000	0
eakate sotsiaalhoolekandeesutused kokku	6 500	0	6 500
muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	1 922 800	539 600	1 383 200

Põhitegevuskulude eelarves on suurimaks kuluks antavad toetused, moodustades eelarve mahust 42,1% (2017. 47,7%). Vähenemine on seotud vajaduspõhise peretoetuse maksmise lõppemisega alates 2018. a aprillist. Tööjõukulud moodustavad põhitegevuse kuludest 20,9% jäädes vaatamata 10% palgatõusule alla 2017. a osatähtsusele (21,4%). Proportsioone mõjutab oluliselt maavalitsuselt üle tulnud asenduskodu teenuse korraldamine 1 150 000 euro ulatuses, mis tõstab majandamiskulude osatähtsuse 30,8%-lt 2017. a 37%-le 2018. a. Järgnev tabel annab ülevaate kulude jaotusest kululiikide lõikes.

Sotsiaalse kaitse kulud kululiikide lõikes

Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
SOTSIAALSE KAITSE kulud kokku	9 911 247	11 361 572	14 370 787	52 832	26,5
Põhitegevuse kulud	9 713 458	11 011 230	12 431 487	52 832	12,9
tööjõukulud	2 109 555	2 359 651	2 600 225	14 129	10,2
majandamiskulud	2 812 559	3 391 859	4 597 979	24 000	35,6
antavad toetused	4 791 344	5 259 720	5 233 283	14 703	-0,5
Investeeringutegevuse kulud	197 789	350 342	1 939 300	0	453,5
põhivara soetus	53 789	350 342	1 939 300	0	453,9
antavad toetused põhivara soetuseks	144 000	0	0	0	x

Sotsiaalse kaitse majandamiseelarvesse on kavandatud sihtotstarbelisi saadavaid toetusi 1 473 200 eurot ning omatulusid majandustegevusest 1 132 700 eurot, sh järgmiste tululiikide arvel:

Sotsiaalhoolekande asutuste majandamiseelarve laekumised tululiikide lõikes

Struktuuriüksus	üüritulu	tasulised teenused	hooldustasu	Kokku
KOKKU	14 000	107 700	1 011 000	1 132 700
Päevakeskus Kalda	0	7 700	0	7 700
Tähtvere Päevakeskus	14 000	52 000	0	66 000
Tartu Hooldekodu	0	14 500	1 011 000	1 025 500
Tartu Laste Turvakodu	0	22 500	0	22 500
Varjupaik	0	11 000	0	11 000

2.10. Välisprojektid

Alljärgnevalt on esitatud ülevaade seletuskirja tulubaasi kavandatud projektidest, mida osaliselt on kavas teostada läbi välisrahastuse. Siin esitatav nimekiri ei sisalda kõiki projekte, kuna mitmed neist rahastatakse täies ulatuses omafinantseeringuga. Olulisemad programmid / meetmed on „Linnapiirkondade jätkusuutlik areng“ (nt Tartu rattaringlus, Ihaste kergliiklustee), „Koolivõrgu korrastamine“ (nt Raatuse Kool, Variku Kool), „Transpordi infrastruktuuri arendamine“ (nt Tartu idapoolne ringtee) ja „Horizon 2020“ (nt „SmartEnCity“).

Investeeringiprojektid	toetus	omaosalus	kokku
„SmartEnCity“ - Nutikas linnaosa	4 070 000	0	4 070 000
Raatuse Kool	3 522 000	2 619 000	6 141 000
Tartu rattaringlus	2 083 485	725 238	2 808 723
Tartu idapoolne ringtee	1 700 000	195 000	1 895 000
Maarja peremajade loomine Tartusse	1 383 200	539 600	1 922 800
Variku kool (Aianduse 4)	1 332 000	800 000	2 132 000
Ihaste kergliiklustee	1 088 000	700 000	1 788 000
Maarjamõisa Lasteaed	429 550	1 050 000	1 479 550
„Common Peipsi 2“ (Lodjakoja sadam)	312 000	213 000	525 000
„Pehmed“ projektid	toetus	omaosalus	kokku
„INNO_INFRA_SHARE“	80 000	0	80 000
„InnovaFoster“	37 016	9 152	46 168
„RELOS3“	26 991	12 443	39 434
„Baltic Game Industry“	24 000	6 824	30 824
„EmplInno“	25 588	8 769	34 357
Müra vähendamise tegevuskava Tartu linnas	20 650	2 347	22 997
Õhukvaliteedi parandamise tegevuskava koostamine	24 240	3 924	28 164
Tekstiilikonteinerite soetamine	5 113	570	5 683
Kütteõli reostuse likvideerimine Tartus	71 659	7 970	79 629
„OptiTrans“	44 812	7 908	52 720
„BSR Electric“	149 404	24 424	173 828
„SUMBA“	81 579	13 338	94 917
„i-Water-Integrated Storm Water Management“	90 000	12 000	102 000
„Useful Experience & Competencies from Europe“	47 224	0	47 224
„PRÖM“	90 000	0	90 000
„Interaktiivsed linnad“ („Interactive Cities“) II	14 000	2 470	16 470
„SmartEnCity“ - Nutikas linnaosa	68 813	0	68 813
„Cities Multimodal“	28 319	4 998	33 317

„SmartEnCity“ peamine eesmärk on arendada välja laialdaselt kohandatav ja paindlik lahendus jätkusuutliku-, targa- ja säästva linnakeskkonna kujundamisel Euroopa linnades. Eesmärk saavutatakse integreeritud planeerimise ja erinevate meetmete rakendamise abil, mis aitavad parandada energiatõhusust peamistes energiat tarbivates sektorites linnades ning suurendades samal ajal taastuvenergia kasutamist. Projekti aluseks on Smart Zero Carbon City kontseptsioon, kus linna ökoloogiline jalajälg ja energia nõudlus on viidud miinimumini, rakendades kaasaegseid tehnoloogiaid, mis säästavad energiat ja tõstavad kasutajate teadlikkust. Energiavarustus baseerub täielikult taastuvatel kohalikel energiaressurssidel, milliseid hallatakse nutikate lahenduste abil. Nimetatud põhimõtted mudeldatakse ja viiakse ellu kolmes „tuletorni“ linnas - Vitoria Gasteiz (Hispaania), Tartu (Eesti) ja Sønderborg (Taani). Projekti kestus on 01.02.2016 - 30.06.2021 ning kogumaksumus 6 608 375 eurot, millest 1 200 000 eurot omaosalus ning 5 408 375 eurot toetus.

Raatuse Kool. Koolihoone rekonstrueerimiseks on esitatud rahastamise taotlus meetmesse „Koolivõrgu korrastamine“. Projekti raames soovitakse rekonstrueerida Tartu Raatuse Kooli õppehoone selliselt, et oleks tagatud õpilasele eakohane, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetaks õpilaste õpihuvi ja õpioskuste, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist. 2016/2017 õppeaasta lõppedes alustati rekonstrueerimistöödega. Pinda kokku on 8178 m². Projekti kogumaksumus on 7 770 728 eurot (projekteerimine/eksperitiisid 122 184 eurot, ehitustööd 6 327 238 eurot, liitumised ja muud 18 042 eurot, sisustus ja IT vahendid 1 255 000 eurot ning järelvalve 48 264 eurot). Linna omaosalus on kokku 3 125 736 eurot ning toetused 4 644 992 eurot. Projekti kestus: 01.02.2017 - 31.08.2018.

Tartu Rattaringlus. Jalgrattaliikluse arendamine on Tartu linna transpordipoliitika üks prioriteetidest. Eesmärgiks on jalgrattaliikluse osakaalu suurendamine. Sel otstarbel rajatakse täiendavaid jalgrattateid ning jalgrataste hoiukohti ja parklaid. Tartu jalgrattaliikluse arendamise nägemuseks on kogu linna ning linnast väljuvaid põhisuundi kattev jalgrattateede ja -radade võrgustiku ning mugava ja ohutu jalgrattaparkimise võimaluse loomine. Eesmärgiks on soodustada jalgrattaga liiklemist, muuta rattaga liiklemine arvestatavaks alternatiiviks autole ning soodustada jalgrataste kasutamist ka talvel. Projekti kogumaksumus on 3 508 723 eurot, sh 3 166 867 eurot rattad, parklad, tarkvarasüsteem, 252 000 eurot parklate projekteerimine ja ehitamine ning 89 856 eurot elektriliitumised.

Tartu idapoolne ringtee, 3. ehitusala. Põhimaanteed E263 Tallinn-Tartu-Luhamaa ja T3 Jõhvi-Tartu-Valga ühendava Tartu idapoolse ringtee kogupikkuseks on 11,8 km. Projekt on kavandatud neljas etapis: I – Võru tn sõlm; II – Turu ja Lammi tänavate vaheline teelõik; III – Lammi tee ja Räpina maantee vaheline teelõik; IV – Räpina maantee ja Jõhvi-Tartu maantee vaheline lõik. Tartu idapoolne ringtee ehitatakse linnasiseseks ringmagistraaliks, mis ühendab põhimaanteed ja mille funktsiooniks on põhitänav projektikiirusega 80 km/h. Projekti hinnanguline eelarve on 8 160 000 eurot, millest 85% taotletakse majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi kaudu Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist. Projekti kestus: 20.01.2016 - 30.07.2018. 2018. a vahendid on kavandatud 3. ehitusala lõppmakseteks.

Maarja peremajade loomine Tartusse. Kavandatud on 4 peremaja ehitamine ning ühe eramu ostmine ja rekonstrueerimine - kokku 50 kohta. Praeguse seisuga pakuvad Tartu linnas kogukonnas elamise teenust neli asutust ja kohti on neis 31. Tartu elanike arvust tulenevalt on aga vajadus mitmeid kordi suurem. Projekti kavandatud kogumaksumus on 2 237 500 eurot, millest linna omaosalus on 539 625 eurot ja toetus 1 697 875 eurot. 2018. a kavas on uute elamute rajamine ja olemasoleva rekonstrueerimine. Projekti kestus: 01.04.2017 - 31.12.2018.

Variku Kooli rekonstrueerimine. 2017/2018 õppeaasta lõppedes alustatakse kooli rekonstrueerimistöödega. Projekti eeldatav kogumaksumus on kokku 9 278 000 eurot. 2018. a on vajadus liitumiste tasumisteks ning ehitustööde ja järelvalve teenuse tasumiseks. Ehitustööde lõpp ja sisustamine toimub 2019. a suvel. Esitatud on taotlus toetuse saamiseks, mille eeldatav summa 2018. a on 1 332 000 eurot. Projekti kogumaksumus on 9 278 800 eurot, millest linna omaosalus 5 923 793 eurot ja toetus põhikoolivõrgu korrastamise meetmest 3 355 007 eurot. Projekti kestus: 01.07.2018 - 31.08.2019.

Ihaste kergliiklustee projekti raames on kavas välja ehitada kergliiklustee Ihaste linnaosas, mis ühendab omavahel Vana- ja Uus-Ihaste Annelinna ning Kesklinna. Projekti tulemusena saab ühtseks tervikuks kokku liidetud Kesklinna ja Annelinna suunalt Ihaste poole minevad kergliiklusteed ning Lohkva küla (Luunja valla) poolt tulev kergliiklustee. Samuti loob kergliiklustee senisest oluliselt mitmekesisemad tingimused Luunja vallast Tartusse (ja vastupidi) liikujatele. Projekti kogumaksumus ei ole veel selgunud, sest projekt on ettevalmistamisel. 2018. a eelarvesse on kavandatud 1 788 000 eurot, millest linna omaosalus 700 000 eurot ja toetus linnapiirkondade jätkusuutliku arengu meetmest 1 088 000 eurot. Projekti kestus: 01.09.2017 - 31.12.2019.

Lasteaed Maarjamõisa abikõlbuliku osa maksumuseks on 781 000 eurot, millest toetus KIK-i kaudu on 429 550 eurot ning linna kohustuslik omaosalus 351 450 eurot, millele lisanduvad mitteabi-

kõlbulikud kulud 548 550 eurot. Kokku projekti kogumaksumus 1 479 550 eurot, millest linna osa on 1 050 000 eurot, sh hoone sisustuse maksumus 150 000 eurot. Tartu Maarjamõisa lasteaia hoonele, mis on rajatud aastal 1972, pole investeringuid tehtud. Hoone tehnosüsteemid on amortiseerunud ning renoveerimist ja soojustamist vajavad ka teised hoone olulised osad (katus, sokkel, seinad). Maarjamõisa lasteaiahoonele on väljastatud energiamärgis, mille alusel hoone energiaklassiks on määratud F ($301 \leq KEK \leq 380$ kWh/m² kohta aastas). Euroopa Liidu heitmekaubanduse kauplemisüsteemi abil on võimalik kohalikel omavalitsustel saada toetust lasteaiahoonete energiatõhususe suurendamise eesmärgil tehtavate rekonstrueerimistöde teostamiseks, mis võimaldaks lasteaiahoonele läheneda terviklikult ning teostada kõik olulised ehitustööd, et saavutada märkimisväärne energiasääst ja seeläbi majanduskulude kokkuhoid pikemas perspektiivis. Projekti kestus: 03.04.2017 - 31.12.2018.

„Common Peipsi 2“ (Lodjakoja sadam). Tegemist on projekti „Majanduslikult jätkusuutlik ja keskkonnasäästlik Peipsi järve piirkond“ jätkuprojektiga. Projekti üldine eesmärk elavdada Peipsi-äärse ala majandustegevust ning parendada Peipsi järve piirkonna keskkonda on jäänud samaks. Tartu linna eesmärgiks käesolevas projektis on Lodjakoja rajamine Emajõe kaldale. Lodjakoda on kavandatud multifunktsionaalse hoonena, mis on suunatud sisevete põliste laeva- ja paadiehitustraditsioonide jätkamisele, ajalooliste veesõidukite ehitamisele, taastamisele, säilitamisele ja populariseerimisele. Hoone on kavandatud 700 m². Põhiosa moodustab suur hall, kus on võimalik ajaloolisi laevu ehitada, remontida, läbi viia õpitubasid ning ladustada laevaehituseks/ -remondiks vajalikku materjali. Ümber laevaehitusala on asetatud väiksemad abiruumid, mida saab kasutada õpitubade läbiviimiseks jms. Lisaks on Lodjakotta kavandatud väike sepikoda ning köiekoda ja olmeruumid. Projekteeerimistöödega alustati 2017. a ja lõpetatakse 2018. a alguses, kulud on kokku 90 000 eurot, mis jagunevad aastate vahel võrdselt. Projekti kogumaksumus on kokku 961 500 eurot, millest linna omaosalus on 336 525 eurot ja toetus 624 975 eurot. Lisanduvad mitteabikõlbulikud kulud. 2018. a. tasutakse ehitustööde eest ca 50%. Projekti kestus: 01.06.2017 - 31.05.2019.

„INNO_INFRA_SHARE - Sharing Strategies for European Research and Innovation Infrastructures.“ Projekti eesmärgiks on rakendada ja parendada Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni infrastruktuuride jagamist ja koostööd ning seeläbi avaldada mõju nii regioonile tervikuna kui parandada väike- ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEde) majandusnäitajaid. Projekti oluliseks osas on partneritega rahvusvaheliste kogemuste vahetamine ja heade näidete jagamine. Olulisimad projekti tegevused: 1) kogemuste vahetamine ja elujõuliste ärimudelite loomine teadus- ja arendustegevuse infrastruktuurile (TAI) ligipääsemise ja jagamise, 2) teadmiste juhtimisvahendite disainimine ja testimine, et luua paremad poliitikad TAI jagamiseks üle regioonide, 3) piiriülese TAI loomine ning selle avamine väikse ja keskmise suurusega tootmisettevõtetele. Projekti kogumaksumus on 131 910 eurot, millest omaosalus 19 787 ja toetus 112 124 eurot. Projekti kestus: 01.01.2017 - 31.12.2020.

„InnovaFoster - Fostering startup & innovation ecosystems in Europe.“ Projekti eesmärgiks on rakendada ja parendada regioonide poliitikainstrumente ja programme, et toetada noorte VKE-de (kuni 5 aastat vanad ettevõtted) arengut, kasvu ja innovatiivsust. Projekti oluliseks osas on partneritega rahvusvaheliste kogemuste vahetamine ja heade näidete jagamine. Tartul on võimalik jagada/saada kogemusi läbi ühiskülastuste ja temaatiliste töötubade ning hiljem saadud tulemusi rakendada VKE-de hüvanguks. Lisaks näeb projekt ette ka projektikohtumise võõrustamist 2018. a mais-juunis Tartus. Olulisimad projekti tegevused: 1) huvigruppide identifitseerimine, 2) tutvumine partnerregioonide strateegiate ja lähenemistega ning õppimine teiste kogemustest, 3) tegevusplaani koostamine, 4) tegevusplaanide implementeerimise jälgimine. Projekti kogumaksumus on 126 962 eurot, millest omaosalus 19 044 ja toetus 107 918 eurot. Projekti kestus: 01.01.2017 - 31.12.2020.

„From Regional to Local: Successful deployment of the Smart Specialization Strategies (RELOS3).“ Projekt käsitleb targa spetsialiseerumise strateegiate rakendamist kohalikul tasandil. Kuna kohalikul tasandil teatakse kõige paremini kohapealseid tugevusi, tööjõu kvalifikatsiooni ja oskusi ning innovatsioonisüsteemi eripärasid, mis on kõik vajalikud targa spetsialiseerumise strateegia edukaks rakendamiseks, on vaja kohalikke omavalitsusi aktiivselt kaasata strateegia elluviimises-

se. Samas ei ole sellele asjaolule alati piisavalt tähelepanu pööratud EL-i rakenduskavade koostamise protsessis. Projekti peamiseks eesmärgiks on leida erinevatest Euroopa regioonidest edulugusid targa spetsialiseerumise strateegiate rakendamise kohta, et saadud kogemusi kasutada partnerregioonide majanduse arendamiseks. Lisaks on eesmärgiks tähtsustada kohaliku tasandi rolli EL-i struktuurivahendite kasutamisel piirkondade arendamiseks. Projekti kogumaksumus on 140 442 eurot, millest omaosalus 21 066 ja toetus 119 376 eurot. Projekti kestus: 01.03.2017 - 31.08.2021.

„Baltic Game Industry.“ Projekti eesmärgiks on luua Tartusse arvutimängude arendamisega tegelev inkubaator ning sobivad raamtingimused, parandades seeläbi Tartu IT-ettevõtete majandusnäitajaid ning luues siia täiendavat kompetentsi ja töökohti mänguarenduse valdkonnas. Projekti oluliseks osaks on partneritega rahvusvaheliste kogemuste vahetamine ja heade näidete jagamine. Projekt näeb ette Tartu Teaduspargis mänguarenduse piloot-inkubaatori loomise. Olulisimad projekti tegevused: 1) tutvumine partnerregioonide riiklike/regionaalsete poliitikatega mänguarenduse valdkonnas; 2) ümarlaudade korraldamine ja töögruppide koostamine sobiva poliitilise raamistiku loomiseks Tartus ja Eestis; 3) Tartu ja Läänemere regiooni promomine mänguarenduse keskusena. Projekti kogumaksumus on 117 000 eurot, millest omaosalus 17 550 ja toetus 99 450 eurot. Projekti kestus: 01.10.2017 - 30.09.2020.

„Emplnno - Empowering for Innovation and Growth in MediumSized Cities and Regions.“ Projekti eesmärgiks on rakendada ja parendada Euroopa keskmise suurusega linnades ja regioonides nutika spetsialiseerumise strateegiaid ning seeläbi parandada linnade majandusnäitajaid. Projekti oluliseks osas on partneritega rahvusvaheliste kogemuste vahetamine ja heade näidete jagamine. Tartul on võimalik jagada oma kogemusi Tartu Teaduspargi algatatud nutika spetsialiseerumise strateegia osas ning saada teadmisi teistes Euroopa linnades kasutatud strateegiate rakendatavuse kohta. Lisaks näeb projekt ette ka vahendid kohapealsete nutikate strateegiate rakendamiseks. Olulisimad projekti tegevused: 1) tutvumine partnerregioonide nutika spetsialiseerumise strateegiate ja lähene-mistega ning õppimine teiste kogemustest, 2) Tartu IT ja biotehnoloogia ettevõtete välismissioon partnerregioonidesse; 3) Lõuna-Eesti nutika spetsialiseerumise strateegia rakendamine. Projekti kogumaksumus on 113 736 eurot, millest omaosalus 17 060 ja toetus 96 676 eurot. Projekti kestus: 01.11.2015 - 30.04.2019.

Müra vähendamise tegevuskava Tartu linnas. Projekti eesmärgiks on koostada Tartu linnale müra vähendamise tegevuskava, mis vastab keskkonnaministri 20. oktoobri 2016. a määruses nr 39 „Välisõhu mürakaardi, strateegilise mürakaardi ja müra vähendamise tegevuskava sisu kohta esitatavad tehnilised nõuded ja koostamise kord“ sätestatud nõuetele. Projekti raames viiakse läbi riigihange ja leitakse konsultant, kes koordineerib müra vähendamise tegevuskava koostamist. Kava koostamisel lähtutakse välisõhu strateegilisest mürakaardist.

Kava koostamisele kohaldatakse avaliku menetluse sätteid, kava läbib avaliku väljapaneku. Valminud kava esitatakse teadmiseks Terviseametile ja Keskkonnaministeeriumile. Projekti kogumaksumus on 22 997 eurot, millest omaosalus 2 347 ja toetus 20 650 eurot. Projekti kestus: 02.10.2017 - 31.12.2018.

Õhukvaliteedi parandamise tegevuskava. Välisõhu kvaliteedi seiretulemuste põhjal on Tartu linnas benso(a)püreeni aasta keskmine sisaldus ületanud kehtivat sihtväärtust (sihtväärtus välisõhu peente PM10-osakeste fraktsioonis on 1 ng/m³). Tulenevalt atmosfääriõhu kaitse seaduse § 73 ja § 74 on kohalikul omavalitsusel kohustus koostada õhukvaliteedi parandamise kava. Projekti raames viiakse läbi riigihange ning leitakse ekspert, kes kava koostab. Kava koostamise raames analüüsitakse, millest on tingitud sihtväärtuste ületamine ning leitakse meetmed, et parandada õhukvaliteeti bensopüreeni osas. Projekti kogumaksumus on 46 686 eurot, millest omaosalus 4 686 ja toetus 42 000 eurot. Projekti kestus: 01.06.2017 - 31.05.2019.

Tekstiilikonteinerite soetamine. Tartus puuduvad hetkel tekstiilikonteinerid ning jäätmejaamades ei toimu samuti tekstiili vastuvõttu. Tekstiilijäätmete kogumisvõrgustik vajab optimeerimist. Vajalik on luua uusi võimalusi (kogumiskohti), et vältida kasutuskõlblike riiete sattumist segaolmejäätmete hulka. Projekti raames paigaldatakse linna territooriumile tekstiili kogumiseks 8 konteinerit, kuhu

elanikud saavad viia kasutatud riideid. Konteinerite tühjendamine ja kogutud materjali utiliseerimine korraldatakse koostöös Humana või teiste sarnaste organisatsioonidega. Projekti eelarve on 5 683 eurot, millest omaosalus 570 ja toetus 5 113 eurot. Projekti kestus: 01.06.2017 - 30.04.2018.

Kütteõli reostuse likvideerimine. Tartus endise Tartu Piimakombinaadi territooriumil (Näituse 22c, Näituse 22b) avastati 2017. a juunis kütteõli hoidla, mis on jäänud likvideerimata. Kütteõli tungis valingvihmade tagajärjel maapinnale ning põhjustas reostusjuhtumi. Kolde avamisel leiti ca 70 m² suurune kahekambriline kütusehoidla, mis sisaldas kütteõli ja saastunud pinnast. Kinnistul teostati esmased avariitööd, kütteõli pumbati mahutist välja ja transporditi ohtlike jäätmete põletustehasesse. Projekti järgmises etapis likvideeritakse kogu kütusehoidlas paiknev saastunud pinnas (ca 160m³) lähtudes AS Kobras koostatud eelprojektist. Projekti kogumaksumus on 102 768 eurot, millest omaosalus 10 289 ja toetus 92 479 eurot. Projekti kestus: 08.06.2017 - 31.08.2018.

„Optimisation of Public Transport Policies for Green Mobility – OptiTrans.“ Projekti üldeesmärgiks on ühistranspordi osakaalu suurendamine linnade ja nende äärealade mobiilsus. Alameesmärkideks on:

- 1) suurendada transpordikorraldajate võimekust ühistranspordi kavandamisel ja korraldamisel;
- 2) võtta vastu tegevuskavad ning tutvustada uudseid lahendusi ühistranspordi kvaliteedi tõstmiseks;
- 3) tõsta linnaelanike teadlikkust ning suunata avalikku arvamust eesmärgiga suurendada keskkonnasäästlike liikumisviiside kasutust linna territooriumil.

Tartu linna osas on spetsiifilisemateks eesmärkideks ühistranspordi teenustaseme (kättesaadavus, transpordivahendite spetsifikatsioon ja kvaliteet, liinide optimeerimine peale liinivõrgu uuendamiskava heakskiitu, hinnastuspoliitika, integreeritud maksevõimalused, IKT lahendused) tõstmiseks vajalike tegevuste kirjendamine ja nende esmane finantsmajanduslik hindamine ning ühistranspordi ja teiste säästlike transpordiviiside (eelkõige kavandatav rattaringlus) sidumiseks vajalike tegevuste väljatöötamine.

Tegevused: ühistranspordi alusuuringu läbiviimine, tegevuskava loomine ühistranspordi atraktiivsuse tõstmiseks (ettepanekud Tartu linna arengukavasse), ühistranspordi rahuloluuringu läbiviimine, töötubade läbiviimine tegevuskavade koostamiseks, teavitustegevused. Projekti kestus: 01.01.2017 - 31.12.2019. Projekti kogumaksumus on 168 475 eurot, millest linna omaosalus 25 271 eurot ja toetus 143 204 eurot.

„BSR Electric“ projekti eesmärgiks on suurendada e-liikuvuse (ingl *e-mobility* ehk *electro mobility*) rolli linnatranspordis Läänemere piirkonnas. Eesmärgi saavutamiseks uuritakse senini kasutamata e-liikuvuse võimalusi ja demonstreeritakse erinevaid juba eksisteerivaid lahendusi. Sel viisil aidatakse kaasa elektrisõidukite aktiivsemale kasutuselevõtule ning kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisele ja linnapiirkondade elukeskkonna parandamisele.

Projekti eesmärgiks on anda soovitusi planeerijatele ja ettevõtjatele e-lahenduste rakendamiseks linnatranspordi strateegiate loomisel. Pilootprojektide kaudu näidatakse, kuidas on praktiliselt võimalik e-lahendusi linnatransporti integreerida.

Tegevused: info (huvid, vajadused, ideed) kogumine huvigruppidele e-liikuvuse lahenduste kohta. Saadud info analüüsimine ja võimaluste väljaselgitamine. Pilootprojektide (elektripraamid, -bussid, -jalgrattad, -rollerid, -kaubaveokid) elluviimine ja nende tasuvusanalüüsi teostamine. Tartu puhul on pilootprojektiks elektribussiga (15-20 kohta) opereeritav liin bussijaamast vaksali kaudu Maarjamõisa haiglani. Teadmiste vahetamine ja teavitustegevus e-liikuvuse teemadel. Projekti kogumaksumus on 290 000 eurot, millest linna omaosalus 43 500 eurot ja toetus 246 500 eurot. Projekti kavandatav kestus: 24.10.2017 - 30.09.2020.

„Sustainable urban mobility and commuting in Baltic cities – SUMBA.“ Projekti eesmärgiks on toetada uute liikuvusmuustrite juurutamist. Läänemere piirkonnas on liikuvuse teemadega üsna palju tegeldud, sageli keskenduvad need tegevused aga ainult konkreetse linna territooriumile ja ei arvesta piisavalt igapäevaste pendelrändajatega, kes moodustavad suure osa igapäevasest linnaliikluse mahust.

Alameesmärgid: tõsta transpordi planeerijate pädevust, kaasajastada partnerlinnade transpordipoliitika dokumente ja parandada linnade ja lähialade koostööd integreeritud transpordilahenduste kavandamisel ja juurutamisel.

Tegevused: SWOT-analüüsi läbiviimine, liikuvusanalüüsi läbiviimine, liikuvusmodelite koostamine ja teavitustegevused. Projekti kogumaksumus on 176 000 eurot, millest omaosalus 26 400 eurot ja toetus 149 000 eurot. Projekti kestus: 01.06.2017 - 31.05.2020.

Integreeritud sademeveesüsteemi kavandamine („iWater“). Projekti eesmärk on arendada Tartu linnas integreeritud sademevee süsteeme, mille tulemusel väheneb kanalisatsiooni suunatava sademevee hulk. Kavandatavad tegevused:

- Jaamamõisa linnaosa viibetiikide süsteemi planeerimine.
- Tartu linna roheala osakaalu planeerimine.
- Emajõe üleujutuse kõrguspunkti täpsustamine.
- Väike - Anne kanali Emajõe äärsel ala kujundusprojekti koostamine.
- Väike - Anne kanalisid suubuva sademevee kvaliteedi parandamiseks tegevuste kavandamine.
- Partneritega kogemuste vahetamine, koostöökohtumine, oskuste suurendamine.
- Teistele Eesti omavalitsustele saadud kogemuste jagamine.

Projekti kogumaksumus on 247 300 eurot, millest omaosalus 37 095 eurot ja toetus 210 205 eurot. Projekti kestus: 01.12.2015 - 31.08.2018.

„Useful Experience & Competencies from Europe.“ Projekti eesmärkideks on Tartu Kutsehariduskeskuse praktilise õppe kvaliteedi tõstmine ning koolist väljalangevuse vähendamine. Viiakse läbi haridustöötajate ning õpilaste õpiränded. Projekti kogumaksumus on 236 222 eurot, omaosalus puudub. Projekti kestus: 01.08.2016 - 31.05.2018.

PRÕM. Kutsehariduskeskuse projekt, millega luuakse uued õppekohad töökohapõhiseks õppeks. Eesmärgiks on töömaailma ja kutseõppe tihedam seostamine. PRÕM tegevusi viiakse ellu lähtuvalt „Ühtekuuluvusfondide rakenduskava 2014-2020“ prioriteetse suuna nr 1 „Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul“ EL vahendite kasutamise eesmärgist nr 5 „Õpe kutse- ja kõrghariduses on suuremas vastavuses tööturu vajadustega ning toetab ettevõtlikust“. Projekti kogumaksumus on 150 000 eurot, omaosalus puudub. Projekti kestus: 01.10.2015 - 01.09.2018.

Interaktiivsed linnad („Interactive Cities“) II. Projekti raames otsitakse ja katsetatakse kaasaegseid interaktiivseid lahendusi, et soodustada ja lihtsustada kohalike elanike, ettevõtete ning ühenduste aktiivsemat kaasa rääkimist linnakeskkonna arendamisel. Täpsemalt soovetakse tuua enam noori osalema kaasava eelarve protsessis, leida võimalusi linnaelarve arusaadavuse suurendamiseks, tuua arengukavade ja planeeringute koostamine elanikele lähemale ning muuta nende koostamisel osalemist lihtsaks ja huvipakkuvamaks. Paralleelselt kogutakse partnerlinnadelt parimaid praktikaid atraktiivsema turismi sihtkoha arendamiseks ning parema ettevõtluskeskkonna kujundamiseks. Projekti eesmärgiks on pakkuda konkreetseid lahendusi ja väljundeid, kuidas tänapäevaste digitaalsete kanalite (nt sotsiaalmeedia, erinevad veebi- ja mobiilirakendused) kaudu ning läbi inimeste kaasamise (sisuloomesse) suurendada linnajuhtimise efektiivsust, elanike teadlikkust ja huvi kaasa rääkida erinevates linnaelulistes küsimustes. Projekti kogumaksumus on 55 480 eurot, millest omaosalus 8 322 eurot ja toetus 47 158 eurot. Projekti kestus: 16.05.2016 - 31.05.2018.

„Cities multimodal - urban transport systems in transition towards low karbon Mobility.“ Projekt keskendub tiheasustusega kesklinna piirkondadele, mis pakuvad häid võimalusi säästva liikuvuse (inimeste- ja kaupade liikumine) arendamiseks. Üha kasvav elanike arv sellistes piirkondades ja kaubanduse kasvust tulenev kaubavedude mahu kasv on toonud kaasa autostumise kõrge taseme kesklinnades. Projekt annab hea lähtepunkti minna autodele orienteeritud liikluskorralduse planeerimisest üle liikuvuse planeerimisele ja juhtimisele. Projektis rakendatakse kahte peamist lähenemisviisi probleemistiku lahendamiseks:

- Multimodaalsed linnakvartalid: säästvate transpordiliikide arendamine (kõndimine, jalgrattasõit, ühistransport, autode ühiskasutus) nendes kvartalites ja erinevate liikumisviiside omavaheline sidumine.

- Liikuvuse juhtimine: üksikute liikuvuskäitumiste suunamine.

Tegevuste elluviimiseks kaasatakse avalik sektor, transpordioperaatorid, ettevõtted, koolid ja avalikkus. Projekti kestus: 01.06.2017 - 31.05.2020; kogumaksumus 110 000 eurot, millest omaosalus 16 500 eurot ja toetus 93 500 eurot.

Kulud vahendite kasutajate lõikes

3. KULUD VAHENDITE KASUTAJATE LÕIKES

3.1. LINNAVOLIKOGU KANTSELEI**356 142 eurot****01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED 356 142 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 356 142 eurot**

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
01111	LINNAVOLIKOGU	299 592	346 351	356 142	2,8
50	tööjõukulud	280 548	321 001	328 967	2,5
	tippjuhtide töötasu*	135 936	163 976	163 568	-0,2
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	22 546	22 810	23 688	3,8
	töötajate töötasu	51 018	52 242	57 805	10,6
	erisoodustused	627	1 500	1 500	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	70 421	80 473	82 407	2,4
55	majandamiskulud	19 044	25 350	27 175	7,2
	administreerimiskulud	5 903	6 700	10 525	57,1
	lähetuskulud	8 566	10 000	10 000	0,0
	koolituskulud	2 532	4 300	4 300	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 651	3 100	1 100	-64,5
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	349	0	0	0,0
	inventari kulud	43	1 000	1 000	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	0	250	250	0,0

*valitavate ja ametisse nimetatavate ametnike töötasu

Tööjõukulud

Vastavalt linnavolikogu 13. juuni 2013. a otsusele nr 479 „Linnavolikogu liikmete arvu määramine“ on volikogu liikmete arv 49. Volikogu ja tema komisjonide liikmete tasude arvestamisel on juhitud Tartu Linnavolikogu 2. juuli 2009. a määrusest nr 120 „Linnavolikogu liikmetele tasu ja hüvituste maksmise kord“, Tartu Linnavolikogu 27. juuni 2013. a määrusest nr 97 „Tartu Linnavolikogu 2. juuli 2009. a määruse nr 120 „Linnavolikogu liikmetele tasu ja hüvituste maksmise kord“ muutmise“ ning Tartu Linnavolikogu otsustest, millega määrati tasud linnavolikogu esimehele, aseesimehele, komisjonide esimeestele ja fraktsioonide esimeestele.

Volikogu istungid toimuvad volikogu poolt kinnitatud kava alusel valdavalt üks kord kuus, juunis ja detsembris kaks korda kuus. Juulis ja augustis reeglina istungeid ei toimu. 2018. a on planeeritud 13 linnavolikogu istungit, arvestades, et k.a oktoobris toimuvad volikogu valimised ning käivitunud haldusreformist tulenevalt võib olla vajadus täiendada istungi läbiviimiseks.

Vastavalt Riigikogu liikme staatuse seaduse ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seaduse § 2 lõikele 1 ei ole volikogu esimehele töötasu kavandatud. Linnavolikogu liikmele makstakse linnavolikogu istungil osalemise eest tasu 64 eurot ning linnavolikogu liikme ülesannete täitmise eest kuutasu 32 eurot kuus, välja arvatud kuud, kui volikogu istungeid ei toimu.

Linnavolikogus on 2018. a on planeeritud 8 alatist komisjoni 2017. a tasemel. Komisjonide liikmeid on kokku 150. Igal komisjonil toimub keskmiselt 13 koosolekut aastas. Komisjonide koosolekutest võtab osa keskmiselt 95% komisjoni liikmetest. Komisjoni liikmetele makstakse hüvitust koosolekul osalemise eest 20 eurot, elektroonilise osalemise eest 3 eurot. Komisjonide esimeestele makstakse tasu 300 eurot kuus vastavalt Tartu Linnavolikogu 14. novembri 2017. a otsusele nr 6 „Tartu Linnavolikogu ala-

tiste komisjonide esimeeste ja aseesimeeste valimine.“ Kokku on planeeritud eelarves 8 komisjoni esimehe tasu.

Volikogus on 4 fraktsiooni, fraktsiooni esimehe tasu on 300 eurot kuus.

Linnavolikogu kantselei ametnike ja töötajate personalikulud on arvestatud Tartu Linnavolikogu 24.01.2013.a määruse nr 2 „Tartu linna ametiasutuste palgajuhend” alusel. Tartu Linnavolikogu 24.01.2013.a otsusega nr 444 „Tartu linna ametiasutuste struktuuri ja teenistuskohdade koosseisu kinnitamine“ on linnavolikogu kantseleis 1 ametikoht ja 4,45 töökohta. Linnavolikogu esimehe 09.01.2014.a käskkirjaga nr 1 suurendati kantselei koosseisu 0,25 töökohta võrra ning moodustati senise 0,75 volikogu esimehe nõuniku ametikoha asemel 1,0 nõuniku ametikohta. Kokku on kantselei koosseisus 5,7 töö- ja ametikohta. 2018. a on planeeritud 6 töö- ja ametikohta. Koosseisu suurenemine tuleneb 0,3 nõuniku töökohta lisandumisest.

Majandamiskulud on kavandatud ruumide rentimiseks, linnavolikogu esindamiseks välispartneritega suhtlemisel, volikogu liikmete ja kantselei töötajate koolitusteks ning volikogu töö administreerimiseks. Administreerimiskulude suurenemine on tingitud sellest, et volikogu istungid on planeeritud läbi viia raekoja saalis ja istungi tehniline teenindamine, istungi salvestamine jms kulu kokku on suurem kui oli ruumide rentimine TÜ Raamatukogus.

3.2. LINNAKANTSELEI**8 568 143 eurot**

Valdkond	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %	2018-2017 eurodes
Linnakantselei kokku	3 555 426	5 283 084	8 568 143	62,2	3 285 059
Üldised valitsussektori teenused	2 488 302	3 073 600	3 187 546	3,7	113 946
sh investeerimistegevuse kulud	58 324	373 505	256 332	-31,4	-117 173
Avalik kord	391 403	492 422	490 936	-0,3	-1 486
Majandus	185 070	1 101 474	4 152 813	277,0	3 051 339
sh investeerimistegevuse kulud	52 176	925 000	4 070 000	340,0	3 145 000
Vaba aeg ja kultuur	31 686	35 697	39 613	11,0	3 916
Haridus	452 403	571 811	685 985	20,0	114 174
Sotsiaalne kaitse	6 562	8 080	11 250	39,2	3 170

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED 3 187 546 eurot**Finantseerimiseelarve 3 187 546 eurot****sh põhitegevuse kulud 2 931 214 eurot**
investeerimistegevuse kulud 256 332 eurot

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	Üldised valitsussektori teenused	2 416 502	2 686 915	2 931 214	9,1
01112	LINNAVALITSUS	2 243 099	2 190 547	2 737 473	25,0
50	tööjõukulud	1 443 807	1 484 836	1 987 142	33,8
	valitavate ja ametisse nimetatavate ametnike töötasu	266 066	265 652	333 849	25,7
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	140 839	136 136	348 743	156,2
	töötajate töötasu	634 489	660 196	734 219	11,2
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	2 227	3 500	17 900	411,4
	erisoodustused	28 573	35 620	40 600	14,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	371 613	383 732	511 832	33,4
55	majandamiskulud	793 595	701 711	746 331	6,4
	administreerimiskulud	121 289	128 331	132 515	3,3
	uurimis- ja arendustööde kulud	0	0	10 000	x
	lähetuskulud	5 204	5 000	5 500	10,0
	koolituskulud	15 373	14 000	14 000	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	6 146	5 409	5 900	9,1
	sõidukite ülalpidamise kulud	7 605	9 217	12 213	32,5
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	605 708	486 154	533 903	9,8
	inventari kulud	23 680	42 600	17 300	-59,4
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	7 369	11 000	15 000	36,4
	muud mitmesugused majanduskulud	1 221	0	0	x
6	muud kulud	5 697	4 000	4 000	0,0

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
01600	ÜHISTEGEVUS	173 403	509 548	193 741	-62,0
50	tööjõukulud	15 209	184 340	24 084	-86,9
	valitavate ja ametisse nimetatavate ametnike töötasu	0	31 700	0	-100,0
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	3 300	31 000	6 000	-80,6
	töötajate töötasu	5 750	70 021	12 000	-82,9
	erisoodustused	1 865	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	4 294	51 619	6 084	-88,2
55	majandamiskulud	99 791	264 044	105 752	-59,9
	administreerimiskulud	48 554	73 920	55 457	-25,0
	lähetuskulud	29 250	36 254	30 295	-16,4
	koolituskulud	21 987	24 000	20 000	-16,7
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	0	19 000	0	-100,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	0	35 000	0	-100,0
	inventari kulud	0	600	0	-100,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	0	24 000	0	-100,0
	muud mitmesugused majanduskulud	0	51 270	0	-100,0
6	muud kulud	9	0	0	x
4	antavad toetused	58 394	61 164	63 905	4,5

Linnavalitsus ja kantselei

Tööjõukulud on arvestatud 62,6 ametikohale. Linnavalitsuse liikmete töötasude arvestamisel on aluseks võetud Tartu Linnavolikogu otsus nr 2 (14.11.2017) ja Tartu Linnavolikogu otsus nr 4 (14.11.2017). Ametnike ning töötajate töötasude arvestamisel on aluseks võetud seni kehtivad ametipalgad. Töötasude kasv on tingitud linnakantselei struktuuris ja teenistujate koosseisus rahvastiku- ja perekonnaseisutoimingute teenistuse (10,6 ametikohta) ning andmekaitsejuhi ametikoha moodustamisest (Linnavalitsuse korraldus 11.09.2017 nr 872). Sama korralduse alusel moodustati linnakantselei koosseisus kaks täiendavat ametikohta: asjaajamisteenistuses spetsialisti töökoht ja infotehnoloogia teenistuses spetsialistitehniku töökoht.

1. jaanuaril 2018. a jõustub maavalitsuste tegevuse lõpetamisest tulenev Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus. Viidatud seadusega muudetakse perekonnaseisutoimingute seadust selliselt, et Tartu linnale, maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusena, pannakse Tartu Maavalitsuse asemel perekonnaseisutoimingute tegemise kohustus. Moodustatav üksus ühendati seni ettevõtluse osakonna koosseisus olnud registriteenistusega, kuna osaliselt nende tegevused kattuvad.

Kahe täiendava töökoha moodustamine on lisaks muudele töökorralduslikele vajadustele seotud ka pärast volikogu valimisi jõustuvate haldusterritoriaalse korralduse muudatustega.

Majandamiskulud

Põhilised ruumide majandamiskulud on Raekoja ruumide korrashoiuteenus seoses esindussündmuste korraldamisega ning erinevates hoonetes asuvatesse linnakantselei ruumidesse tarvikute soetamisega. Linna esindushoones, Raekojas, vajavad lilled välja vahetamist. Sõidukite ülalpidamiskulud on isiklike sõiduautode kasutamise eest hüvitise maksmiseks ja ametiautode ülalpidamiseks. Kulude kasv on seotud IT teenistuse kahe auto kasutusrendi ja ülalpidamiskuludega.

Linnavalitsuse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud on linnakantselei eelarves. Suurimad kulud eelarves on arendustööd, tark- ja riistvara rentimine, serverite majutus ning andmeside kulud, tarkvara, riistvara ja tarvikud, nende hooldus- ja remonditeenused, kommunikatsioonitehnoloogia.

Inventarikulud koosnevad raekoja ruumides inventari uuendamise projekti jätkamisest (14 000 eurot) ja inventari rendist (joogivee jahutid ja kunstiteosed linnavalitsuse tööruumides kokku 3 300 eurot).

Meditiinikulud on planeeritud töötervishoiuteenusteks, sh prilliklaaside kulude hüvitamiseks. Kulude muutus võrreldes 2017. a on suuresti tingitud töötajate arvu kasvust ning teenuse hindade kallinemisest, samuti asjaolust, et vastav kulu ongi aastate lõikes erinev ja tingitud tegelikust vajadusest (s.t. töötervishoiuarst määrab, kui paljud teenistujad peavad sel aastal läbima tervisekontrolli; samuti vahetub aastas ca 30-40 ametnikku (lisaks lapsehoolduspuhkusele jäävate ametnike asendajad), kes tuleb suunata tervisekontrolli 1 kuu jooksul). Aasta jooksul vajavad täiendavat silmakontrolli ca 30 ametnikku. Arst võib suunata täiendavatele uuringutele ning klientidega tihedas kontaktis olijaid röntgenisse. Vastav kohustus tuleneb töötervishoiu ja tööohutuse seadusest. Kulude kasv on tingitud ka vajadusest täita töötervishoiuarsti soovitusi (nt teenistujatele on ette kirjutatud teatud tervist toetavate protseduuride läbimine).

Investeeringuid on planeeritud 256 332 eurot info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale: 207 900 IT tarkvara arendused, 24 000 eurot ESRI GIS platvormi litsentsitasu, 24 432 eurot arvutivõrk ja kesksed võrguseadmed (küberrünnete ennetamiseks soetatakse haavatavuste ja turvaaukude monitoorimise vahend) ning lisatakse veel mälu NUTANIXile.

Ühistegevus

Ühistegevuse alla on planeeritud linnavalitsuse esindamisega seotud kulud ja liikmemaksude tasumine.

Liikmemaksud:

Eesti Linnade Liit	48 775
Tartumaa Omavalitsuste Liit	14 730
PARE	400

Esindus- ja vastuvõtukulud on planeeritud järgmiste delegatsioonide vastuvõttudeks: Riia, Lüneburg (Tartu-Lüneberg 25), Pihkva, Tampere, Uppsala (Tartu-Uppsala 30), Gaziantep, Hämeenlinna, Ferrera ja Kaunas ning muud erinevad vastuvõttud. Eelarve koostamisel ajal on teadaolevad LV esindajate välis-lähetused järgmistesse kohtadesse: Veszprem, Tampere, Pihkva, Baerum (PSL võrgustiku töökoosolek), Kaunas, UBS komisjonide koosolek, Riia, Rostock (Hansapäevad 21.-24.06.18).

Koolituskuludeks on planeeritud 20 000 eurot ühiskoolituste korraldamiseks. Linnavalitsus jätkab „Juhtide arendamise programmi“ abil juhtide igapäevase juhtimispädevuse arendamist. Programmi kaasatakse linnavalitsuse kesk- ja tippastme juhid (ca 60 inimest), et juhtide liidri- ning juhiomadusi laiemalt arendada ja seeläbi töötajaid motiveerida ning mõjutada positiivselt organisatsiooni sisemist toimimist ja koostööd.

03 AVALIK KORD

490 936 eurot

03600 Muu avalik kord

Menetlusteenistus teostab linnavolikogu 18. septembri 2014. a otsuse alusel alates 1. septembrist 2015. a Tartu linnas parkimis- ja liiklusjärelvalvet. Kuni nimetatud ajani teostas parkimisjärelvalvet eraõiguslik juriidiline isik, kellelt osteti teenust riigihanke korras, liiklusjärelvalvet aga linnavalitsuse poolt süsteemselt ei teostatud.

Menetlusteenistuse põhitegevuskulud kaetakse **finantseerimiseelarvest**.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
03600	MUU AVALIK KORD	391 403	492 422	490 936	-0,3
50	tööjõukulud	306 644	388 983	405 146	4,2
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	229 025	290 720	302 800	4,2
	erisoodustused	423	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	77 196	98 263	102 346	4,2
55	majandamiskulud	81 759	102 439	84 790	-17,2

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	administreerimiskulud	11 518	17 230	14 230	-17,4
	koolituskulud	2 223	4 000	4 000	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	262	200	400	100,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	49 826	59 005	56 310	-4,6
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	10 077	11 304	0	-100,0
	inventari kulud	0	3 000	1 950	-35,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	0	0	200	x
	eri- ja vormiriietus	7 853	7 700	7 700	0,0
	6 muud kulud	3 000	1 000	1 000	0,0

Tööjõukulud

Menetlusteenistuses on kokku 24 ametikohta, ametnikud täidavad enam kui 20 erineva seaduse alusel linnavalitsuse kui väärtegade kohtuvälise menetleja ülesandeid. Lisaks teostavad menetlusteenistuse ametnikud Tartu linnas liiklus- ja parkimisjärelvalvet.

Menetlusteenistuse ametnike igapäevased tegevused moodustavad ühistranspordis sõiduõiguse kontrollimise ja liiklus- ning parkimisjärelvalve teostamisega seotud toimingud. Liiklus- ja parkimisjärelvalvega seotud ülesannete mahu oluline tõus on olnud ka põhjuseks, miks teenistuse ametnike arv alates 2016. a on tõusnud (2016: 19 ametikohta). Teenistujate üldarvu suurenemine omakorda tingis vajaduse teenistuse struktuuris erinevate rollide ja vastutusalaade muutmiseks ja sellest tingitud palgamuudatusteks.

Majandamiskulud

Administreerimiskuludes on suuremad kululiigid bürootarbed, trükised (blanketid menetlustoimingu- teks), sideteenused (mobiilse parkimise teenustasu EMT, Elisa, Tele2) ning juriidilised teenused. Sõidukite ülalpidamiskuludes on kavandatud kasutusrendi maksed, kindlustus, remont/hooldus ja auto tarvikud (väikebussi salongi remont, sh istmete remont, uue auto kohandamine vastavalt menetlejate vajadustele jm), kütus. Kokku on menetlusteenistuses kasutusel 5 sõidukit: 2 väikebussi ja 3 sõiduauto. Töö iseloomu arvestades on välitöödeks vajalik osta/uuendada vormiriideid, kotte, vihmavarje jmt.

04 MAJANDUS

4 152 813 eurot

04740 – Üldmajanduslikud arendusprojektid

14 000 eurot

Kulud on kavandatud majandamiseelarve põhitegevuskuludena projekti *Interaktiivsed linnad (Interactive Cities) II* teostamiseks. Projekti eesmärgiks on pakkuda konkreetseid lahendusi ja väljundeid, kuidas tänapäevaste digitaalsete kanalite (nt sotsiaalmeedia, erinevad veebi- ja mobiilirakendused) kaudu ning läbi inimeste kaasamise (sisuloomesse) suurendada linnajuhtimise efektiivsust, elanike teadlikkust ja huvi kaasa rääkida erinevates linnaelulistest küsimustes. Projekt kestusega 16.05.2016 - 31.05.2018 on saanud välisrahastuse programmi URBACT III raames. Projektidest antakse täpsem ülevaade ptk 2.10 Välisprojektid.

04900 – Muu majandus

4 138 813 eurot

põhitegevuse kulud

68 813 eurot

investeeringutegevuse kulud

4 070 000 eurot

Kulud on kavandatud projekti Nutikas linnaosa (SmartEnCity) teostamiseks. Projekti kogumaht on 6 608 375 eurot ja kestab kuni 30.06.2021. a.

Põhitegevuskulud on suunatud juhtimiskuludeks, millest tööjõukulud 42 013 eurot.

Investeeringustegevuse kuludes on kavandatud välistoetuste arvel Nutikas linnaosa projekti raames rattaringluse arendamiseks (670 000 eurot) ning korterelamute renoveerimiseks (antavad toetused 3 400 000 eurot).

Projekti oodatav tulemus on:

- Renoveeritud on ca 35 000 m² elamispinna. Renoveeritud hoonetes on energiatarve viidud tasemele ca 90 kWh/ m² (keskmiselt on energiatarve vähenenud ca 66% ulatuses). Sihtgrupis on kokku 41 korterelamut ja 1728 korterit kogupinnaga 50 213 m². Hetkel on nende hoonete kaalutud keskmine aastane energiatarve ca 250-3000 kWh/ m²;
- kõikidesse renoveeritud hoonetesse on rajatud tsentraalne soojaveearustus;
- pilootala hoonetele on rajatud tsentraalne jahutussüsteem;
- valminud IKT lahendused võimaldavad hoonete ja valgustuse energiatarbimist nutikalt mõõta, jälgida ning reguleerida;
- Tartu linnaliine teenindavad biogaasibussid;
- pilootalal paiknevad neli elektriautode rendipunkti, igas rendipunktis on kaks elektriauto;
- toimib jalgrataste rendisüsteem;
- linnas on suurenenud elektritaksode arv 14 takso võrra;
- toetatud on 15-ne erakasutuses oleva elektriauto ostu;
- pilootalal toimib nutikas tänavavalgustusvõrk, olemasolevad naatriumvalgustid on välja vahetatud LED valgustite vastu (kokku on alal hetkel ca 300 naatriumvalgustit).

08 VABA AEG JA KULTUUR 39 613 eurot

08600 - Muu vaba aeg ja kultuur 39 613 eurot

Majandamiskulud (infotehnoloogia)

Linnakantselei infotehnoloogia teenistus administreerib linnavalitsuse struktuuriüksuste ja asutuste arvutivõrku ja korraldab riigihankeid riistvara ja tarkvara rentimiseks/soetamiseks.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
08600	MUU VABAAEG JA KULTUUR	31 686	35 697	39 613	11,0
55	majandamiskulud	31 686	35 697	39 613	11,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	31 686	35 697	39 613	11,0

Kultuuriasutustele renditavate arvutite rent on 38 753 eurot (arvutite arv kasvab 321-lt 329-le) ja arvutite viirusetõrje tarkvara 859 eurot.

09 HARIDUS 685 985 eurot

09609 – Muud hariduse abiteenused 685 985 eurot

Majandamiskulud (infotehnoloogia)

Kutsehariduse kuludest (102 454 eurot) kaetakse 40 256 eurot riikliku koolitustellimuse katteks riigilt saadud vahendite arvel.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09609	HARIDUSE ABITEENUSED	412 147	531 555	685 985	29,1
55	majandamiskulud	412 147	531 555	685 985	29,1
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	412 147	531 555	685 985	29,1

Kulud jagunevad asutuste lõikes järgmiselt:

Asutuste liik	2017 eelarve	2018 eelarve	Muutuse %
Üldhariduskoolid	350 069	402 646	15,0
Kutsehariduskeskus	84 974	102 454	20,6
Lasteaiad	136 768	180 885	32,3

Olulisemad kasvud haridusasutuste infotehnoloogia kuludes:

453 731 eurot	arvutite rent. Arvutite arv kasvab 29 võrra: Kutsehariduskeskusele tuleb juurde 60, kuid gümnaasiumidel väheneb renditavate arvutite arv 96 võrra (lõpeb Puškini ja Kivilinna 60 tahvel- ja Poska 36 sülearvuti rent). Lasteaedades kasvab arvutite arv 13 võrra;
124 799 eurot	andmeside, fiibrivõrk ja telefonid;
42 089 eurot	kontoritarkvara;
29 295 eurot	wifi võrkude väljaehitamine 4-5 lasteaia, kolme lasteaia sisevõrgu kaabelduse uuendamine, fiibrivõrgu teenuse hinna tõus vastavalt lepingule TELIA AS-ga;
12 396 eurot	52 sülearvuti ja kahe laadimiskohvri rent Raatuse koolile;
10 722 eurot	viirusetõrje tarkvara;
8 575 eurot	süsteemihaldustarkvara ja teenused;
4 378 eurot	MS Dynamics AX kasutamine Kutsehariduskeskuses.

10 SOTSIAALNE KAITSE 11 250 eurot

10200 - Eakate hoolekandeesutused - päevakeskused

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 11 250 eurot

Majandamiskulud (infotehnoloogia)

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10200	PÄEVAKESKUSED	6 562	8 080	11 250	39,2
55	majandamiskulud	6 562	8 080	11 250	39,2
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	6 562	8 080	11 250	39,2

Arvutite rent sotsiaalhoolekande asutustele on 10 737 eurot ja arvutite viirusetõrje tarkvara 512 eurot.

3.3. ARHITEKTUURI JA E HITUSE OSAKOND**817 990 eurot**

Valdkond	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutuse %	2018- 2017 eurodes
Arhitektuuri ja ehituse osakond kokku	702 372	771 296	817 990	0	5,9	46 694
Üldised valitsussektori teenused	392 877	431 701	472 831	0	9,5	41 130
Majandus, sh:	125 886	226 075	222 214	0	-1,7	-3 861
investeermistegevuse kulud	18 212	0	0	0	0,0	0
Vaba aeg ja kultuur, sh:	183 609	113 520	122 945	0	8,3	9 425
investeermistegevuse kulud	140 997	67 000	70 000	0	4,5	3 000

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED**474 831 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****472 831 eurot**

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	Üldised valitsussektori teenused	392 045	431 701	472 831	9,5
01112	LINNAVALITSUS	392 045	431 701	472 831	9,5
50	tööjõukulud	360 655	388 565	432 062	11,2
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	223 847	237 505	253 617	6,8
	töötajate töötasu	46 734	52 205	69 300	32,7
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	90 074	98 855	109 145	10,4
55	majandamiskulud	31 140	43 136	40 769	-0,9
	administreerimiskulud	7 649	8 575	8 575	0,0
	lähetuskulud	1 343	2 647	2 600	-1,8
	koolituskulud	1 673	6 200	5 000	-3,2
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	266	500	500	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	14 372	17 600	17 600	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	244	1 564	1 564	0,0
	inventari kulud	3 424	4 120	3 000	-2,9
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	2 169	1 630	1 630	0,0
	eri- ja vormiriietus	0	300	300	0,0

Tööjõukulud

Kavandatud on 21 ametikohta, võrreldes 2017. a on moodustatud täiendav spetsialisti töökoht lubade- ja registriteenistuses (Linnavalitsuse korraldus 31.08.17 nr 845). Tööjõukulude kasv seotud ka 5% palgatõusuga.

Majandamiskulud

Sõidukite ülalpidamiskulud koosnevad töötajate isikliku sõiduauto kasutamise hüvitamisest ja liisitud sõiduauto kuludest.

04 MAJANDUS**222 214 eurot**

Osakonna eelarves on kulud arhitektuurile ja linnakujundusele kavandatud finantseerimiseelarvest põhitegevuseks.

04740 - Üldmajanduslikud arendusprojektid**Arhitektuur (põhitegevuse kulud)****133 376 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmise	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
04740	ARHITEKTUUR	72 088	126 969	133 376	5,0
50	tööjõukulud	936	10 303	2 676	-74,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	236	2 603	676	-74,0
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	700	7 700	2 000	-74,0
55	majandamiskulud	38 152	42 666	55 700	30,5
	administreerimiskulud	9 768	6 800	6 200	-8,8
	uurimis- ja arendustööde kulud	21 411	25 000	41 000	64,0
	lähetuskulud	3 569	5 266	4 500	-14,5
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	3 404	5 600	4 000	-28,6
4	antavad toetused	33 000	74 000	75 000	1,4
	preemiad, stipendiumid	5 000	59 000	40 000	-32,2
	antav sihtfinantseerimine	28 000	15 000	35 000	133,3

Tööjõukulud on kavandatud võistlustingimuste koostamiseks ja žüriiliikmete töötasudeks.

Majandamiskulud

Esindus- ja vastuvõtukuludeks ning kingitusteks on planeeritud „Aasta parima ehitise” konkursi auhindamisürituse korralduskulud ning info- ja PR teenused. Uurimistööde kulude eelarves on kajastatud vaidlusaluste või ehitusjärelvalve raames tellitavate ekspertiiside kulud; Holmi hoonestuskava kulu; avaliku ruumi eskiisprojektide kulud (sh tänavate, väljakute, haljasalade hankeelsed eskiisid) ning muud lisatööd (geoalused, dendroloogilised hinnangud, droonifotod).

Erinevate arhitektuuri- ja linnakujundusalaste näituste korralduskuludeks on planeeritud 4000 eurot, sealhulgas ideevõistluste näituste kulud.

Antavate toetustena on kavandatud arhitektuurivõistluse korraldamiseks preemiafond 40 000 eurot ning 35 000 eurot MTÜ-le Valgusklubi valgusbiennaali toetuseks.

04900 - Muu majandus**Linnakujundus (põhitegevuse kulud)****88 838 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmise	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
04900	MUU MAJANDUS (LINNAKUJUNDUS)	35 586	99 106	88 838	-10,4
50	tööjõukulud	0	3 606	1 338	-62,9
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	0	906	338	-62,7
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	0	2 700	1 000	-63,0
55	majandamiskulud	18 191	83 500	87 500	4,8
	administreerimiskulud	1 105	0	0	0,0
	uurimis- ja arendustööde kulud	2 892	60 000	50 000	-16,7
	inventari kulud	2 645	13 000	8 000	-38,5
	muud mitmesugused majanduskulud	11 549	10 500	29 500	181,0
4	antavad toetused (preemiad, stipendiumid)	17 395	12 000	0	-100,0

Tööjõukulud on kavandatud korraldatavate ideevõistluse žüriiliikmete tasudeks.

Majandamiskulud

Uurimis- ja arendustööde raames teostatakse linnasuunamissüsteemi projekt. Inventaride kuludesse on planeeritud turismiinfo viitade rajamine ja korrastamine summas 8000 eurot ning muud inventari uuendamise, korrastamise ja uue tellimise (infotablood jms) kulud. Mitmesuguste majandamiskulude alla on kavandatud tähtpäevade lippude ja vimplite lahendused (10 000 eurot), jääskulptuur koos kavandamise, valmistamise ja transpordiga (5000 eurot); EV 100 tähistamise video *mapping* vanalinnas (10 000 eurot); heli ja valgusprogrammide loomine sildadele (5000 eurot) ning pinkide siltide valmistamiseks ja paigalduseks (1000 eurot).

08 VABA AEG JA KULTUUR 122 975 eurot

08207 - Muinsuskaitse 122 945 eurot

Vahendid eraldatakse **finantseerimiseelarvest:**

Põhitegevuse kuludeks 52 945 eurot

Investeermistegevuse kuludeks 70 000 eurot

Muinsuskaitsealaste riiklike kohustuste täitmiseks on kavandatud toetusena Muinsuskaitseametilt 18 000 eurot tööjõukuludeks.

Põhitegevuse kulud 52 945 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
08207	MUINSUSKAITSE	42 612	46 520	52 945	13,8
50	tööjõukulud	18 521	18 720	21 645	15,6
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	4 650	4 676	5 468	16,9
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	13 871	14 044	16 177	15,2
55	majandamiskulud	12 715	13 800	13 300	-3,6
	uurimis- ja arendustööde kulud	9 698	11 300	9 300	-17,7
	lähetuskulud	2 017	2 500	4 000	60,0
	muud mitmesugused majanduskulud	1 000	0	0	0,0
4	antavad toetused	11 376	14 000	18 000	28,6

Tööjõukulud

Tööjõukuludesse on planeeritud kultuuriväärtuste vanemspetsialisti töötasu.

Majandamiskulud

Muinsuskaitsealaste uurimis- ja arendustööde kulud on suunatud ajaloolise õiendi koostamiseks, registri täiendamiseks, Karlova värvisondaažide tegemiseks ning Tähtvere arheoloogiliste proovide tegemiseks.

Antav toetus suunatakse Säätva Renoveerimise Infokeskuse Tartu Ühendusele.

Investeermistegevuse kuludes on kavandatud antavaid investeermistoetusi **70 000 eurot**, sh:

40 000 eurot restaureermistoetusteks;

30 000 eurot EAÕK-le Tartu Pühade Aleksandrite Kogodus restaureerimiseks.

3.4. AVALIKE SUHETE OSAKOND**986 741 eurot**

Valdkond	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %	2018- 2017 eurodes
Avalike suhete osakond kokku	610 162	623 252	986 741	11 000	58,3	363 489
Üldised valitsussektori teenused	513 915	569 036	635 741	11 000	11,7	66 705
Majandus	80 962	39 956	351 000	0	778,5	311 044
Haridus	15 285	14 260	0	0	-100	-14 260

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED**635 741 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****635 741 eurot**

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
	Üldised valitsussektori teenused	513 915	569 036	635 741	11 000	11,7
01112	LINNAVALITSUS	257 201	265 394	296 123	0	11,6
50	töõjõukulud	236 460	240 434	269 803	0	12,2
	erisoodustused	999	1 000	1 000	0	0,0
	töõjõukuludega kaasnevad maksud	59 977	60 930	68 400	0	12,3
	töötajate töötasu	175 484	178 504	200 403	0	12,3
55	majandamiskulud	20 741	24 960	26 320	0	5,4
	administreerimiskulud	6 826	7 205	7 205	0	0,0
	lähetuskulud	3 071	4 015	5 015	0	24,9
	koolituskulud	3 133	4 600	4 770	0	3,7
	kinnistute, hoonete ja ruumide ma- jandamiskulud	759	1 000	1 000	0	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	2 925	3 000	3 000	0	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 361	2 370	2 560	0	8,0
	inventari kulud	1 520	1 520	1 520	0	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	499	500	500	0	0,0
	eri- ja vormiriietus	222	450	450	0	0,0
	muu erivarustus ja erimaterjalid	425	300	300	0	0,0
01600	ÜHISTEGEVUS	256 714	303 642	339 618	11 000	11,8
50	töõjõukulud	5 997	4 754	4 775	0	0,4
	töötajate töötasu	479	0	0	0	x
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	1 392	2 435	2 450	0	0,6
	erisoodustused	1 967	900	900	0	0,0
	töõjõukuludega kaasnevad maksud	2 159	1 419	1 425	0	0,4
55	majandamiskulud	223 061	278 875	314 305	11 000	12,7
	administreerimiskulud	139 506	158 065	180 695	11 000	14,3
	uurimis- ja arendustööde kulud	11 863	13 300	14 000	0	5,3
	lähetuskulud	6 845	7 000	7 000	0	0,0
	koolituskulud	1 484	2 400	2 400	0	0,0
	inventari kulud	687	0	0	0	x

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	62 609	98 110	110 210	0	12,3
	muu erivarustus ja erimaterjalid	67	0	0	0	x
4	antavad toetused	27 656	20 013	20 538	0	2,6

Osakonna ülalpidamiskulud

Tööjõukulud

Avalike suhete osakonnas on 13 ametikohta. Tööjõukulude kasv on seotud turundusspetsialisti ametikohta rakendamisega ja 5%lise palgatõusuga.

Majandamiskulud

Kavandatud on lähetuskulude suurendamine turundustegevusega seotud reisikulude katmiseks. Samuti on arenguvajadusest tulenevalt suurendatud koolituskulusid.

Ühistegevus

Tööjõukulud

Töövõtulepingu alusel töötavad tõlgid ja multimeedia teenuse pakkujad.

Majandamiskulud

Administreerimiskulu suureneb võrreldes 2017. a eelarvega 22 630 eurot. Suurenenud on kingituste eelarve 4250 eurot. Info- ja PR teenused on suurenenud kaasamistegevuste kajastumisega eelarves. Suurenenud on vajadus videoklippide järele, seetõttu kasvab ka Tartut reklaamivate videote tellimise ning fotode ostmise ja tellimise kulu. Lisandunud on uued trükised: Teetööd Tartus (5300 eurot) ja Jalutuskäigud Tartu kalmistutel (2000 eurot). Eelarvesse on lisandunud turundustegevused talentide meelitamiseks (10 000 eurot, sh koostöös TÜ-ga Läti tudengite toomine Tartuga tutvuma, rahvusvaheliste iduettevõtjate tutvumistuuri korraldamine, saadikuprogrammi loomine koos TÜ-ga). Osakonna eelarvesse on lülitatud Tähtvere valla poolt kavandatud kulud piirkonna lehe väljaandmiseks ja tähtpäevade tähistamiseks (nt lusikapeod).

Kultuuri ja vaba aja korraldamise kuludes on 2018. a toimuvateks Eesti Vabariigi 100. aastapäeva avalike ürituste planeerimiseks ja korraldamiseks eelarves täiendavalt 5000 eurot. Raekoja kellamängu kulud suurenevad samuti 5000 eurot. Ka on lisandunud kulud mainekampaaniatele, kultuuripealinna tutvustamise turundustegevused ja Tartu in Your Pocket trükiste ost/toetus.

Toetused

Toetus KUKU raadio Linnatunni saatele on 2018. a 7920 eurot (2017: 7395 eurot) ning toetus Tartu infopunkti ülalpidamiseks Tampere 3200 eurot. Liikmemaksud on planeeritud järgmistele organisatsioonidele: Baltimere Turismi Komisjon (1150 eurot), Kohalike Keskkonnainitsiatiivide Rahvusvaheline Nõukogu (1200 eurot), Läänemere Linnade Liit (2275 eurot) ja Konverentsibüroo (4793 eurot).

04	MAJANDUS	351 000 eurot
04540	Õhustransport	300 000 eurot
	Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud	300 000 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
04540	ÕHUTRANSPOORT	31 956	31 956	300 000	838,8
4	antavad toetused	31 956	31 956	300 000	838,8

Vahendid on kavandatud toetuseks Tartu lennujaama regulaarliinide teenindamiseks ning Tartu lennuühenduste avardamiseks vastavalt 29. oktoobril 2017 sõlmitud koalitsioonilepingule.

04730 - Turism **51 000 eurot**

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud **51 000 eurot**

Avalike suhete osakonna eelarves on kavandatud vahendid põhitegevuse toetuseks 8000 eurot Eesti Konverentsibüroole ja 3000 eurot Tartu Ülikoolile messi „Õpi Tartus“ korraldamiseks.

Vastavalt volikogu 11.05.2017. a määrusele nr 135 „Konverentsi toetus“ on osakonna eelarvesse lülitatud 40 000 eurot. Toetuse andmise eesmärgid on:

- 1) suurendada konverentsil osalejate arvel ööbimiste arvu Tartu majutustevõtetes;
- 2) kasvatada Tartu kui konverentside toimumise koha tuntust;
- 3) suurendada koostööd konverentside korraldajate ning turismiteenuste pakkujate vahel;
- 4) vähendada turismi hooajalisust Tartus.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
04730	TURISM	15 065	8 000	51 000	537,5
4	antavad toetused	15 065	8 000	51 000	537,5

3.5. ETTEVÕTLUSE OSAKOND**1 338 110 eurot**

Valdkond	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %	2018-2017 eurodes
Ettevõtluse osakond kokku	1 146 091	1 284 337	1 338 110	4,2	53 773
Üldised valitsussektori teenused	246 134	240 788	188 564	-21,7	-52 224
Majandus, sh:	899 957	1 043 549	1 149 546	10,2	105 997
investeeringukulud	110 000	95 000	96 125	1,2	1 125

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED**188 564 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****188 564 eurot**

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	Üldised valitsussektori teenused	246 134	240 788	188 564	-21,7
	01112 LINNAVALITSUS	246 134	240 788	188 564	-21,7
	50 tööjõukulud	226 546	225 013	172 374	-23,4
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	104 852	105 024	62 329	-40,7
	töötajate töötasu	64 510	63 147	66 500	5,3
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	57 184	56 842	43 545	-23,4
	55 majandamiskulud	19 588	15 775	16 190	2,6
	administreerimiskulud	6 293	4 750	4 150	-12,6
	lähetuskulud	2 535	2 935	3 160	7,7
	koolituskulud	1 937	2 400	2 600	8,3
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	643	700	700	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	926	1 500	1 500	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	0	400	500	25,0
	inventari kulud	6 585	2 590	3 030	17,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	669	500	550	10,0

Tööjõukulud

Osakonnas on 2018. a 7 ametikohta. Varasemalt ettevõtlusosakonna eelarves kavandatud 4 registriteenistuse ametikohta on üle viidud linnakantselei koosseisu. Eelarves on arvestatud lisatasud osakonna juhataja ja spetsialisti asendamiseks. Planeeritud on palkade korrigeerimine, samuti lisatasud ürituste korraldamiseks.

Majandamiskulud on üldiselt planeeritud 2017. a loodetava täitmise järgi.

04 MAJANDUS**1 149 546 eurot****04730 – Turism****285 000 eurot**

Vahendid on ette nähtud SA-le Tartumaa Turism majandamiseks, turunduseks ning toetuseks (7000 eurot) Vaksali infopunktile. 2018. a on vähenemine seotud 2017. a alanud kodulehe arendusega, mille tööd lõpevad kevadel 2018.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
04730	TURISM	265 443	305 087	285 000	-6,6
4	antavad toetused	265 443	305 087	285 000	-6,6

04740 - Üldmajanduslikud arendusprojektid**864 546 eurot**

Kulud kaetakse finantseerimiseelarvest 652 951 eurot ja majandamiseelarvest 211 595 eurot.

Finantseerimiseelarve**652 951 eurot****Põhitegevuse kulud****556 826 eurot****Investeermistegevuse kulud****96 125 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	ÜLDMAJANDUSLIKUD				
04740	ARENDSUSPROJEKTID	449 878	493 692	556 826	12,8
50	tööjõukulud	1 093	10 212	10 776	5,5
	erisoodustused	150	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	312	2 580	2 722	5,5
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	0	1 836	1 831	-0,3
	töötajate töötasu	0	4 296	4 723	9,9
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	631	1 500	1 500	0,0
55	majandamiskulud	135 685	159 180	180 000	13,1
	administreerimiskulud	91 054	103 100	119 500	15,9
	lähetuskulud	6 980	5 380	4 500	-16,4
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	33 419	43 700	49 000	12,1
	muud mitmesugused majanduskulud	4 232	7 000	7 000	0,0
4	antavad toetused	313 100	324 300	366 050	12,9
	preemiad, stipendiumid	1 125	1 125	1 125	0,0
	antavad toetused tegevuskuludeks	311 975	323 175	364 925	12,9

Tööjõukuludes on kavandatud lepingulised töötasud seminaride, kursuste ja teabepäevade lektorite töö tasustamiseks ja projektide juhtimiskulud projekti „EmpInno“ omafinantseerimise raames. Projektidest antakse täpsem ülevaade ptk 2.10 Välisprojektid.

Majandamiskulud on kavandatud järgmiste osakonna tegevuste katteks:

Arengukavas püstitatud eemärkide saavutamiseks kavandatakse ettevõtluse arendamisel rakendada meetmeid ja tegevusi viies arengusuunas.

- ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime arendamine;
- arengusuund: inimressursi arendamine;
- ettevõtlust toetava tugisüsteemi ja infrastruktuuri arendamine;
- ettevõtluse rahvusvahelistumise toetamine;
- ettevõtluskeskkonna maine ja ettevõtluskultuuri edendamine.

Ettevõtluslinna strateegiliste eesmärkide saavutamisel on oluline koostöö Tartus tegutsevate ettevõtluse tugistruktuuride ja ülikoolidega.

Ürituste korraldamiskuludes kajastatakse ka kulud kevad-, Maarja- ja jõululaada korraldamiseks. Laata-de eesmärk on pakkuda võimalust väikeettevõtjal müüa ja tutvustada tooteid. Samuti pakutakse laada külastajatele meelelahutust. Kolmel laadal on külastajaid hinnanguliselt ca 55 000.

Antavad toetused on kavandatud:

140 925 eurot	SA-le Tartu Loomemajanduskeskus, millest 52 100 tegevustoetuseks, sh 12 000 eurot Antoniuse õue ülalpidamiseks, 50 000 eurot filmifondi toetuseks ning 38 825 inkubatsioonitegevuseks, moeetenduse ja jõuluõue korraldamiseks ning noore kunsti oksjoni kataloogide tootmiseks;
118 000 eurot	SA-le Tartu Teaduspark tegevustoetuseks, sh 48 000 eurot SPARKDemo tegevuskulude katteks ja 50 000 Euroopa Kosmoseagentuuri äriinkubaatori Tartusse rajamiseks 20 000 eurot loomemajanduse kiirendi Buildit toetamiseks;
35 000 eurot	MTÜ-le sTartup Day. 3. ärifestivali korraldamiseks 2018. a. Tartu Ülikooli poolt ellu kutsutud üritus, mis võiks saada üheks iga-aastaseks Tartu tähtsündmuseks, mida korraldaksid TÜ, Tartu Linnavalitsus ja kohalik start-up kogukond ühiselt;
32 000 eurot	Tartu Biotehnoloogia Pargile inkubatsiooniks;
20 000 eurot	SA-le Tartu Ärinõuandla tegevustoetuseks;
8 000 eurot	ettevõtlusalaste väikeprojektide toetus;
6 000 eurot	konkurss "Ajujaht" innovaatilise, suurima rakendusliku väärtusega äriidee toetuseks;
3 000 eurot	mittetulundusühingute tarbijakaitsealaste projektide toetuseks;
2 000 eurot	kirbuturu korralduskuludeks;
1 125 eurot	preemiad konkursside võitjatele.

SA Tartu Loomemajanduskeskus koordineerib katusorganisatsioonina loomemajandust Tartus Kalevi tn 13, 15 ja 17 ruumides ning alates 2012. a ka aadressidel Lutsu 3 ja 5 ning Munga 6 (Antoniuse Õu):

- jagades loomemajandusalast infot;
- viies läbi erialast täiendust pakkuvaid koolitusi;
- pakkudes loovettevõtjatele juriidilist ja majandusalast nõustamist ning inkubatsiooniteenust. Linna poolt antav **investeermistoetus 11 125 eurot** on lülitatud eelarvesse Kalevi 17 restaureerimise laenu katteks

Tartu Biotehnoloogia Park

Inkubatsiooniprogrammi toetamise jätkudes tagab BioMed inkubaator 2018. a tegevuse jätkumise järgmistele tulemustega:

- Inkubaatoris osalevate ettevõtete arv on minimaalselt 16 ettevõtet;
- Uusi ettevõtteid kaasatakse inkubatsiooniprogrammi minimaalselt 6;
- Eelinkubatsiooni kaasatakse vähemalt 10 uut ettevõtet;
- Inkubatsiooniprogrammis osalevate ettevõtete prognoositav käive 2018. a on 1 600 000 eurot, sh moodustab eksport minimaalselt 800 000 eurot;
- Investeeringud kaasatakse inkubatsiooniettevõtetesse 500 000 eurot/aastas;
- Programmis osalevates ettevõtetes luuakse 10 uut töökohta aastas, millest laekub täiendavat maksutulu ca. 100 000 eurot;
- Kõikides programmis osalevates inkubatsiooniettevõtetes töötab kokku u. 80 inimest, kelle palkadest laekub riigile makse ca 1 400 000 eurot aastas.

Oodatavad tulemused väiksema toetuse korral kooskõlastatakse lepingu vormistamisel.

SA Tartu Ärinõuandla on maakondlik arenduskeskus, kes nõustab alustavaid ja tegutsevaid ettevõtjaid. Lisaks nõustamisele korraldatakse baaskoolitusi ja infopäevi alustavatele ettevõtjatele.

Esitatud projektis taotletakse vahendeid noorte ettevõtlikkuse stimuleerimiseks: õpilasfirmade mentorklubi läbiviimiseks, äriplaanide konkursiks, õpetajate õppereisiks, õpilasfirmade jõululaada organiseerimiseks, infopäevade korraldamiseks koolides, noorte ettevõtlikkuse tunnustamiseks (konkurss „ettevõtlik noor“), karjäärikonverentsi korraldamiseks. Lisaks korraldatakse välisurgude infopäevi Tartu linna ja maakonna regionaalsete ettevõtlusvõimaluste tutvustamiseks.

SA Tartu Teaduspark avas 2017. a Euroopa Kosmoseagentuuri äriinkubaatori Tartus. Linnavolikogu on lubanud 09.06.2016 nr 356 otsusega toetada aastatel 2017-2021 inkubaatori tegevust Tartu linna eelarvest iga-aastaselt kuni 50 000 euroga. Lisanduvad teaduspargi omavahendid ning Euroopa Kosmoseagentuuri vahendid kokku summas ca 100 000 eurot. Riistvara- ja loomemajanduse kiirendi Buildit on toonud Tartule tuntuks ja senisel kiirendiperioodil on osalenud üle 60 startup'i 17 riigist üle maailma. Kiirendi juurde on loodud investeerimisfond mahuga 600 000 eurot ja loomemajanduse investeerimisfond mahuga 100 000 eurot. EAS toetus kiirendile moodustab 150 000 eurot. SPARK Demo on regiooni ettevõtluse visiitkaart – edukate ettevõtete toodete ja teenuste näituseruum ning välisdelegatsioonide, õpilaste, tudengite, investorite ja ettevõtete kohtumispaik. Keskusega on seonduvad koostöölepingud sõlmitud ligikaudu 50 ettevõttega. Lisanduvad teaduspargi ja koostööpartnerite omavahendid 60 000 euro ulatuses.

Linna poolt antav **investeerimistegevuse toetus 85 000 eurot** on SA Tartu Teaduspark arendamiseks võetud pangalaenu ja intresside tagasimaksmiseks samas mahus eelmiste aastatega. Teaduspargi omavahendid samas mahus ehk 85 000 eurot.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

211 595 eurot

Tulud laekuvad osakonna majandamiseelarvesse ettevõtjailt neile korraldatud kursuste osavõtutasuna 18 000 eurot ja projektide teostamiseks saadava toetusena: „EmpInno - Empowering for Innovation and Growth in MediumSized Cities and Regions“ (25 588 eurot), „INNO_INFRA_SHARE - Sharing Strategies for European Research and Innovation Infrastructures“ (80 000 eurot), „InnovaFoster - Fostering startup & innovation ecosystems in Europe“ (37 016 eurot), „From Regional to Local: Successful deployment of the Smart Specialization Strategies (RELOS3)“ (26 991 eurot), „Baltic Game Industry“ (24 000 eurot). Projektide kirjeldused ja peamised tegevused on toodud punktis 2.10. Välisprojektid.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
04740	ÜLDMAJANDUSLIKUD ARENUSPROJEKTID	57 925	149 770	211 595	41,3
50	tööjõukulud	17 055	60 987	68 551	12,4
	erisoodustused	1 335	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	4 632	15 407	17 317	12,4
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	1 107	1 200	0	-100,0
	töötajate töötasu	9 981	44 380	51 234	15,4
55	majandamiskulud	40 870	88 783	143 044	61,1
	administreerimiskulud	20 448	27 596	29 761	7,8
	uurimis- ja arendustööde kulud	0	0	34 000	x
	lähetuskulud	7 507	26 468	28 000	5,8
	koolituskulud	1 154	0	0	x
	inventari kulud	4 202	0	0	x
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	2 650	22 719	25 699	13,1
	muud mitmesugused majanduskulud	4 909	12 000	25 584	113,2

3.6. HARIDUSOSAKOND**70 550 196 eurot**

Tegevusvaldkond	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %	2018-2017 eurodes
Haridusosakond kokku	61 983 344	67 119 862	70 550 196	1 465 331	5,1	3 430 334
Üldised valitsussektori teenused	708 845	720 321	732 748	0	1,7	12 427
sh investeerimiskulud	111 627	98 835	91 864	0	-7,1	-6 971
finantseerimiskulud	316 047	331 236	331 656	0	0,1	420
Haridus	61 274 499	66 399 541	69 817 448	1 465 331	5,1	3 417 907
sh investeerimiskulud	94 467	194 000	0	0	-100,0	-194 000

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED 732 748 eurot**Finantseerimiseelarve 732 748 eurot****Põhitegevuse kulud 309 228 eurot****Investeerimistegevuse kulud 91 864 eurot****Finantseerimistegevuse kulud 331 656 eurot**

Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
01	Üldised valitsussektori teenused	281 171	290 250	309 228	6,5
01112	LINNAVALITSUS	281 171	290 250	309 228	6,5
50	tööjõukulud	253 167	260 008	278 986	7,3
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	61 249	61 411	66 492	8,3
	töötajate töötasu	125 783	131 175	140 278	6,9
	erisoodustused	1 527	1 400	1 400	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	64 608	66 022	70 816	7,3
55	majandamiskulud	28 004	30 242	30 242	0,0
	administreerimiskulud	8 929	10 936	11 072	1,2
	uurimis- ja arendustööde kulud	0	2 000	2 000	0,0
	lähetuskulud	105	336	200	-40,5
	koolituskulud	13 628	10 300	10 300	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide ma- jandamiskulud	0	500	500	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 237	2 800	2 800	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	556	759	520	-31,5
	inventari kulud	2 568	1 011	1 250	23,6
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	90	600	600	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	891	1 000	1 000	0,0

Tööjõukulud

Haridusosakonnas on üldvalitsemise tegevusalas kavandatud 12 koosseisulist ametikohta, sh üks riigivahenditest finantseeritav (aineühenduste koordinaator). Tööjõukuludesse kavandatud 7,3% kasv on seotud töökorralduslike muudatustega ning täiendavatest tööülesannetest tuleneva töömahu kasvuga, sh suureneb haldusreformi käigus linna haridussüsteem ühe põhikooli ja ühe lasteaia lisandumisega.

Majandamiskulud kokku on kavandatud 2017. a tasemel.

Finantseerimistegevuse kulud **331 656 eurot**

Riigi Kinnisvara AS-ile makstakse kahe kooli (Vanemuise 33 ja 35 asuvad Herbert Masingu Kool ja Jaan Poska Gümnaasium) rendilepingu põhiosamakseid. Leping lõppeb 2025. a.

Investeeringustegevuse kulud **91 864 eurot**

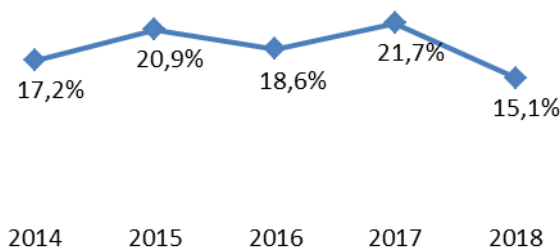
Riigi Kinnisvara AS-i pikaajalise rendilepinguga kaasnevad intressimakseid koos käibemaksuga, intressimääraks 0,520%.

09 HARIDUS	69 817 448 eurot
09110 – Koolieelsed lasteasutused	25 202 535 eurot
Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud	25 178 673 eurot
Majandamiseelarve põhitegevuse kulud	23 862 eurot

Finantseerimiseelarvest rahastatakse lasteaedu ja -hoide linna vahendite arvel 23 851 195 eurot ja riigieelarvelistest vahenditest 1 327 478 euro ulatuses. Lasteaedade investeeringud teostatakse läbi linnavarade osakonna eelarve (kulud summas 2 039 550 eurot, ptk 3.10 Linnavarade osakond).

2018. a on kavandatud linna finantseerimiseelarvesse kokku laekumisi lapsevanemate poolt kaetava osana 3 790 760 eurot (2017. a 3 602 968 eurot, 2016. a 3 783 380 eurot), mille arvelt kaetakse 15,1% lasteaedade ja -hoidude ülalpidamiskuludest finantseerimiseelarves. Tulude kasv on tingitud peamiselt kohatasu kasvust 64,50 eurolt 70,50 eurole. Kohatasu arvestuse aluseks on 15% planeeritavale aastale eelneval aastal Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud töötasu alammäär. Jätkub alates 01.01.2017. a pere teisele lapsele 50% kohatasu soodustuse rakendamine, kolmas laps on kohatasust vabastatud. Haldusreformi tulemusena linnaga liituva Tähtvere valla 8-rühmalises Ilmatsalu lasteaias Lepatriinu on kulud kavandatud erandina arvestusega 30 eurose kohatasuga lapse kohta nimetatud lasteaia 2017. a määrade-ga. Soodustuste rakendamine on kulude katmisel vähendanud lastevanemate osaluse osatähtsust.

**Lapsevanemate poolt kaetav osa
finantseerimiseelarve põhitegevuskulude
katmisel 2014-2018. a.**

Riigi vahenditest on kavandatud lasteaiaõpetajate palgataseme tõusuks 1 162 000 eurot, koolituskuludeks 37 340 eurot ja lasteaedades eesti keele õppeks 28 138 eurot 2017. a tasemel. Lapsehoiukohtade

loomiseks ja -teenuse pakkumiseks 0-7-aaastastele lastele on planeeritud saada SA-lt Innove toetust 100 000 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**25 178 673 eurot**

Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
09110	Koolieelsed lasteasutused	20 250 409	22 683 759	25 178 673	600 290	11,0
45	antavad tegevustoetused eralasteaedadele ja -hoidudele	2 872 243	3 062 136	3 330 249	0	8,8
50	tööjõukulud	14 500 874	15 424 800	17 782 342	499 077	15,3
	töötajate töötasu	10 846 013	11 525 469	13 286 789	372 202	15,3
	töövõtulepingu alusel töötasu	11 210	3 000	3 800	800	26,7
	erisoodustused	4 096	0	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad mak- sused	3 639 555	3 896 331	4 491 753	126 075	15,3
55	majandamiskulud	2 877 292	4 196 823	4 066 082	101 213	-3,1
	administreerimiskulud	31 274	41 279	39 171	1 211	-5,1
	lähetuskulud	167	980	1 010	0	3,1
	koolituskulud	93 846	89 013	94 850	400	6,6
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 698 397	1 728 299	1 679 023	50 910	-2,9
	rajatiste majandamiskulud	9 544	0	0	0	x
	sõidukite ülalpidamise kulud	3 645	5 175	5 975	500	15,5
	info- ja kommunikatsioonitehno- loogia kulud	10 233	16 369	7 860	0	-52,0
	inventari kulud	81 299	163 924	121 665	8 500	-25,8
	toiduained ja toitlustusteenused	156 827	1 459 340	1 488 398	31 152	2,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	52 784	52 544	40 564	700	-22,8
	õppevahendite ja koolituse kulud	663 798	561 601	503 158	6 000	-10,4
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	41 124	38 752	36 862	500	-4,9
	eri- ja vormiriietus	32 972	36 798	45 801	1 000	24,5
	muu erivarustus ja erimaterjalid	1 382	2 749	1 745	340	-36,5

Kokku on kulud kavandatud 30 munitsipaallasteaiale ja viiele munitsipaalhoiule, antavad toetused eralasteaedade ja -hoidude tegevuskuludeks neis asutustes linna laste osalemise kulude katteks.

- **21 051 536 eurot munitsipaallasteaedadele** linna vahenditest keskmiselt 5203 lapse kohta (2017. a 5 148 lapsele). Kohtade arvu suurenemine 55 võrra on tingitud muutustest asutustes – kahe lasteaia laienemine (Naerumaa 120 ja Rõõmupesa 60 kohaga), ühe sulgemine (Nukitsamees), algavate ja lõppevate kapitaalremontidega rühmade ümberpaigutustega kaasnevad muutused ning lisandunud on Ilmatsalu lasteaed 139 kohaga. 10.09.2017. a seisuga oli e-keskkonna ARNO alusel rühmadesse kinnitatud 5 064 last ning vabu kohti oli 126 lapsele. Eelnimetatud vabadele kohtadele toimub pidev kohtade pakkumine. Erivajadustega laste rühmad rahastatakse 100%;
- **731 410 eurot munitsipaalhoidudele** keskmiselt 150 lapsele (2017. a 258 lapsele);

- **3 330 249 eurot** antavate toetustena eralasteaedadele ja –hoidudele kokku 1100 lapse kohta (2017. a 1121 lapsele);
- **65 478 eurot** riikliku toetuse arvel munitsipaallasteaedade õpetajate koolituseks ja eesti keele õpetamiseks.

Munitsipaallasteaiad**21 117 014 eurot**

Finantseerimisaluste põhjal eraldatakse vahendid juhtimiseks, õppe- ja kasvatustöö korraldamiseks, majandamiseks ning laste toitlustamiseks. Vajadusel planeeritakse muud sihtotstarbelised kulud (nt üürid, spetsiifilised teenus- ja hooldustööd jms) kulupõhiselt. HEV lasteasutuste puhul koostatakse eelarve kulupõhiselt.

Juhtimiseks nähakse ette direktori ametikohale lisaks vahendid õppealajuhataja ametikohale arvestusega 80% direktori personalikuludest. Nelja ja vähema rühma arvuga lasteasutustes rakendatakse koefitsienti 0,5. Majandusjuhataja ametikoha personalikuludeks nähakse ette vahendid arvestusega 70% direktori personalikuludest. Nelja ja vähema rühma arvuga lasteasutustes ning asutustes, kus korraldatakse laste toitlustamine hanketeenusena, rakendatakse koefitsienti kuni 0,5.

Vahendid **õppe- ja kasvatustegevuse** korraldamiseks kavandatakse lapsepõhiselt pearahana. Pearahas on arvestatud tööjõukuludega lähtuvalt 2,0 kõrgharidusega õpetaja ametikohast, 0,25 kõrgharidusega muusika- ja liikumisõpetaja ametikohast, 0,15 kõrgharidusega eripedagoogi/logopeedi ametikohast ning 1,0 õpetaja abi ametikohast rühma kohta. Töötasu määrad tulenevad palga kokkuleppest. Pearaha ühe lapse kohta on arvestatud aiarühmas käiva normatiivse lapse alusel (ühes aiarühmas on normatiivne laste arv 20).

Tööjõukulud normtäituvusega aiarühma kohta ning palgakokkulepetega määratud kuupalgamäärad (eurodes):

Ametikoha nimetus	Ametikohtade arv	Kuupalgamäär palgakokkuleppe alusel		Kulu rühma/lapse kohta
		2018	2017	2018
õpetaja	2,00	980	840-890	1960
õpetaja abi	1,00	660	600	660
eripedagoog, logopeed	0,15	1060	970	159
muusika-liikumisõpetaja	0,25	980	840-890	245
töötasumaksud 33,8%				1022
tööjõukulud kokku				4046
pearaha kuus 1 aialapse kohta				202
töötasu alammäär		500	470	

Erinevate rühmaliikide korral toimub pearaha korrigeerimine koefitsientidega, kuna rühmades on KLSi (Koolieelse lasteasutuse seadus) alusel lubatud registreerida erinev arv lapsi. 2018. a on kavandatud aiarühma lapse pearahaks ühes kuus 202 eurot (2017. a 01.01.-31.08. 175 eurot ning 01.09.-31.12. 184 eurot). Rühmatäituvuse riikliku normi väike ületamine on kooskõlas hoolekogude otsustega.

Laste ja rühmade arvud ning pearaha arvestamine rühmalikide lõikes

Munitsipaallasteaedade rahastamise alusnäitajad	Keskmine arv aastas			Laste keskmine nimestikuline arv rühmas			Pearaha korrigeerimise koefitsient
	2018	2017	2016	2018	2017	2016	2016-2018
Rühmi	285	275	272				
Kohti	5203	5148	5240				
sh täitmata (õ-a algul)	126	149	227				
Pearaha määr (eurot 1 aiarühma lapse kohta kuus)	202	178	167				
Lapsi kokku	5203	5148	5230	18,3	18,7	19,3	
sh aiarühmades	3001	3320	3809	20,8	21,3	21,9	1,0
sõimerühmades	736	619	513	14,7	14,7	14,5	1,4
liitrühmades	859	717	478	18,7	18,9	17,6	1,1
sobitusrühmades	409	312	246	16,4	15,6	15,4	
erivajadustega laste rühmades	198	180	184	9,9	9,5	9,5	
sh tasandusrühma ja kehapuudega rühma laps							2,2
meelepuudega rühma laps							2,7
arendusrühma laps							3,5
liitpuudega ning pervasiivse arenguhäirega rühma laps							6,1

Täiendavalt eraldatakse tööjõukuludeks vahendid **eesti keele õpetamiseks ja ujumisõppe** korraldamiseks. Eesti keelest erineva õppekeelega 3-7-aastaste laste õpetamiseks eraldatakse vahendid arvestusega 0,125 eesti keele õpetaja ametikohta ühele rühmale. Basseiniga hoones eraldatakse iga 2-7-aastaste laste rühma kohta 0,125 ujumisõpetaja ametikoht ning lisaks asutuse kohta 1,0 basseini õpetaja abi ametikoht.

Kulud õppe- ja kasvatustöö korraldamiseks vajaminevate õppevahendite, inventari ja IKT vahendite soetamiseks ning koolituste ja ürituste läbiviimiseks kavandatakse lapsepõhiselt pearaha arvestusega kuni 20% lapsevanema poolt kaetava osa määrast. 2018. a kontrollarvuga eraldati nimetatud kuludeks 120 eurot lapse kohta aastas (2017. a sama).

Majandamis- ja halduskulud kavandatakse vastavalt hoone ja kinnistu suurusele. Siseruumide korrashoiuks on arvestatud 16,47 eurot ning väliterritooriumi korrashoiuks 0,67 eurot koristatava pinna m² kohta. Kommunaalkulud on arvestatud viimase kolme aasta tegelike naturaalnäitajate järgi 2017. a hindades. Jooksvaremondi kulud on kavandatud igale lasteasutusele arvestusega 1,00 eurot m² netopinna kohta 2017. a tasemel. Uute ja renoveeritud pindade kohta (kuni vanusega 10 a) rakendatakse koefitsienti kuni 0,5.

Toitlustamise korraldamiskulud planeeritakse lapsepõhiselt pearahana lähtuvalt laste arvust, 2018. a on ühele lapsele kavandatud keskmiseks toidupäevade arvuks 160 toidupäeva. Kuni 160 lapsega asutuses 1,20 eurot toidupäeva kohta, rohkemate lastega asutustes 0,80 eurot. Hanketeenuse korras toitlustamisel asutustes erinevad päevamaksumused 1-st eurost kuni 1,50 euroni.

Tööjõukulud on kavandatud 2017. a kuludest 2 430 411 euro võrra suuremaks, sh:

1 825 248 eurot seoses töötajatele (õpetajad, tugispetsialistid, õpetajat abistavad töötajad ja õpetaja abid) rakendatud alates 01.01.2018. a ca 10% töötasu kasvuga ning kompetentsikeskuse täiendava ametikohaga. Ametikohtade arvu suurenemist on põhjustanud ka olemasolevate rühmade struktuuri muudatused: suurema laste arvuga aiarühmad

(lubatud kuni 24 last) on asendunud kas sõimerühmadega (lubatud kuni 16 last) või liitrühmadega (lubatud kuni 20 last).

605 193 eurot seoses laienenud asutuste ametikohtade kasvuga, milles Ilmatsalu lasteaia arvel 499 077 eurot 36 lisanduva ametikohaga

Kulud on planeeritud kokku 1202 keskmisele ametikohale (2017. a 1189), töötasu alammääraks on 500 eurot (2017. a 470 eurot), vanempedagoogidel, logopeedidel ja eripedagoogidel 1060 (2017. a 970), õpetajatel 980 (2017. a 840-890) ning õpetaja abil 660 (2017. a 600).

Pedagoogide töötasu katteks on linna tuludesse arvestatud toetusfondi vahendeid 1 162 000 eurot eeldusel, et 2018. a viiakse lasteaia pedagoogi töötasu 85% kooliõpetaja töötasust, st 980 eurole (alus 2018. a riigieelarves kinnitatud üldhariduskooli õpetaja palga alammäär 1 150 eurot alates 01.01.2018).

Majandamiskulude muutuste olulisemad mõjutegurid:

182 105 eurot asutuste laienemine ja arvu suurenemine, sh Ilmatsalu lasteaia arvel 101 213 eurot.

-180 920 eurot kulude vähenemine seoses hoonete majandamiskulude täpsustumisega (sh kütte- ja elektrikulud, kulud jooksvale remondile), asutuse sulgemise ja remontidega seotud ajutiste kulude arvel.

Munitsipaalhoiud

731 410 eurot

Planeeritava aasta kulud on 185 291 euro võrra ehk 20,2% väiksemad võrreldes 2017. a, kuna 2018. a kavandatakse lapsehoiuteenust ca 150 lapsele viies munitsipaalhoiuis eelneva aasta 258 lapse ja kuue hoiu asemel. 2018. a suvest kuni aasta lõpuni ei kavandata hoiurühmade avamist kahes hoiuis täiendavate pindade vajaduse tõttu lasteaialaste ümberpaigutamisel seoses Maarjamõisa lasteaia kapitaalremondiga.

Munitsipaalhoiude laste ja kohtade arvud ning kulud kolme aasta võrdluses:

	2018	2017	2016
hoiude arv	5	6	5
kohtade arv	226	386	246
laste keskmine arv	150	258	200
kogukulu aastas (euro)	731 410	916 701	686 560
keskmine kulu lapse kohta aastas	4 876	3 553	3 433

Tööjõukulud summas 416 992 eurot on arvestatud ca 39 lapsehoidja ametikohale kuupalga alammääraga 660 eurot (2017. a kogukulu 488 391 eurot 55 lapsehoidjale alammääraga 600 eurot). Ajutiselt tegutsenud Tähe tn hoiu sulgemisega väheneb ametikohtade arv 16 võrra.

Majandamiskulud on kavandatud mahus 314 418 eurot (2017. a 428 310 eurot) sh:

168 000 eurot ruumide rendikulud neljas hoiuis;

38 400 eurot lapsevanemate toidukulu tasu (kuulub linnaeelarve tuludesse) arvel toiduainete maksu-
muse katmiseks arvestusega 1,60 eurot toidupäeva kohta.

40 200 eurot kulud küttele, elektrile ning veele ja kanalisatsioonile;

29 008 eurot toitlustusteenuse kulud (arvestusega 1,17-1,50 eurot toidupäeva kohta, mille arvelt kaetakse toidu valmistamisega seotud kulud ning toidu transpordikulud)

20 800 eurot administreerimis- ja meditsiinikulud ning muud kommunaalkulud (sh pesumaja-, prügi-
veo- ja valveteenus);

18 010 eurot õppevahendite kulud arvestusega iga lapse kohta ca 120 eurot aastas.

Antavad toetused**3 330 249 eurot**

Tegevustoetust antakse eralasteaedadele ja –hoidudele kindlaksmääratud korra kohaselt Tartu linna laste kulude katteks neis asutustes. Toetuse komponentideks on üldise korra alusel määratud toetus ja täiendav toetus. Kui eralasteasutuses viiakse vanema poolt kaetava osa määr 15% töötasu alamäärast või sellest madalamaks ning pere teisele lapsele rakendatakse kohatasu soodustust 50% ulatuses ja pere kolmas laps on kohatasust vabastatud, kavandatakse täiendav toetus iga täisajalist kohta kasutava lapse kohta, mis 2018. a on 70,50 eurot kuus (2017. a 64,50 eurot).

Eralasteasutustele antavate toetuste aluseks olevad näitajad kolme aasta võrdluses:

Toetuse aluseks olevad näitajad	Eralasteaiad			Eralastehoiud		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Toetuse aluseks olev laste arv	587	586	580	513	535	575
Toetuse määr kuus lapse kohta (euro)	218	200	x	185	172	x
<i>sh aiaealistele</i>	<i>218</i>	<i>200</i>	<i>182</i>	<i>185</i>	<i>172</i>	<i>154</i>
<i>sõimeealistele</i>	<i>218</i>	<i>200</i>	<i>191</i>	<i>185</i>	<i>172</i>	<i>162</i>
Toetus (tuhat eurot)	1 480,1	1 289,2	1 203,4	1 055,3	1 000,4	1 019,4
Täiendava toetuse määr kuus lapse kohta täisajalise koha arvestusega (euro)	70,50	64,50	64,50	70,50	64,50	64,50
Täiendavat toetust saavate laste arv	512	549	557	513	535	567
Täiendava toetuse üldmaht (tuhat eurot)	397,1	389,5	358,4	397,8	379,6	402,3

1 877 177 eurot (2017. a 1 678 720 eurot) **eralasteaedadele**, mille eraldamist reguleerib Linnavolikogu 27.06.2014. a määrus nr 25 „Eralasteaiale toetuse eraldamise kord“ ja Tartu Linnavolikogu 11.05.2017 määrus nr 136 „Tartu Linnavolikogu 26. juuni 2014. a määruse nr 25 „Eralasteaiale toetuse eraldamise kord“ muutmise“. Toetuste suurenemine on tingitud lastetoetuse määra kasvust ning erivajadustega lastele diferentseeritud toetuse määra tasumisest suuremale laste arvule võrreldes 2017. a. Toetuse määrana on kavandatud lapse kohta kuus 218 eurot (2017. a 200 eurot).

1 453 072 eurot (2017. a 1 380 030 eurot) **eralapsehoiu** teenusele, mille eraldamist reguleerib Tartu Linnavolikogu 27.06.2014. a määrus nr 26 „Tartu linna eelarvest lapsehoiuteenuse rahastamise kord“ ja Tartu Linnavolikogu 11.05.2017 määrus nr 137 „Tartu Linnavolikogu 26. juuni 2014. a määruse nr 26 „Tartu linna eelarvest lapsehoiuteenuse rahastamise kord“ muutmise“.

Toetuse määrana on kavandatud kuus lapsele 185 eurot (2017. a 172 eurot). Lisaks täiendava toetuse rakendamise üldistele põhimõtetele eralasteasutustes, on erahoidudele seatud lisatingimuseks lastele lapsehoiuteenuse raames last arendavate tegevuste korraldamine (sh muusika- ja liikumistegevusi vähemalt kaks astronoomilist tundi nädalas lapse kohta).

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**23 862 eurot**

Lasteaedade majandamiseelarve tuludeks on üüritulud ja tasu õppekavavälisest ujumisõpetusest. Eelarve maht alates 2017. a on vähenenud laste toitlustamise tasu arvel, mis hakkas kuulub finantseerimiseelarve koosseisu varasema majandamiseelarve asemel. Saadavate sihtotstarbeliste toetuste arvel tehtavaid kulusid, nagu ka tulusid esialgses eelarves pole, need täpsustuvad planeeritava eelarveaasta jooksul vastavalt projektide rahastamislepingute sõlmimisele ja täitmisele, 2017. a 63 782 eurot.

Üüri ja rendiga kaasnevast tegevusest planeeritavat tulu summas 13 027 eurot on kavandatud lasteae-
dades, kus köögiruumid on antud rendile, samuti 900 eurot saali üürist. Üüri ja renditulud on kavanda-
tud kommunaalkulude katteks. Lapsevanemate osalus ujumise algõppeks on kavandatud 9935 eurot.

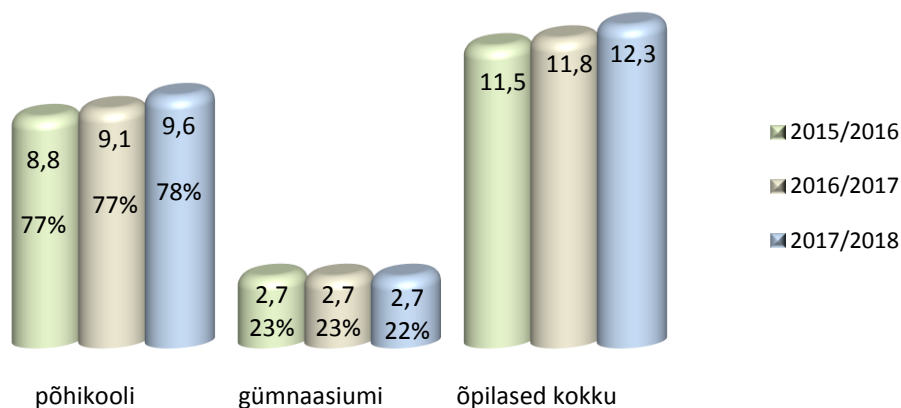
Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
09110	Koolieelsed lasteasutused	1 259 935	253 003	23 862	0	-90,6
50	tööjõukulud	5 903	17 311	0	0	-100,0
	töötajate töötasu	4 333	8 195	0	0	-100,0
	töövõtulepingu alusel töötasu	104	4 745	0	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	1 466	4 371	0	0	-100,0
55	majandamiskulud	1 254 032	235 692	23 862	0	-89,9
	administreerimiskulud	1 779	1 235	545	0	-55,9
	lähetuskulud	7 081	1 740	0	0	-100,0
	koolituskulud	8 074	11 084	500	0	-95,5
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	22 693	27 348	20 817	0	-23,9
	rajatiste majandamiskulud	7 703	0	0	0	x
	info- ja kommunikatsioonitehno- loogia kulud	336	202	0	0	-100,0
	inventari kulud	657	19 637	400	0	-98,0
	toiduained ja toitlustusteenused	1 189 814	138 572	0	0	-100,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	481	200	700	0	250,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	15 218	18 661	900	0	-95,2
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	196	16 640	0	0	-100,0
	eri- ja vormiriietus	0	373	0	0	-100,0

09212, 09213, 09220, 09221 – ÜLDHARIDUSKOOLID**31 835 276 eurot**

Üldhariduskoole rahastatakse finantseerimiseelarvest 31 365 683 euro, sh riigieelarvelistest vahenditest 22 347 063 euro, ja majandamiseelarvest 469 593 euro ulatuses. Koolide investeeringud teostatakse läbi linnavarade osakonna eelarve (kulud summas 10 493 000 eurot - ptk 3.10)

Üldhariduskoolide tegevuskulud on kavandatud 12 316 õpilasega 22 koolile. 2017. a võrreldes on lisanud Ilmatsalu põhikool 227 õpilasega, kokku on õpilaste arv suurem 478 võrra, kasv põhikooli klas-
side õpilaste arvel. Järgneval joonisel on õpilaste arvu ja nende osatähtsuse muutused põhikooli ning
gümnaasiumi klasside jaotuses (õpilased kokku 100%).

Õpilaste arvud üldhariduskoolides 2016-2018 õppeaastatel (tuhat õpilast)

Õpilaste jaotumisest koolide liikide lõikes 3 õppeaasta jooksul annab ülevaate alljärgnev tabel:

Koolid liigiti	Koolide arv			Õpilaste arv seisuga 10.09									Kokku õpilaste arvu muutus	
				põhikooli			gümnaasiumi			KOKKU				
	2015/16	2016/17	2017/18	2015/16	2016/17	2017/18	2015/16	2016/17	2017/18	2015/16	2016/17	2017/18	2017-2016	2018-2017
Kokku:	21	21	22	8 821	9 097	9 589	2 700	2 741	2 727	11 521	11 838	12 316	317	478
Põhikool (1.-9. kl)	12	12	13	7 099	7 357	7 822	0	0	0	7 099	7 357	7 822	258	465
Gümnaasium (10.-12.kl)	3	3	3	0	0	0	1 668	1 655	1 654	1 668	1 655	1 654	-13	-1
Täistsüklikool (1.-12. kl)	2	2	2	1 236	1 257	1 278	551	571	578	1 787	1 828	1 856	41	28
HEV kool	3	3	3	446	433	439	38	40	40	484	473	479	-11	6
Mittestatsionaarne õpe (täiskasvanute gümnaasium)	1	1	1	40	50	50	443	475	455	483	525	505	42	-20
<i>Kokku õpilaste arvu muutus (õpil)</i>					276	492		41	-14		317	478		161
<i>muutus %-na</i>					3,1	5,4		1,5	-0,5		2,8	4,0		50,8

ÜLDHARIDUSES kavandatakse põhikoolide ja gümnaasiumide finantseerimise aluste põhjal vahendid õppetööd toetavateks tegevusteks, majandamis- ja halduskuludeks ning sihtotstarbelisteks kuludeks:

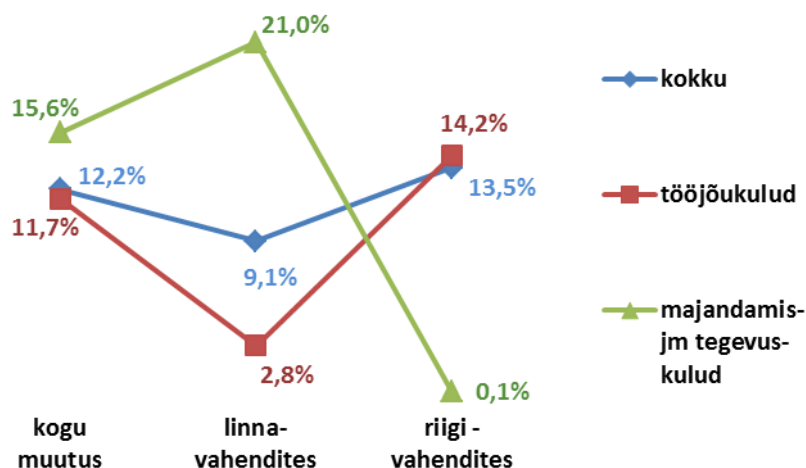
- **Õppetööd toetavateks tegevusteks** nähakse igale koolile ette 5 ametikohta, suuremates kuni 8 (2018. a 7 ametikohta) õpetaja kinnitatud alampalgamääraga. 2018. a eelarvesse on kavandatud 1000 euro alusel (2017. a 918 eurot), haridustehnoloog/infojuhi, raamatukogu töötaja, sekretäri ja majandusjuhataja kohad ning kooli huvijuhile pedagoogide 2018. a prognoositava alampalgamääraga 1150

eurot. Kooli töötajate koolituskuludeks nähakse ette 1% palgafondist (töötasu koos maksudega), kuna riigieelarvelistest vahenditest on võimalik katta mitte õppetööd toetavate töötajate, vaid ainult pedagoogide ja koolijuhtide koolituskulusid. Vahendid õppetööd toetavateks tegevusteks (sh õppevahendite, inventari ja IKT vahendite soetamiseks, huviringide ja ürituste läbiviimiseks ning administreerimiskuludeks jms) kavandatakse 2016. ja 2017. a tasemel õpilasepõhiselt pearahana summas 30 eurot õpilase kohta. Huvihariduse läbiviimiseks on planeeritud õpilaspõhine komponent 20 eurot õpilase kohta (2017. a 19 eurot).

- **Majandamis- ja halduskuludeks** nähakse ette siseruumide korrashoiuks 11,47 eurot m² kohta koristaja tööjõukuludeks. Muudeks majandamiskuludeks (sh koristusvahendite, valve, korrashoiuteenuste ning meditsiini- ja hügieenitarvete kulud) on planeeritud 1% Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuutöötasu alammäärast 500 eurost (2017. a 470 eurot). Väliterritooriumi korrashoiuks on arvestatud 0,67 eurot m² kohta majahoidja tööjõukuludeks. Koolihoonete jooksva remondi kuludeks kavandatakse 1,0 eurot m² kohta. Kütte-, elektri-, vee- ja kanalisatsioonikulude planeerimisel võetakse aluseks iga kooli viimase kolme eelarveaasta tegelik keskmine naturaalnäitaja 2017. a hindades.
- Kõikidele koolidele planeeritakse **sihtotstarbeliselt** tugispetsialistide tööjõukulud, mis kaetakse riigieelarvelistest vahendites. Kolmele HEV koolile ja Tartu Täiskasvanute Gümnaasiumile koostatakse eelarve kulupõhiselt.

71,7% riigi valitsussektorilt kindla sihitusega hariduskulude katteks saadavatest toetustest ehk 24 117 296 eurot on kavandatud üldhariduskoolidele sihtotstarbeliste kulude katteks, millest 1 770 233 eurot kajastub hariduse abiteenuste tegevusalades (096*- koolitoit, öömaja (õpilaskodu) ja muud abiteenused ühiskuludena). Koolidele mõeldud riigitoetuste jaotus eesmärgipäraselt kulude katteks on avatud pkt 2.8. Haridus.

Üldhariduskoolide 2018. a finantseerimiseelarve kasv (%) võrreldes 2017. a eelarvega

Üldhariduskoolide (kokku tegevusalades 09212-09221) 2018. a finantseerimiseelarve kulud on suurenenud nii linna- kui riigivahendite arvel, samuti kululiikide suuremate gruppide lõikes võrreldes 2017. a eelarvega, sh linnaga liitunud Tähtvere põhikooli arvel kokku 703 280 euro ulatuses:

	Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud		
	kokku	sh tööjõukulud	majandamis- jm tegevuskulud
2018 eelarves	31 365 683	26 919 221	4 446 462
sh linnavahendid	9 018 620	5 570 958	3 447 662
<i>sh Tähtvere</i>	<i>314 428</i>	<i>196 578</i>	<i>117 850</i>
riigivahendid	22 347 063	21 348 263	998 800
<i>sh Tähtvere</i>	<i>388 852</i>	<i>374 662</i>	<i>14 190</i>
2017 eelarves	27 953 201	24 107 215	3 845 986
sh linnavahendid	8 266 034	5 417 742	2 848 292
riigivahendid	19 687 167	18 689 473	997 694
Muutus kokku	3 412 482	2 812 006	600 476
sh linnavahendid	752 586	153 216	599 370
riigivahendid	2 659 896	2 658 790	1 106

Töötasude alammäärad 2014-2018 (eurodes)

	2014	2015	2016	2017	2018 (prognoos)
Töötasu alammäär	355	390	430	470	500
Pedagoogi töötasu alammäär	800	900	960	1000	1150

Olulisemad kasvud võrreldes 2017. a eelarvega üldhariduskoolide linna poolt finantseeritavates kuludes on avatud ptk 2.8 Haridus.

Üldhariduskoolide majandamiseelarve on 2017. a omast väiksem 910 902 euro võrra, kuna 2018. a eelarvesse ei ole kavandatud ületulevaid jääke ega saadavaid sihtotstarbelisi toetusi, mis täpsustuvad eelarveaasta jooksul ning mille maht 2017. a oli kokku vastavalt 406 233 eurot ja 396 598 eurot.

Järgnevalt ülevaade eelarvest tegevusalade lõikes.

09212 – Põhihariduse otsekulud**23 596 984 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****23 371 446 eurot****Majandamiseelarve põhitegevuse kulud****225 538 eurot**

Põhihariduse otsekuludesse kavandatakse 13 põhikooli kulud ja 2 täistsüklikooli põhikooli astme õpetajate tööjõukulud. Finantseerimiseelarvesse kavandatakse riigipoolse toetusena 17 492 810 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**23 371 446 eurot**

Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
09212	Põhihariduse otsekulud	19 280 859	20 946 319	23 371 446	703 280	11,6
50	töõjõukulud	17 063 182	18 639 836	20 396 988	571 240	9,4
	töötajate töötasu	12 742 522	13 928 544	15 241 269	425 435	9,4
	töövõtulepingu alusel töötasu	9 335	2 560	3 120	1 500	21,9
	erisoodustused	10 022	0	0	0	x
	töõjõukuludega kaasnevad maksud	4 301 303	4 708 732	5 152 599	144 305	9,4
55	majandamiskulud	2 217 677	2 306 483	2 972 958	132 040	28,9
	administreerimiskulud	72 350	84 253	103 220	5 210	22,5
	lähetuskulud	585	1 756	2 072	0	18,0
	koolituskulud	98 868	97 109	133 611	6 500	37,6
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 169 871	1 210 298	1 417 850	83 900	17,1
	sõidukite ülalpidamise kulud	4 459	6 845	6 818	400	-0,4
	info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogia kulud	74 152	58 090	93 435	7 180	60,8
	inventari kulud	65 549	148 678	300 886	5 300	102,4
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	25 007	30 432	25 175	150	-17,3
	õppevahendite ja koolituse kulud	608 793	570 527	770 900	18 500	35,1
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaja sisustamise kulud	96 639	95 440	116 876	4 700	22,5
	eri- ja vormiriietus	0	200	200	200	0,0
	muu erivarustus ja erimaterjalid	1 404	2 855	1 915	0	-32,9
60	Muud tegevuskulud (maksu-, riigilõivukulu)	0	0	1 500	0	x

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**225 538 eurot**

Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09212	Põhihariduse otsekulud	537 036	723 461	225 538	-68,8
50	töõjõukulud	152 005	125 064	81 341	-35,0
	töötajate töötasu	108 815	87 423	60 793	-30,5
	töövõtulepingu alusel töötasu	2 983	4 994	0	-100,0
	erisoodustused	798	932	0	-100,0
	töõjõukuludega kaasnevad maksud	39 409	31 715	20 548	-35,2
55	majandamiskulud	385 031	598 397	144 197	-75,9
	administreerimiskulud	2 767	9 550	1 250	-86,9
	lähetuskulud	11 454	23 099	320	-98,6
	koolituskulud	7 500	25 478	700	-97,3
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	147 835	211 673	80 562	-61,9

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	sõidukite ülalpidamise kulud	0	0	300	x
	info- ja kommunikatsiooni-tehnoloogia kulud	22 648	38 598	8 800	-77,2
	inventari kulud	30 258	57 008	13 900	-75,6
	masinate ja seadmete ülalpidamise kulud	6 972	2 000	0	-100,0
	toiduained ja toitlustusteenused	6 692	1 000	600	-40,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	124	574	500	-12,9
	õppevahendite ja koolituse kulud	29 616	67 969	19 257	-71,7
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	119 165	161 348	18 008	-88,8
	eri- ja vormiriietus	0	100	0	-100,0

Majandamiseelarve kulud kaetakse mitmesugustest õppekava välistest (tasulised ringid) ja muudest haridusalastest (üritused) tuludest (kokku 76 283 eurot) ning üüri ja rendituludest (149 255 eurot).

09213 – Üldkeskhariduse otsekulud**4 990 571 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****4 965 571 eurot****Majandamiseelarve põhitegevuse kulud****25 000 eurot**

Üldkeskhariduse otsekuludesse kavandatakse kolme gümnaasiumi kulud ja kahe täistsüklikooli gümnaasiumiõpetajate tööjõukulud. Finantseerimiseelarvesse kavandatakse riigipoolse toetusena 4 014 796 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**4 965 571 eurot**

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09213	Üldkeskhariduse otsekulud	4 583 604	4 794 879	4 965 571	3,6
50	tööjõukulud	3 948 984	4 117 926	4 328 423	5,1
	töötajate töötasu	2 932 716	3 073 903	3 232 995	5,2
	töövõtulepingu alusel töötasu	2 557	3 772	2 000	-47,0
	erisoodustused	2 211	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	1 011 500	1 040 251	1 093 428	5,1
55	majandamiskulud	634 620	676 953	637 148	-5,9
	administreerimiskulud	19 594	23 990	23 410	-2,4
	lähetuskulud	36	120	0	-100,0
	koolituskulud	18 504	20 671	23 031	11,4
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	361 409	380 738	385 960	1,4
	sõidukite ülalpidamise kulud	3 062	4 800	4 500	-6,3
	info- ja kommunikatsiooni-tehnoloogia kulud	20 117	24 800	21 138	-14,8

Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	inventari kulud	30 751	30 400	14 938	-50,9
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	12 426	14 031	11 428	-18,6
	õppevahendite ja koolituse kulud	138 708	146 368	114 342	-21,9
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	29 432	30 135	37 431	24,2
	eri- ja vormiriietus	0	0	70	x
	muu erivarustus ja erimaterjalid	581	900	900	0,0

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**25 000 eurot**

Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09213	Üldkeskhariduse otsekulud	144 580	137 208	25 000	-81,8
50	tööjõukulud	15 273	10 258	0	-100,0
	töötajate töötasu	8 017	6 550	0	-100,0
	töövõtulepingu alusel töötasu	3 676	1 117	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	3 580	2 591	0	-100,0
55	majandamiskulud	129 307	126 950	25 000	-80,3
	administreerimiskulud	5 043	6 496	2 000	-69,2
	lähetuskulud	13 156	4 727	0	-100,0
	koolituskulud	35 007	16 868	2 000	-88,1
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	4 964	31 254	5 000	-84,0
	info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogia kulud	1 070	5 257	0	-100,0
	inventari kulud	17 608	8 944	9 000	0,6
	toiduained ja toitlustusteenused	2 737	1 700	0	-100,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	14 792	6 688	0	-100,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	32 347	43 767	7 000	-84,0
	eri- ja vormiriietus	2 583	1 179	0	-100,0
	muu erivarustus ja erimaterjalid	0	70	0	-100,0

Kulud kaetakse ruumide üürituludest.

09220 – Põhi- ja üldkeskhariduse kaudsed kulud (täistsüklikoolid) 2 939 705 eurot

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 2 720 650 eurot

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud 219 055 eurot

Põhi- ja üldkeskhariduse kaudsetesse kuludesse kavandatakse kahe täistsüklikooli kulud, finantseerimiseelarvesse kavandatakse riigipoolse toetusena 717 546 eurot. Õpetajate palgad kajastuvad otsekuludes vastavalt tegevusalades 09212 (põhihariduse otsekulud) ja 09213 (üldkeskhariduse otsekulud).

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 2 720 650 eurot

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09220	Põhi- ja üldkeskhariduse kaudsed kulud	1 830 624	1 911 450	2 720 650	42,3
50	tööjõukulud	1 106 687	1 171 192	2 017 151	72,2
	töötajate töötasu	822 767	874 831	1 504 759	72,0
	töövõtulepingu alusel töötasu	3 708	500	3 000	500,0
	erisoodustused	5 386	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	274 826	295 861	509 392	72,2
55	majandamiskulud	723 937	740 258	703 499	-5,0
	administreerimiskulud	49 174	50 760	52 360	3,2
	lähetuskulud	220	0	0	x
	koolituskulud	105 101	100 519	77 433	-23,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	344 847	317 167	328 644	3,6
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 982	3 100	3 100	0,0
	info- ja kommunikatsiooni-tehnoloogia kulud	19 085	24 433	28 945	18,5
	inventari kulud	13 751	26 979	22 622	-16,1
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	6 604	7 480	3 700	-50,5
	õppevahendite ja koolituse kulud	140 104	158 939	158 556	-0,2
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	42 800	50 249	27 289	-45,7
	eri- ja vormirietus	146	132	350	165,2
	muu erivarustus ja erimaterjalid	123	500	500	0,0

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

219 055 eurot

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09220	Põhi- ja üldkeskhariduse kaudsed kulud	277 840	419 052	219 055	-47,7
50	tööjõukulud	174 909	265 163	159 402	-39,9
	töötajate töötasu	36 109	118 400	115 114	-2,8
	töövõtulepingu alusel töötasu	93 443	75 452	2 000	-97,3

Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	erisoodustused	1 246	911	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	44 111	70 400	42 288	-39,9
55	majandamiskulud	102 931	153 889	59 653	-61,2
	administreerimiskulud	3 471	12 478	4 100	-67,1
	lähetuskulud	1 197	10 022	500	-95,0
	koolituskulud	3 775	1 397	0	-100,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	23 229	44 564	21 500	-51,8
	sõidukite ülalpidamise kulud	0	0	1 000	x
	info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogia kulud	2 694	7 982	2 500	-68,7
	inventari kulud	10 804	23 440	13 000	-44,5
	toiduained ja toitlustusteenused	4 760	2 420	0	-100,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	437	2 300	2 769	20,4
	õppevahendite ja koolituse kulud	12 250	15 384	3 384	-78,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	40 182	33 158	10 500	-68,3
	eri- ja vormiriietus	0	300	200	-33,3
	muu erivarustus ja erimaterjalid	132	200	200	0,0
	muud mitmesugused majanduskulud	0	244	0	-100,0

Majandamiseelarve kulud kaetakse mitmesugustest õppekava välistest (tasulised ringid) ja muudest haridusalastest (üritused) tuludest (kokku 162 355 eurot) ning üüri ja rendituludest (56 700 eurot).

09221 - Täiskasvanute Gümnaasiumi kaudsed kulud

286 932 eurot

Täiskasvanute Gümnaasiumi õpetajate tööjõukulud kajastatakse otsekuludena tegevusalades 09212 (põhihariduse otsekulud) ja 09213 (üldkeskhariduse otsekulud). Kaudseid põhitegevuskulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest. Riigipoolseks toetuseks kavandatakse 121 911 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuskulud

Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09221	Täiskasvanute Gümnaasiumi kaudsed kulud	287 182	300 553	308 016	2,5
50	tööjõukulud	169 638	178 261	176 659	-0,9
	töötajate töötasu	125 840	133 230	132 031	-0,9
	erisoodustused	555	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	43 243	45 031	44 628	-0,9
55	majandamiskulud	117 544	122 292	131 357	7,4
	administreerimiskulud	6 956	7 380	7 380	0,0

Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	koolituskulud	5 545	4 261	7 024	64,8
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	77 114	68 000	81 196	19,4
	info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogia kulud	3 585	3 600	3 000	-16,7
	inventari kulud	1 153	1 050	1 050	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	877	885	600	-32,2
	õppevahendite ja koolituse kulud	21 960	36 116	30 107	-16,6
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	354	1 000	1 000	0,0

09222 – Kutseõppe kulud**8 480 479 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud, kõik riigi vahenditest
Majandamiseelarve põhitegevuse kulud****7 266 255 eurot****1 214 224 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuskulud****7 266 255 eurot**

Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09222	Kutseõppe (kutsehariduskeskus)	6 864 918	7 238 467	7 266 255	0,4
15	põhivara soetus	98 174	0	0	x
41	õppetoetused	766 895	754 950	751 950	-0,4
50	tööjõukulud	4 645 701	5 065 049	5 252 905	3,7
	töötajate töötasu	3 399 319	3 758 436	3 895 952	3,7
	töövõtulepingu alusel töötasu	23 625	20 300	24 000	18,2
	erisoodustused	6 516	5 000	5 000	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	1 216 241	1 281 313	1 327 953	3,6
55	majandamiskulud	1 354 052	1 418 268	1 261 200	-11,1
	administreerimiskulud	87 698	87 800	91 600	4,3
	lähetuskulud	13 081	17 000	14 500	-14,7
	koolituskulud	64 853	66 000	54 100	-18,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	552 384	524 577	503 000	-4,1
	sõidukite ülalpidamise kulud	32 936	32 000	29 000	-9,4
	info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogia kulud	141 395	193 600	100 000	-48,3
	inventari kulud	50 590	50 000	55 000	10,0
	masinate ja seadmete ülalpidamise kulud	26 202	16 500	21 000	27,3
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	10 255	10 000	10 000	0,0

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	õppevahendite ja koolituse kulud	339 626	374 791	348 000	-7,1
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	35 032	46 000	35 000	-23,9
60	Muud tegevuskulud (maksu-, riigilõivukulu)	96	200	200	0,0

Tartu Kutsehariduskeskuse 2018. a finantseerimiseelarve planeerimisel on lähtutud 2017. a Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Tartu linna vahelisest riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingust nr nr 5.1-4/17/228 summast 7 773 738 eurot ja kutseksamite toetusest (HTM) 100 000 eurot. Kokku on 2018. a eelarve mahuks 7 873 738 eurot, millest on infotehnoloogiakuludeks suunatud linnakantselei kättesse 40 256 eurot.

2017. a riiklik koolitustellimus on vastavalt eelnimetatud lepingule 2 785 õppekohta (2016. a 2 830 õppekohta), sealhulgas 78 erivajadusega õpilast. 2018. a koolitustellimuse näitajad täpsustuvad uue lepinguga.

Kutsehariduskeskuses on 319 koosseisulist töötajat, sh 180 pedagoogi.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

1 214 224 eurot

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09222	Kutseõpe (kutsehariduskeskus)	1 520 232	1 972 543	1 214 224	-38,4
41	õppetoetusd	155 879	113 632	25 000	-78,0
50	tööjõukulud	443 491	518 904	530 367	2,2
	töötajate töötasu	298 245	336 036	342 388	1,9
	töövõtulepingu alusel töötasu	36 236	51 360	54 000	5,1
	erisoodustused	689	370	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	108 321	131 138	133 979	2,2
55	majandamiskulud	920 862	1 340 007	658 857	-50,8
	administreerimiskulud	24 437	9 250	17 600	90,3
	lähetuskulud	18 165	66 692	14 080	-78,9
	koolituskulud	20 657	87 525	16 500	-81,1
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	167 934	306 647	142 200	-53,6
	sõidukite ülalpidamise kulud	804	16 290	500	-96,9
	info- ja kommunikatsiooni-tehnoloogia kulud	2 240	102 020	13 951	-86,3
	inventari kulud	13 511	92 750	12 500	-86,5
	masinate ja seadmete ülalpidamise kulud	5 105	0	6 000	x
	toiduained ja toitlustusteenused	0	750	0	-100,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	140	630	444	-29,5
	teavikud ja kunstiesemed	137 180	0	0	x
	õppevahendite ja koolituse kulud	16 648	235 349	44 224	-81,2

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	1 035	30 387	0	-100,0
	tootmiskulud	438 017	323 468	330 000	2,0
	muu erivarustus ja erimaterjalid	53 393	59 245	60 858	2,7
	muud mitmesugused majanduskulud	21 596	9 004	0	-100,0

Kõige suuremaks tulullikaks (1 077 000 eurot) on jätkuvalt **tulud majandustegevusest**, millest 89% kokku kutseõppeasutuse toodetest ja teenustest - sh tulud toitlustusüksustelt 60%, õppehotellilt 15%, õppekaupluselt 7% ja juuksurite ning iluteenindajate õppebaasidelt 8%. Toitlustusüksus on majutus- ja toitlustusosakonna õppebaas, mille moodustavad Kopli tn õppekorpuses asuvad söökla, restoran ja kohvik ning Põllu tn õppekorpuses asuv söökla. Neile valmistavad omakoda toodangut ka toiduainete tehnoloogia osakonna praktikabaasid lihatöökoda ja pagaritöökoda. Suurim käive tuleb oma kooli õpilaste toitlustamisest, mida põhikooli baasil õppijate osas toetatakse ka toidutoetusega (tegevusala 09601), suurenenud on ka mujalt klientide osakaal. Rendi- ja muudeks tuludeks on kavandatud kokku 117 000 eurot.

Sihtfinantseerimise tuludena on kavandatud projektide teostamiseks saadavaid vahendeid 137 224 eurot - SA Archimedes projekt „Useful Experiences and Competencies from Europe (UECE)“ 47 224 eurot ja SAlt Innove projekti „Praktikasüsteemi arendamine kutse- ja kõrghariduses sh õpetaja koolituse koolituspraktika“ ja „Kutsehariduse maine tõstmine, õpipoisiõppe laiendamine ehk PRÕM“ toetuseks 90 000 eurot. (vt projektide kohta ptk 2.10. Välisprojektid)

Kulude osas on suurimaks languse põhjuseks sihtfinantseerimisest finantseeritavate projektide vähenemine (projektide rahastamisotsuse tegemisel 2017. a tehti projektide ettemakse 80% ulatuses, mis kajastub vastavate aastate tuludes ning avatakse 2018. a alguses nn aastaalguse jääkidenähtudega), see mõjutab enim projektidest finantseeritavaid õpetajate lähetusi ja koolitusi, ning õpilaste õpirännet.

Tööjõukulud on planeeritud omatulude teenimiseks rakendatud koosseisudele ja ajutistele lepingulistele töötajatele ning FIE teenust pakkuvatele töötajatele töötasude maksmiseks. Ka majandamiseelarve eelne on kavandatud õpetajatele ja alampalga saajatele ettenähtud palgatõus. Uute palkade rakendumine õpetajatele sõltub aga vahendite tegelikust laekumisest.

Majandamiskulud planeeritakse õppetöö läbiviimiseks vajalike õppevahendite ja materjalide soetamiseks, samuti kantselei ja klienditeeninduse kulude katmiseks, tootmisega seotud kuludeks (kaup, tooraine) ning tarbimiskuludeks, koosseisuliste töötajate koolituse- ja lähetuskuludeks, ruumide korrashoiuks, seadmete hooldamiseks, IT riist- ja tarkvara soetamiseks ja töövahendite (väikevahendite) väljavahetamiseks.

09500 – Täiskasvanute täienduskoolitus **590 000 eurot**

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud, kõik riigi vahenditest **100 000 eurot**

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud **490 000 eurot**

Tegevusala all kajastatakse täiskasvanute tasulist õpet (majandamiseelarves), mida viib läbi Tartu Kutsehariduskeskuse Koolitus- ja nõustamiskeskus ning finantseerimiseelarvesse on planeeritud 100 000 eurot riigipoolse toetusena kutseksamite kompenseerimiseks tasemeõppe õpilastele.

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09500	Täiskasvanute täienduskoolitus (KHK)	124 849	100 000	100 000	0,0
55	majandamiskulud (õppevahendite ja koolituse kulud)	124 849	100 000	100 000	0,0

Majandamiseelarve põhitegevuskulud

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09500	Täiskasvanute täienduskoolitus (KHK)	508 679	787 205	490 000	-37,8
45	Tegevustoetus	100	0	0	x
50	tööjõukulud	275 457	413 425	269 741	-34,8
	töötajate töötasu	103 934	160 080	127 200	-20,5
	töövõtulepingu alusel töötasu	106 909	145 000	74 400	-48,7
	erisoodustused	0	3 000	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	64 614	105 345	68 141	-35,3
55	majandamiskulud	233 122	373 780	220 259	-41,1
	administreerimiskulud	14 575	29 730	21 799	-26,7
	lähetuskulud	146	3 000	1 000	-66,7
	koolituskulud	3 324	7 620	4 200	-44,9
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	17 791	87 765	21 000	-76,1
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 891	4 960	4 000	-19,4
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	21 041	51 000	34 000	-33,3
	inventari kulud	1 118	21 250	27 000	27,1
	toiduained ja toitlustusteenused	0	2 300	0	-100,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	93	250	260	4,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	171 592	154 405	107 000	-30,7
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	1 551	11 500	0	-100,0

Koolitus- ja nõustamiskeskus planeerib koolitada ja nõustada 2 500 õpilast 2017. a tasemel. Täiskasvanute riikliku koolitustellimuse (RKT) sihtfinantseeringuna kavandatakse tulude kasvu ettevõtetega elavama ja sisukama koostöö tõttu, ent Haridus- ja Teadusministeeriumi poolne täiendav toetus täiskasvanute RKT osas eraldatakse iga-aastaselt vastavalt lepingule ja kajastatakse jooksva aastal sihtotstarbelises eelarves.

09600 - Koolitransport**233 924 eurot**

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud, sh linna vahenditest 114 549 eurot ja riigieelarvelistest vahenditest 119 375 eurot.

Kahele üldhariduskoolile (Maarja Kool ja Ilmatsalu Põhikool) on koolitranspordiks kavandatud 114 549 eurot (sh Ilmatsalu Põhikoolile 93 262 eurot). Maarja koolile on kavandatud bussijuhi töötasu

12 337 eurot ning bussi kütusele ja hooldusele on kavandatud 8 950 eurot (2017. a oli 27 895 eurot, sh liisingumaksud). Ilmatsalu Põhikoolile on kavandatud kahe bussijuhi töötasu 31 662 eurot ning kahe bussi hooldusele ja liisingu makseteks 61 600 eurot.

Kutsehariduskeskusele kavandatakse õppetoetustena õpilaste sõidusoodustuseks 119 375 eurot riigi antavatest toetustes (2017. a 220 000 eurot).

Finantseerimiseelarve põhitegevuskulud

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
09600	Koolitransport	142 843	147 270	233 924	93 262	58,8
41	Õppetoetus	127 446	119 375	119 375	0	0,0
50	tööjõukulud	10 614	10 891	43 999	31 662	304,0
	töötajate töötasu	7 982	8 140	32 884	23 664	304,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	2 632	2 751	11 115	7 998	304,0
55	majandamiskulud	4 783	17 004	70 550	61 600	314,9
	sõidukite ülalpidamise kulud	4 783	17 004	70 550	61 600	314,9

09601 - Koolitoit

2 219 899 eurot

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud, sh linna vahenditest 379 077 eurot (2017. a 343 151 eurot) ja riigitoetuse arvel 1 840 822 euro (2017. a tasemel).

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
09601	Koolitoit	2 097 577	2 089 933	2 219 899	63 499	6,2
41	õppetoetus	309 158	218 929	218 929	0	0,0
50	tööjõukulud	11 006	11 172	41 437	28 499	270,9
	töötajate töötasu	8 249	8 350	30 970	21 300	270,9
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	2 757	2 822	10 467	7 199	270,9
55	majandamiskulud	1 777 413	1 859 832	1 959 533	35 000	5,4
	toiduained ja toitlustusteenused	1 777 413	1 859 832	1 959 533	35 000	5,4

Riigi toetustest 218 929 eurot on kavandatud kutsehariduskeskusele õpilastele antavaks toidutoetusteks. Üldhariduskoolide koolilõuna kulude arvestamise aluseks on 175 toidupäeva õpilase kohta õppeaastas. Koolilõuna ühe toidupäeva maksumuse piirmääradeks õpilase kohta on algklassides 1,1 eurot ning 5. kuni 12. klassides 1,36 eurot arvestades riigipoolse katmisega hetkel kehtiva 0,78 euroga kõikide õpilaste osas. Riigi 2018. a eelarve eelnõus kavandatud ühe euro ulatuses õpilaste toidupäevade katmise kinnitamise korral muudetakse nii piirmäärad kui linna ja lapsevanema osalus toidukulude katmisel arvestades koalitsioonileppe suunitlusega algklasside õpilastele tasuta toidupäeva võimaldamist.

2018. a kulud on kavandatud õpilaste prognoositava arvu kohta, arvestusega õpilaste arvu suurenemisele alates 2018. a sügisest eelkõige 1. klassi astujate arvel. Lisaks hüvitatakse majanduslikes raskustes olevate perede lastele (tasuta sööjad) toidupäeva maksumus tingimusel, et laps on Tartu linna elanik.

Kahes üldhariduskoolis toimub õpilastele koolilõuna valmistamine köögi personali poolt, kelle tööandjaks on kool. Seega kavandatakse Maarja kooli köögi personali tööjõukuludeks 12 938 eurot (2017. a 11 172 eurot) ja Ilmatsalu Põhikooli vastavateks tööjõukuludeks 40 926 eurot.

09602 - Öömaja **444 923 eurot**

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud riigieelarvelistest vahenditest **164 923 eurot**
Majandamiseelarve põhitegevuse kulud **280 000 eurot**

Lisaks Maarja kooli juures tegutsevale õpilaskodule on alates 2017. a õpilaskodu ka Herbert Masingu Koolil. Kahe õpilaskodu toetus kavandatakse riigieelarvelistest vahenditest 2017. a määras 36 000 eurot.

Tartu Kutsehariduskeskuse õpilaskodu kuludeks on kavandatud kokku 408 923 eurot, millest 68% ehk 280 000 eurot (2017. a 283 358 eurot) on planeeritud majandamiseelarvest, kuhu laekuvad tulud õpilaskodus majutusteenuse osutamise eest, ja 32% ehk 128 923 eurot riigilt saadava toetuse arvelt (arvestusega 217 eurot õpilase kohta aastas). KHK õpilaskodu Kopli 1C mahutab 386 õpilast ja Põllu 11 õpilaskodu 226 õpilast. Kokkuleppel pakutakse majutust ka Hugo Treffneri Gümnaasiumi ja Tartu Kunstikooli õpilastele.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

Klassifikaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09602	Öömaja (õpilaskodud)	163 693	165 041	164 923	-0,1
50	tööjõukulud	23 591	26 832	26 123	-2,6
	töötajate töötasu	16 890	18 754	19 524	4,1
	töövõtulepingu alusel töötasu	0	1 300	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	6 701	6 778	6 599	-2,6
55	majandamiskulud	140 102	138 209	138 800	0,4
	administreerimiskulud	96	450	0	-100,0
	lähetuskulud	0	400	0	-100,0
	koolituskulud	1 645	800	500	-37,5
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	100 925	97 559	105 000	7,6
	sõidukite ülalpidamise kulud	125	0	0	x
	inventari kulud	10 023	6 000	5 000	-16,7
	toiduained ja toitlustusteenused	1 000	0	0	x
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	299	500	500	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	1 989	1 800	1 800	0,0
	muud mitmesugused majanduskulud	24 000	30 700	26 000	-15,3

Majandamiseelarve põhitegevuskulud

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09602	Õomaja (õpilaskodud)	238 995	283 358	280 000	-1,2
50	töjõukulud	138 149	129 224	153 854	19,1
	töötajate töötasu	106 556	95 580	113 988	19,3
	töövõtulepingu alusel töötasu	244	1 000	1 000	0,0
	töjõukuludega kaasnevad maksud	31 349	32 644	38 866	19,1
55	majandamiskulud	100 846	154 134	126 146	-18,2
	administreerimiskulud	0	250	0	-100,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	100 846	153 884	126 146	-18,0

Rasketes majanduslikes tingimustes väga hea ja hea õppeedukuse õpilasi vabastatakse eluasemekulude tasumisest.

09609 – Hariduse abiteenused**774 612 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****720 624 eurot****Majandamiseelarve põhitegevuse kulud****53 988 eurot**

Kulud on kavandatud Hariduse Tugiteenuste Keskuse (HTK) ülalpidamiseks ja ülelinnalisteks haridust toetavateks kuludeks. Finantseerimiseelarves kaetakse kulud linna vahenditest 614 284 euro ja riigitoetuse arvel 106 340 euro ulatuses. Riigi toetusest suunatakse õpilaste ainealaste olümpiaadide, võistluste ja õpilasürituste korraldamiseks 94 040 eurot ja aineühenduse koordinaatori töjõukuludeks 12 300 eurot.

Hariduse Tugiteenuste Keskuse (HTK) tegevuskuludeks on kavandatud finantseerimiseelarvest 300 159 eurot (2017. a 285 926 eurot), kasv 4,6% töjõukulude osas on tingitud arengukavalistest eesmärkidest tagada tugispetsialistidele konkurentsivõimeline töötasu, samuti on rakendatud täiendavalt 0,5 logopeedi ametikohta logopeedilise teenuse suurema nõudluse tõttu. Keskus pakub logopeedilist teenust koolidele ja lasteaedadele.

HTK pakub jätkuvalt õppenõustamisteenust ning lastepsühhiaatri nõustamist Tartu linna lastele, nende vanematele, kooli ja lasteaia personalile ning teistele last ümbritsevatele võrgustikuliikmetele. Linna arengukavas on üheks prioriteediks seatud teise tasandi tugiteenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine üldhariduse- ja alushariduse tasandil. Selle täitmiseks hakatakse erilist tähelepanu pöörama varajasele märkamisele ja sekkumisele ning suurendatakse alushariduse abistamise osakaalu.

Haridusosakonna finantseerimiseelarvesse on kavandatud linna eelarvelisi vahendeid mitmesugusteks hariduse abiteenusteks summas 314 125 eurot (2017. a 334 618 eurot), sh olulisemad:

191 000 eurot koolitoetus - iga 1.-3. klassi õpilase kohta 50 eurot, sh Ilmatsalu põhikooli õpilastele 5000 eurot), jagatakse ca 94,5% õpilastele;

25 000 eurot e-keskkonna ARNO hoolduskuludeks ja uute arenduste täiendamiseks (sh programmi kasutajasõbralikumaks muutmine, mitmete moodulite edasiarendamine (koolitoidu arveldus, rühmad koolides, nt huviringid, pikapäevärühmad, andmebaasis andmete tagantjärele vaadatavaks tegemine ning aruannete täiendamine);

21 600 eurot	ülelinnalisteks õpilasüritusteks, ainesektsioonide töö korraldamiseks, Poska Akadeemia korraldamiskuludeks
15 000 eurot	koostööprojektideks sh arendus- ja innovatsiooni projektideks, ettevõtluse projektideks
10 000 eurot	tugiisikute ja abiõpetajate teenuste korraldamiseks (immigrantide ja pagulaste abistamiseks)
7 525 eurot	„Kirjanik kooli“ programmiks - iga munitsipaalkooli kohta on kavandatud 150 eurot kirjaniku kohta jm kuludeks

Finantseerimiseelarve põhitegevuskulud**720 624 eurot**

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09609	Muud hariduse abiteenused	674 314	748 458	720 624	-3,7
41	õppetoetus	203 690	204 500	215 000	5,1
45	tegevustoetus	8 920	0	0	x
50	tööjõukulud	293 465	307 471	281 839	-8,3
	töötajate töötasu	205 578	218 876	208 157	-4,9
	töövõtulepingu alusel töötasu	6 078	6 000	0	-100,0
	erisoodustused	4 043	3 962	2 000	-49,5
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	77 766	78 633	71 682	-8,8
55	majandamiskulud	168 239	236 487	223 785	-5,4
	administreerimiskulud	2 865	4 400	4 490	2,0
	lähetuskulud	511	750	765	2,0
	koolituskulud	5 000	4 900	5 000	2,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	12 950	21 200	21 100	-0,5
	sõidukite ülalpidamise kulud	468	767	767	0,0
	info- ja kommunikatsiooni-tehnoloogia kulud	34 836	70 400	25 405	-63,9
	inventari kulud	301	500	1 000	100,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	1 142	1 200	1 225	2,1
	õppevahendite ja koolituse kulud	13 680	21 100	1 550	-92,7
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	96 486	111 270	162 483	46,0

Majandamiseelarve põhitegevuskulud**53 988 eurot**

Klassifi-kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09609	Muud hariduse abiteenused	45 371	351 027	53 988	-84,6
50	tööjõukulud	44 352	54 787	53 788	-1,8
	töötajate töötasu	31 678	34 077	26 400	-22,5
	töövõtulepingu alusel töötasu	2 648	7 000	13 800	97,1

	tööjõukuludega kaasnevad maksud	10 026	13 710	13 588	-0,9
55	majandamiskulud	1 019	296 240	200	-99,9
	koolituskulud	1 019	530	200	-62,3
	info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogia kulud	0	295 710	0	-100,0

HTK-le laekuvad tulud majanduseelarvesse rehabilitatsiooni teenuse osutamisest.

09800 – Muu haridus**35 800 eurot**

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud linna vahenditest.

Kooliarendusstrateegia raames koolis hea õppekeskkonna loomiseks õpilastele nii ainete omandamiseks kui ka sotsiaalseks õppimiseks tingimuste tagamisena (LP-mudel) on kavandatud 15 000 eurot LP-mudeli raames võrgustiku tööks, seminaride läbiviimiseks, lektorite tasudeks, õppevahendite soetamiseks koolides ja munitsipaallasteaedades.

Lähtuvalt Tartu linna arengukavast aastani 2020 on üheks haridusvaldkonna prioriteediks koostöö arendamine erinevate haridusasutuste vahel. Jätkuva koostööna Tartu Ülikooliga on kavandatud projektide realiseerimiseks kuludid antavate tegevustoetustena TÜ eetikakeskusega väärtuskasvatuse arendamiseks Tartu koolides (projekt „Hea kool heade mõtete linnas“) 10 000 eurot ning TÜ liikumislaboriga „TartuVUNK“ õpilaste liikumistegevuste arendamiseks 10 000 eurot.

Kõik nimetatud kulud on kavandatud 2017. a tasemel.

Alates 2017. a on Tartu linn Xarxa FP Association-i liige, mille liikmemaksuks on kavandatud 800 eurot. Tartu esindajaks on rahvusvaheliste suhete koordinaator Tartu Kutsehariduskeskusest.

Finantseerimiseelarve põhitegevuskulud

Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09800	Muu haridus	25 000	35 563	35 800	0,7
45	tegevustoetus	0	20 545	20 800	1,2
50	tööjõukulud	9 533	1 661	0	-100,0
	töövõtulepingu alusel töötasu	800	1 140	0	-100,0
	erisoodustused	2 029	71	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	6 704	450	0	-100,0
55	majandamiskulud	15 439	13 357	15 000	12,3
	sõidukite ülalpidamise kulud	78	32	0	-100,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaaja sisustamise kulud	15 361	13 325	15 000	12,6
60	Muud tegevuskulud	28	0	0	x

3.7. KULTUURIOSAKOND**11 673 451 eurot**

valdkonna nimetus	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %	2018- 2017
Kultuuriosakond KOKKU	9 878 260	10 861 355	11 673 451	223 602	7,5	812 096
Üldised valitsussektori teenused, sh:	260 492	269 277	280 393	0	4,1	11 116
investeeringis- ja finantseerimistegevuse kulud	484	0	0	0	0,0	x
Vabaaeg ja kultuur, sh:	6 912 578	7 566 436	8 021 903	174 060	6,0	455 467
investeeringistegevuse kulud	223 359	447 960	244 145	0	-45,5	-203 815
Haridus:	2 705 190	3 025 642	3 371 155	49 542	11,4	345 513
investeeringistegevuse kulud	8 767	0	0	0	0,0	x

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED 280 393 eurot

Finantseerimiseelarve 280 393 eurot
Põhitegevuse kulud 280 393 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
01112 LINNAVALITSUS		258 980	267 749	280 393	4,7
50 tööjõukulud		241 502	250 094	262 738	5,1
avaliku teenistuse ametnike töötasu		149 490	152 080	158 983	4,5
töötajate töötasu		31 174	34 712	37 259	7,3
tööjõukuludega kaasnevad maksud		60 705	63 202	66 397	5,1
erisoodustused		133	100	100	0,0
55 majandamiskulud		17 486	17 655	17 655	0,0
administreerimiskulud		7 087	6 300	6 555	4,0
lähetuskulud		5 228	6 000	6 200	3,3
koolituskulud		925	1 500	1 500	0,0
kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud		45	100	100	0,0
sõidukite ülalpidamise kulud		696	1 355	1 100	-18,8
info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud		575	1 000	800	-20,0
inventari kulud		2 872	1 100	1 100	0,0
meditsiinikulud ja hügieenitarbed		58	300	300	0,0

Tööjõukulud on kavandatud 13 ametikohale 5% kasvuga.

Majandamiskulud on kavandatud 2017. a eelarve tasemel.

08 VABAAEG JA KULTUUR 8 021 903 eurot

Haridus ja Teadusministeerium töötas välja noorte huvitegevuse toetussüsteemi kontseptsiooni, mis sai valitsuskabinetilt heakskiidu ja rakendus 1. septembrist 2017. Kontseptsioon näeb ette igale noorele võimaluse kindlustamise osalemiseks spordi- ja huvitegevuses, käesolevas eelarves on planeeritud riigipoolne toetus 400 000 eurot.

08102 - Spordibaasid, noortesport**2 149 314 eurot****Sh: Noortesport
Spordibaasid****1 474 000 eurot
675 314 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
08102	NOORTESPORT	1 331 967	1 385 840	1 474 000	6,4
4	antavad toetused	1 331 967	1 385 840	1 474 000	6,4

Antavad toetused

Spordiklubidele eraldatakse vahendid noorsportlaste tegevuse toetamiseks. Toetuse määramisel on aluseks Tartu Linnavalitsuse 15.07.2014. a määrus nr 42 „Eraõiguslikele spordiklubidele ja spordikoolidele toetuse arvutamise juhend”. Toetust eraldatakse Tartu linna elanikuks registreeritud noortele vanuses 7-19 aastat (iluvõimlemine alates 5. eluaastast), kes käivad aktiivselt spordiklubis või eraspordikoolis treeningutel. Kokku toetatakse 6412 noorsportlast, 2017. a võrreldes on see suurenenud 124 noore võrra. 2018. a taotleb toetust 66 klubi (2017: 60 klubi).

Riigi toetusfondist suunatakse 78 160 eurot antavateks toetusteks noortesportidele.

08102 - Spordibaasid**683 314 eurot****finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud
investeermistegevuse kulud****670 254 eurot
12 060 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
08102	SPORDIBAASID	492 710	562 744	670 254	69 000	19,1
4	antavad toetused	492 710	562 744	670 254	69 000	19,1
	antavad toetused tegevuskuludeks	492 710	562 744	670 254	69 000	19,1

Tartu linnale kuuluvate spordibaaside haldamine toimub SA Tartu Sport ja MTÜ Sõudmise ja Aerutamise klubi „Tartu“ kaudu.

Spordibaaside toetus 670 254 eurot jaguneb:

- 447 100 eurot SA-le Tartu Sport spordibaaside ülalpidamise kuludeks (suurim baas A. Le Coq Sport spordimaja). Kasv 14 356 eurot on seotud M. Reiniku staadioni lisandumisega sihtasutuse haldusalasse. SA Tartu Sport võtab üle Ilmatsalu spordihoone haldamise, mille kuludeks on kavandatud 69 000 eurot.
- 165 000 eurot OÜ-le Lõuna Jää kahe siseliuvälja majandamiskulude toetuseks vastavalt kolmeaastasele lepingule;
- 24 154 eurot uue toetusena Spordiklubile Rahinge skatehalli majandamiskuludeks. Hall on ainus koht, kus Tartu ja selle ümbruse noored saavad halva ilma korral ja läbi kogu talveperioodi juhendajate käe all harrastada rula-, trikiratta-, uisu- ning tõukerattasõitu.
- 15 000 eurot Jalgpallikoolile Tammeka aastaringselt avatud staadioni halduskuludeks. Linna üldhariduskoolid ja lasteaiad saavad huvi korral staadionit tasuta kasutada kehalise kasvatuse tundide ning spordipäevade korraldamiseks.
- 10 000 eurot MTÜ-le Sõudmise ja Aerutamise Klubi „Tartu“ rendile antud sõudmise ja aerutamise keskuse kuludeks;
- 9 000 eurot Spordiklubile Velo sisehallis treeningute korralduseks.

Investeermistegevuse toetus 5060 eurot eraldatakse SA-le Tartu Sport, väiketraktori ja selle lisaseadmete (esikopplaadur, lumesahk ja tänavapuhastushari) 2018. a liisingu osamakse tasumiseks. Spordiinventari soetamiseks eraldatakse Spordiseltsile "Kalev" 4000 eurot ja Tartu Kalevi Vee-motoklubile 3000 eurot.

08103 - Puhkepargid	317 514 eurot
põhitegevuse kulud	174 914 eurot
investeermistegevuse kulud	142 600 eurot

Linnaelanikele vaba aja veetmise tingimuste loomiseks kavandatakse SA-le Tähtvere Puhkepark toetust 174 914 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
08103	PUHKEPARGID	178 314	178 314	174 914	-1,9
4	antavad toetused	178 314	178 314	174 914	-1,9
	antavad toetused tegevuskuludeks	178 314	178 314	174 914	-1,9

Põhitegevuse kuludeks ettenähtud toetusest:

- 174 914 eurot Tähtvere puhkepargi eksploatatsiooni- ja halduskuludeks ning spordi-, laste- ja noortepargi aastaringseks hoolduseks ning ratastraktori ja suusaraja traktori erinevate osade väljavahetamiseks. Tegevustoetus avaliku teenuse osutamiseks on kavandatud samal tasemel 2017. a. Toetusest planeeritakse katta hoonete ja territooriumi halduskulud, sh spordipargi elektri eest tasumine, renditavate spordivahendite uuendamine. Puhkepargi kogu tegevuskulude eelarvest moodustab linna toetus 53%.
- Põhitegevuse kulud vähenevad 1,9%, sest Vooremäe Puhkepargile 2018. a toetust ei kavandata.

Investeermistegevuse toetust eraldatakse 142 600 eurot Tähtvere Puhkepargile:

- 67 600 eurot, sh: 27 600 tehnika rendimakseteks, 20 000 ratastraktori väljavahetamiseks uue traktori vastu, 20 000 BMX krossiraja arendamiseks, võimlemislinnaku täiendamiseks erineva atribuutikaga ning dendropargi kergliiklusteede iga-aastaseks hoolduseks;
- 75 000 eurot kaasava eelarve idee „Liikumisrajad Emajõe kaldal ja Tähtvere dendropargis“ teostamiseks.

08107 - Noorsootöö (noortelaagrid)	70 550 eurot
---	---------------------

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
08107	NOORSOOTÖÖ	71 217	70 550	70 550	0,0
50	tööjõukulud	667	0	0	x
55	majandamiskulud	70 550	70 550	70 550	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	70 550	70 550	70 550	0,0

Majandamiskulud

Anne Noortekeskuse poolt korraldatud töömaleva korralduskulud. Maleva eelarve on 189 843 eurot, sellest Eesti Noorsootöö Keskuse toetus 32 805, tööandjate panus 65 743, malevlase osalustasu 14 558, Tartu linn 70 550 eurot ehk 37% korralduskuludest. Kuludes suurima osatähtsusega on personalikulu malevlastele ja rühmajuhtidele summas 135 365 eurot, moodustades 71,3% kuludest. Osalejate arvuks planeeritakse 364 noort. 2017. a oli suvemalevas osalejaid 298. Töömalevas osalemine kestab 10 kuni 15 päeva.

08109 – Vabaaja üritused, kultuuri-, noorsoo- ja spordiprojektid põhitegevuse kulud**1 495 156 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
08109	KULTUURI-, NOORSOO- JA SPORDIPROJEKTID	1 747 520	1 388 507	1 495 156	41 456	7,7
50	tööjõukulud	6 281	0	9 366	9 366	0,0
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	4 256	0	7 000	7 000	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	2 025	0	2 366	2 366	0,0
55	majandamiskulud	143 118	120 927	162 790	32 090	34,6
	administreerimiskulud	17	0	670	670	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	200	0	800	800	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	2	0	1 200	1 200	0,0
	inventari kulud	85	0	4 500	4 500	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	142 814	120 927	155 620	24 920	28,7
4	antavad toetused	1 598 121	1 267 580	1 323 000	0	4,4

Tööjõukuludes on kajastatud ringijuhtide töötasud Tähtvere valla osas töövõtulepingute alusel.

Majandamiskulud

Majandamiskulude alla planeeritakse linna asutuste Lille Maja, Anne Noortekeskuse poolt korraldatava te projekti korralduskuluks 29 500 eurot, Linnaraamatukogule 1200 eurot, Linnamuuseumile 3000 eurot ja Tiigi Seltsimajale 97 000 eurot. Tähtvere valla majandamiskuludesse on kavandatud spordiürituste korraldamiskulud ja spordivõistluste osalemistasud.

Antavad toetused

Kultuuri-, noorsoo- ja spordiprojektide toetused, mille üksikasjalikum jaotus esitatakse pärast eelarve vastuvõtmist volikogu komisjonidele kooskõlastamiseks ja kinnitatakse Linnavalitsusele, on kavandatud järgnevalt:

Kultuuriprojektid: 580 000 eurot

Planeeritakse toetust Tartus toimuvale või Tartuga seotud 96 projektile, nende hulgas 30 uut projekti. Projekti toetusteks on kavandatud 554 445 eurot. Lisaks on kultuuriosakonna reservfond mahus 25 555 eurot aasta jooksul lisanduvate kultuuriprojektide toetamiseks.

Uued suundumused projektide korralduses:

- kodukeskne kultuuritarbimine (Voronja korternäituste kolmas hooaeg Tartus, Loomingulised kodusalongid)
- valdkondadeülesus (Loomingulised kodusalongid, Ulmefestival)
- kitsale sihtgrupile suunatus (Tartu pilliõppe suvekool)
- Eesti Vabariigi 100. juubeliaastat tähistavate sündmuste korraldamine Tartus (Baltic Academies Orchestra 2018 meistrklassi kontsert Tartus, Vabaduse festival 2018, kunsti- ja raamatunäitus „Sajad raamatud“, Tartu kunst 100, Kultuuriseltside festival, Läti kultuur Tartule, XIV Eesti kammerkooride festival, Rahvusvaheline üliõpilasfestival Gaudeamus, Eesti Vabariigi 100. aastapäevale pühendatud suurvormide kontsert, Tantsupidu VABA SADA, Tunne oma (riigi) lugu - Tartu Waldorf Teatri lavastus pühendusega EV 100. Sünnipäevale, EV100 „Minevik. Olevik. Tulevik“ kontsertetendus). Sellele sündmusele pööravad tähelepanu ka mitmed teised Tartus toimuvad korduvad kultuuriprojektid, sealhulgas kogukonnafestivalid.

Uued projektid valdkondade kaupa:

Muusika

Eesti Muusika Päevad 2018 (Eesti Heliloojate Liit, 5000 eurot), Vennaskond ja Aleksander Mülleri looming (Supilinna Selts, 2000 eurot), Rockstage (Mittetulundusühing Lotaliisa, 500 eurot), Baltic Academies Orchestra 2018 meistriclass Tartus (Muusikaühing La Nota, 20000 eurot).

Etenduskunstid

TaDaa! Festival 2018 (MTÜ Hoplaa, 3000 eurot), Vabaduse festival 2018 (SA Teater Vanemuine 5000 eurot).

Kunst, disain ja muuseumiprogramm

Voronja korternäituste kolmas hooaeg Tartus (MTÜ Peipsiveere Kunstikeskus, 2000 eurot), Kunsti- ja raamatunäitus „Sajad raamatud“ (MTÜ Raamatusaatkond, 3000 eurot), Salemi kunstiprogramm 2018 (Tartu Salemi Baptistikogudus, 1750 eurot), Tartu kunst 100 (SA Tartu Rahvaulikool, 1500 eurot) „Konrad Mägi Ateljee Seltsi näitused Tartu linnas 2018“ (Konrad Mägi Ateljee Selts, 2000 eurot).

Kirjandus

Ülemaailmse luulepäeva tähistamine Tartus (Eesti Kirjanduse Selts, 2000 eurot).

Rahvusvähemuste kultuuriprojektid

Kultuuriseltside festival (Eesti Kultuuriseltside Ühendus, 5000 eurot), Läti kultuur Tartule (Tartu Läti Selts, 1500 eurot).

Rahvakultuur

EV100 „Minevik. Olevik. Tulevik“ kontsertetendus (SA Tartu Ülikooli Kammerkoor, 5000 eurot), XIV Eesti kammerkooride festival (Eesti Kammerkooride Liit, 4000 eurot), Eesti Vabariigi 100. aastapäevale pühendatud suurvormide kontsert (Eesti Segakooride Liit, 1000 eurot), Tunne oma (riigi) lugu - Tartu Waldorf Teatri lavastus pühendusega EV 100. sünnipäevale (Tartu Vaba Waldorfkooli Selts, 1318 eurot).

Valdkondadeüleised projektid

Loomingulised kodu-salongid (MTÜ Kultuurikorraldus, 1150 eurot), Ulmefestival (MTÜ Audiogalerii, 8000 eurot).

Kultuuriloolised projektid

Jaan Tõnissoni sünniaastapäeva tähistamise konverents (Jaan Tõnissoni Selts, 3000 eurot), Maarjapäev Tartus (Tartu Maarja Kiriku Sihtasutus, 995 eurot).

Kogumikud

Tartu Lasteteatri raamatu väljaandmine (MTÜ Tartumaa Rahvakultuuri Kesksekselts, 3000 eurot), Näituse „Hommage Maestro Heldur Viires 90“ kataloogi ettevalmistus ja trükkimine (Konrad Mägi Ateljee Selts, 2500 eurot).

Mobiilsusprojekt

Eesti Vabariik 100 raames E STudio noortekoori kontsertreis Austraaliasse eesmärgiga tutvustada Eesti koorimuusikat (MTÜ E STudio Noortekoor, 5000 eurot).

Noorsooprojektid: 68 000 eurot

2018. a planeeritakse noorsootöö projektide ja programmide toetuseks 51 000 eurot ning jaotamata osa suuruseks 17 000 eurot. Jaotamata osast eraldatakse jooksva aastal toetusi alla 500-eurose eelarvega projektidele, toetusi noorte omaalgatusprojektidele ja noorte mobiilsusprojektidele.

Tartu Linnavalikogu 25.06.2015 määruse nr 77 „Noorsootöö projekti- ja programmitoetus“ § 30 kohaselt hindab linnaeelarvesse esitatud taotlusi kultuuriosakonna juhataja moodustatud komisjon, kuhu kaasatakse lisaks linnavalitsuse ametnikele linnavalikogu ja noorsootöö valdkonnas tunnustatud organisatsioonide esindajad. Komisjoni hindamise läbis 11 programmi (7-12 kuud kestvad tegevused) ning 13 projekti (1-6 kuud kestvad tegevused). Kokku rahastatakse 24 taotlust. Rahastamisest jäid kõrvale projektid, mis said 100 punkti skaalal vähem kui 67 punkti. Kaks suuremat toetust on planeeritud võistlusklubile Dancin' Machine tänavatantsufestivali Battle of the Est korraldamiseks (10 200 eurot) ning animeklubile Asashio festivali AniMatsuri läbiviimiseks (6800 eurot). Uue tulijana saab toetust

üliõpilasühendus MTÜ Mure Pooleks gümnaasiuminoorte enesearengu programmi läbiviimiseks (1760 eurot).

Spordiprojektid: 675 000 eurot

Tartu Linnavolikogu 30. juuni 2016. a määrusega nr 118 „Spordi valdkonna toetused“ kinnitati uus spordi valdkonna projektide toetamise kord. Antud korra alusel on projektid jaotatud viie erineva toetusliigi alla, millel kõigil on omad toetuse andmise eesmärgid ja kriteeriumid. Toetusliigid on: spordiprojektid, spordi suurprojektid, linna meistrivõistlused, koolidevahelised karikavõistlused, mobiilsusprojektid ja linna esindusvõistkonnad. Toetusliikidest on prioriteetsemad eelkõige linna mainet kujundavad suurprojektid ja linna esindusvõistkonnad.

Suurprojektide (15 projekti) toetuseks on planeeritud 224 000 eurot. Suurimad toetused on planeeritud: 45. Tartu Maraton (toetus 30 000 eurot) ja Rally Estonia 2018 korraldamine Tartus ja Lõuna-Eestis (toetus 60 000 eurot). Uute toetustena lisanduvad XXXIV SELL Mängud - Tartu Üliõpilasmängud (10 000 eurot) ja Üliõpilaste Maailmameistrivõistlused Suusaorienteerumises (10 000 eurot). Ülejäänud suurprojektide toetused jäävad vahemikku 3 000 – 25 000 eurot.

Linna esindusvõistkondade toetus on planeeritud neljale võistkonnale kokku summas 240 000 eurot:

- 100 000 eurot BC Tartu Ülikooli korvpallimeeskond;
- 50 000 eurot Bigbank Tartu võrkpallimeeskond;
- 50 000 eurot jalgpallikool Tammeka jalgpallimeeskond;
- 40 000 eurot Tartu „Kalev Väik“ jäähokimeeskond.

Spordiprojektide toetused kogusummas 101 000 eurot jaotatakse 110 erinevale projektile, millest 12 on uued projektid. Toetuste suurused jäävad vahemikku 150 – 2250 eurot.

Tartu linna meistrivõistluste läbiviimiseks on planeeritud summa 16 000 eurot, koolidevaheliste karikavõistluste läbiviimiseks on planeeritud summa 9 000 eurot.

Tartu linna olümpialootuste stipendiumide suurus on planeeritud 22 000 eurot, mis jagatakse tartlastest saavutusportlaste taotluste põhjal hiljemalt 2018. a märtsikuus. Varasemalt on toetuste suurused jäänud vahemikku 1000 - 2500 eurot sportlase kohta.

Spordi valdkonna projektide jaotamata osast eraldatakse toetust:

- aasta jooksul laekunud mobiilsusprojektidele (toetuse määr 100 – 300 eurot);
- uutele spordiprojektidele (toetuse maksimaalmäär 1000 eurot);
- põhieelarvest toetust mitte taotlenud Tartu linna meistrivõistluste ja koolidevaheliste karikavõistluste läbiviimiseks.

08201 - Raamatukogud

2 028 386 eurot

Raamatukogusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 1 869 845 euro ja majandamiseelarvest 49 907 euro ulatuses. Finantseerimiseelarves on lisaks kavandatud tulu riigipoolse toetusena 108 634 eurot teavikute soetamiseks.

Finantseerimiseelarve

1 978 479 eurot

põhitegevuse kulud

1 938 479 eurot

investeeringustegevuse kulud

40 000 eurot

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
08201	RAAMATUKOGUD	1 658 969	1 751 343	1 938 479	30 456	10,7
50	tööjõukulud	1 067 363	1 128 389	1 293 305	20 236	14,6
	töötajate töötasu	794 407	839 594	960 837	14 112	14,4
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	2 422	3 000	5 000	1 000	66,7

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
	erisoodustused	600	600	600	0	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad mak-	268 561	285 195	326 868	5 124	14,6
55	majandamiskulud	588 350	618 954	641 174	10 220	3,6
	administreerimiskulud	18 342	18 100	20 700	2 600	14,4
	lähetuskulud	1 522	1 400	1 400	0	0,0
	koolituskulud	7 833	8 061	10 381	320	28,8
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	245 763	268 000	278 700	700	4,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	5 354	8 759	8 859	100	1,1
	info- ja kommunikatsioonitehno- loogia kulud	54 857	60 500	61 500	1 000	1,7
	inventari kulud	13 485	13 000	14 000	1 000	7,7
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	2 694	3 500	3 500	0	0,0
	teavikud ja kunstiesemed	231 000	230 134	233 634	3 500	1,5
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	7 500	7 500	8 500	1 000	13,3
4	antavad toetused	3 256	4 000	4 000	0	0,0

Kulud on kavandatud Ilmatsalu raamatukogule ja Tartu O. Lutsu nimelisele Linnaraamatukogule koos harukogudega: Karlova - Ropka harukogu (Tehase 16), Tammelinna harukogu (Suur-Kaar 56), Annelinna harukogu (Kaunase pst 23) ja laenutuspunkt Lubja tänaval. Lugejaid ja külastusi prognoositakse 2018. a vastavalt 36 000 lugejat ja 540 000 külastust.

Tööjõukulud nähakse ette 98,75 töökohale. Tööjõukulude kasv on seotud palkade korrigeerimisega, sealhulgas tagatakse kõrgharidust nõudvatel ametikohtadel töötasuks 942 eurot. Lepinguline töötasu planeeritakse üritustel esinejatele, Tartu Lastekirjanduse Auhinna žürii liikmetele ning suvel rannaraamatukogu töötajatele. Erisoodustus kaasneb iga-aastase töötajate tunnustusürituse „Aasta Parim Raamatukoguhoidja“ korraldamisega (auhinnad, kingitused ja catering).

Majandamiskulud

Võrreldes 2017. a kasvavad koolituskulud peamiselt seoses kogemuste vahetamisega Eestis ja välismaal (Soome, Taani), teeninduskoolitusega ning IT ja andmebaaside spetsialistide koolitustega seoses. Kinnistute ja hoonete kulud suurenevad seoses üürimäära suurenemisega Tammelinna harukogus. Üürimäär 2,45 eurolt 1 m² eest kuus suureneb 4,90 eurole. IT-kuludes kavandatakse tarkvaraarendused seoses e-raamatute laenutuse alustamisega koostöös Soome tarkvarafirmaga ELLIBS. Arvutivõrgu turvalisuse ja kaasajastamise kulud on seotud 2018. a algusest kehtima hakkava uue andmekaitseadusega. Lisaks luuakse raamatukokku videokonverentsi pidamise võimalus, mida pilootprojektina rakendatakse kahes kolmes kohas, edaspidi peaks raamatukogus kokku olema 7 kohta. Uuendatakse amortiseerunud toole, laudu ja riuleid ning soetatakse peamajja uus mööbel näituste eksponeerimiseks.

Sõidukite ülalpidamise kuludesse on arvestatud väikebussi kasutusrendi maksed ja ülalpidamiskulud.

Ilmatsalu raamatukogu majandamiskulud on planeeritud 2017. a tasemel. Ilmatsalu raamatukogu osutab AS-ile Eesti Post postipunkti teenust hinnaga 1000 eurot aastas.

Antavad toetused

Toetustes nähakse ette 4000 eurot Eesti Pimedate Ühingu raamatukogu tegevuskuludeks.

Investeeringiskulud 40 000 eurot:

- 20 000 eurot raamatukogu telefonivõrgu rekonstrueerimine ja *switch* 'ide vahetamine;
- 20 000 eurot 2016. a alustatud videovalvesüsteemi rekonstrueerimisprojekti lõpetamine

Majandamiseelarve (põhitegevuse kulud)**49 907 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
08201	RAAMATUKOGUD	39 948	73 851	49 907	-32,4
50	tööjõukulud	21 840	27 402	22 057	-29,5
	töötajate töötasu	10 443	13 500	10 000	-25,9
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	4 047	4 500	4 000	-11,1
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	5 734	7 402	6 057	-18,2
	erisoodustused	1 616	2 000	2 000	0,0
55	majandamiskulud	18 108	46 449	27 850	-40,0
	administreerimiskulud	5 251	4 000	4 000	0,0
	lähetuskulud	133	200	200	0,0
	koolituskulud	6 173	6 520	7 000	7,4
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	0	9 587	5 000	-47,8
	sõidukite ülalpidamise kulud	10	100	100	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	74	5 854	100	-98,3
	inventari kulud	173	6 388	150	-97,7
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	0	100	100	0,0
	teavikud ja kunstiesemed	5 210	11 200	9 200	-17,9
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	1 084	2 500	2 000	-20,0

Majandamiseelarve tulud laekuvad kultuuri- ja kunstialasest tasulisest tegevusest, kasutatud raamatute müügist, tasu teavikute tagastamisega viivitamise eest, arvuti kasutamise, lugejapileti uuendamise, arvuti väljatrüki ja koopiade valmistamise eest. Laekunud vahendid kasutatakse teenuste osutamiseks, töötajate koolituseks, ruumide majandamiseks ja teavikute soetuseks.

08202 – Rahvakultuur (Seltsitegevuse toetus, Rahvakultuurialased üritused ja Tiigi Seltsimaja)**467 765 eurot****Tiigi Seltsimaja**

Seltsimaja tegevuse eesmärgiks on rahvakultuuri edendamine ja tutvustamine ning võimaluste loomine rahvakultuuriga tegelemiseks. Asutus on üle-eestiliste rahvakultuurialaste keskseltside esindajaks Tartu linnas. Tiigi Seltsimaja ruume kasutab oma tegevuseks ligi 25 kultuuriühingu kollektiivi ca 700 harrastajaga. Tähtvere valla kogukonnatööd ja rahvakultuuri tegevust koordineerib 2018. a Tiigi Seltsimaja.

Finantseerimiseelarve**454 141 eurot,****sh põhitegevuse kulud****434 141 eurot****investeeringustegevuse kulud****20 000 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
08202	RAHVAKULTUUR	113 058	280 762	434 141	33 148	54,6
50	tööjõukulud	73 723	88 196	125 317	27 648	42,1
	töötajate töötasu	54 514	65 666	93 410	20 664	42,3
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	240	250	250	0	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	18 969	22 280	31 657	6 984	42,1
55	majandamiskulud	39 335	105 992	103 971	2 000	-1,9
	administreerimiskulud	4 522	5 000	4 835	100	-3,3

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
	lähetuskulud	436	800	1 100	300	37,5
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	23 492	24 638	26 102	100	5,9
	sõidukite ülalpidamise kulud	374	704	1 004	300	42,6
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	0	350	510	0	45,7
	inventari kulud	3 837	4 000	4 400	400	10,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	6 674	70 500	66 020	800	-6,4
4	antavad toetused	0	86 574	204 853	3 500	136,6

Tööjõukulud

Kulud kavandatakse 9 koosseisulise ametikoha töötasudeks, kasvades seoses Tähtvere vallast kahe ületuleva ametikoha võrra ning palkade korrigeerimisega, sealhulgas tagatakse kõrgharidust nõudvatel ametikohtadel töötasuks 942 eurot.

Lepinguline töötasu planeeritakse konkursi žürii liikmetele, aastapäevade tähistamise tseremooniate juhtimise jt üritustega seotud töövõtulepinguteks.

Majandamiskulud

Majandamiskulude vähenemine on seotud sellega, et 2017. a eelarvesse olid planeeritud 2017. a toimunud XII noorte laulu- ja tantsupeol osalemiskulud Tartu kollektiividele. Tartu Herbert Masingu Kool alustab õppetööd Tiigi Seltsimaja I korruse ruumides ning sellega seonduvalt planeeritakse 2018. a eelarves kulude kasvu Tiigi Seltsimaja hoone korrashoiu- ja elektrikuludeks ning valvesüsteemis seadmete ning andurite väljavahetamiseks.

Tähtvere valla majandamiskulud on planeeritud samas mahus Tähtvere valla noorsootöö majandamiskuludega 2017. a.

Antavad toetused

Tegevusala alla planeeritakse toetus rahvakultuurialasteks kultuuriüritusteks 118 000 eurot (sh reserv aastaringsest laekuvateks projektideks 15 300 eurot) ja 23 353 eurot kultuuriühingute toetus 267-le vanuses 60+ osalejale aastaringseks tegevuseks. 2018. a toetuse saajaid 267, mis võrreldes 2017. a on kasvanud 29 osaleja võrra.

Olulise lisandusena on toetus 2018. a Tartus toimuvale rahvusvahelisele üliõpilasfestivalile Gaudeamus summas 60 000 eurot.

Tähtvere valla osas planeeritakse 3500 eurot külaseltside toetuseks.

Investeeringustegevuse kuludesse on planeeritud 20 000 eurot laulupeoliikumises osalevatele rahvakultuurikollektiividele rahvariете soetamiseks, pidades silmas 2019. a toimuvaid Tartu ja Tallinna laulupidusid ning 2018. a pööratakse suuremat tähelepanu täiskasvanute kollektiividele.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

13 624 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
08202	RAHVAKULTUUR	17 882	13 645	13 624	-0,2
50	tööjõukulud	2 263	5 620	5 620	0,0
	töötajate töötasu	1 539	3 200	3 200	0,0
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	156	1 000	1 000	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	568	1 420	1 420	0,0
55	majandamiskulud	15 619	8 025	8 004	-0,3
	administreerimiskulud	365	1 000	1 000	0,0
	lähetuskulud	96	820	820	0,0

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	koolituskulud	573	800	800	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 809	2 805	2 805	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	375	600	500	-16,7
	inventari kulud	0	500	500	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	12 401	1 500	1 579	5,3

Majandamiseelarve tulud laekuvad Tiigi Seltsimaja ruumide üürilt ja tehniliste vahendite ja muusikariistade kasutusse andmisest ning piletituluna tasulistelt üritustelt. Üüritulu laekub MTÜ-lt Lõuna-Eesti Vähiühing ja Bristol-Myers Squibb Eesti AS. Laekunud tulu kasutatakse maja haldamiseks ja ürituste korraldamiseks. 2018. a kulud on kavandatud 2017. a tasemel.

08203 - Muuseumid

976 077 eurot

Muuseumi rahastatakse finantseerimiseelarvest 818 003 euro ja majandamiseelarvest 158 074 euro ulatuses.

Kulud nähakse ette Tartu Linnamuuseumi ja tema filiaalide (19. saj Tartu linnakodaniku maja, O. Lutsu Majamuuseum, KGB Kongid, Laulupeomuuseum) ning Mänguasjamuuseumi ja teatrimaja Teatri Kodu ülalpidamiseks Teatri Kodu (Lutsu 2) ülalpidamiseks.

2018. a prognoositav külastajate arv 75 000 (2017. a eeldatava külastuse tasemel).

Linnamuuseumi peamised töövaldkonnad ja tegevused 2018. a:

- muuseumikogu hoiutingimuste parandamine: uute hoidlaruumide kasutuselevõtmine ja museaalide paigutamine Raadi hoidlatesse ning ümberpaigutamine majasiseselt peahoones;
- muuseumikogu kättesaadavuse järjepidev parandamine: museaalide andmete sisestamine koos kujutiste lisamisega andmebaasi MuIS;
- Linnamuuseumi külastusala ja püsinäituse uuendamine Tartu rahu 100. aastapäevaks 2020. a: Tartu ajaloo uue püsiekspositsiooni sisuloome ja lasteala tegevuste kavandamine, riigihangete ettevalmistamine;
- haridusprogrammide uuendamine erinevatele vanuse- ja sihtrühmadele, läbiviimiseks nii muuseumis kui väljaspool muuseumi ruume;
- kogukonda kaasavate tegevuste ettevalmistamine ja elluviimine;
- külastajauuringu läbiviimine ning turunduskontseptsiooni ja muuseumi brändi uuendamine seoses eesmärgiga kasvatada muuseumi tuntust ja külastajaskonda ning suurendada omatulu.

Mänguasjamuuseumi peamised töövaldkonnad ja tegevused: muuseumi kvaliteedi ja tuntuse säilitamine ning külastajate arvu suurendamine muuseumi püsiekspositsiooni muutuste ja ajutiste näituste ning kvaliteetsete külalisesinejate abil. Kogude säilitamine, uurimine: tänapäevaste mänguasjade osakaalu suurendamine muuseumi kogus.

Näitused:

- 2018. a suurnäitusteks on Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaks valmiv „100 Eesti mänguasja“.
Lisaks eksponeeritakse mänguasjamuuseumis aastaringselt muid väiksemaid näitusi (galeriis ja fua-jees) ning võimalusel korraldatakse näituseid väljaspool oma ruume;
- püsiekspositsiooni järk-järguline uuendamine ja värskendamine ning Teatri Kodu ekspositsiooni uuendamine nii teatrinukkude ruumis kui ka praeguse keskaegsete esemete väljapaneku ruumis;
- 2019-2020 suurnäituste ettevalmistamine, planeerimine.

Etendused:

- Teatri Kodu repertuaaris omalavastused „Raha-ha-haa“ ning „Väike prints“;
- jätkub koostöö teatriga Vanemuine, mis pakub vaatajatele nii uusi kui juba eelmistel hooaegadel Teatri Kodu jaoks loodud lavastusi;
- toimuvad külalisesendused teistelt nuku- ja lasteteatritelt ning lastele esinejatelt (mustkunstnikud, muusikud, tantsijad jne). Koostööpartneriteks on NUKU, Miksteater, Teatribuss, Mustkunstiteater,

Tartu Spontaansusteater, Teater Must Kast, klounid Piip ja Tuut, Vana Vabriku Kinoteater, Dan Le Man jt;

- võimalusel välismaiste teatrite ja truppide külalisetendused.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**812 518 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmise	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
08203	MUUSEUMID	686 015	741 348	812 518	9,6
50	tööjõukulud	476 523	506 682	566 852	11,9
	töötajate töötasu	351 313	372 686	417 656	12,1
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	4 364	6 000	6 000	0,0
	muud tasud	406	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	120 768	127 996	143 196	11,9
55	majandamiskulud	205 233	233 506	244 506	4,7
	administreerimiskulud	18 226	22 217	22 200	-0,1
	lähetuskulud	2 252	2 098	2 400	14,4
	koolituskulud	1 663	2 331	1 830	-21,5
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	147 777	170 147	181 348	6,6
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 711	1 703	1 203	-29,4
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	2 399	1 586	1 585	-0,1
	inventari kulud	5 030	2 000	2 000	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	643	1 660	460	-72,3
	teavikud ja kunstiesemed	3 405	3 852	5 750	49,3
	õppevahendite ja koolituse kulud	1 236	1 959	1 760	-10,2
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	20 753	23 833	23 850	0,1
	muu erivarustus ja erimaterjalid	138	120	120	0,0
4	antavad toetused	4 260	1 160	1 160	0,0

Tööjõukulud on arvestatud 39 ametikohale

Tööjõukulude kasv on kavandatud muuseumitöötajate palgafondi tõusuks, sealhulgas tagatakse kõrgharidust nõudvatel ametikohtadel töötasuks 942 eurot.

Majandamiskulud

Majandamiskuludes on planeeritud O. Lutsu majamuuseumi ruumide üür ning Linnamuuseumi Raadi hoidlaruumide üür 14 910 eurot (alates 1.07.2017 kehtib 50% rendisoodustus seoses ventilatsiooni ümberehitustöödega, rendisoodustus kehtib 2018. a) ja Raadi hoidlaruumide ülalpidamiskulud 11 000 eurot.

Antavad toetused

Toetus Tartu Kunstimuuseumile 1160 eurot Mare Mikofi pronksskulptuurile Maanaised sisaldab hoiustamistasu museaali avalikku linnaruumi andmise eest ja kunstiteose hoolduskulusid.

Investeermistegevuse kuludesse on kavandatud 5485 eurot Teatri Kodu vana heli- ja valgustehnika väljavahetamiseks: vahetatakse välja valguspult, mikrofonide komplekt, 2 aktiivkõlarit ning lavavalgustid.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**158 074 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
08203	MUUSEUMID	173 318	222 077	158 074	-28,8
50	tööjõukulud	35 832	41 865	37 680	-10,0
	töötajate töötasu	22 227	21 918	22 443	2,4
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	4 175	8 750	5 097	-41,7
	erisoodustused	449	500	500	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	8 981	10 697	9 640	-9,9
55	majandamiskulud	137 486	180 212	120 394	-33,2
	administreerimiskulud	14 711	11 800	11 600	-1,7
	lähetuskulud	2 937	8 138	4 900	-39,8
	koolituskulud	2 984	4 453	3 267	-26,6
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	59 942	79 142	66 492	-16,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 134	1 408	1 408	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	4 110	5 856	2 356	-59,8
	inventari kulud	5 905	36 126	4 353	-88,0
	teavikud ja kunstiesemed	60	500	500	0,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	0	1 098	1 000	-8,9
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	45 703	31 691	24 518	-22,6

Muuseumidele laekuvad tulu tasulistelt teenustelt (piletitulu pääsmete müügist, tulud saali ja tegevusruumide kasutusse andmisest tunnitasu alusel, giiditeenustelt, õpitubade osalustasudelt) ja üirituluna linnamuuseumi filiaali (Laulupeomuuseumi) väljarenditud ruumide eest.

Tulu kasutatakse muuseumide ruumide majandamiskuludeks ja ürituste korraldamiseks (sh tööjõukulud). Tööjõukuludeks on lisatud muuseumi mägudetoas rendiürituste läbiviimise eest töövälisel ajal ning linna avalikel üritustel (nt tudengite kevadpäevad, lastekaitse päev, Hansapäevad, advendipühapäevad jms) õpitubade, näituste ja etenduste korraldamise eest.

2018. a kulud on võrreldes 2017. a eelarvega vähenenud, sest 2017. a eelarve kajastab ka 2016. a ületulevate sihtotstarbeliselt saadud toetuste jääkide ja 2017. a täiendavalt saadud projektide toetuste arvel tehtud kulusid.

08207 - Muinsuskaitse (finantseerimiseelarve)**63 428 eurot**

Vahendid eraldatakse finantseerimiseelarvest toetusena põhitegevuskuludeks SA-le Tartu Jaani Kirik kiriku aastaringiselt vähemalt viiel päeval nädalas külastajatele avatud hoidmisega seotud kulude katteks. Samas on kasvanud ka terrakotaskulptuuride töökoja ja hoidla ülalpidamiskulud. Toetus on eelmiste aastate tasemel 21 600 eurot. SA Maarja Kiriku taastamise koordineerimistegevust toetatakse 21 828 euroga. Toetusega planeeritakse kiriku promo- ja heategevusürituste korraldamist, turundustegevuse elluviimist, rahastustaotluste koostamist ning ehitustegevuse juhtimist. SA Pauluse Kirik turundustegevust toetatakse 2017. a tasemel ehk 10 000 euroga. EELK Tartu Peetri Kogudusele eraldatakse kiriku kordategemiseks seoses koguduse eelseisva 150. aastapäevaga 10 000 eurot.

08232 – Kunst**9 000 eurot**

Investeermistegevuse kuludesse on planeeritud 9000 eurot renoveerimistöödeks antava toetusena Tartu Kunstnike Liidule linnaresidentuuri loomiseks Vanemuise 26 asuvas korteris.

08300 - Kirjastused (finantseerimiseelarve)**21 000 eurot****Põhitegevuse kulud****6 000 eurot****Investeermistegevuse kulud****15 000 eurot**

Põhitegevuse kulud 6000 eurot eraldatakse baasaastatega samas mahus sarja „Eesti Mõttelugu” raamatute väljaandmise toetamiseks. Sari keskendub kultuuritraditsiooni ajaloo talletamisele. Uurijad ja toimetajad koguvad eesti mõtet ja toimetavad selle rahvale kättesaadavaks. 2018. a planeeritakse autorite Nigol Andresen, Uno Lõhmus, Henrik Visnapuu, Herbert Ligi, Loit Reintam ja Linnar Priimägi loomingi trükis avaldamist.

Investeeringiskulud 15 000 eurot antakse toetusena Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakonnale Tartu Kirjanduse Maja (Vanemuise 19) küttesüsteemi remonttöödeks.

08600 - Muu vaba aeg ja kultuur**416 713 eurot****Finantseerimiselarve põhitegevuse kulud**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
08600	MUU VABAAEG JA KULTUUR	126 714	275 342	416 713	51,3
50	tööjõukulud	4 347	4 331	103 894	2298,9
	töötajate töötasu	0	0	59 791	x
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	1 015	1 000	15 000	1400,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	1 656	1 531	26 803	1650,7
	erisoodustused	1 676	1 800	2 300	27,8
55	majandamiskulud	85 571	113 811	156 809	37,8
	uurimis- ja arendustööde kulud	7 502	8 000	0	-100,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 194	0	0	x
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	2 100	1 600	0	-100,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	74 775	104 211	156 809	50,5
4	antavad toetused (sh preemiad, stipendiumid)	36 796	157 200	156 010	-0,8

Eelarve mahu kasv 141 371 eurot on peamiselt seotud 2018. a algavate Euroopa Kultuuripealinn 2024 tegevustega.

Tööjõukuludesse on kavandatud kultuuri-, noorsootöötajate tänuürituse ja parimate sportlaste vastuvõtul linnavalitsuse ja linna asutuse töötajate erisoodustus koos maksudega, samuti tegevused Euroopa Kultuuripealinn 2024 raames.

Majandamiskulud

Eelarvesse on planeeritud osakonna teenistuste poolt kavandatud ürituste ja infopäevade/koolituste korraldamine, sh trükiste kulud, Tartu muuseumide ühistegevuse turundamine, Kirjanduslinn Tartu tegevused ning Euroopa Kultuuripealinn 2024 tegevused, sh turundamine. Kultuuripealinna tegevuste raames on planeeritud kulud seoses kandideerimisega nõustamisteenusele, õppereisid teistesse kultuuripealinnadesse, rahvusvahelise koostöö kulud, eeltaotluse kirjutamine, selle kujundamine, toimetamine ning tõlkimine. Samuti korraldatakse kandideerimist toetavaid seminare ja infopäevi. Alates 2017. a on eesmärk siduda lastekirjanduse auhind raamatute kinkimisega lugejale. Kingi saab samal sügisel iga Tartu kool (kokku 30) või lasteaed (kokku 41) olenevalt raamatu sihtrühmast.

Antavad toetused 156 010 eurot, sh:

Preemiad ja stipendiumid 27 400 eurot, millest 21 735 on kavandatud tänuüritustel noortele ja parimatele sportlastele ja Kultuurikandja aunimetusega laureaatidele. Preemiafondi maksimaalmäärad kultuuri valdkonnas on kuni 2000 eurot, spordis 1000 eurot, noorsootöös 500 eurot.

Tartu lastekirjanduse auhind on Tartu linna poolt makstav preemia eelmisel aastal ilmunud laste- või noortekirjanduse valdkonda kuuluva teose autorile, preemia suurus on 2500 eurot, millele lisandub tulemaks.

Tartu muuseumitöötaja stipendiumite eesmärgiks on toetada Tartu linna muuseumide töötajate võimalusi enesetäiendamisel, kutsealase pädevuse arendamisel, kogemuste ja teadmiste omandamisel ning rahvusvahelise suhtluse ja kontaktide laiendamisel, stipendiumifondi suurus 3165 eurot.

Tegevustoetused

Eesti Kirjanduse Seltsile UNESCO kirjanduslinna kavandatud tegevuste elluviimise toetamine 12 500 euro ulatuses eesmärgiga:

- viia ellu Kirjanduslinn Tartu eesmärkidest tulenevaid olemasolevaid strateegiaid ja tegevusi ning algatada uusi;
- korraldada meediasuhtlust ja kommunikatsiooni nii Eesti siseselt kui väliselt, sh esindada Tartut suhtluses UNESCOga, hallata kirjanduslinna kodulehte;
- integreerida kirjandustegevust Tartus, luua selles uut sünergiaid ja suurendada valdkondliku tegevuse mõju;
- suurendada teadlikkust lugemise olulisusest ja kirjandusest;
- korraldada UNESCO loovlinnade võrgustikku kuulumisega seotud aruandlust.

Sihtasutus Tartu Kultuurkapital

Toetuse suurus on 115 960 eurot, millest planeeritakse preemiate/stipendiumide väljamaksmiseks 82 180 eurot, Ado Vabbe nimeliseks kunstipreemiaks 2500, Gustav Suitsu nimeliseks luulepreemiaks 2500 eurot, Kultuurkapitali tegevuskuludeks 17 000 eurot. 2017. a lisandus Linnakirjaniku stipendium, mis on Tartu linna ja SA Tartu Kultuurkapital koostöös välja antav stipendium kultuuriväärtusega ilukirjanduse või publitsistikaga tegelevale füüsilisele isikule, kes elavdab Tartu kirjanduselu ja aitab kujundada Tartu linna mainet rahvusvaheliselt tuntud kirjandussõbraliku linnana. Stipendium antakse üheks aastaks, stipendiumi suurus kuus on stipendiumi väljamakse aastale eelneva kalendriaasta kahekordne töötasu alammäär. 2018. a arvestuslikult on see 11 280 eurot.

Toetuste seas kavandatakse ka liikmemaks Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduses summas 150 eurot.

09 HARIDUS	3 371 155 eurot
09510 - Noorte huviharidus ja huvitegevus	3 321 313 eurot
Huvikoolid (varem tegevusala 08105)	2 274 101 eurot
Huvikeskused (varem tegevusala 08106)	1 047 212 eurot

Huvikoolid

Laste huvikoole rahastatakse finantseerimiseelarvest 2 150 523 euro (sh riigi rahast 17 757 eurot) ja majandamiseelarvest 123 578 euro ulatuses.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 2 132 766 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutus %
09510	NOORTE HUVIHARIDUS JA HUVITEGEVUS	1 829 965	2 080 298	2 150 523	49 542	3,4
50	tööjõukulud	1 201 694	1 267 649	1 400 352	45 012	10,5
	töötajate töötasu	896 292	945 504	1 044 685	33 642	10,5
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	2 093	1 917	1 917	0	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	303 906	320 228	353 750	11 370	10,5
55	majandamiskulud	155 392	272 751	192 516	4 530	-29,4
	administreerimiskulud	6 532	7 679	8 313	330	8,3
	lähetuskulud	3 388	2 940	2 943	0	0,1

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutu- se %
	koolituskulud	7 390	8 670	9 205	400	6,2
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	92 406	103 267	117 772	200	14,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 966	2 709	2 323	100	-14,2
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 763	2 108	3 828	1 000	81,6
	inventari kulud	23 009	22 637	18 289	1 000	-19,2
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	889	2 360	2 224	0	-5,8
	õppevahendite ja koolituse kulud	8 431	8 153	14 818	1 000	81,7
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	9 557	112 228	12 801	500	-88,6
15	materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	900	0	0		x
4	antavad toetused tegevuskuludeks	470 480	539 898	557 655	0	3,3

Kulud nähakse ette Tartu I Muusikakooli, Tartu II Muusikakooli, Tartu Lastekunstikooli ning Ilmatsalu muusikakooli ülalpidamiseks ning erahuvikoolide toetuseks. Õpilasi linna munitsipaalkoolide põhiõppes on 795 (eelnevate aastate tasemel). Põhiõppe õppetasu õppeaastas muusikakoolides 315 eurot ja kunstikoolis 207 eurot.

Tööjõukulud

Kulud nähakse ette 71,5 kooseisulisele ametikohale, sh Ilmatsalu muusikakooli 5 ametikohale. Tööjõukulude suurendamisega korrigeeritakse palkasid, sealhulgas tagatakse kõrgharidust nõudvatel ametikohtadel töötasuks 942 eurot. Lepingulist töötasu kavandatakse hindamiskomisjoni liikmete, žüriidest osavõtivate ekspertide ning kunstikoolis modellide töö tasustamiseks.

Majandamiskulud

Täiendavaid vahendeid suunatakse I Muusikakoolis tualettide ja trepikodade remonttöödeks ja metsasarve koolitusteenuse ostmiseks. Lastekunstikoolis uuendatakse mööblit, vahetades välja rasked laudad molbertite ja kergemate laudade vastu. Lastekunstikooli üüripinnal aadressil Jakobi 52 kasvab üürihind 1,38 eurolt 4,20 euronni ruutmeetri kohta. Ilmatsalu muusikakooli majandamiskulud on kavandatud 2017. a tasemel.

Antavad toetused

Erahuvikoolid

Tartu linnas tegutsevaid erahuvikoole toetatakse Tartu Linnavolikogu 30. juuni 2011. a määruse nr 39 „Erahuvikoolidele toetuse andmise kord” alusel. Balleti- ja muusikaharidust omandava õpilase õpinguid toetatakse 175 euroga ja teistel erialadel õppijaid 140 euroga aastas. Toetust saavad õpilased vanuses 7-19 aastat (balleti eriala õpilased alates 5. eluaastast).

2017. a on toetust taotlenud 12 balleti-, muusika- ja tantsukooli, Tartu Loodusmaja ning 7 muud õpet andvat erahuvikooli. Võrreldes 2017. a lisandus uus taotleja MTÜ Ruumiharidus, kus antakse lastele arhitektuurialast algharidust.

Taotluste alusel kvalifitseerus toetuse saajateks 2380 õpilast (2017. a toetuste saajate arv 2235).

Kool	Õpilaste arv			Toetus 2018 eurot
	2016	2017	2018	
Kokku, sh	2200	2235	2380	345 415
Ida Tantsukool	34	27	34	5 950
Vanemuise Tantsu- ja Balletikool	104	93	77	13 475

Kool	Õpilaste arv			Toetus 2018
	2016	2017	2018	eurot
Arsise Kellade Kool	68	67	60	10 500
Eramuusikakool Ardente	48	54	57	9 975
Jakobi Mäe Kultuurikoda	104	148	159	22 260
Tartu Puhkpillistuudio	35	32	35	6 125
Erahuvikool Huvitera	318	363	386	54 040
Polygoni Teatrikool	15	20	23	3 220
Tartu Loodusmaja (erakool)	544	449	418	58 520
Tähtvere Tantsukeskus	152	171	243	34 020
Armeenia Pühapäevakool	9	2	4	560
Just Tants	50	42	47	6 580
FRIENDS Tantsu- ja Teatrikool	145	135	93	13 020
Omanäoline Erahuvikool	129	112	83	11 620
Shate Tantsukool	249	293	372	52 080
Error Tantsukool	79	86	127	17 780
Muusikakoja Huvikool	40	57	55	9 625
Arhitektuurikool	0	0	4	560
Eramuusikakool Helivõlu	21	0	31	5 425
Tartu Waldorfgümnaasiumi Huvikool	56	84	72	10 080

Lisaks eraldatakse toetust Keskkonnahariduse Keskuse erakooli Tartu Loodusmaja (hoone koos pargialaga) majandamiskuludeks 102 249 eurot, Keskkonnahariduse Keskuse ülalpidamiskuludeks 27 929 eurot. Kokku on erahuvikoolide toetus 475 593 eurot, sh 10 000 eurot riigi tasandusfondist.

Kultuuriühingud

Huvitegevuse korraldamiseks saavad kultuuriühingud toetust vastavalt Tartu Linnavolikogu 03. detsembri 2015. a määruses nr 97 „Kultuuriühingutele, noorte huvitegevuse ühingutele, toetuse andmise kord“ kinnitatud sätetele. Toetust eraldatakse kultuuriühingutele, mis tegelevad kultuuri valdkonnas. Kultuurina käsitletakse pärimuskultuuril ja rahvuslikel traditsioonidel põhinevat kunstilist harrastustegevust koorimuusika, rahvatantsu, puhkpillimuusika, pärimusmuusika, harrastusteatri, rahvusliku käsitöö valdkonnas või folkloorirühmades. Toetus koosneb pearahast ja täiendavast saavutustoetusest. Kultuuriühingule antav toetus koosneb pearahast ja täiendavast saavutustoetusest. Ühingute 7-26 aastaste vanusegrupis on toetust saavate harrastajate koguarv 506 (2017. a 531), pearaha suurus 85 eurot aastas osaleja kohta. Ühingute toetus kokku 80 912 eurot, sh 7757 eurot riigi tasandusfondist.

Liikmemaksu makstakse Muusikakoolide Liidule 1 150 eurot (2 eurot aastas ühe õpilase kohta).

Majandamiseelarve põhitegevuskulud

123 578 eurot

Linna muusika- ja kunstikoolides võimaldatakse õppida osaleja poolt finantseeritavates eel-, vaba-, ja meistriklässides. Õppetöös osaleb keskmiselt aastas 235 õpilast (2017. a 215 õpilast). Muusikakoolides on õppetasu individuaalõppe korral kuni 130 eurot kuus, rühmaõppes 30 eurot kuus. Tasu suurus oleneb õppetundide mahust nädalas. Kunstikooli vabaklassis on õppetasu kuni 36 eurot kuus. Tasu suurus oleneb õpilase vanusest ja õppetöös kasutatava materjali hulgast. Pereklassis õpe 40 eurot kahele osalejale, millele lisandub iga järgneva liikme kohta täiendavalt 20 eurot. Õppetasu suurus oleneb individuaal- ja rühmatundide arvust. Hinnad on kinnitatud Tartu Linnavalitsuse kultuuriosakonna poolt.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09510	NOORTE HUVIHARIDUS JA HUVITEGEVUS	85 186	132 728	123 578	-6,9
50	tööjõukulud	69 707	107 480	116 746	8,6
	töötajate töötasu	52 025	79 542	86 474	8,7
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	80	600	780	30,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	17 602	27 188	29 492	8,5
	erisoodustused	0	150	0	-100,0
55	majandamiskulud	10 080	25 248	6 832	-72,9
	administreerimiskulud	750	550	70	-87,3
	lähetuskulud	182	650	500	-23,1
	koolituskulud	290	634	105	-83,4
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	244	400	0	-100,0
	inventari kulud	4 594	18 763	4 475	-76,1
	õppevahendite ja koolituse kulud	5	500	650	30,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	4 015	3 751	1 032	-72,5
15	materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	5399	0	0	x

09510 - Noorte huviharidus ja huvitegevus (Huvikeskused)**1 047 212 eurot**

Noorte huvialamajasid ja keskusi rahastatakse finantseerimiseelarvest 958 518 euro, sh riigi vahenditest 304 083 eurot, ja majandamiseelarvest 88 694 euro ulatuses.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**958 518 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09510	NOORTE HUVIHARIDUS JA HUVITEGEVUS	610 754	619 229	958 518	54,8
50	tööjõukulud	178 543	191 714	220 638	15,1
	töötajate töötasu	134 217	142 784	164 401	15,1
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	781	500	500	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	43 545	48 430	55 737	15,1
55	majandamiskulud	243 852	252 886	259 168	2,5
	administreerimiskulud	3 605	3 578	3 678	2,8
	lähetuskulud	0	400	1 650	312,5
	koolituskulud	4 040	3 845	2 745	-28,6
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	63 586	68 691	69 420	1,1
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 547	2 112	2 112	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	9 270	14 138	11 923	-15,7
	inventari kulud	10 068	6 332	7 140	12,8
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	151 736	153 790	160 500	4,4
4	antavad toetused	188 359	174 629	478 712	174,1

Kulud kavandatakse Lille Maja ja Anne Noortekeskuse hoonete ülalpidamiseks ning mittetulundusühingute tegevuse toetuseks. Tähtvere huvikeskuse kulud on kavandatud rahvakultuuri tegevusala 08202 alla.

Tööjõukulud

Kulud nähakse ette 13 koosseisulise ametikohale. Tööjõukulude suurendamisega korrigeeritakse palgaskid, sealhulgas tagatakse kõrgharidust nõudvatel ametikohtadel töötasuks 942 eurot.

Majandamiskulud

Suuremad kululiigid on hoonete ülalpidamine, noorsootöölalased koolitused ja lähetused, veebikeskkondade arendus ja ürituste kulud. Ürituste kulude (kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamine) kulude kasv on seotud avatud noortekeskuste teenuse ostu kolmeaastase lepinguga. Ostetavate teenuste kulud planeeritakse Tartu Linnavalikogu 08. juuni 2017 otsuse nr 469 „Loa andmine noortekeskuse teenuse riigihangete korraldamiseks“ kohaselt korraldatud riigihankele „Noortekeskuse teenuse tellimine 2018-2020“ ja hanke tulemusena võetakse aastateks 2018-2020 lepinguline kohustus summas 498 072 eurot. Avatud noortekeskuste teenust pakuvad:

Tähe noorteklubi - Noortekeskuse teenuse osutamine koos mobiilse kontaktnoorsootöö rakendamisega.
MTÜ SPARK Makerlab - Noortekeskuse teenuse osutamine koos noorte ettevõtlikkuse arendamisega.

Antavad toetused

Toetuste andmise aluseks on Tartu Linnavalikogu 03. detsembri 2015. a määruses nr 97 „Kultuuriühingutele ja noorte huvitegevuse ühingutele toetuse andmise kord“. Pearaha antakse huvitegevuse korraldamiseks ühingule 7-26-aastase harrastaja kohta, kelle elukohaks rahvastikuregistri andmetel on Tartu linn ning kelle eelistusena on vastav huviring märgitud. Pearaha suurus aastas ühele osalejale on 85 eurot ning 1,5 koefitsiendiga pearaha suurusks 128 eurot. Pearaha 1,5 koefitsiendiga määratakse ühingutele, mis pakuvad huvitegevuse võimalust erivajadustega ja vähemate võimalustega noortele ning lisaks ühingutele, mille tegevusalaks on mudelism, diskorikoolitus, elektroonika või muu tehnikaalane tegevus. Toetus huvitegevuse ühingutele kokku 174 629 eurot. Toetust saab 46 huviklubi 1616 noore osaleja kohta.

Riigi tasandusfondist suunatakse 304 083 eurot antavateks tegevustoetusteks järgnevalt: 92 654 noorte huvitegevusele ning 211 429 eurot jaotatakse täiendava taotlusvooru järel.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**88 694 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09510	NOORTE HUVIHARIDUS JA HUVITEGEVUS	118 676	142 545	88 694	-37,8
50	tööjõukulud	19 017	29 123	28 437	-2,4
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	392	0	0	x
	töötajate töötasu	11 751	15 600	13 353	-14,4
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	1 762	6 200	7 900	27,4
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	5 112	7 323	7 184	-1,9
55	majandamiskulud	99 659	113 422	60 257	-46,9
	administreerimiskulud	2 927	2 949	2 238	-24,1
	lähetuskulud	3 687	2 106	3 920	86,1
	koolituskulud	1 710	4 800	3 600	-25,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	3 533	24 807	5 035	-79,7
	sõidukite ülalpidamise kulud	2 031	2 152	2 340	8,7
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	314	3 726	5 590	50,0
	inventari kulud	7 741	12 036	9 382	-22,1
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	597	670	670	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	77 119	60 176	27 482	-54,3

Huvalakeskuste tulud laekuvad tunnitasu alusel saali ja tegevusruumide ning varustuse kasutusse andmisest; tasulistest teenustest; koolitus-, osalus- ja piletitasudest. Lille Maja planeerib kaasajastatud saali kasutada teatriklassina ning foorumteatri etenduspaigana. Toimub noorte näitemänguringide töö, mille tulemusena kasvab majandamiseelarves tulu osalustasudest. Lille Maja hinnad on kinnitatud Tartu Linnavalitsuse kultuuriosakonna 23. aprilli 2012. a korraldusega nr 22 ja Anne Noortekeskuse hinnad 04. septembri 2013. a korraldusega nr 35. Huvalakeskuste tulud. Laekunud vahendid kasutatakse tööjõu- ja majandamiskuludeks. 2018. a kulud on võrreldes 2017. a eelarvega tunduvalt väiksemad, kuna 2017. a eelarve kajastab ka 2016. a ületulevate omatulude ja sihtotstarbeliselt saadud toetuste jääke.

**09500 - Täiskasvanute huvialaasutused
Varem tegevusala 08108**

49 842 eurot

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
09500	TÄISKASVANUTE HUVIALAASUTUSED	51 842	50 842	49 842	-2,0
4	antavad toetused	51 842	50 842	49 842	-2,0

Antavad toetused

Vahenditest 45 842 eurot on kavandatud SA-le Tartu Rahvaülikool tegevustoetuseks ja 4000 eurot Eesti Teatri- ja Muusikaakadeemiale.

Tartu Rahvaülikooli pakub vabahariduskoolitust ja tööalast täienduskoolitust, luues täiskasvanutele erinevaid koolitusvõimalusi selleks, et tulla elus paremini toime, tagada parem läbilöögivõime nii elus kui ka tööturul, tegeleda oma hobiga, omandada uusi oskusi ja teadmisi. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia Tartu filiaal on Lõuna-Eestist pärit üliõpilaste õppekeskus, kus ühelt poolt Elleri muusikakooli suurepärase võimaluste ja teiselt poolt Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia õppejõudude metoodiline juhendamine. EMTA Tartu esindus on oluline muusikahariduse vahendaja Lõuna-Eesti koolidele, koostööpartner Tartu Ülikoolile ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiale.

3.8. LINNAMAJANDUSE OSAKOND**32 394 197 eurot**

Linnamajanduse osakonna eelarve jaotub järgmiste tegevusvaldkondade lõikes:

Valdkond	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %	2017-2016 eurodes
Linnamajanduse osa- kond kokku	25 321 876	40 125 504	32 394 197	400 879	-19,3	-7 731 307
Üldised valitsussektori teenused	627 560	658 917	820 594	32 754	24,5	161 677
investeeringukulud	0	11 700	36 000	0	207,7	24 300
Avalik kord	39 663	39 786	39 600	0	-0,5	- 186
Majandus, sh:	17 054 387	30 230 510	22 491 851	68 355	-25,2	-7 628 659
investeeringukulud	6 774 516	18 824 639	10 406 723	0	-44,7	-8 417 916
Keskonnakaitse, sh:	5 632 186	6 981 413	6 518 958	172 145	-6,6	-462 455
investeeringukulud	374 762	1 198 699	507 000	0	-57,7	-691 699
Elamu- ja kommunaal- majandus, sh:	1 968 080	2 214 878	2 492 094	127 625	7,5	167 216
investeeringukulud	340 586	466 600	262 025	97 625	-43,8	-204 575
Vabaaeg, kultuur (investeeringud)	50 974	31 140	31 100	0	-0,1	-40

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED 820 594 eurot**Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 784 594 eurot**

Finantseerimiseelarve investeeringustegevuse kulud 36 000 eurot on liisingautode väljaostuks ja elektriautodele uute akude soetuseks.

Põhitegevuskulud:

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtve- re	muutu- se %
01112	LINNAVALITSUS	627 102	658 575	784 594	32 754	19,1
50	tööjõukulud	541 480	568 715	694 734	32 754	22,2
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	320 043	337 038	385 607	20 400	14,4
	töötajate töötasu	84 266	87 824	133 440	4 080	51,9
	erisoodustused	131	150	150	0	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	137 040	143 703	175 537	8 274	22,2
55	majandamiskulud	85 622	89 860	89 860	0	0,0
	administreerimiskulud	8 992	9 000	10 100	0	12,2
	lähetuskulud	3 647	3 320	4 320	0	30,1
	koolituskulud	7 315	7 700	10 000	0	29,9
	kinnistute, hoonete ja ruumide ma- jandamiskulud	70	100	200	0	100,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	60 697	65 000	58 500	0	-10,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 844	1 700	3 000	0	76,5
	inventari kulud	2 140	1 540	2 240	0	45,5
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	917	1 500	1 500	0	0,0

Tööjõukulud

Osakonna koosseisus on 31 ametikohta (2017. a esialges eelarves 29), üldvalitsemiskuludes on arvestatud tööjõukulud 28-le, kolme töötaja tööjõukulud kaetakse seoses projektide juhtimisega teede ja tänavate korrashoiu tegevusala eelarvest. Seoses haldusreformiga luuakse senisele koosseisule (31 töötajat) lisaks üks veespetsialisti ametikoht keskkonnateenistusse ja antakse täiendavaid ülesandeid olemasolevale koosseisule. Tööjõukulude suur kasv on tingitud 5% palgatõusust, 2017. a jooksul loodud ametikohtade tööjõukuludest aastaarvestuses, asjaolust, et 2017. a oli seoses rohkemate projektide omaosaluse raames kaetud juhtimiskulud teiste tegevusalade (teede ja tänavate korrashoid, transpordikorraldus, haljastus) eelarvetest.

Majandamiskulud on 2017. a tasemel sisemiste ümberpaigutustega. Seoses uuema autopargiga on väiksem vajadus sõidukite ülalpidamiseks, töötajate arvu suurenedes on vajadus suurendada koolitus-, lähetus- ja sidekulusid.

03 AVALIK KORD 39 600 eurot**Muu avalik kord (finantseerimiseelarve) 39 600 eurot**

Vahendid on määratud finantseerimiseelarvest tegevuskuludeks: avalikest kohtadest tuvastamata või omasteta surnute veo kuludeks 600 eurot, ohuolukordadeks ettevalmistumise kuludeks – õppusteks ja koolitusteks 3000 eurot ning 26 000 eurot on Raekoja platsile, Rüütli ja Kүүni tänavatele mehitatud valveteenuse ostuks. Toetus 10 000 eurot on ette nähtud Tartu Priitahtlike Pritsumeeste Seltsile nende kasutuses oleva tehnika hoolduseks.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
03600	MUU AVALIK KORD	39 663	39 786	39 600	-0,5
55	majandamiskulud	29 663	29 786	29 600	-0,6
	koolituskulud	904	900	0	-100,0
	muud mitmesugused majanduskulud	28 759	28 886	29 600	2,5
4	antavad toetused	10 000	10 000	10 000	0,0

04 MAJANDUS 22 491 851 eurot**04510 Linna teed ja tänavad 10 247 825 eurot**

linna teede, tänavate korrashoid 9 460 228 eurot
liikluskorraldus 787 597 eurot

Linna teede, tänavate korrashoid

Linna hooldada on 343,9 km teid, neist asfaltkattega 300,9 km, kruusakattega 20,9 ja muu kattega 22,1 km, lisaks 9 silda ja 28 parklat (50 689 m²). Alates 2018. a lisandub Tähtvere valla teede hooldus.

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 6 672 228 eurot ja majandamiseelarvest 2 788 000 eurot, kokku põhitegevuse kuludeks 1 882 228 eurot ja investeringuteks 7 578 000 eurot.

Finantseerimiseelarve 6 672 228 eurot

põhitegevuse kulud 1 882 228 eurot
investeeringutegevuse kulud 4 790 000 eurot

Põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmise	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutu- se %
04510	LINNA TEED JA TÄNAVAD	1 513 993	2 009 810	1 882 228	50 355	-0,9
50	tööjõukulud	54 336	92 055	63 221	0	-31,3
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	25 549	30 000	31 500	0	5,0
	töötajate töötasu	15 370	38 800	15 750	0	-59,4
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	13 417	23 255	15 971	0	-31,3
55	majandamiskulud	1 457 613	1 911 155	1 814 007	50 355	-5,1
	administreerimiskulud	7 898	7 710	1 000	0	-87,0
	uurimis- ja arendustööde kulud	22 620	0	6 000	0	x
	koolituskulud	2 086	1 400	2 000	0	42,9
	rajatiste majandamiskulud	1 410 048	1 899 845	1 805 007	50 355	-5,0
	inventari kulud	14 961	2 100	0	0	x
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	0	100	0	0	-100,0
6	muud kulud	652	5 000	5 000		0,0
4	antavad toetused	1 392	1 600	0		-100,0

Tööjõukulud on seotud teede ja tänavate rekonstrueerimise projektide juhtimisega.

Majandamiskulud (ilma Tähtvere valla eelarveta) on veidi vähenenud, sest kavandatakse vähem vahendeid asfaltkattega tänavate ja kõnniteede remonttöödeks. Rajatiste majandamiskuludesse (1 805 007 eurot) on kavandatud järgmised kulud:

- 875 000 eurot asfalt- ja kruusakattega tänavate remonttööd, mis on kavandatud 2016. a alanud 3-aastase riigihankelepingu alusel. Riigihanke tingimusteks on hoida korras nii kruusa- ja killustikkattega, kui ka asfaltkattega tänavad ja teepeenrad;
- 300 000 eurot asfaltkattega tänavate remont- ja pindamistööd, mis ei ole hõivatud pikaajalise riigihankelepinguga. Asfaltkatete pindamistööd on kavandatud järgmistel tänavatel: K. Liimandi (Pallase pst - Vabbe), A. Johani (Pallase pst - Starkopfi), A. Vabbe (Pallase pst - Starkopfi), Mäe (Jaama - trepid), Salutähe, Papli (Jaama - Anne), Marta, Salme (Õnne - Sõbra);
- 190 000 eurot jalg- ja jalgrattateede remont, et hoida kergliiklusteid jalgratturitele ja jalakäijatele liiklemiskõlbulikena;
- 174 650 eurot koostöö korteriühistutega - 10 taotlust elamute ümbruse asfalteerimise kaasfinantseerimiseks (linna toetus 50% taotlusest);
- 80 000 eurot pritskillustikuga remontimine. Enamsõidetavatel sõiduteedel kohtpindamise teostamine aitab hoida tänavaid sõidetavana ja pikendada katete eluiga;
- 50 355 eurot Tähtvere valla poolt kavandatud teede korrashoid;
- 46 002 eurot tuletõrjehüdrantide korrashoid eesmärgiga kindlustada 1100 hüdrandi korrashoid (a' 41,82 eurot);
- 30 000 eurot muud kulud;
- 20 000 eurot sildade jooksevremont;
- 20 000 eurot sademeveetorustike liitumistasud;
- 9 500 eurot kraavide ja truupide hooldus;
- 9 500 eurot treppide remont ja hooldus.

Muud kulud on kavandatud kahjutasude hüvitamiseks.

Investeeringutegevuse kulud**4 790 000 eurot**

Investeeringute jaotus objektiti koos saadud toetuste arvel kavandatud kuludega on toodud määruse lisas nr 4.

Tänavate ülekatete ja pindamiste objektid täpsustuvad peale kevad-talvist perioodi. Objektide valikul lähtutakse tänava tähtsusest linna liiklusskeemis ja kahjustuste suuruselt. Objektide valik tehakse peale tehnovõrkude rajamistega seotud projektdokumentatsioonide valmimist. Koostööprojektide objektide valiku aluseks on koos tehnovõrkude rajamistega saada lõpptulemusena terviklikult remonditud kattega tänavalõigud. Suurematest objektidest on planeeritud teha ülekate Riia tn (Soinaste - Raja), Puiestee (Narva mnt - Roosi), Pikk (Raatuse - Sõpruse)

Majandamiseelarve**2 788 000 eurot**

Kaasrahastust teede ja tänavate investeeringuteks on kavandatud kahele objektile: ühtekuuluvusfondist Tartu idapoolse ringtee ehituseks (transpordi investeeringute kava) 1 700 000 eurot ja Linnapiirkondade jätkusuutliku arengu programmi raames EASilt 1 088 000 eurot Ihaste (Kasesalu - Mugasto - Pallase pst) kergliiklusteede ehituse rahastamiseks (täpsemalt ptk 2.10. Välisprojektid).

Liikluskorralduse põhitegevuskulud**787 597 eurot**

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 706 018 eurot ja majandamiseelarvest 81 579 eurot.

Põhitegevuse kulud finantseerimiseelarvest

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
04510	LIIKLUSKORRALDUS	781 063	721 180	706 018	-2,1
50	tööjõukulud	0	0	723	x
55	majandamiskulud	781 063	706 180	705 295	-0,1
	administreerimiskulud	3 506	540	540	0,0
	uurimis- ja arendustööde kulud	39 997	30 700	15 000	-51,1
	lähetuskulud	0	2 520	465	-81,5
	koolituskulud	10 008	3 360	0	-100,0
	rajatiste majandamiskulud	534 746	407 300	335 000	-17,8
	inventari kulud	85 373	107 000	110 000	2,8
	õppevahendite ja koolituse kulud	3 396	3 500	0	-100,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	7 407	13 000	10 000	-23,1
	muud mitmesugused majanduskulud	96 630	138 260	234 290	69,5
6	muud kulud	0	6 000	0	-100,0
4	antavad toetused	0	9 000	0	-100,0

Majandamiskulud

Administreerimiskuludes on liiklusloendurite sidekulud.

Uurimis- ja arendustöödena kavandatakse vähem, sest osa uuringutest kaetakse projektide eelarvetest.

Uuringute teemadeks on:

- liiklusloendusuring „Tartu liiklus“ koos tänavate liiklussageduse modelleerimisega;
- kooliteel esinevate liiklusohutude kaardistamine õpilaste seas;
- jalgratta- ja jalgteede tähistamise eskiislahendused;
- ülekäiguradade eskiislahendused.

Rajatiste majandamiskulud 335 000 eurot jagunevad järgmistele tegevustele:

- 150 000 eurot riigihankena sõlmitud aastaringse liikluskorraldusvahendite, tänavasiltide, bussifotahvlite ja liikluskorraldusvahendite infosüsteemi hooldustööde eest tasumine;

100 000 eurot	teekatete märgistustööd;
55 000 eurot	liikluskorralduste muudatused seoses suurenenud nõudlusega künniste järele;
25 000 eurot	foorisüsteemide remont (fooriandurite paigaldus, kutsenuppude uuendamine, LED elementide paigaldamine fooripeadesse, fooride jalakäijate nupp-summerite vahetus);
5 000 eurot	liikluskorraldusvahendite (piirded, künnised, märgi kandurid, rammvaiad, vajadusel ka foori kandurid) remonttööd.

Inventari soetamise kulud 110 000 eurot on ette nähtud 30 parkimisautomaadi rentimiseks. Automaatide rendisumma on kuus 8151 eurot. Lisaks Real Time & API teenuse ost, piletirullid uuendamine, tehnika väljakutse vandalismi vms korral, automaatide puhastamine värvist (vandalism).

Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud 10 000 eurot on jalgrattahooaja avaürituse ja autovaba päeva korraldamiseks.

Muude majanduskulude eelarve 234 290 eurot teostatakse liiklusohutusprogrammi (LOP) raames, mis haarab nii teid ja nende valgustust, liiklust kui ka ühistransporti:

115 000 eurot	parkimiskorralduse teenustasu;
89 640 eurot	teostatakse liiklusohutusprogrammi, mis haarab nii teid ja nende valgustust, liiklust kui ka ühistransporti;
85 000 eurot	parkimiskorralduse teenustasu sh mobiilse parkimise teenustasu 60 000 eurot;
17 500 eurot	nutikate lahenduste pilootprojektid, Küüni tn digirattaparkla rent;
12 150 eurot	Projekt SUMBA omafinantseering.

LOP rakendusplaani 2018. a meetmed on:

- liiklusohutust puudutavate omaalgatuslike projektide (sh kampaaniad, liiklusteemalised päevad jne) toetamine;
- linnavalitsuse spetsialistide täiendkoolitusvõimaluste tagamine liiklusohutuse ja sellega seonduvate valdkondade osas;
- kohalikele liikluskäitumise ebakohtadele suunatud liiklusohutuskampaaniate läbiviimine, kasutades kohalikke teabevahendeid ja korraldades avalikke üritusi;
- liikluskeskkonda arvestavad eskiislahendused jalgratta- ja jalgteede tähistamiseks;
- jalgratta- ja jalgteede tähistuse korrastamine ja uuendamine, jalgrataste hoiukohtade rajamine;
- ülekäiguradadele kohtvalgustuse paigaldamine;
- liikluse rahustamine elamualadel (tehnilised vahendid) ja vajadusel õuealade piiride täpsustamine;
- ohtlike teelõikude ja ülekäiguradade inspekteerimine (sh liiklusmärkide seisukord ja nähtavus; teekattemärgistuse seisukord; fooriprogrammide vastavus oludele);
- ohtlike teelõikude ja ülekäiguradade korrastamine liiklusohutuse suurendamise eesmärgil;
- ühissõidukipeatuste korrastamine.

Majandamiseelarve põhitegevuskulud

81 579 eurot

Vahendid laekuvad projekti SUMBA teostamiseks Läänemere programmi raames ERDFilt. Projekt kestab 31.06.2017-31.05.2020 ja projekti eesmärk on koostada liikuvusmudel pendelrändest tingitud transpordiprobleemide lahendamiseks, kaasajastada linna transpordi arengukava, tõsta transpordiplaneerijate pädevust ja liiklejate teadlikkust säästlikest liikumisvõimalustest. Vahenditest avatakse tööjõukuludeks 4094 eurot, lähetusteks 2635 eurot, muudeks mitmesugusteks majanduskuludeks 74 850 eurot.

04512 - Ühistranspordi korraldus finantseerimiseelarvest

9 374 804 eurot

Põhitegevuse kuludeks

9 354 804 eurot

Investeermistegevuse kuludeks

20 000 eurot

Põhitegevuskuludid rahastatakse finantseerimiseelarvest 9 132 269 euro ja saadud toetuste arvel majandamiseelarvest 222 535 euro ulatuses.

Põhitegevuse kulude kasv võrreldes eelneva aastaga on tingitud uue bussiliini avamisega, mis ühendab Ropka tööstusrajooni Annelinna linnaosaga ja seoses Eesti Rahva Muuseumi avamisega Tartu kesklinna, Raadi linnaosa ning Tartu valla Vahi alevikku teenindava bussiliini veomahu suurendamisega.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutu- se %
04512	TRANSPORDIKORRALDUS	7 975 658	8 559 561	9 132 269	18 000	6,7
50	tööjõukulud	9 968	9 744	4 011	0	-58,8
	avaliku teenistuse ametnike tööta- töötajate töötasu	5 100	3 751	0	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	2 350	3 532	2 997	0	-15,1
55	majandamiskulud	7 962 465	8 519 817	9 097 058	18 000	6,8
	administreerimiskulud	0	2 115	0	0	-100,0
	lähetused	0	1 020	2 310	0	126,5
	koolituskulud	291	6 630	0	0	-100,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	114	130	130	0	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehno- loogia kulud	2 160	0	0	0	x
	inventari kulud	0	13 600	0	0	-100,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	0	20 000	0	0	-100,0
	muud mitmesugused majandusku-	7 959 900	8 476 322	9 094 618	18 000	7,3
4	antavad toetused	3 225	30 000	31 200	0	4,0

Tööjõukulud on kavandatud projektide juhtimiskuludeks.

Majandamiskulud

2 310 eurot lähetuskulud on vajalikud projektide OptiTrans, BSR Electric ja Cities Multimodal juhtimiseks;

130 eurot ruumide majandamiskuludes on bussijuhtide paviljonide vee kulu;

Muud mitmesugused majanduskulud 9 094 618 eurot jagunevad:

8 690 000 eurot veoteenuse ostuks. Alates 2011. a osutab bussiveoteenust AS SEBE, kes teostab linna avalikku bussiliinivedu vastavalt 2010. a läbiviidud riigihankele kuni 30.06.2017. Kuna uus hange vaidlustati, siis vastavalt seadusele pikendati lepingut ASiga SEBE perioodiks 01.07.2017 – 30.06.2019.a. Planeeritav läbisõit Tartu linna kohalikel bussiliinidel 2018. a 3948 tuhat kilomeetrit (2017. a on 3933 tuhat kilomeetrit, 2016. a eelarves 3788 tuhat kilomeetrit). Vedajale makstavat liinikilomeetri hinda korrigeeritakse kord kvartalis eelmise kvartali indeksi põhjal ning uus hind hakkab kehtima järgneva kvartali esimesest kuupäevast;

266 552 eurot piletimüügisüsteemi opereerimine ja elektroonilise tasukogumissüsteemi tarkvara ja seadmete hooldus lähtudes perioodi 01.01.-31.08.2017 reaalsest piletimüügitulust ja sõlmitud lepingutest. Kuludele lisandub uue kuluna 45 600 eurot mobiiltelefoni automaattuvastusega piletimüügisüsteemi rakendamine;

42 800 eurot Raatuse kooli õpilaste ja Kuperjanovi pataljoni ajateenijate transport;

31 166 eurot omaosalus projektide teostamisel;

25 000 eurot bussipaviljonide korrashoid – vastavalt lepingule OÜga JCDecaux Eesti, kes paigaldab oma ootepaviljonid linna maale, kindlustab korrashoiu, vajadusel remondib;

18 000 eurot Tähtvere valla õpilaste transport;

15 000 eurot bussigraafikute trükkimine, bussiapi rakendus ja hooldus;

6 100 eurot bussiootepaviljonides info hooldamine ja bussijuhtide ja reisijate turvalisuse tagamine;

Antavad toetused 31 200 eurot on kavandatud Smart City Lab MTÜle, kellega on sõlmitud kaheaastane leping summas 61 200 eurot ühistranspordi liinivõrgu modelleerimise metoodika koostamise kohta. Samas mahus katab MTÜ kulusid EAS.

Investeeringitegevuse kulud 20 000 eurot, sh:

5 000 eurot uute bussipaviljonide aluste projekteerimine ja ehitamine;

15 000 eurot bussijuhtide olmetingimuste parandamiseks (tualettide-olmeruumide rajamine).

Majandamiseelarve põhitegevuskulud**222 535 eurot**

Vahendid laekuvad ERDFilt projektide OptiTrans, BSR Electric teostamiseks. Projekt OptiTrans kestab 01.01.2017- 31.12.2019 ja tema peamiseks väljundiks on tegevuskavad ühistranspordi kui liikumisviisi atraktiivsuse tõstmiseks ja selle jätkusuutliku arengu tagamiseks. Projekti oodatavaks tulemuseks on säästlike liikumisviiside populaarsuse kasv ja transpordist tulenevate heitmete vähendamine linnades. Projekt BSR – Electric kestab 24.10.2017- 30.09.2020 ja tema oodatav väljund on ülevaade e-liikuvuse lahenduste kasutamisest Läänemere piirkonna linnades, hinnang erinevate e-liikuvuse lahenduste tasuvuse ja teostatavuse kohta, linnade transpordiplaneerijate professionaalse võimekuse tõstmine e-lahenduste valdkonnas ja huvigruppide kasvanud tedlikkus e-lahenduste kasutamisest transpordis. Projekti Cities Multimodal rahastatakse Läänemere programmist ERDF poolt 28 319 eurot ulatuses. Projekt kestab 01.06.2017-31.05.2020. Projekti raames kasvab planeerijate ning sidusrühmade võimekus säästva linnaliikluse planeerimisel, väheneb autode arv linnade igapäevases liikluses, mobiilsuskeskused, liikuvuskavad on saanud igapäevasteks lahendusteks säästliku linnatranspordi arendamisel, pilootettevõtete töötajad ja õpilased/üliõpilased on muutnud oma liikuvusharjumusi.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
04512	TRANSPORDIKORRALDUS	1 000	115 020	222 535	93,5
50	tööjõukulud	0	31 500	21 836	-30,7
	töötajate töötasu	0	23 543	16 320	-30,7
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	0	7 957	5 516	-30,7
55	majandamiskulud	1 000	31 200	200 699	543,3
	lähetuskulud	0	0	13 090	x
	info- ja kommunikatsioonikulud	1 000	0	0	x
	muud mitmesugused majanduskulud	0	31 200	187 609	501,3
4	antavad toetused	0	52 320	0	-100,0

04900 – Muu majandus**2 869 223 eurot**

Vahendid on kavandatud rattarendisüsteemi arendamiseks linnapiirkondade jätkusuutliku arengu programmi raames, sh:

Põhitegevuse kuludeks**60 500 eurot****Investeeringitegevuse kuludeks****2 808 723 eurot**

Projekti raames soetatakse rattad, projekteeritakse ja ehitatakse parklad, korraldatakse elektriliitumised, luuakse tarkvarasüsteem. EASi poolt rahastatakse projekti 2018. a 2 083 485 euro ulatuses.

Alates 2018. a on vajadus avada ka põhitegevuskulude eelarve uuringuteks (Transpordi modaalsuse jaotus, Gehl Architects konsultatsioonid), seminaride korraldamiseks ja rattaringluse opereerimiseks.

05	KESKKONNAKAITSE	6 518 958 eurot
05100	Jäätmekäitlus, sh:	350 660 eurot
	Jäätmekäitlus	222 360 eurot
	Prügivedu	128 300 eurot

Jäätmekäitluse põhitegevuskulusid 231 360 eurot rahastatakse finantseerimiseelarvest, sh riigilt jäätmemajanduse arendamiseks saadav toetus 154 217 eurot. Kulud vähenevad seoses Aardlapalu järelhoolduse lepingu lõppemisega (2017. a maht 185 000 eurot)

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 aruanne	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
05100	JÄÄTMEKÄITLUS	397 313	341 599	222 360	-34,9
55	majandamiskulud	250 811	257 599	131 360	-49,0
	koolituskulud	898	0	0	x
	rajatiste majandamiskulud	247 753	252 439	123 360	-51,1
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	2 160	2 160	5 000	131,5
	inventari kulud	0	3 000	3 000	0,0
4	antavad toetused	46 502	84 000	91 000	8,3

Majandamiskulud

Rajatiste majandamiskuludena on kavandatud:

- 81 360 eurot keskkonnajäätmete (Jaama 72c) haldamine - vastavalt lepingule on kulud kasvanud 2,6 korda seoses jäätmekoguste olulise kasvuga;
- 23 000 eurot suuremõõtmeliste jäätmete ja teisese toorme kogumine;
- 8 000 eurot ohtlike jäätmete kogumine;
- 8 000 eurot elanike keskkonnavalase teadlikkuse tõstmine - ajalehtedes keskkonnamõju hindamise alaste ning jäätmekonkursside teadete avaldamine. Jäätmevaldajate teadlikkuse edendamiseks antakse välja voldik;
- 3 000 eurot olmejäätmeveo korraldamine - jäätmevaldajatele info edastamiseks posti teel ning elanikele korraldatud jäätmeveo põhimõtete selgitamiseks.

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kuluna on kavandatud 5000 eurot registri EVALD tarkvara haldamine.

Kulud inventarile (3000 eurot) on kavandatud pakendikonteinerite ümbruse jälgimiskaameratega seotud kuludeks.

Toetused 91 000 eurot, sh:

- 32 000 eurot toetus korteriühistutele kortermajade jäätmemajade ja süvakogumismahutite rajamiseks. Summa eraldatakse korteriühistutele sihtotstarbelise toetusena vastavalt linnavolikogu poolt kehtestatud määrusele „Korteriühistule rattaparkla, jäätmemaja püstitamise või süvakogumismahuti paigaldamise toetuse andmise kord“;
- 27 500 eurot MTÜ-le Tartumaa Jäätmearendus tegevuse ja Turu 49 asuva jäätmejaama käigushoidmise finantseerimiseks vastavalt lepingule;
- 15 000 eurot MTÜ-le Eko-Tarest Tuglase 2 asuva taaskasutuskeskuse käigushoidmiseks, elanike keskkonnateadlikkuse edendamiseks ja täikade korraldamiseks;
- 8 000 eurot Tartu Majaomanike Ühingu Puiestee 114 asuva korduvkasutuskeskuse käigushoidmiseks, suuremõõtmeliste esemete veoks, elanike teavitamiseks ja ühingu tegevuse toetamiseks;
- 8 000 eurot Tartu Korteriühistute Liidule korteriühistute projekti „Hoolas Ühistu 2018“ elluviimiseks;
- 500 eurot Liikmemaks MTÜ-le Tartumaa Jäätmearendus.

Prügivedu**128 300 eurot****Finantseerimiseelarve (põhitegevuse kulud)**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 aruanne	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutuse %
05100	PRÜGIVEDU	102 623	158 160	128 300	9 000	-18,9
55	majandamiskulud	102 623	158 160	128 300	9 000	-18,9
	rajatiste majandamiskulud	102 623	158 160	128 300	9 000	-18,9

Majandamiskulude vähenemine on seotud 2017. a ühekordse kulutusega Jaamamõisa illegaalsete jäätmete ladustamispaikade likvideerimiseks (eraldati II lisaeelarvega 50 160 eurot).

- 69 300 eurot linna parkides, tänavatel ja bussipeatustes paiknevate prügiurnide hooldamine- ja tühjendamine vastavalt lepingule. Prügiurnide arv on kasvanud ca 15%;
- 24 000 eurot illegaalsete prügi kohtade likvideerimine;
- 25 000 eurot puulehtede kogumine linna kõnniteedelt;
- 9 000 eurot Tähtvere valla poolt kavandatud prügiveo kulud;
- 1 000 eurot tööriistade garaaži kulud.

05101 Avalike alade puhastus**4 003 745 eurot****Finantseerimiseelarve (põhitegevuse kulud)**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutu- se %
05101	AVALIKE ALADE PUHASTUS	3 658 521	3 946 800	4 003 745	83 145	1,4
55	majandamiskulud	3 268 280	3 657 500	3 725 000	83 145	1,5
	administreerimiskulud	4 081	0	0	0	x
	kinnistute, hoonete ja ruumide ma- jandamiskulud	1 087	0	0	0	x
	rajatiste majandamiskulud	3 633 015	3 924 700	3 981 645	83 145	1,5
	infotehnoloogia kulud	70	300	300	0	0,0
4	antavad toetused	20 268	21 800	21 800	0	0,0

Majandamiskuludes on põhikuluks aastaringsed linnatänavate hooldustööd vastavalt riigihankele aastateks 2016 –2021, mille alusel on 2018. a kulu 3 135 421 eurot, hinnaindeksi muutusest tulenev algse lepingu mahu hinnatõus on ca 29 579 eurot. Täiendavalt lisanduvate uute objektide (Roosi tn, Muuseumi tee, Kreutzwaldi tn sõidu ning kergliiklusteed, Pika ja Riia tn parklad jne), mille hoolduse maksumus koos prognoositava hinnamuutusega on ca 185 000 eurot.

Aastaringse hoolduse alla kuulub 2018. a:

- talvel 1120 tuh/m² (118 km) põhi- ja jaotustänavaid, 406 jalakäijate ülekäigukohta, 8 raudteeületuskohta, 69 tuletõrjehüdranti, 15 lumeladestuskohta ja 297 bussipeatust ja -taskut (lumevallide teiseldamine);
- suvel 1273 tuh/ m² äärekiviga tänavaid kogupikkusega 158 km, 133 km äärekivita tänavate hooldust ja 3 km tolmutõrjet kruusatänavatel;
- aastaringselt 115 tuh/ m² (35 km) kõnniteid, 88 tuh/ m² parklaid, 297 bussipeatuse ooteala, 6,6 tuh/ m² spetsiaaltehnikaga või käsitsi hooldatavaid objekte (treppe, kõnniteid, vaateplatvorme, parkimisautomaatide ja tuletõrjehüdrantide ümbrusi jne) ning 9,2 tuh/jm sildade, viaduktide sadeveesüsteeme, deformatsioonivuuke ja piirdeid.

Kulud on kavandatud:

- 3 350 000 eurot riigihankena sõlmitud aastaringse linnatänavate ja 297 bussipeatuse ala hooldustööde eest tasumine;
- 466 000 eurot kõrvaltänavate talvine hooldus;
- 83 145 eurot Tähtvere vallale ületulnud teede korrashoid ja lumetõrje;
- 30 000 eurot Jaamamõisa põllumaa arenduskulud;

24 500 eurot	Rüütli tn ja Raekoja platsi pesemine maist-septembrini;
22 000 eurot	linnale kuuluvate bussipeatuse paviljonide ja istepinkide remont ja hooldus;
6 000 eurot	infotelefoni 1789 ülalpidamiskulud ja teeilmajaama infosüsteemide lepingujärgse hoolduse kulud.

Antavad toetused korteriühistute ja majaomanike ühendustele talvise libedustõrje puistematerjalide soetamiseks ning sügiseseks puulehtede kogumiseks linna tänavatelt, sh:

10 000 eurot	Tartu Majaomanike Ühingule;
11 800 eurot	Tartu Korteriühistute Liidule.

05200 - Heitveekäitus **146 560 eurot**

Finantseerimiseelarve

põhitegevuse kulud	134 560 eurot
investeermistegevuse kulud	12 000 eurot

Põhitegevuse kulud on kavandatud baasaastatega samas mahus ning suunatakse AS-ile Tartu Veevärk linna tänavatelt ja platsidelt koguneva sademevee ärajuhtimiseks ja puhastamiseks.

Investeermistegevuse kulud 12 000 eurot on kavandatud antava toetusena AS-ile Tartu Veevärk 20 uue hüdrandi rajamiseks, et Päästeametile oleks tagatud katkematu veevõtt.

05400 - Haljastus **1 814 520 eurot**

Linnas on püsihoolduse all 361 ha erineva hooldusklassiga haljastuid, parke ja puiesteid. Aastaringsed hooldustööd on murupindade hooldus, koristamine, lehekoristus, kõnniteede puhastamine ja libedustõrje, pargiinventari korrastamine, mänguväljakute hooldus ja remonttööd, haljastutel kasvavate puude hooldus, väikeremonttööd. Praegused lepingud on sõlmitud 30.aprillini 2020. 2018. a lisanduvad Tähtvere valla haljasalad, ca 10 ha on hooldada teemaa haljasalasad.

Finantseerimiseelarve **1 814 520 eurot**

põhitegevuse kulud	1 319 520 eurot
investeermistegevuse kulud	495 000 eurot

Põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
05400	HALJASTUS	970 887	1 130 136	1 319 520	80 000	16,8
50	tööjõukulud	7 040	15 012	0	0	-100,0
55	majandamiskulud	958 565	1 114 124	1 318 520	80 000	18,3
	administreerimiskulud	461	24	0	0	-100,0
	uurimis- ja arendustööde kulud	1 800	1 924	0	0	-100,0
	koolituskulud	698	600	600	0	0,0
	rajatiste majandamiskulud	910 284	1 092 576	1 266 420	80 000	15,9
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	765	1 000	3 500	0	250,0
	inventari kulud	43 182	13 000	43 000	0	230,8
	muud mitmesugused majanduskulud	1 375	5 000	5 000	0	0,0
6	muud kulud	1 938	1 000	1 000	0	0,0
4	antavad preemiad ja stipendiumid	3 344	0	0	0	0,0

Tööjõukulud olid 2017. a seotud projekti *Toomemäe pargi rekonstrueerimine* juhtimiskuludega.

Majandamiskulud on järgnevad:

- 600 eurot koolituskuludeks;
- 1 266 420 eurot rajatiste majandamiskuludeks, sh:
  - 705 420 eurot riigihankena sõlmitud aastaringse haljastuse hooldustööde eest tasumine. Kasv 190 100 eurot seoses uue riigihankega ning supelrandade ületoomisega alates 01.05.2017. a;
  - 150 000 eurot Raekoja akendele, Rütli tänava konteinerhaljastuse ja haljasaladel olevatele lillepeenardele ning lillekastidesse suvelillede ostmine ja hooldamine ning Emajõe sildade amplitega dekoreerimine. Lisanduva 23 000 euro eest täiendatakse Roosi tn haljastust püsikutega, paigaldatakse konteinerhaljastust ja lillekaste linna magistraaltänavate äärsetesse puhkekohtadesse ja liiklusringidele;
  - 105 000 eurot lepingujärgne supelrandade vetelpäästeteenuse ost. Töödeks on Emajõe parem ja vasakkalda randades (Vabaujula, Linnaujula) ja Anne kanali ääres pääste- ja turvateenuse tagamine suplusperioodil ja Anne kanali tualeti hoolduse remondi ja kommunaalkulud.
  - 80 000 eurot on Tähtvere valla poolt kavandatud haljasalade hoolduskulud;
  - 65 000 eurot teemaa-alal asuvate haljastute ning 2017. ja 2018. a valmivate kergliiklusteede ja teedeobjektidelt lisanduvate haljasalade ja istutuste, väikeinventari ning erilahenduste hoolduseks sh teemaadel ja uutel objektidel.
  - 55 000 eurot puude istutamine, hooldus, langetus;
  - 40 000 eurot mänguväljakute remont ja hooldus. Linna 30 avaliku mänguväljaku ja 13 avaliku spordiväljaku majandamine, värskendamine, puhta liiva vedu korteriühistute (lisanduda võib taotlusi ka erakruntidelt) territooriumitel asuvatesse liivakastidesse;
  - 26 500 eurot ühekordsed tööd (nt spordi-koorepururadade hooldus, Paju tn plekkgaraazide aluste heakorastamine) ja jooksevremont;
  - 15 000 eurot koerte jalutuskohtade hooldus;
  - 11 000 eurot haljastuse jooksevremont (erosiooni, üleujutuste, vandalismi jm tulemusel lagunenud kõnniteede, treppide, rajatiste ja väikevahendite (pingid, trepikäsi-puud jms) korrastamine ja remont. Käigusuundade muutumisel haljasaladel kõnniteede väljaehitamine, muruparandused;
  - 8 000 eurot linna jõulupuuga seotud kulud (puu hind, transport, paigaldamine, kohendamine, järelevalve ja likvideerimine);
  - 5 500 eurot muud kulud - purskkaevude vesi- ja elektrikulud, ujulate joogivesi.
- 3 500 eurot infotehnoloogiakulud on tahvelarvutite ja välitehnikaseadmete andmeside kuludeks;
- 43 000 eurot inventari soetamine ja hooldus - amortiseerunud pinkide väljavahetamine parkides ja haljasaladel. kodanike soove arvestades täiendavate istumiskohtade paigaldamine linnaruumi (Raekoja plats), infoviitade, täiendavate prügiurnide, inventari transpordi ja paigalduskulud;
- 5 000 eurot muud majandamiskulud on konkursi „Kaunis Kodu“ korraldamiseks, võitjate tunnustamiseks ning konkursiga seotud koolituskuludeks.

Investeeringustegevuse kulud 495 000 eurot:

- 285 000 eurot uue mänguväljaku (Lääne 11a) projekti kaasajastamine, ehitamine, juurdepääsuteede ja valgustuse rajamine;
- 45 000 eurot Projekteerimine: Tartu tammiku kõnniteede ja valgustuse, Raadi linnaosa kogupere-, Toomemäe spordi- ja Annelinna koorteväljaku projekteerimine;
- 40 000 eurot Toomemäe spordiväljaku rekonstrueerimine - turvakatendid, spordi- ja väikeinventari uuendamine;
- 40 000 eurot koorteväljaku rajamine Annelinna piirkonda;
- 35 000 eurot olemasolevate mänguväljakute atraksioonide täiendamine, uuendamine;
- 30 000 eurot osaline pinkide väljavahetamine Toomemäel;
- 20 000 eurot Vanemuise pargi tiiki mitmetasandilise veejoaga purskkaevu paigaldamine.

05600 - Muu keskkonnakaitse**203 473 eurot**

Kulud kaetakse põhitegevuskuludena finantseerimiseelarvest 81 811 eurot ja majandamiseelarvest 121 662 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**81 811 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
05600	MUU KESKKONNAKAITSE	27 142	19 509	81 811	319,4
50	tööjõukulud	11 416	509	0	-100,0
	töötajate töötasu	8 532	380	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	2 884	129	0	-100,0
55	majandamiskulud	7 227	9 000	69 811	675,7
	uurimis- ja arendustööde kulud	5 344	3 000	51 271	1609
	rajatiste majandamiskulud	1 739	6 000	17 970	199,5
	inventari kulud	144	0	570	x
4	antavad toetused	8 499	10 000	12 000	20,0

Põhitegevuse kuludest on kavandatud:

- 570 eurot inventari kulu on omafinantseering tekstiilikonteinerite soetamise ja paigaldamise projektis;
- 6 271 eurot omafinantseering arendusprojektidele müra vähendamiseks ja õhukvaliteedi parandamiseks;
- 7 970 eurot omafinantseering kütteõlireostuse likvideerimise projektile;
- 10 000 eurot linna territooriumil ilmnevate keskkonnakahjustuste määramine ja likvideerimine;
- 45 000 eurot keskkonnaalased uuringud ja seired. Jätkatakse välisõhu saasteainete mõõdistustega kasutades passiivseid kogujaid, lisandub segaolmejäätmete koostise uuring ning 30 000 eurot on kavandatud Anne kanali vee uuringuteks;
- 12 000 eurot keskkonnakaitsealaste väikeprojektide kaasfinantseerimine ja Rohemajanduse foorumi „Rohevik“ toetamine.

Majandamiseelarve vahendid **121 662 eurot** laekuvad KIKi poolt rahastatavate projektide teostamiseks, sh projektidele „Kütteõli reostuse likvideerimine Tartus“ 71 659 eurot, projektile „Õhukvaliteedi parandamise tegevuskava koostamine“ 24 240 eurot ja projektile „Müra vähendamise tegevuskava Tartu linnas“ 20 650 eurot ja projektile „Tekstiilikonteinerite soetamine“ 5113 eurot. Keskkonnamüra vähendamise koostamise kava kohustus tuleneb atmosfääriõhu kaitse seadusest ja õhukvaliteedi parandamise kava koostamise kohustus tuleneb atmosfääriõhu kaitse seadusest. Tekstiilijäätmete ja riiete kogumiseks paigaldatakse linna 8 konteinerit. Projektide rahastamisotsused tehti 2017. a juunis ja augustis, tegevused on kavandatud 2017, 2018 ja 2019. aastasse.

Kütteõli reostuse likvideerimine (71 659 eurot) toimub aastatel 2017-2018 Näituse 22b avastatud endisaegses kütusehoidlas.

06 ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS**2 492 094 eurot****06300 – Veevarustuse investeerimiskulud****97 625 eurot**

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest Rahinge ja Kandiküla vahelise ühisveevärgi ja kanalisatsioonisüsteemi rajamiseks. Tähtvere Vallavalitsus, AS Emajõe Veevärk ja OÜ Regsil on sõlminud ühiste kavatsuste protokoll, mille alusel on Tartu linnal 2018. a kohustus objekti esitatud summas rahastada.

06400 - Tänavavalgustus**1 557 040 eurot**

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest.

põhitegevuse kulud**1 452 040 eurot****investeeringutegevuse kulud****105 000 eurot****Põhitegevuskulud**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutu- se %
06400	TÄNAVAVALGUSTUS	978 914	1 047 740	1 452 040	30 000	37,1
55	majandamiskulud	977 874	1 046 700	1 451 000	30 000	37,2
	administreerimiskulud	90	1 140	0	0	-100,0
	uurimis- ja arendustööde kulud	3 288	6 000	35 000	0	483,3
	lähetuskulud	7 889	8 500	8 500	0	0,0
	rajatiste majandamiskulud	933 146	1 030 560	1 407 000	30 000	36,5
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	11 660	500	500	0	0,0
	inventari kulud	21 348	0	0	0	x
	muu erivarustus ja erimaterjalid	1 604	0	0	0	x
4	antavad toetused (liikmemaks)	1 040	1 040	1 040	0	0,0

Majandamiskulud on kasvanud, kuna paljud seni investeerimiskulude all näidatud arenduskulud on toodud tegevuskuludesse, sest oma olemuselt ja maksumuselt ei kuulu nad põhivarana arvelevõtmisele.

- 792 000 eurot linna (sh Tähtvere valla tänavavalgustus 30 000 eurot) valgustite elektrikulu on kavandatud kasvuga, sest elektrienergiat ostetakse börsipõhiselt. Perioodil 01.01.2017-31.12.2017 on elektrienergia ostmiseks sõlmitud leping Alexela Energia AS-ga. Lisakuludena on kavandatud hansapäevade, jõulude jt. ürituste elektrienergia tarbimine tänavavalgustusvõrgust, samuti bussitabloode ja parkimisautomaatide ning uue kuluna elektriautode avalike kiirlaadijate (5 tk.) aastane elektrikulu;
- 260 000 eurot aastaringse tänavavalgustuse hooldustööde eest tasumine vastavalt 5-aastasele lepingule, mis algas oktoobrist 2017. a. (kasv 148 500 eurot);
- 100 000 eurot LED valgustite ost ja paigaldus Raekoja platsil, Ülikooli tn, Baeri tn, Jakobi tn, Barclay platsil (kasv 75 000 eurot);
- 80 000 eurot ettenägematud ja kiireloomulised remonttööd (kaabli- ja rikkis valgustite vahetamine, täiendavate mastide ja valgustite paigaldamine) võrgu töökorras hoidmiseks ning ka mõned jooksvalt tekkinud renoveerimisvajadused. Vajadusel ostetakse Elektrilevi OÜ-lt juurde võimsust suure koormusega kilpidesse. Remontitööde käigus tuleb vahetada eriti ohtlikuks muutunud betoon- ja puitmaste. Siit tasutakse ka mõned väiksemahulised tänavavalgustuspaigaldise arenduse kulud;
- 65 000 eurot amortiseerunud kilbikontrollerite väljavahetamine selleks, et need ühilduksid kaas-aegsete valgustite kontrolleritega ja juhtimissüsteemiga, streetlight programmi arendus;
- 40 000 eurot kilbiipiirkondade optimeerimine Veeriku ja Karlova linnaosades;
- 35 000 eurot jõuluinventari uuendamine - igal aastal on vahetatud väikesed kogused olemasolevaid hõõglampidega jõulukaunistusi LED allikate vastu. Samuti tuleb osta vajalikud valged/värvilised hõõglambid läbipõlenud hõõglampide asendamiseks. Ümberehituse tulemusena väheneb igal aastal vajaminevate värviliste hõõglampide ostmine ja nende väljavahetamine;
- 20 000 eurot ülekäiguradade valgustamine;
- 15 000 eurot telemeetria sidekulud. Tänavavalgustusvõrgu juhtimissüsteemi tööhoidmiseks on vajalik uuendada-täiustada olemasolevaid valgustuskilpide juhtimisseadmeid. Samuti on vaja olemasolevate amortiseerunud juhtimiskilpide sisude uuendust.

15 000 eurot	kesklinna piirkonnas püsivoolupunktide rajamine;
15 000 eurot	VALGIS arendustöö – tänavavalgustuse andmebaasi arendamine;;
8 500 eurot	osalemine projekt „Light in the City“ ja assotsiatsioon LUCI töös;
5 500 eurot	uuringud, kaamerate andmeside.

Toetused on kavandatud rahvusvahelise võrgustiku LUCI liikmemaksu tasumiseks.

Investeermistegevuse kulud 105 000 eurot

60 000 eurot	amortiseerunud mastide ja kaablite väljavahetamine;
45 000 eurot	Ülejõe ja Toomemäe parkide valgustuse rekonstrueerimine.

06605 - Muud kommunaalteenused, sh:	837 429 eurot
Finantseerimiseelarve, sh:	
Põhitegevuskulud	778 029 eurot
Investeermistegevuse kulud	59 400 eurot

Põhitegevuse kulud jagunevad:

sh kalmistud	530 029 eurot
hulkuvate loomadega seotud kulud	234 000 eurot
muu elamu- ja kommunaalmajandus	73 400 eurot

Kalmistute

eelarvest kaetakse Tartu linna asutuse Kalmistu kulud, kelle hallata on Raadi, Puiestee, Pauluse, Rahu-
mäe, Tuigo ja Vanasuliste kalmistud pindalaga kokku 77 ha. Asutusel on kasutuses viis kabelit (Raadi,
Uspenski, Pauluse, Peetri ning Jaani). Jaani kabelit kasutatakse ka külmkambrina.

Finantseerimiseelarve	530 029 eurot
põhitegevuse kulud	470 629 eurot
investeermistegevuse kulud	59 400 eurot

Põhitegevuskulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
06605	KALMISTUD	372 629	412 826	470 629	14,0
50	tööjõukulud	233 617	258 927	278 899	7,7
	töötajate töötasu	174 962	193 518	208 444	7,7
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	58 655	65 409	70 455	7,7
55	majandamiskulud	156 861	182 430	185 730	1,8
	administreerimiskulud	2 810	3 330	3 830	15,0
	koolituskulud	434	2 000	1 000	-50,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majan- damiskulud	29 384	25 050	25 350	1,2
	rajatiste majandamiskulud	101 382	119 900	124 000	3,4
	sõidukite ülalpidamise kulud	2 868	11 850	8 650	-27,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 839	1 400	1 100	-21,4
	inventari kulud	6 044	6 300	8 300	31,7
	masinate ja seadmete ülalpidamise kulud	8 217	9 600	10 100	5,20
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	670	1 000	1 000	0,0

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	eri- ja vormiriietus	2 004	1 600	1 600	0,0
	muud mitmesugused majanduskulud	1 209	400	800	100,0
45	antav sihtfinantseerimine	0	0	6 000	x

Tööjõukulud

Asutuses on kokku 26,5 töökohta, sh 2 suvist hooajatöölist. Pärast töötasude korrigeerimisi ning töötajatele lisatasu võimaldamist haudade hooldamise ja puude lõikamise eest kujuneb asutuse keskmiseks töötasuks 681 eurot (senine 632 eurot).

Majandamiskuludes on kõige suurema osatähtsusega kalmistute territooriumide korrashoid ja sellest omakorda on kõige suurem kulu prügiveol, isetekkeliste prügilate likvideerimisel. Prügiveo kulud kallinevad seoses prügi sorteerimise nõudega, täiendavaid vahendeid on kavandatud infosiltide ja kvartalite tähistamise uuendamiseks.

Antav toetus on MTÜ-le Tartu Juudi Kogukond Juudi kalmistu piirdeaia ja kõrvalhoone remondiks.

Investeeringustegevuse kulud**59 400 eurot**

59 400 eurot Rahumäe kalmistu abihoone rekonstrueerimise II etapp (sh külastajate WC ehitus)

Hulkuvate loomadega seotud põhitegevuskulud**234 000 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
06605	HULKUVATE LOOMADEGA SEOTUD KULUD	209 324	226 370	234 000	3,4
55	majandamiskulud	209 324	226 370	234 000	3,4
	muud mitmesugused majanduskulud	209 324	226 370	234 000	3,4

Hulkuvate loomade varjupaiga halduskulud ja loomade püüdmise, pidamise ning utiliseerimise kulud on kavandatud eelarvesse vastavalt aastateks 2014-2018 sõlmitud lepingule MTÜ-ga Assisi Franciscuse Selts. Põhilepingu kuludele on kavandatud täiendavalt loomade varjupaiga aastase elektri- ja küttepuude kulu 42 000 eurot.

Muud elamu- ja kommunaalmajanduse põhitegevuskulud**73 400 eurot**

On kavandatud konteinertualettide rendiks ja linna avalike WC-de rendiks, vesikute hoolduseks ja vee-
kuludeks. Tartus on kasutusel 1 avalik veevõtupunkt ja suvisel ajal (6 kuud) 4 vesikut, millede hoolduskuludeks on kavandatud 10 400 eurot. Konteinertualette paigaldatakse hooajaliselt jalgratta-
teede äärde, haljastutele ja mänguväljakutele. Kulude kavandamisel on arvestatud ajutiste tualettide vandalismikahjude hüvitamisega. Lisaks rendikuludele on arvestatud Pirogovi platsile tualeti aluse ja trassiühenduste rajamisega ning sinna paigaldatava ja Vabaduse pst 8 tualeti igapäevaste hoolduskuludega.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
06605	MUUD ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUSE KULUD	15 706	21 700	73 400	238,2
55	majandamiskulud	15 706	21 700	73 400	238,2
	rajatiste majanduskulud	6 400	11 700	10 400	-11,1
	muud mitmesugused majanduskulud	9 306	10 000	63 000	530,0

08 Vabaeg ja kultuur **31 100 eurot**

Vahendid on kavandatud investeerimiskuludeks, sh:

1 100 eurot Telleri kabeli sisemisteks restaureerimistöödeks. Taotlus tööde rahastamiseks on esitatud Muinsuskaitseametile, linna poolt kaetakse järelvalvekulud;

30 000 eurot Uspenski kabeli fassaadi restaureerimiseks.

3.9. LINNAPLANEERIMISE JA MAAKORRALDUSE OSAKOND**1 393 792 eurot**

Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonna eelarve jaotub järgmiste tegevusvaldkondade lõikes:

Valdkond	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	2016 aruanne	2018- 2017 eurodes
Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond kokku	996 404	1 046 551	1 393 792	99 132	33,2	347 241
Üldised valitsussektori teenused	519 991	534 451	663 992	31 632	24,2	129 541
Majandus, sh:	476 413	512 100	729 800	67 500	42,5	217 700
investeeringukulud	220 485	1 000	180 000	0	x	179 000

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED**663 992 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutuse %
01	Üldised valitsussektori teenused	519 991	534 451	663 992	31 632	24,2
01112	LINNAVALITSUS	490 836	505 451	565 492	31 632	11,9
50	töajõukulud	471 347	480 497	541 138	31 632	12,6
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	119 005	113 868	118 931	0	4,4
	töötajate töötasu	233 501	245 248	261 866	23 640	16,4
	erisoodustused	145	0	0	0	x
	töajõukuludega kaasnevad maksud	118 696	121 381	136 701	7 992	12,6
55	majandamiskulud	19 489	24 954	24 354	0	-2,4
	administreerimiskulud	4 333	5 800	5 800	0	0,0
	lähetuskulud	655	1 400	1 400	0	0,0
	koolituskulud	2 232	2 500	2 500	0	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	182	250	250	0	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	8 611	9 404	9 404	0	0,0
	inventari kulud	2 422	4 600	4 000	0	-13,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	1 054	1 000	1 000	0	0,0
01330	MUUD TEENUSED (Arengukavad)	29 155	29 000	98 500	0	239,7
50	töajõukulud	796	2 000	2 000	0	0,0
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	0	1 500	1 495	0	-0,3
	töajõukuludega kaasnevad maksud	0	500	505	0	1,0
55	majandamiskulud	29 155	27 000	96 500	0	-54,6
	administreerimiskulud	7 512	5 000	5 000	0	0,0
	uurimis- ja arendustööde kulud	20 814	19 000	85 000	0	347,4
	lähetuskulud	829	1 500	1 500	0	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	0	1 500	5 000	0	233,3

Osakonna ülalpidamiskulud

Tööjõukulud on kavandatud 25 töötajale 5% palgatõusuga. Seoses valdade liitumisega lisandub senisele koosseisule (24 töötajat) üldplaneeringu ja arenguteenistuse spetsialisti ametikoht ning täiendavaid ülesandeid olemasolevale koosseisule.

Majandamiskulud on kavandatud 2017. a tasemel.

Arengukavad

Eelarve kasv on seotud kavandatud uurimis- ja arendustöödega:

- 30 000 eurot Tartu linna arengustrateegia koostamine;
- 30 000 eurot Tartlaste arvamusuuringu „Tartu ja Tartlased 2018“ tellimine;
- 15 000 eurot Tartu linna arengukava koostamine;
- 10 000 eurot Tartu linna kodulehe arendamine linna statistika interaktiivseks kajastamiseks;

Tartu linna arengustrateegia koostamine. Kulud on kavandatud põhiliselt linna arengukavale keskkonnamõju strateegilise hinnangu tellimiseks, konsultatsiooniteenusteks.

Tartlaste arvamusuuringu „Tartu ja tartlased 2018“. Vahendid kavandatakse ankeedi korrigeerimiseks, küsitluse läbiviimiseks, küsitlustulemuste töötlemiseks, analüüsiks ja võrdluseks varasemate küsitlustulemustega ning ettepanekute tegemiseks probleemsete valdkondade parendamiseks.

Tartu linna arengukava 2018-2025. Vahendid kavandatakse arengukava koostamise protsessi korralduskuludeks. Kavas on korraldada ajurünnakuid teemagruppidega, arutelusid võtmeisikutega ning kaks suuremat üritust laiemale üldsusele. Lõplik kinnitamine volikogus 2018. a sügisel.

Tartu linna kodulehe arendamine linna statistika interaktiivseks kajastamiseks. Kulud on kavandatud kodulehel statistiliste andmete interaktiivseks kajastamiseks ja statistilise ülevaate „Tartu 2017“ koostamiseks ja kodulehel esitamiseks.

Lisaks on kavandatud 5000 eurot info- ja PR teenustele, 2000 eurot töövõtulepingutele ja nendega kaasnevatele maksudele, 1500 eurot lähetuskuludeks ning 5000 eurot tööseminarideks.

04 MAJANDUS	729 800 eurot
04210 - Maakorraldus	444 800 eurot
Finantseerimiseelarve põhitegevuskulud	263 800 eurot
Finantseerimiseelarve investeerimiskulud	180 000 eurot
Majandamiseelarve põhitegevuskulud	1 000 eurot

Investeerimiskulud 180 000 eurot on kavandatud linna arenguks vajaliku maa (Raja tn 24) ostuks.

Majandamiseelarvesse laekub maade erastamise toimingutelt 1000 eurot, mis suunatakse administreerimis- ja uurimiskuludeks.

Finantseerimiseelarve põhitegevuskulud

klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutuse %
	MAAKORRALDUS	55 819	103 499	263 800	67 500	154,9
50	tööjõukulud	0	3 999	8 000	0	100,1
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	0	3 000	5 979	0	99,3
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	0	999	2 021	0	102,3
55	majandamiskulud	53 037	98 000	253 800	67 500	159,0
	administreerimiskulud	16 407	14 000	19 000	0	35,7
	uurimis- ja arendustööde kulud	36 227	80 000	229 800	67 500	187,3
	lähetuskulud	403	4 000	5 000	0	25,0
6	muud kulud	2 782	1 500	2 000	0	33,3

Eelarve kasv on seotud kavandatavate arendustöödega ja omavalitsuste liitumisega:

Maakorralduslikeks töödeks kokku summas 263 800 eurot on kavandatud:

72 300 eurot	Tartu linna kõrgusvõrgu tööd vastavalt linnavolikogu 10.03.2017. a otsusele nr 437;
52 500 eurot	vastavalt Tähtvere vallavolikogu otsusele ning Maaeluministeriumi vastusele on vajalik korraldada taotletud tealuste maade vormistamine Tartu linna munitsipaalomandis- se;
30 000 eurot	Tartu linna 1:2000 vektorkaarti uuendamine;
40 000 eurot	maade munitsipaliseerimine, erastamine ja linna maadega seotud katastritööd;
25 000 eurot	maade arvestuse ja maksustamise programmi arendus, koduomanike maksuvabastused. Seoses Tähtvere valla liitumisega tuleb andmed ja rakendused ühitada;
15 000 eurot	Eksperthinnangute ja juriidiliste teenuste tellimine;
10 000 eurot	planeeringute koostamiseks vajalikud mõõdistused;
4 000 eurot	maamaksu eelteadete koostamine, saatmine;

Eelnimetatud töödega kaasnevad tööjõukulud, osavõtt erialaseminaridest (majutus ja sõidukulud) ning kinnisvaratehingutega kaasnevad riigilõivud.

04740 - Üldmajanduslikud arendusprojektid

Territoriaalne planeerimine

285 000 eurot

Kulud kaetakse finantseerimiseelarvest 195 000 eurot ja majandamiseelarvest 90 000 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

195 000 eurot

klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
04740	TERRITORIAALNE PLANEERIMINE	142 683	261 070	195 000	-25,3
50	tööjõukulud	6 330	20 070	20 000	-0,3
	töötajate töötasu	1 231	0	0	x
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	3 500	15 000	14 947	-0,4
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	1 599	5 070	5 053	-0,3
55	majandamiskulud	136 353	241 000	175 000	-27,4
	administreerimiskulud	12 429	15 000	17 000	13,3
	uurimis- ja arendustööde kulud	89 296	204 000	126 000	-38,2
	lähetuskulud	10 917	12 000	16 000	33,3
	koolituskulud	10 723	10 000	10 000	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia	12 988	0	0	x
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	0	0	6 000	x

Territoriaalse planeerimise eelarves on kavandatud järgmised uurimis- ja arendustööd 126 000 eurot:

20 000 eurot	Tartu linna üldplaneering. Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu algatab moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse üldplaneeringu ühe aasta jooksul kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu valimiste tulemuste väljakuulutamise päevast alates ning kehtestab üldplaneeringu kolme aasta jooksul selle algatamisest arvates;
20 000 eurot	liikluse eksperthinnangute ja eskiislahenduste koostamine liiklusobjektidele;
20 000 eurot	kergliiklusteede arengustrateegia ja teemaplaneeringu koostamine ;
20 000 eurot	Raadi piirkonna detailplaneering;
15 000 eurot	liikluskeemi sõlmobjektide eskiislahenduste koostamine;
15 000 eurot	Jaamamõisa elurajooni detailplaneering;
10 000 eurot	Europas 9 alal Luha tn hoonetegrupi taguse ala teemaplaneering;
6 000 eurot	Mõisavahe 73 alade detailplaneering;

Eelnimetatud töödega ja projekti „iWater“ omafinantseeringuga (16 000 eurot) kaasnevad tööjõu-, administreerimis-, lähetus- ning koolituskulud (maakasutuse ja transpordiplaneerimisega tegelevate spetsialistide keskkonna- ja transpordialane koolitus) ja seminaride korraldamise kulud.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**90 000 eurot**

Euroopa Komisjoni poolt rahastatava projekti „iWater“ raames arendatakse Tartu linnas integreeritud sademevee süsteeme, mille tulemusel väheneb kanalisatsiooni suunatava sademevee hulk. Kavandatud tegevused:

- Jaamamõisa linnaosa viibetiikide süsteemi planeerimine;
- Tartu linna roheala osakaalu planeerimine;
- Emajõe üleujutuse kõrguspunkti täpsustamine;
- Väike - Anne kanali Emajõe äärse ala kujundusprojekti koostamine;
- Väike - Anne kanalisse suubuva sademevee kvaliteedi parandamiseks tegevuste kavandamine;
- Partneritega kogemuste vahetamine, koostöökohtumine, oskuste suurendamine;
- Teistele Eesti omavalitsustele saadud kogemuste jagamine.

Projekti eelarve kokku on 247 300 eurot ja kestab kuni 31.08.2018. a.

klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
04740	TERRITORIAALNE PLANEERIMINE	44 433	127 267	90 000	-29,3
50	tööjõukulud	40 121	36 135	14 999	-58,5
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	19 456	16 204	7 473	-53,9
	töötajate töötasu	10 340	10 803	3 737	-65,4
	erisoodustused	212	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	10 113	9 128	3 789	-58,5
55	majandamiskulud	4 312	91 132	75 001	-17,7
	administreerimiskulud	326	800	1 500	87,5
	uurimis- ja arendustööde kulud	40	75 861	67 101	-11,6
	lähetuskulud	3 381	7 471	0	-100,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	565	7 000	6 400	-8,6

3.10. LINNAVARADE OSAKOND**22 033 709 eurot**

Valdkond	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutuse %	2018- 2017 eurodes
Linnavarade osakond kokku	12 722 536	19 596 264	22 033 709	71 312	12,4	2 437 445
Üldised valitsussektori teenused, sh:	1 011 078	938 452	1 039 717	32 112	10,8	101 265
investeeringiskulud	223 113	50 000	0	0	-100,0	-50 000
Majandus, sh:	1 579 050	2 521 824	2 624 646	30 000	4,1	102 822
investeeringiskulud	210 081	1 018 000	1 053 000	0	3,4	35 000
Elamu- ja kommunaalmajandus, sh:	884 125	1 451 782	1 827 500	9 200	25,9	375 718
investeeringiskulud	332 578	873 482	1 240 000	0	42,0	366 518
Vaba aeg ja kultuur	1 419 790	864 303	974 696	0	12,8	110 393
investeeringiskulud	1 410 554	857 375	971 500	0	13,3	114 125
Haridus, sh:	7 645 545	13 491 103	13 640 550	0	1,1	149 447
investeeringiskulud	7 077 515	12 947 710	13 017 550	0	0,5	69 840
Sotsiaalne kaitse, sh:	182 948	328 800	1 926 600	0	485,9	1 597 800
investeeringiskulud	179 905	325 000	1 922 800	0	491,6	1 597 800

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED**1 039 717 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutuse %
01	Üldised valitsussektori teenused	787 321	882 452	1 039 717	32 112	17,8
01112	LINNAVALITSUS	787 321	882 452	1 039 717	32 112	17,8
50	tööjõukulud	529 741	571 362	662 425	32 112	15,9
	töötajate töötasu	394 264	425 440	490 649	24 000	15,3
	muud töötasud	0	0	3045	0	x
	erisoodustused	1 494	1 277	1 120	0	-12,3
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	133 983	144 645	167 611	8 112	15,9
55	majandamiskulud	256 129	310 190	375 292	0	21,0
	administreerimiskulud	24 851	36 598	44 000	0	20,2
	uurimis- ja arendustööde kulud	1 938	1 260	1 260	0	0,0
	lähetuskulud	7 399	10 500	7 300	0	-30,5
	koolituskulud	6 780	7 000	8 100	0	15,7
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	194 032	236 500	288 600	0	22,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	11 332	11 932	16 732	0	40,2
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 944	1 800	2 000	0	11,1
	inventari kulud	6 291	3 900	4 000	0	2,6
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	704	700	3 300	0	371,4
	muud mitmesugused majandamiskulud	858	0	0	0	0,0
	muud kulud	1 451	900	2 000	0	122,2

Tööjõukulud

2018. a täiendatakse koosseise 2 ametikoha võrra: haldur, kelle põhilisteks ülesanneteks on haridusasutuste elektri nõrkvooluseadmete ja automaatika hooldus ja korrashoid. Tähtvere valla liitumisega kaasnevate ülesannete täitmiseks rakendatakse 1 peaspetsialisti ametikoht ja lisatakse töökohustusi olemasolevale koosseisule. Muud töötasud on kavandatud ajutisele lepingulisele töötajale, kelle tööülesandeks on linna eluruumide üürilepingute (linnale kuulub 581 korterit) täitmise kontroll (tööväline aeg). 2018. a eelarvesse on lisaks kavandatud ka tööjõukulude 5% kasv.

Majandamiskulud

Administreerimiskuludes on suurimad kuluartiklid taksoteenus, sideteenus (mobiiltelefoni kõnekulu), info- ja PR teenus (ajakirjanduses avaldatud teadaanded: töölevõtu kuulutused, vara kasutusse andmise ja riigihanke kuulutused jms) ja juriidiliste teenuste tellimine (juriidiline nõustamine, esindamine kohtuvaidlustes, tellitud teenused, notaritasud). Kulude suurenemine tõlke- ja PR teenuste kasutamisel.

Suurim kululiik on kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulu, mis sisaldab linnavalitsuse haldushoonete kommunaalkulu (212 300 eurot), valveteenust (23 900 eurot, millest on 10 000 eurot Raekoja saali mehitatud valve vastavalt saali kasutusele) ja üürikulu (52 400 eurot) Kүүütri 3 menetlusteenistusele ja Tiigi 12 hoone üleandmisele linnale. Ruumide ülalpidamiskulude kasvu (kokku 52 000 eurot) on põhiliselt põhjustatud Tiigi 12 hoone ja Raekoja plats 14 ruumide arvestuslike kommunaal-, valve- ja rendikulude lisandumisest.

Sõidukite ülalpidamiskulu koosneb põhiliselt isikliku sõiduvahendi kasutamise hüvitisest (7152 eurot). Remondile ja hooldusele, kütusele ning kindlustusele kavandatakse kokku 4780 eurot. Lisandub kulu 4800 eurot uue ametiauto kasutusrendile võtmisega.

Meditiinikulude kasv 2600 eurot on suunatud töötajate terviseedendamiseks lähtudes vajadusest panustada töötajate terviseteadlikkusele ja liikumisharrastuste toetamisele.

Muud kulud

Vahendid on planeeritud riigilõivu tasumiseks seoses juriidiliste toimingutega (kohtukulud võlgnevuste sissenõudmisel).

04 MAJANDUS	2 624 646 eurot
Põhitegevuse kulud	1 541 646 eurot
Investeermistegevuse kulud	1 053 000 eurot
04740 - Üldmajanduslikud arendusprojektid	34 000 eurot
Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud	34 000 eurot

Vahendid on kavandatud baasaastatega samas mahus Tartu Regiooni Energiaagentuurile järgmiste teenuste osutamiseks:

- Tartu linna elanike, majaomanike ning korteriühistute nõustamine ja konsulteerimine energiatarbimise (-tootmise) ja renoveerimise teemadel;
- Tartu linna haldusalas olevate hoonete energia tarbimise andmete kogumine 2018. a;
- Sotsiaalobjektide analüüs, energiasäästumeetmete väljatöötamine ja päikeseenergia võimaluste kasutamise lokaalse lahendusena. Objektid lepitakse kokku linnvarade osakonnaga;
- Tartu linna kaasamine rahvusvahelistesse rahastus- ja koostööprojektidesse. TREA projektide, mis on seotud Tartu linna energiamajanduse korraldamisega, omaosaluse katmine ;
- Linnavalitsuse ametnike nõustamine energijahtimise valdkonnas, Tartu linna arengudokumentidesse energiamajandusega seotud sisendi andmine ja ekspertarvamuse koostamine
- Energiasäästuteemaliste koolituste läbiviimine.

04900 - Muu majandus (linnavara haldamine) 2 590 646 eurot

Rahastatakse finantseerimiseelarvest 1 488 646 eurot ning majandamiseelarvest 510 000 eurot.

Finantseerimiseelarve	2 080 646 eurot
põhitegevuse kulud	1 027 646 eurot
investeermistegevuse kulud	1 053 000 eurot

Põhitegevuse kulud

klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutu- se %
04900	MUU MAJANDUS	879 259	947 746	1 027 646	30 000	8,4
55	majandamiskulud	879 259	944 817	1 022 770	30 000	8,3
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamis- kulud	877 622	942 962	1 021 370	30 000	8,3
	inventari kulud	101	1 135	700	0	-38,3
	koolituse kulud	1 536	720	700	0	-2,8
6	muud kulud	0	53	2 000	0	x
4	antavad toetused tegevuskuludeks	0	2 876	2 876	0	0,0

Osakonna hooldada on linnale kuuluvaid haldushoonete pindasid on 13 773 m² (2017. 12 040 m² ja nende juurde kuuluvad välisterritooriumid üldpinnaga 21 056 m² (2017. a 17 339 m²) ja 234 üüripinda, mille kogupinna suuruseks on 83 303 m². Osakond hooldab välisterritooriume hoonetel, mis on hetkel tühjad (puudub kasutaja, tagastamine pooleli, kuuluvad lammutamisele) või mille hooldamine tuleneb lepingutest. Püsilepingud on valdavalt sõlmitud kõnniteede hoolduseks, mis vastavalt kehtivatele heakorraeeskirjadele peavad olema korras hoitud aastaringelt. Välisterritooriumi hoolduseks on Linnavarade osakond viinud läbi üheaastased hanked, viimane tähtajaga 1.1.2017-31.12.2017 . Lisaks eeltoodud territooriumitele on tekkinud vajadus regulaarselt niita ja koristada olmejäätmetest 3-4 korda aasta jooksul suuremahulisi territooriume Rooski, Kasarmu, Puiestee, Ida, Lehe, Lammi, Ihaste, Rebase ja Tulika tn piirkondades (kokku ca 38 ha). Välisterritooriumite koristushange viiakse läbi 2017. a lõpus. Vahendite planeerimisel on arvestatud käesoleva aasta reaalse kuluga.

Majandamiskulud suurenevad kuna on välja töötamisel uued korrastusteenuste hanketingimused, mille kohaselt muutuvad tööde osutamise põhimõtted ja tingimused.

457 370 eurot linna kasutuses olevate kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud kasvavad kokku 7600 eurot seoses lisandunud Tiigi 12 hoone ja territooriumiga. Kulude jagunevad:

- 243 100 eurot korrashoiule, linnale vajalike pindade rendile, ühekordseteks hooldustöödeks ja monumentide hoolduseks;
- 116 000 eurot haldushoonete jooksevremondile;
- 84 000 eurot hoonete kindlustusmakseteks vastavalt lepingutele;
- 30 000 eurot Endise Tähtvere vallamaja ülalpidamiskulud;
- 13 000 eurot hoonete inventariseerimiseks, projekteerimiseks;
- 1 270 eurot Raekoja platsi purskkaevu ning E. Tubina monumendi valgustamiseks.

534 000 eurot kinnisvarainvesteeringute (linna poolt väljaüritavate mitteiluruumide) majandamiskuludeks, mille kasv kokku on 40 808 eurot lähtudes jooksevremondi vajadusest ja täiendavate pindade, territooriumide hooldusele võtmisest. Kulud jagunevad:

- 143 000 eurot püsilepingutega ette nähtud hoolduskuludeks ja avalike WCde hoolduseks;
- 127 000 eurot korteriühistutes olevate mitteiluruumide hoolduskuludeks;
- 95 000 eurot kulud jooksevremondile on kavandatud kasvuga 20 000 eurot;
- 80 500 eurot mitteiluruumide küte ja elekter;
- 75 000 eurot ühekordselt tellitud väliskoristusteks;

- 10 000 eurot linnale kuuluvate amortiseerunud hoonete lammutused ja projekti omaosalus (vt majandamiseelarve seletusest);
 3500 eurot tühjade äripindade valvekuludeks.

Muud kulud

- 2 000 eurot ebatöenäoliselt laekuvate nõuete mahakandmine..

Antavad toetused

- 2 876 eurot TÜ raamatukogu esise monumendi korrashoiu kuludeks.

Investeeringustegevuse kulud 1 053 000 eurot

- 562 000 eurot Mitteeluhoone Kuperjanovi 9 ost ja rekonstrueerimise eelprojekt;
 284 000 eurot L. Koidula ja J.V. Jannseni monumendi rajamine;
 100 000 eurot korteriühistute remondifond;
 50 000 eurot ettekirjutuste täitmiseks ja erakorraliste kulude tarbeks linna hoonetele (v.a haridusasutused);
 37 000 eurot Ettevalmistustööd Jaamamõisa elumupiirkonna hoonestamiseks;
 20 000 eurot Raekojas plats 6 katuse rekonstrueerimise projekteerimine.

Majandamiseelarve (põhitegevuse kulud)**510 000 eurot**

klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
04900	MUU MAJANDUS	455 710	522 078	510 000	-2,3
55	majandamiskulud	246 200	316 078	304 000	-3,8
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	246 200	316 078	304 000	-3,8
6	muud kulud	209 510	206 000	206 000	0,0

Mitteeluruumide rendipindade kommunaalteenuste vahendamisest laekuvast 510 000 eurost kulub teenuste müüjatele kommunaalteenuste eest tasumiseks 304 000 eurot ning sisendkäibemaksuks mitteeluruumide üürilt ja kommunaalteenustelt 206 000 eurot.

2017. a eelarves on Keskkonna Investeeringute Keskuse poolt rahastatud Jäätmekäitluse programmi projekti „Tartu linnas asuvate Nõukogude Liidu aegsete sõjaväelennujaamahoone lammutamine V etapp“, mille võrra (12 078 eurot) 2018. a eelarve on väiksem.

06 ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS**1 827 500 eurot****06100 - Elamumajanduse arendamine****1 827 500 eurot****Finantseerimiseelarve****1 427 500 eurot**

põhitegevuse kulud

187 500 eurot

investeeringustegevuse kulud

1 240 000 eurot

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**400 000 eurot****Põhitegevuse kulud**

klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutuse %
	ELAMUMAJANDUSE ARENDAMINE	551 547	578 300	587 500	9 200	1,6
55	majandamiskulud	542 153	564 730	573 200	9 200	1,5
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	542 153	564 730	573 200	9 200	1,5
6	muud kulud	44	2 270	3 000	0	32,2
	muud tegevuskulud	44	2 270	3 000	0	32,2
4	antavad toetused	9 350	11 300	11 300	0	0,0

Majandamiskulud

Osakonna majandamiseelarvesse on kavandatud 400 000 eurot üürikuult kommunaalteenuste eest tasumiseks vastavalt 2016. a täitmisele ja 2017. a (eelarve 400 000 eurot) loodetavale täitmisele. Vahendid kasutatakse ruumide ülalpidamiskuludeks.

Finantseerimiseelarve vahendid 173 200 eurot kasutatakse järgnevalt:

- 88 000 eurot korterite hoolduskulud ja linna kohustused korteriühistutes;
- 30 000 eurot elamute remondi ja hoolduskuludeks;
- 34 000 eurot tühjade sotsiaal- ja üürikorterite kommunaalkulud ja hooldus. Eluruumid on asustamata remondi ajal ja selle ootel, võõrandamise protsessi ajal ning üürileandmise menetluse ajal.
- 12 000 eurot asustatud eluruumide kommunaalvõlgade katteks;
- 9 200 eurot Ilmatsalu sotsiaalmaja ja –korterite korrashoiukulud.

Muude kuludena on eelarvesse kavandatud 3000 eurot kahjutasudeks.

Antavad toetused 11 300 eurot

Toetused on kavandatud Tartu Korteriühistute Liidule 6000 eurot, Eesti Kinnisvara Haldajate Hooldajate Liidule 3300 eurot ja Eesti Korteriühistute Liidu Tartu büroole 2000 eurot korteriühistute ja korteriomanike juriidilise ja haldusosalase nõustamise korraldamiseks.

Investeeringustegevuse kulud 1 240 000 eurot

- 700 000 eurot Rahu 8 rekonstrueerimine projekteerimine teostati 2017. a. esitati taotlus KredEx-ile. Pinda on kokku 4901,5 m², millest 312,4 m² on mitteiluruumid ja selle rekonstrueerimine pole abikõlblik. Tööde eeldatav maksumus on kokku 1 830 000 eurot, millest linna omaosalus on 1 280 000 eurot ja eeldatav toetus 550 000 eurot. Rahastusotsust veel pole. 2018. a alustatakse rekonstrueerimistöödega: välispiirete soojustamine ja viimistlemine, avatäidete vahetamine, küttesüsteemi uuendamine ja ventilatsiooni rajamine;
- 310 000 eurot Linna osalus projektis „SmartEnCity“ korteriühistute hoonete rekonstrueerimisel. Projektialas on 10 linnaosalusega hoonet. Hetkel on 4 hoonet otsustanud projektis osaleda. Linna osalus on neis hoonetes kokku 300m² rahalise kuluga 75 000 eurot. 60 000 eurot on toetus korteriühistutele kunstilahenduste teostamiseks hoonete rekonstrueerimisel. Maksimaalne toetus ühele hoonele on 3000 eurot, planeeritud linnapoolne toetus on 20 hoonele sh osalemine rekonstrueerimisel 250 000 eurot ja toetus kunstile 60 000 eurot;
- 150 000 eurot Tartu linnal on 553 eluruumi, aastas vabaneb 50-90, mis vajavad remonti. Lisaks üürikorterite remondikohustus;
- 80 000 eurot linnale kuuluvad 10 elumaja, mis vajavad pidevalt avariilist remonti. Lisaks osaletakse korteriühistute hoonete investeeringutes.

08	VABA AEG JA KULTUUR	974 696 eurot
	Põhitegevuse kulud	3 196 eurot
	Investeeringustegevuse kulud	971 500 eurot
08102	- Spordibaasid	18 196 eurot
	Finantseerimiseelarve	
	põhitegevuse kulud	3 196 eurot
	investeeringustegevuse kulud	25 000 eurot

Põhitegevuse kulud on kavandatud Mäe-Kääraku Spordibaasile baasaastatega võrdses mahus.

Investeeringustegevuse kulud suunatakse:

- 15 000 eurot Ihaste tee 7 A.Le Coq'i spordihoone katuse läbijooksude kohtparanduseks ja katuse rekonstrueerimise projektlahenduse koostamiseks;
- 10 000 eurot investeerimistoetus Sõudmise ja Aerutamise Klubile paadikuuri katusekonstruktsioonide remondiks, hoonete taristusüsteemi parendamiseks;

08103 – Tähtvere Puhkepark

270 000 eurot

Investeeringuskulud antava toetusena SA-le Tähtvere Puhkepark laulukaare katuse remondi lõpetamiseks, kõlaekraani värvimiseks, peamaja fassaadi, lavaesise ala sillutise ja publikuala korrastamiseks, haljasalale ajutise parkla kohandamiseks.

08203 – Muuseumid

41 500 eurot

- 31 500 eurot Tartu Linnamuuseumi Narva mnt 23 hoones on peale hoidlate ja töökodade ärakolimist vajalik projekteerida ja teostada remont ekspositsioonipindade laiendamiseks;
- 10 000 eurot Tartu Mänguasjamuuseumis (Lutsu 8) vajab parandamist hoone fassaad - pehkinud laudade väljavahetamine, aknalaukide remont, värvimistööd, vajalikud ka sisemised remonttööd.

08207 - Muinsuskaitse

110 000 eurot

Vahenditest on 100 000 eurot kavandatud investeeringutoetusena kiriku taastamiseks SA-le Tartu Maarja Kirik ja 10 000 eurot Raadi lennukiangaari (Roosi 83) korrastamiseks eesmärgiga kohandada hoone kasutamiseks kontserdipaigana.

08600 – Muu vaba aeg ja kultuur

525 000 eurot

Vahendid on määratud Lodjakoja töökojahoone projekteerimise jätkamiseks (45 000 eurot) ja ehitustöödeks (480 000 eurot) Est-Lat-Rus koostööprogrammi raames. Tegemist on projekti "Majanduslikult jätkusuutlik ja keskkonnasäästlik Peipsi järve piirkond" jätkuprojektiga ja Tartu linna eesmärgiks selles projektis on Lodjakoja rajamine Emajõe kaldale. Lodjakoda on kavandatud multifunktsionaalse hoonena, mis on suunatud sisevete põliste laeva- ja paadiehitustraditsioonide jätkamisele, ajalooliste veesõidukite ehitamisele, taastamisele, säilitamisele ja populariseerimisele. Projekti kogumaksumus on kokku 961 500 eurot, millest linna omaosalus on 336 525 eurot ja saadav toetus 624 975 eurot. Lisanduvad mitteabikõlbulikud kulud. Projekt on üleminev 2019. aastasse ning 2018. a. tasutakse ehitustööde eest ca 50%.

09 HARIDUS 13 220 550 eurot

Põhitegevuse kulud 623 000 eurot
Investeeringustegevuse kulud 13 017 550 eurot

09110 – Lasteaiad (investeeringustegevuse kulud) 2 039 550 eurot

Finantseerimiseelarve 1 610 000 eurot
Majandamiseelarve 429 550 eurot

- 1 479 550 eurot Lasteaed Maarjamõisa rekonstrueerimine abikõlbliku osa kogumaksumuseks 781 000 eurot, millest toetus KIK-i kaudu on 429 550 eurot ning linna kohustuslik omaosalus 351 450 eurot, millele lisanduvad mitteabikõlbulikud kulud 548 550 eurot (kokku projekti kogumaksumus 1 329 550 eurot, millest linna osa on 900 000 eurot. Projekti raames on kavas teostada hoone energiatõhususele ja energiasäästule kaasa aitavad ehitustööd: fassaadi soojustamine, sokli soojustus, kütte- ja ventilatsioonisüsteemi ja elektripaigaldise rekonstrueerimine. Projekti raamidesse (mitteabikõlbulikud kulud) ei mahu ruumide kapitaalremont ja viimistlustööd. Lisaks on eelarve mahtu lülitatud hoone sisustamise kulu 150 000 eurot;

200 000 eurot	rühmade remondid - rühmaruumide remont (kokku 5 rühma) on kavandatud lasteaedades Annike, Kannike ja Kröll;
150 000 eurot	Lasteaed Rukkilill rekonstrueerimistööde III etapp, mille käigus remonditakse 2 rühma ruumid, sh ehitatakse rühmadesse ka ventilatsioonisüsteem;
80 000 eurot	Lasteaed Pääsupesa rekonstrueerimise projekteerimine. Projekti abikõlbuliku osa kogumaksumuseks on kavandatud 851 490 eurot, millest toetus KIK-i kaudu on 468 319 eurot ning linna kohustuslik omaosalus 383 171 eurot, millele lisanduvad mitteabikõlbulikud kulud 551 829 eurot (kokku projekti kogumaksumus 1 403 319 eurot, millest linna osa on kokku 935 000 eurot). Lasteaia rekonstrueerimine on kavandatud 2019. a.
80 000 eurot	tehnosüsteemide korrashoid – lasteaedades Mõmmik, Piilupesa ja Kannike on vajalik välja vahetada keldrimagistraalid;
50 000 eurot	mänguväljakute ja õuepaviljonide korrashoid – kavas rajada lasteaedades Midrimaa ja Piilupesa varjualused, soetada ja paigaldada amortiseerunud õuevahendeid.

09212 – Põhikoolid (investeeringustegevuse kulud)**10 393 000 eurot****Finantseerimiseelarve****5 539 000 eurot****Majandamiseelarve****4 854 000 eurot**

	Põhikoolide rekonstrueerimine:
6 141 000 eurot	Raatuse Kool - koolihoone rekonstrueerimist rahastatakse meetme "Koolivõrgu korrastamine" projekti raames. 2016/2017 teostati projekteerimistööd ja peale 2016/2017 õppeaasta lõppu alustati ehitustöödega. Pinda kokku 8178m ² . Kogu projekti maksumus on 7 770 728 eurot (projekteerimine/ekspertiisid 122 184 eurot, ehitustööd 6 327 238 eurot, liitumised 18 042 eurot, sisustus ja IT vahendid 1 255 000 eurot ning omaniku järelvalve 48 264 eurot). Linna omaosalus on kokku 3 125 736 eurot ning toetused 4 644 992 eurot. 2018. a eelarve on kujunenud arvestades 2017.a eeldatavat täitmist.
2 132 000 eurot	Variku Kooli rekonstrueerimise projekteerimise lõpetamine ja peale 2017/2018 õppeaasta lõppu alustatakse ehitustöödega. Projekti eeldatav kogumaksumus on kokku 9 278 000 eurot. Ehitustööde lõpp ja kooli sisustamine toimub suvel 2019. Toetuse saamiseks on taotlus esitatud, eeldatav laekumine 2018. a on 1 332 000 eurot.
1 100 000 eurot	Tamme Kooli rekonstrueerimistööde III etapi töödeks on tööde projekteerimine, hoone kütte ja ventilatsioonisüsteemi ehitus, sh ventilatsioonikambri ehitus, rekonstrueeritakse külgmise tiiva klassid ja kabinetid, garderoob, võimla ja hügieeniruumid. 2017. a alustatud tööõpetusklasside ehitustööd (90 000 eurot) ja sisustamine (60 000 eurot).
640 000 eurot	Forseliuse Kool – Tähe 101 1/2 hoone rekonstrueerimine Forseliuse Kooli tööõpetuse ruumideks, sh: Ruumide rekonstrueerimine ja sisustamine, fassaadi ja sokliosa rekonstrueerimine, sh paigaldada soojustus ja vahetada aknad, põõningulae soojustamine (pind ca 320 m ²) ning hoone ümbruse heakorrastamine, jalgteede ja väliõppeklassi ehitus. Tähe 103 koolimajas on vajalik seoses tööõpetuse töökodade ja klasside ära kolimisega hoonesse Tähe 101 senised tööõpetuse ja kunstiklassid ümber projekteerida keemia-, füüsika- ja loodusklassiks ning töökojana kasutuses olnud koridor avada ja rekonstrueerida uuesti koridoriks. Pinda kokku 227 m ² .
380 000 eurot	Kesklinna Kool, sh 100 000 eurot 2017. a ehitatud algklasside ja kabinetide sisustamine; 280 000 eurot kooli rekonstrueerimise II etapi töödena tuleb kooli nn vaheosas rekonstrueerida klassiruumide valgustus (lähtudes 2017. a paigaldatud ventilatsioonitorudest), tagada akustikanõuded ja teostada ruumide remonttööd.

09220 - Täistsükli koolid**Finantseerimiseelarve****100 000 eurot**

Annelinna Gümnaasiumi rekonstrueerimise projekteerimine (rekonstrueerimiseks 2019/2020. a).

09510 - Noorte huviharidus ja huvitegevus**Finantseerimiseelarve****60 000 eurot**

Lille 9 rekonstrueerimine, mille käigus tugevdatakse II korruse saali vahelagi (40 000 eurot), soetatakse teatriklassi valgus- ja helitehnika (10 000 eurot) ja rekonstrueeritakse kanalisatsioonisüsteem (10 000 eurot).

09800 - Muu haridus**1 048 000 eurot****Finantseerimiseelarve**

põhitegevuse kulud

620 000 eurot

investeermistegevuse kulud

425 000 eurot

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**3 000 eurot****Põhitegevuse kulud**

klassif	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	MUU HARIDUS	550 781	543 393	623 000	14,6
50	tööjõukulud	0	57 560	0	-100,0
	töötajate töötasu	0	20 598	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	0	6 962	0	-100,0
55	majandamiskulud	550 781	515 563	623 000	20,8
	administreerimiskulud	0	3 395	0	-100,0
	lähetused	0	4 473	0	-100,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamis- kulud	532 297	506 345	623 000	23,0
	inventari kulud	18 484	0	0	0,0
	muud mitmesugused majanduskulud	0	1 350	0	-100,0
601	maksu-, riigilõivu ja trahvikulud	0	270	0	-100,0

2018. a majandamiseelarvesse kavandatakse kindlustusfirmadelt kahjude katteks 3000 eurot baasaastaga samas mahus. 2017. a eelarves kajastuvad veel projekti „Osirys“ juhtimiskulud (tööjõukulud, administreerimine ja lähetused).

Finantseerimiseelarve põhitegevuskulusse kinnitatakse haridusasutuste kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud: avariiremondid 400 000 eurot, uue kuluna kütte- ja ventilatsioonisüsteemide lepinguline hooldus 100 000 eurot, territooriumide korrashoid 70 000 eurot, haridusasutuste soojussõlmedes mitmesuguste amortiseerunud detailide ja mõõdikute väljavahetamine 50 000 eurot.

Investeermistegevuse kulud 425 000 eurot, sh:

- 150 000 eurot haridusasutuste territooriumite korrashoiuks, sh Kroonuaia kooli aia, lasteaedade Päkapiikk, Kannike ja Meelespea välisvalgustuse ning lasteaed Karoliine siseõue katendite rekonstrueerimine;
- 100 000 eurot ettekirjutuste täitmiseks – elektripaigaldise tehniliste tunnistuste uuendamine, mis eeldab eelnevaid investeeringuid (kilpide uuendamine, kaabelduse asendamine jne), valgustite asendamine vastavalt terviseameti erinevates inspekteerimisaktides väljatoodule, ATS süsteemide kaasajastamine, erinevatel objektidel andurite paigaldamine ja vahetus, amortiseerunud turvalgustite asendamine, tuletõkkeuste paigaldamine;

100 000 eurot haridusasutuste väiksemahuliste ja jooksvate rekonstrueerimis- ja remonttööde projekteerimistöödeks;
 75 000 eurot M. Reiniku kooli hoovi arendamine (kaasav eelarve).

10	SOTSIAALNE KAITSE	1 926 600 eurot
-----------	--------------------------	------------------------

Põhitegevuse kulud	3 800 eurot
Investeermistegevuse kulud	1 922 800 eurot

10200 – Eakate sotsiaalhoolekandeasutused	3 800 eurot
--	--------------------

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud **3 800 eurot**
 Vahendid eraldatakse sotsiaaltöötajate käsutuses olevate elektriautode elektri kuludeks baasaastatega samas mahus.

10 702 – Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	1 922 800 eurot
Finantseerimiseelarve investeermistegevuse kulud	539 600 eurot
Majandamiseelarve saadavate sihtotstarbeliste vahendite arvel	1 383 200 eurot

Vahendid eraldatakse 2017. a alustatud projekti „Maarja tugikeskuse peremajad "Intellektipuudega ja kaasuva liitpuudega isikute keskuse rajamine““ jätkamiseks, mille käigus ehitatakse Maarja Tugikeskuse 4 peremaja, rajatakse vee- ja kanalisatsioonitrass ning lõpetatakse ostetud eramaja rekonstrueerimine. Kokku luuakse 50-le intellektipuudega inimesele sobiv elupaik. Projekti kavandatud kogumaksumus on 2 237 500 eurot, toetus meetmest „Erihoolekandeasutuste reorganiseerimine“ on 1 697 875 eurot.

3.11. RAHANDUSOSAKOND**10 330 688 eurot (sh reservfond 500 000)**

Osakonna eelarve jaotub järgmiste tegevusvaldkondade lõikes:

	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %	2018-2017 eurodes
Rahandusosakond kokku	12 401 461	11 693 782	10 330 688	512 819	-11,7	-1 363 094
Üldised valitsussektori teenused	9 349 353	9 191 920	7 872 701	482 819	-14,4	-1 319 219
sh investeerimiskulud	424 299	453 200	686 037	20 452	51,4	232 837
finantseerimiskulud	7 987 130	7 159 711	5 307 635	191 665	-25,9	-1 852 076
Avalik kord	40 560	53 460	44 060	0	-17,6	-9 400
sh investeerimiskulud	0	12 000	0	0	-100,0	-12 000
Vaba aeg ja kultuur	415 911	430 570	517 145	0	20,1	86 575
sh investeerimiskulud	96 000	100 000	155 180	0	55,2	55 180
Haridus	2 547 837	1 970 032	1 845 282	30 000	-6,3	-124 750
Sotsiaalne kaitse	47 800	47 800	51 500	0	7,7	3 700

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED 7 872 701 eurot**Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
01	Üldised valitsussektori teenused	937 924	1 579 009	1 879 029	270 702	19,0
01112	LINNAVALITSUS	894 402	986 922	1 061 299	11 430	7,5
45	antav tegevustoetus	5 000	0	0	0	x
50	töajõukulud	859 538	947 922	1 013 499	11 430	6,9
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	52 710	57 725	60 690	0	5,1
	töötajate töötasu	591 306	649 680	694 295	8 540	6,9
	erisoodustused	1 666	850	2 000	0	135,3
	töajõukuludega kaasnevad maksud	213 856	239 667	256 514	2 890	7,0
55	majandamiskulud	29 839	39 000	47 800	0	22,6
	administreerimiskulud	7 179	11 900	12 700	0	6,7
	lähetuskulud	210	400	400	0	0,0
	koolituskulud	15 357	15 300	17 200	0	12,4
	kinnistute, hoonete ja ruumide ma- jandamiskulud	1 426	1 600	1 700	0	6,3
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 039	1 600	1 600	0	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	542	1 200	1 200	0	0,0
	inventari kulud	1 114	4 000	5 000	0	25,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	2 972	3 000	8 000	0	166,7
60	muud kulud	25	0	0	0	x
01114	RESERVFOND	0	500 000	500 000	40 000	0,0

Klassifi- kaator	Tegevusala ja kululiik	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
ÜLDISED						
01310	PERSONALITEENUSED	0	28 260	18 288	0	-35,3
	õppelaenu kustutamine					
50	tööjõukulud	0	28 260	18 288	0	-35,3
	erisoodustused	0	17 000	11 000	0	-35,3
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	0	11 260	7 288	0	-35,3
01330	MUUD ÜLDISED TEENUSED	43 522	63 827	93 170	3 000	46,0
55	majandamiskulud	43 522	63 827	93 170	3 000	46,0
	administreerimiskulud					
01600	ÜHISTEGEVUS	0	0	206 272	206 272	x
60	muud kulud	0	0	206 272	206 272	x

Tööjõukulud

Rahandusosakonnas on endiselt 46,5 ametikohta, kelle tööjõukuludeks on kavandatud 1 013 499 eurot, sh 10 850 euro ulatuses senini kutseõppe tegevusalas kajastatud kutsehariduskeskust teenindava 2,5 raamatupidaja tööjõukulud. Linnavalitsuse raamatupidamine on tsentraliseerituna rahandusosakonna koosisus. Kulude hulgas on ka 11 430 euro ulatuses senise Tähtvere valla finantsnõuniku 3 kuu töö- ja koondamistasu valla aastaaruande koostamise ja finantsarvestuse üleandmise perioodiks.

Reservfond ettenägematute väljaminekute tegemiseks on kavandatud 500 000 eurot. Reservfondi kasutamist reguleerib Volikogu 11.10.2012. a määrus nr 74 Tartu linna eelarve koostamise, täitmise ja finantsjuhtimise kord (vt ka ptk 2.1. Üldised valitsussektori teenused).

Üldiste personaliteenustena kajastatakse õppelaenu tasumist. Riigilt saadav toetus ja õppelaenu tasumine planeeritakse tuludes-kuludes rahandusosakonna eelarvesse ning kulud jaotatakse aasta jooksul struktuurüksuste ja asutuste eelarvetesse vastavalt laenulepingute täitmisele. Kuna riik kompenseerib õppelaenu tasumist kuni olemasolevate laenulepingute lõppemiseni, on neil kuludel iga-aastane vähenemise tendents.

Muude üldiste teenuste alla kavandatakse pangateenused ja audiitortasud. 2017. a riigihanke korras sõlmitud uue välisaudiitori aastatasu on senisest 8964 euro võrra suurem. Senisest rohkem on tekkinud ka erinevaid pangateenuste liike ja tasud nende eest tõusnud, eriti e-arvete ja autentimistasudega seonduvalt ARNO keskkonna kaudu, milleks on juurde kavandatud autentimis- jm tasusid 21 000 eurot.

Ühistegevuse kuluna on kajastatud Tähtvere valla poolt kavandatud kulude jaotamata fond, mis jaotatakse linnavalitsuse poolt volikogu määruse §5 lg 2 alusel vastavalt tekkivale vajadusele. Tartu linnaga liitunud Tähtvere vallas oli kulude klassifitseerimine erinevatesse valdkondadesse ja tegevusaladesse linna omast erinev ning kohustuste ülevõtmise ja lepingute (sh töölepingute) sõlmise järgselt saab selle fondi baasil täiendada esialgset eelarvet ja/või suunata kulud õige tegevusala koosseisu.

Investeeringustegevuse kulud

686 037 eurot

Investeeringustegevuse kuludeks on emiteeritud võlakirjade ning Tähtvere vallalt ülevõetud pangalaenu intressi- ja korralduskulud, sh Tähtvere laenudega seoses 20 452 eurot. (vt määruse lisa 4 ja seletuskirja ptk 4.1. Finantseerimistegevus).

Finantseerimistegevuse kulud

5 307 635 eurot

Tasutakse võlakirja- ja pangalaenukohustiste põhiosa makseid, sh Tähtvere vallalt ületulnud pangalaenu 191 665 eurot. Täpsem info linna võlakohustuste, nende tasumise ja intressimaksete kohta asub seletuskirja neljandas osas (ptk 4.1. Finantseerimistegevus).

03 AVALIK KORD	44 060 eurot
Põhitegevuse kulud	44 060 eurot
03100 - Politsei	33 000 eurot

Vahendid on määratud finantseerimiseelarvest **põhitegevuse kuludeks** toetusena Politsei- ja Piirivalveameti Lõuna Prefektuurile Tartu linnas avaliku korra kaitsel töötavate abipolitseinike tasustamiseks, väljaõppe ja eriettevalmistuse korraldamise kuludeks, vormiriietuse soetamiseks, silmapaistvalt tegutsenud abipolitseinike ning politseiametnike ergutamiseks ning kesklinnas paigaldatud videovalve hoolduseks. Tegevuskulude kasv on seotud kaamerate litsentsitasude ja laiendatud videovalve hooldamisega.

Klassifi-kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
03100	POLITSEI	29 500	30 400	33 000	8,6
45	antavad toetused	29 500	30 400	33 000	8,6
	antav tegevustoetus	29 500	30 400	33 000	8,6

03600 - Muu avalik kord **11 060 eurot**

Vahendid on määratud finantseerimiseelarvest **põhitegevuse kuludeks** toetusena Tartu linna avaliku korra ning kogukondade turvalisuse tagamiseks MTÜ-le Naabusvalve Keskus baasaastatega samal tasemel.

08 VABA AEG JA KULTUUR	517 145 eurot
Põhitegevuse kulud	361 965 eurot
Investeermistegevuse kulud	155 180 eurot
08102 - Spordibaasid	155 180 eurot

Vahendid eraldatakse finantseerimiseelarvest spordihoonete rekonstrueerimise laenude tasumise toetuse lõppmaksetena **investeermiskuludeks, sh:**

77 622 eurot Tartu Ülikoolile,
77 558 eurot Eesti Maaülikoolile.

08103 - Puhkepargid **183 465 eurot**

Vahendid on kavandatud SA-le Teaduskeskus AHHA finantseerimiseelarvest **põhitegevuse toetusena** baasaastatega samal tasemel. 2011. a valmis teaduskeskuse uus maja, millest on saanud rahvusvaheliselt tunnustatud teaduskeskuse Lõuna-Eesti turismimagnet ja mitteformaalse hariduse keskus. Korvamaks vähenevat sisenõudlust korraldatakse turundust Lätti ja Leetu. Tartu linna toetust kasutatakse sihtotstarbeliselt põhikohaga töötajate tööjõukuludeks (asutuses on täiskohtadesse arvestatuna 60 töökohta, kellest valdav enamuse on saalipersonal).

Vastavalt asutajate vahelisele kokkuleppele moodustab eelarvesse lülitatud summa ühe kolmandiku 2018. a ette nähtud asutajate poolsest tegevustoetusest.

Klassifi-kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
08103	PUHKEPARGID	169 824	169 830	183 465	8,0
45	antavad toetused	169 824	169 830	183 465	8,0
	antav tegevustoetus	169 824	169 830	183 465	8,0

08203 - Muuseumid**32 000 eurot**

Vahendid eraldatakse **põhitegevuse** finantseerimiseelarvest Tartu Ülikoolile sh:

20 000 eurot Toomkiriku varemtes tartlastele ja linna külalistele toomkiriku lugudel põhineva interaktiivse väliekspositsiooni väljaarendamiseks;

12 000 eurot avalike vaatluste korraldamiseks F. G. Parroti ja F. G. W. Struve loodud ajaloolises Tähetornis 100 aasta vanuse Zeissi teleskoobiga.

Klassifi-kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
08203	MUUSEUMID	27 000	27 000	32 000	18,5
4	antavad toetused	27 000	27 000	32 000	18,5
	antav tegevustoetus	27 000	27 000	32 000	18,5

08211 - Botaanikaaed**30 000 eurot**

Antav toetus Tartu Ülikoolile **põhitegevuseks** finantseerimiseelarvest. Linna toetus aitab kaasa botaanikaaria kui turismiobjekti arengule. Botaanikaaria avamaa kolleksioonid ja ekspositsioonid on tasuta avatud kõikidele külalistele.

Klassifi-kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
08211	BOTAANIKAAED	9 200	9 200	30 000	226,1
4	antavad toetused	9 200	9 200	30 000	226,1
	antav tegevustoetus	9 200	9 200	30 000	226,1

Vahenditest on:

12 000 eurot kavandatud botaanikaaria avaliku pargiala hooldamiseks. Kasvanud on kulutused maastiku hooldamiseks ja külastajate poolt tekitatud kahjude kõrvaldamiseks. Jõudsalt on kasvanud miinimumpalga määr (hooajatöölised);

18 000 eurot kahekeelsete infotahvlite ja viitade süsteemi rajamiseks seoses botaanikaaria 215. aasta-päevaga 27.06.2018.

08234 - Teatrid**94 000 eurot**

Antav tegevustoetus Teatrile Vanemuine **põhitegevuseks** varasemate aastatega samas mahus võimaldab hoida lastele ning eakatele suunatud teatripiletite hindu madalamal tasemel ja lavastada etendusi, mis tooks Tartusse kultuurihuvilist publikut ka väljastpoolt Tartut. Teatri töötajad on linna koolide poolt kaasatud huvi-, põhi- ja kõrghariduse arendamisse.

08236 - Kontserdiorganisatsioonid**22 500 eurot**

Antav tegevustoetus Vanemuise Kontserdimajale **põhitegevuseks** baasaastatega samas mahus kindlustab vähekindlustatud koolinoortele ja puuetega õpilastele aastas 800 tasuta pääset lastekontsertidele, ühenduse Kodukotus kaudu Tartu eakatele 60% soodustusega kontsertabonemendi, vähemalt 30% pile-tisoodustused õpilastele ja pensionäridele ning 50% rendisoodustuse koolide ürituste korraldamisel.

09 HARIDUS 1 845 282 eurot**Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
09	HARIDUS	2 547 837	1 970 032	1 845 282	30 000	-6,3
09110	Koolieelsed lasteasutused	831 975	867 500	824 300	20 000	-5,0
09220	Üldhariduskoolide kaudsed kulud	1 507 547	913 560	850 300	10 000	-6,9
09510	Noorte huviharidus ja huvitegevus	180 045	155 790	139 800	0	-10,3
09400	Kõrgharidus	28 270	33 182	30 882	0	-6,9

09110 - Koolieelsed lasteasutused (lasteaiateenuse ost teistelt omavalitsustelt) 824 300 eurot

Lasteaiateenust ostetakse teistelt kohalike omavalitsustelt lähtuvalt koolieelse lasteasutuse seadusest. Kulud on kavandatud keskmiselt 241 (sh 5 Tähtverest) (2017. a 271, 2016. a 268) lapsele keskmise kuluga 284 eurot kuus (2017. a 279, 2016. a 270 eurot).

09220 – Üldhariduskoolid (koolitusteenuse ost teistelt omavalitsustelt ja erakoolidelt)**850 300 eurot**

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus sätestab, et munitsipaal- ja eraüldhariduskooli tegevuskulude katmises osalevad täies ulatuses teised vallad või linnad proportsionaalselt selles koolis õppivate nende haldusteritooriumil alaliselt elavate õpilaste arvuga. Erakooliseadus sätestab, et eraüldhariduskooli tegevuskulude katmises osaleb linn siis, kui see on linna otsusel vajalik hariduse kättesaadavuse või mitmekesisuse tagamiseks.

2018. a kavandatakse koolitusteenuse ostuks teiste omavalitsuste ja erakoolide põhikoolides, gümnaasiumides, täiskasvanute gümnaasiumides ja erivajadustega laste koolides õppivatele lastele:

525 065 eurot teistelt omavalitsustelt 469 õpilase (2017. a 463, 2016. a 460 õpilast) koolitusteenuse eest tasumiseks kuutasuga 93 eurot (2017. a 88 eurot, 2016. a 83 eurot);

325 235 eurot erakoolidelt koolitusteenuse ostuks. 2017. a eraldab Haridus- ja teadusministeerium riigipoolse toetuse otse erakoolidele summas 75% Tartu linna munitsipaalikoolide arvestuslikust kulude kaalutud keskmisest. Linn toetab erakoolide rahastamist vastavalt volikogu 30. juuni 2016. a määrusele nr 114 „Eraüldhariduskooli toetus“, millest lähtudes antakse erakooli pidajale õpilase kohta toetust kuus järgmiselt: perioodil 1.09.2017.a kuni 31.08.2018 summas 28,30 eurot, perioodil 01.09.2018 a kuni 31.08.2019. a 20,47 eurot. Summa arvestamise aluseks on määruuses kinnitatud summa ja erakoolile riigi poolt makstav toetus. 2017. a oktoobri seisuga oli erakoolides 1030 Tartu linna õpilast, 2018. a keskmiseks õpilaste arvuks kavandatakse 1055.

09510 – Noorte huviharidus ja huvitegevus**139 800 eurot**

Kulud on kavandatud **finantseerimiseelarve põhitegevuse majandamiskuludena** vastavalt Linnavolikogu 06.11.2003. a otsusele nr 228, mille alusel on linnavalitsusel õigus sõlmida omavalitsustega huvialakoolide koolituskulude katmise lepinguid. Eelarvesse on planeeritud keskmiselt 104 (2017. a 145, 2016. a 143) Tartu linna rahvastikuregistris oleva õpilase õppimise kulud teiste omavalitsuste muusika- ja kunstikoolides kuu keskmise kuluga 112 eurot (2017. a 107 eurot, 2016. a 104 eurot).

09400 - Kõrgharidus**30 882 eurot****Põhitegevuse kuludeks** antava toetusena, sh:

12 782 eurot SA-le Eesti Maaülikooli Joosep Tootsi Fond vastavalt fondi statuudile eesmärgiga väärtustada inseneriharidust. Fondi vahenditega premeeritakse ülikooli parimaid õppejõude ja teadustöötajaid, samuti Tartust pärit Maaülikooli üliõpilasi;

- 10 600 eurot Tartu Ülikooli SA-le vastavalt fondi statuudile ülikooli töötajate premeerimiseks teadussaavutuste ja õppetöö arendamise eest ning Tartu linna üliõpilaste premeerimiseks eduka õppetöö eest;
- 3 000 eurot Väarikate Ülikoolile tegevustoetusena;
- 2 500 eurot Tartu Ülikoolile rahvusvahelise teaduskonverentsi „Geenifoorum 2018“ korraldamiseks;
- 2 000 eurot Tartu Ülikoolile ülemaailmselt tuntud filoloogi, semiootiku ja 43-aastase staažiga tartlase Juri Lotmani rahvusvahelise teadusseminari korraldamiseks.

10	SOTSIAALNE KAITSE	51 500 eurot
-----------	--------------------------	---------------------

10702 - Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	51 500 eurot
---	---------------------

Vahendid on kavandatud **põhitegevuse finantseerimiseelarvest** antava tegevustoetusena OÜ-le Anne Saun

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10702	MUU SOTSIAALSETE RISKIRÜHMADE KAITSE	47 800	47 800	51 500	7,7
4	antavad toetused	47 800	47 800	51 500	7,7

Linna toetus on 2011. a püsinud 47 800 euro ulatuses. Nüüd taotletakse

- 42 000 eurot pensionäride, laste, vähekindlustatud linnaelanike ja õpilaste saunapiletite hinnavahe katmiseks;
- 9 500 eurot tasuta ja soodushindadega saunapäevade korraldamiseks.

3.12. SOTSIAAL- JA TERVISHOIUOSAKOND**14 245 547 eurot**

Osakonna eelarve jaotub järgmiste tegevusvaldkondade lõikes:

valdkonna ja käsutaja nimetus	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %	2018 - 2017 eurodes
Sotsiaal- ja tervishoiu osakond kokku	11 247 570	12 674 841	14 245 547	107 778	12,4	1 570 706
Põhitegevuskulud	11 229 686	12 652 499	14 229 047	107 778	12,5	1 576 548
Üldised valitsussektori teenused	1 138 026	1 265 332	1 425 119	54 946	12,6	143 537
Tervishoid	435 607	435 617	438 991	0	0,8	3 374
Sotsiaalne kaitse	9 656 053	10 951 550	12 364 937	52 832	12,9	1 413 387
Investeeringukulud	17 884	22 342	16 500	0	-26,1	-5 842
Sotsiaalne kaitse	17 884	22 342	16 500	0	-26,1	-5 842

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED**1 425 119 eurot**

01112 - Finantseerimiseelarvest põhitegevuse kulud osakonna ülalpidamiseks kaetakse 30 759 euro ulatuses riigi toetusfondist sotsiaaltoetuste ja teenuste osutamiseks saadava toetuse arvel.

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
01112	LINNAVALITSUS	1 138 026	1 265 332	1 425 119	54 946	12,6
50	tööjõukulud	994 040	1 105 567	1 237 660	47 987	11,9
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	671 626	750 086	849 401	35 042	13,2
	töötajate töötasu	69 189	70 404	73 924	823	5,0
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	1 420	440	440	0	0,0
	erisoodustused	1 824	4 300	1 000	0	-76,7
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	250 961	280 337	312 895	12 122	11,6
55	majandamiskulud	138 253	159 265	186 959	6 959	17,4
	administreerimiskulud	24 658	28 000	28 500	0	1,8
	lähetuskulud	3 873	4 000	4 000	0	0,0
	koolituskulud	30 844	48 108	39 000	0	-18,9
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	45 985	50 157	53 759	759	7,2
	sõidukite ülalpidamise kulud	13 610	14 000	15 500	0	10,7
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	3 437	2 000	2 000	0	0,0
	inventari kulud	13 318	10 000	35 000	0	600,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	1 992	2 500	2 000	0	-20,0
	muud mitmesugused majanduskulud	536	500	7 200	6 200	x
6	muud kulud	451	500	500	0	0,0
	maksu, riigilõivu- ja trahvikulud	451	500	500	0	0,0

Tööjõukulud on kavandatud 62-le koosseisulisele ametikohale, sh täiendatakse osakonna koosseisu nelja ametikoha võrra. Osakond taotleb 2018. a kahe täiendava ametikoha loomist seoses töömahu suurenemise ja haldusreformist tingitud töö ümber korraldamisega. Lastekaitse spetsialisti ametikoha loomise vajadus on tingitud asjaoludest, et 2017. a andis riik kohalikele omavalitsustele üle lapsehoiuteenuse korraldamise ja 2018. a lisandub asenduskoduteenuse korraldamine. Hoolekande spetsialisti ametikoha loomise vajadus tuleneb koormuse tõusust sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 25 täies mahus

rakendamisel, mille alusel hüvitise taotlemise menetlus võib kesta 10 päeva. Avalike teenuste vajaduse hindamise ja teenusele suunamisega kaasnevad haldustoimingud suurendavad oluliselt osakonna töökoormust. Seoses omavalitsuste liitumisega suurendatakse koosseisu lastekaitse spetsialisti ja eestkoste spetsialisti ametikohtade võrra ja lisatakse töökohustusi olemasolevale koosseisule. Eelarvesse on lülitatud ka 5% palgatõus.

Majandamiskulud

Haldusaparaadi kasutuses olevate ruumide (Raekoja plats 3 ja Küüni 3) kommunaalkulud on linnavarade osakonna eelarves. Piirkonnakeskuste ruumide ülalpidamiskulud (1000 m²) kaetakse osakonna eelarvest ja osaliselt riigi toetusfondist saadavate vahendite arvel.

Inventarikulude soetus on seotud uute ametikohtade ja Rahu 8 remonditava piirkonnakeskuse sisustamisega.

Lähetuskulud on vajalikud seoses kohustusega külastada erinevatesse hoolekandeesutustesse majutatud eestkostetavaid. Osakonna eelarvesse on planeeritud 10 elektriauto ülalpidamiskulud. Muudes majandamiskuludes on kavandatud lastekaitse- ja sotsiaaltöötajate kuupiletite kompenseerimise kulud autojuhilubasid mitteomavatele ametnikele.

Muude mitmesuguste majandamiskulude alla on kavandatud valdade liitumisega kaasnevad kulud, mille täpsem jaotus kujuneb aasta jooksul (nt kuidas reguleeritakse töötajate sõidukulud abivajajateni või vajavad uued töötajad koolitust jne).

Muud kulud on riigilõivukulud kohtutoimingutelt.

07 TERVISHOID 438 991 eurot

Tervishoiu põhitegevuse kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest.

07120 - Meditsiinitooted (põetusvahendid) 30 000 eurot

Kulud antavate toetustena kodustele voodihaigetele põetusvahendite ostmiseks määratakse vastavalt volikogu 22.02.12 määrusele nr 62 "Koduõendusteenuse osutamiseks toetuse andmise kord". Raha eraldamine toimub koduhooldusteenuse osutajatele, kelle poolt on korraldatud hooldus-põetusvahendite ostmine ja jaotus. Hooldus- ja põetusvahendeid vajavad isikud selguvad koduõe ja perearsti koostöös koduvisiidi käigus ja perearstide hinnangul on abivajajate arv kasvava tendentsiga 350 - 400.

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
07120	MEDITSIINITOOTED	22 369	22 370	30 000	34,1
4	antavad toetused	22 369	22 370	30 000	34,1

07210 - Üldmeditsiiniteenused 87 630 eurot

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
07210	ÜLDMEDITSIINITEENUSED	74 567	78 970	87 630	11,0
55	majandamiskulud	35 942	40 340	45 000	11,6
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	35 942	40 340	45 000	11,6
4	antavad toetused	38 625	38 630	42 630	10,4

Majandamiskulud 45 000 eurot on järgmiste teenuste ostuks:

- 10 000 eurot ravikindlustusega hõlmamata linnaelanike ambulatoorse ja statsionaarse ravi eest, sest riigieelarvest kaetakse ravikindlustusega hõlmamata isikutele üksnes vältimatu abi ravikulud. Linna eelarvest tasutakse ravikindlustuseta tartlaste plaanilise arstiabi eest vastavalt Tartu Linnavolikogu 10. mai 2012. a määrusele nr 67 "Tervishoiuteenuste osutamise seotud kulude hüvitamise kord". Summa kavandamisel lähtuti haigekassa hinnakirjast ja perearstidele aastas ühe kindlustatud isiku eest makstavast pearahast;
- 25 000 eurot Tartu linna sissekirjutusega kuni 19 aastaste laste vältimatu abi esmavisiitide eest tasumiseks raviarvete alusel;
- 10 000 eurot ca 140 noore (20-23. aastased) harrastussportlase tervisekontrolliks, kasv 36%. Teenuse osutamine on korraldatud SA TÜ Kliinikumis, rahastamine raviarvete alusel.

Antavad toetused 42 630 eurot on kavandatud:

- 22 630 eurot esmatasandi arstiabi toetuseks. Nimetatud rahalise toetuse eesmärk on tugevdada perearstide rolli haiguste ennetamisel ning tervise edendamisel. Raha on kavandatud eeskätt eelkooliealiste laste ja eakate aktiivse tervisekontrolli tõhustamiseks vastavalt Tartu Linnavolikogu 15. oktoobri 2016. a määrusele nr 121 „Perearstitoetus“. Arvestuse aluseks on perearsti nimistus vastavate sihtrühmade arvestuslik suurus;
- 20 000 eurot koduõendusteenuse toetamiseks (25% kasvuga) esitatud raviarvete alusel vastavalt volikogu 22.02.12 määrusele nr 62 „Koduõendusteenuse osutamiseks toetuse andmise kord“. Tartu linnas on neli koduõendusteenust osutavat raviasutust.

07340 - Hooldusravi

280 000 eurot

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
07340	HOOLDUSRAVI	259 428	280 000	280 000	0,0
55	majandamiskulud	259 428	280 000	280 000	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	259 428	280 000	280 000	0,0

Vahendid 243 000 eurot määratakse statsionaarse õendusabi korraldamiseks. Toetus on planeeritud tartlastele teenuse toetamiseks SA Tartu Ülikooli Kliinikumi Spordimeditsiini- ja taastusravikliiniku õendusabi osakonnas kuni 100-l voodikohal. Linna rahastuse tõttu on tartlased vabastatud voodipäevatasust ja omaosalusest. 37 000 eurot kavandatakse integreeritud hooldus-põetusteenuse kuludeks.

07400 - Avalikud tervishoiuteenused

41 361 eurot

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
07400	AVALIKUD TERVISHOIUTEENUSED	44 180	41 358	41 361	0,0
50	tööjõukulud	1 934	1 914	1 941	1,4
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	1 431	1 435	1 450	1,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	503	479	491	2,5
55	majandamiskulud	24 215	26 116	26 120	0,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	6 171	6 116	6 120	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	18 044	20 000	20 000	0,0
4	antavad toetused	18 031	13 328	13 300	-0,2

Tööjõukulud

Tudengite tasuta testimist seksuaalsel teel levivate haiguste suhtes korraldatakse töövõtulepingute alusel.

Majandamiskulud

Vahendid 26 120 eurot kasutatakse järgmiselt:

20 000 eurot	tervishoiuteenistuse poolt korraldatavatele üritustele Tartu linna tervisepäev, tervisekampania "Jalgsi tervise nimel", Tartu linna eakate olümpia, üleriigiliste tervist edendavate võrgustike tegevuste korraldamine Tartu linnas;
6 120 eurot	esmatasandi tervishoiutöötajate (koolitervishoiutöötajad, pereõed, koduõed, hooldusõed) koolituskuludeks.

Antavad toetused

13 300 eurot	Toetuse eesmärk on tervist väärtustava eluhoiaku kujundamine, süstemaatiline ja jätkusuutlik tervisenõustamine ja –koolitus ning kõikidele vanusegruppidele suunatud tervist edendavate tegevuste toimumine Tartu linnas. Prioriteetsed valdkonnad on südame- ja veresoonkonna haiguste, sugulisel teel levivate haiguste, sõltuvushaiguste ja vigastuste ennetamine ning elanike tervisetavitus.
--------------	---

10 SOTSIAALNE KAITSE 12 381 437 eurot

Sotsiaalse kaitse põhitegevuskulusid 12 444 937 eurot rahastatakse finantseerimiseelarvest 11 228 737 eurot ja majandamiseelarvest 1 216 200 eurot ning investeerimiskulusid kokku 16 500 eurot, sh omatulude arvel 6500 eurot.

10120 - Puuetega inimeste sotsiaalhoolekande asutused 519 000 eurot**Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud:**

Klassifi-kaator	kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10120	PUUETEGA ISIKUTE HOOLEKANDE ASUTUSED	427 494	465 145	519 000	11,6
55	majandamiskulud	427 494	465 145	519 000	11,6
	sotsiaalteenused	427 494	465 145	519 000	11,6

Vahendid kasutatakse teenuste ostuks psüühikahäiretega inimestele:

Ööpäevaringse hooldamise, päevase hooldamise ja koduhoolduse teenuse ostuks on kavandatud 370 000 eurot. Linna psüühikahäiretega eakatele teenuse osutajaks on SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus. Hange teenuse ostuks 2018. a on korraldamisel. Olulist kasvu (34,2% e 51 000 eurot) kavandatakse ööpäevaringse hooldusteenuse ostuks, kuna hoolealuste arv on tõusnud 25-lt 30-le ning kohamaksumust soovitakse tõsta 8,3% e 840-lt eurolt 910 eurole (linna osalus selles 550 eurot).

Sotsiaalkindlustusameti ja teenuse pakkujate vahel sõlmitud lepingute alusel on 2017. a juuli seisuga igapäevaelu toetamise teenusel 245 isikut. Vastavalt sotsiaalhoolekande seaduses reguleeritud psüühiliste erivajadustega isikute igapäevaelu toetamise teenuse finantseerimisskeemile on kohalik omavalitsus kohustatud toetama teenuse osutamise seotud ruumide ülalpidamist. Tegevuskulud kaetakse riigieelarvest sotsiaalkindlustusameti kaudu. Nimetatud teenust osutavad SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus, MTÜ Abistu ja Iseseisev Elu ning Sihtasutus Tartu Maarja Tugikeskus. Kulu 149 000 eurot on arvestatud lähtuvalt isikute arvust (245) ja ruumide ülalpidamiskulude katmise määrast (2016. a alates 50,75 eurot kuus).

10121 - Muu puuetega isikute sotsiaalne kaitse 2 926 934 eurot**Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 2 916 934 eurot****Finantseerimiseelarve investeerimistegevuse kulud 10 000 eurot**

Osakond kavandab investeerida igal aastal kahe trepistötki soetusse. Osakonna käsutuses on praegu viis trepironijat, mis on soetatud 2016. ja 2017. a.

Põhitegevuse kulud on kavandatud hooldajatoetusteks, erinevate puudega inimest toetavate teenuste ostmiseks ja puuetega isikute elu kvaliteedi parandamiseks kavandatud tegevuste/projektide läbiviimise toetamiseks.

Klassifi- kaator	kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutuse %
10121	MUU PUUETEGA ISIKUTE SOTSIAALNE KAITSE	2 320 250	2 974 668	2 916 934	7 000	-1,9
55	majandamiskulud	687 115	1 111 929	1 058 478	0	-4,8
	sotsiaalteenused	687 115	1 111 929	1 058 478	0	-4,8
4	antavad toetused	1 633 135	1 862 739	1 858 456	7 000	-0,2
	toetused puuetega inimestele ja hool- dajatele	1 063 455	1 177 988	1 131 600	5 000	-3,9
	erijuhtudel toetustelt makstav sot- siaalmaks	478 580	592 751	635 000	2 000	7,1
	antavad tegevustoetus	91 100	92 000	91 856	0	0,0

Majandamiskulud (sotsiaalteenused)

- 324 000 eurot isikliku abistaja teenuse ostuks keskmiselt 40 sügava liikumis- ja nägemispuudega isiku abistamiseks. (Arengukava meede 4.1.3). Aastatel 2015-2017 on teenust osutanud Händikäpp MTÜ, sõlmitud lepingu alusel kehtis teenustunni hind 3,89 eurot, millest linn tasus 3,74 eurot. Korraldatud hanke tulemusel jäi alates 01.11.2017. a kuni 31.12.2018. a teenuse osutajaks Händikäpp MTÜ teenustunni hinnaga linnale 5 eurot ja tundide maht 2018. a 64 800. Võrreldes 2017. a plaaniga (235 000 eurot) kasvavad kulud kokku 89 000 eurot. Lisaks hinna ja teenuse mahu tõusule on kulude kasvu põhjuseks ka teenusele lisanduv käibemaks;
- 223 000 eurot riigi poolt rahastatavaks puudega lapse hoiuteenuseks (vähenemine 20 945 eurot);
- 175 000 eurot sotsiaaltransporditeenuse osutamise kord on kinnitatud volikogu 12.11.2015. a määrusega nr 96, teenuse osutaja aastatel 2016-2017 on OÜ Tartaline. Teenuse osutaja leidmiseks uuel perioodil on hange korraldamisel. Eelarvesse on kavandatud kasv 25 000 eurot ehk 17%. Teenuse kasutajaid on nimekirjas 900, igakuiselt kasutab ca 500 isikut. Kehtiva lepingu alusel on teenuskilomeetri maksumus 0,70 eurot km ja kvartali piirmäär on kuni 50 eurot;
- 147 000 eurot riigi poolt rahastatava lapsehoiuteenuse 2018. a alguse prognoositav jääk suunatakse kõrgendatud hooldusvajadusega puudega laste tugiisikuteenuseks. Teenuse maht kasvab 7000 eurot. Teenuse käigus abistatakse peret peresse mittekuuluva palgalise töötaja poolt. Tugiisiku tegevused lapse abistamisel on enesehooldus, liikumine, huvitegevuses osalemine, õues käimine jms. Teenuse osutaja aastatel 2017-2019 on Sverresson OÜ. Teenuse kasutajate arv on keskmiselt 30 last kuus teenustunni hinnaga 7,36 eurot, millele lisandub kliendi omaosalus 0,64 eurot. Tugiisikuteenuse osutamine puudega last kasvatavatele peredele täidab Tartu linna arengukava hooliva linna sotsiaalprobleemide ennetamise arengusuuna meetme 4.2.2: suure hoolduskoormusega puudega laste peredele toetavate teenuste arendamise ülesannet;
- 100 000 eurot sotsiaaltransporditeenus, mida osutatakse tööpäeviti laste (teenuse kasutajaid 50 last) transportimiseks lasteaeda ja kooli on kavandatud eelarvesse 15 440 eurose ehk 18% kasvuga. Koolitranspordi teenust osutatakse septembrist kuni juunini ning lasteaiatranspordi vastavalt vajadusele aastaringiselt. Senikehtinud hankelepingu periood on lõppemas, hange uueks perioodiks korraldamisel;
- 89 478 eurot viipekeele tõlketeenuse ostuks 130-le kurdile või raske kuulmispuudega inimesele. Teenuse osutaja aastatel 2017-2018 on hanke alusel MTÜ Tartu Viipekeeletoetajad.

Antavad toetused:

1 510 000 eurot	hooldajatoetuseks 1005 000 eurot, sh Tähtvere valla poolt kavandatud 7000 eurot, ja toetuselt makstavaks sotsiaalmaksuks 505 000 eurot (2017. a 460 000 eurot). Hooldajatoetuse maksmise kord on kinnitatud volikogu 10.06.2010. a määrusega nr 13 ja toetuse rahalised määrad 23,40 eurot, 39 eurot ja 66,30 eurot on kinnitatud volikogu 14.10.2010. a määrusega nr 21. Toetuse saajaid on nimistus ca 2700, toetuse kavandamisel on eeldatud taotlejate vähenemisega umbes 100 isiku võrra. Sotsiaalmaksu (271 tööealise mittetöötava hooldaja eest) kavandamisel on lähtutud sotsiaalmaksu seadusest, mille alusel on maksumäär kasvanud 139,8 eurolt 155,1 eurole (2017. a alampalk 470 eurot x 0,33);
220 000 eurot	puuetega laste hooldajatoetuseks, sh riigilt saadava toetuse arvel 110 000 eurot. Toetuse maksmist reguleerib Volikogu 12.09.2013. a määrus nr 99 „Hooldajatoetus puudega lapse hooldajale“. Toetuseks on kavandatud 75 lapse eest (a'75 eurot või 100 eurot kuus) 90 000 eurot ja maksudeks 130 000 eurot (arvestus 70 hooldaja eest kuus 155,1 eurot (2017. a 139,8, 2016. a 128,7 eurot);
51 000 eurot	antakse toetusena 23-le puuetega inimeste organisatsioonile tegevus- ja transpordikuludeks (Arengukavala meede 3.9.1) 2017. a tasemel. Organisatsioonide üheks põhitegevuseks on puudespetsiifilise nõustamine tagamine. Toetuse andmise kord on kinnitatud Tartu Linnavolikogu 12.04.2007.a määrusega nr 57;
36 600 eurot	toetuseks puuetega isikutele korterite kohaldamiseks 2017. a tasemel. Tartu Linnavolikogu 21.03.2014. a määrusega nr 13 muudetud puuetega isikute eluruumide kohandamise toetuse maksmise kord vähendab inimese omaosalust ja suurendab toetuse maksimumsuurust. Korterite remonditööd on seotud peamiselt eluruumi sissepääsu, ruumis liikumiseks vajalike ümberkorralduste tegemise ja pesemisruumide kohandamisega. Maksimaalne toetussumma kohanduse kohta on 1800 eurot, inimese omaosaluseks on vähemalt 15% kohanduse maksumusest. Osakond on esitanud taotluse rahastuse saamiseks ESF hankes 40 eluruumi kohaldamiseks aastast aastatel 2018-2020 ja selle saamisel suunatakse vahendid linna omaosaluse katteks;
19 000 eurot	antav tegevustoetus MTÜ Tartu Maarja Tugikeskusele tugiisikuteenuse osutamiseks intellekti- ja/või liitpuudega täiskasvanutele. Eesmärgiks on intellektipuudega täiskasvanute abistamine ja toetamine igapäevategevustes. Kasv 1000 eurot;
11 000 eurot	antav tegevustoetus Puuetega Inimeste Kojale õpikoja "Ajaga kaasa" ning puuetega inimeste festivali korraldamiseks;
7 356 eurot	uue kuluna antav tegevustoetus MTÜ-le Händikäpp ruumide rendikulude tasumiseks;
3 500 eurot	antav tegevustoetus Pimedate Ühingu MTÜ-le ühingu ruumide (pimedatele turvaliselt ligipääsetav Ringtee 1) ülalpidamiseks (kasv 1500 eurot).

10200 - Eakate sotsiaalhoolekande asutused kokku**3 247 233 eurot, sh:**

Päevakeskus Kalda ülalpidamine ja koduteenused	610 216 eurot
Hooldekodu ja teenuse ost	2 285 411 eurot
Päevakeskus Tähtvere ja teenuse ost	351 606 eurot

Päevakeskus Kalda ülalpidamine ja koduteenused

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 602 516 eurot ja majandamiseelarve omatulude arvel 7700 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**602 516 eurot**

Päevakeskus Kalda osutab koduabi- ja ka päevakeskuse teenuseid. Kodusel hooldusel oli seisuga 01.07.2017. a 345 üksikvanurit, kelledest on puudega ca 297 ja tasulisel koduhooldusel 18. Päevakeskuses on loodud vanuritele võimalused suhtlemiseks ja huvialaseks tegevuseks, milles osaleb keskmiselt 237 püsiklienti. Päevakeskuses ja kolmes piirkonnakeskuses töötavad sotsiaalabi osakonna inspektorid

koordineerivad hooldustöötajate tööd ja tegelevad vastava piirkonna kõigi vanurite ja puuetega inimeste probleemidega, mille lahendamiseks pakutakse mitmesuguseid teenuseid.

Klassifi- kaator	kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutuse %
					16	
10200	KODUTEENUSED	479 747	508 580	602 516	629	18,5
					14	
50	tööjõukulud	468 326	499 039	563 016	129	12,4
	töötajate töötasu	350 151	372 413	420 214	10 560	12,8
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	510	561	561	0	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	117 665	126 065	142 241	3 569	12,8
					2	
55	majandamiskulud	38 742	36 300	39 500	500	8,8
	administreerimiskulud	3 053	3 200	3 900	0	21,9
	koolituskulud	4 417	4 500	4 200	0	-6,7
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	6 606	8 100	8 100	0	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	16 487	14 700	14 700	0	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	2 643	60	500	0	733,3
	inventari kulud	527	700	400	0	-42,9
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	1 090	1 400	1 600	0	14,3
	eri- ja vormiriietus	1 956	1 300	1 400	0	7,7
					2	
	muud mitmesugused majanduskulud	1 963	2 340	4 700	500	100,9

Tööjõukulud

Kinnitatud koosseisus on olnud alates 01.08.2009. a 53 ametikohta, neist 45 on hooldustöötajad. 2018. a lisandub seoses haldusreformiga 1 hooldustöötaja ametikoht. Eelarvesse on kavandatud ka 10% tööjõukulude suurenemine, mille tulemusel tõuseb asutuse keskmine kuutöötasu 586 eurolt 646 eurole. Lepingulist töötasu makstakse seminaride ja ürituste läbiviijatele.

Majandamiskuludes seoses haldusreformiga kavandatud kasv on kajastatud muude mitmesuguste majanduskuludena ning jaotatakse asutuse poolt vastavalt vajadusele (administreerimine, isikliku sõiduauto kasutamise hüvitamine, koolitus jne) eelarveaasta jooksul.

Administreerimiskulude kasv on seotud asutuse uue kodulehekülje loomisega.

Ruumide (320 m²) ülalpidamiskuludest on suuremad küte (5500 eurot) ja elekter (1800 eurot).

Sõidukite ülalpidamiskuludes kajastuvad 16 elektriauto ülalpidamiskulud (hooldus, remont, kindlustus).

Elektriautot mittekasutavatele töötajatele (olenevalt vajadusest 15-20 töötajat) võimaldatakse asutuse poolt soetatud bussikaartide kasutamist (kajastatud muude mitmesuguste majanduskulude all).

IT kulude kasv on seotud vajadusega vahetada välja amortiseerunud printer ja mobiiltelefonid.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

7700 eurot

Klassifi- kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10200	KODUTEENUSED	5 383	10 378	7 700	-25,8
50	tööjõukulud	1 365	3 978	3 000	-24,6
	töötajate töötasu	1 020	2 973	2 240	-24,7
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	345	1 005	760	-24,4

Klassifi-kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
55	majandamiskulud	4 018	6 400	4 700	-26,6
	administreerimiskulud	550	600	600	0,0
	koolituskulud	1 028	1 400	1 000	-28,6
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	297	300	400	33,3
	inventari kulud	1 642	2 700	1 300	-51,9
	eri- ja vormiriietus	0	900	800	-11,1
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	501	500	600	20,0

Tulud laekuvad massaažiteenuselt, pesu pesemise teenuselt, ravivõimlemiselt ja tasuliselt koduhooldus-teenuselt. Tasulisel koduhooldusel on 18 klienti tunnisuga 6 eurot. Vahendid kasutatakse teenuste osutamiseks.

Eakate sotsiaalhoolekande asutused

Tartu Hooldekodu ülalpidamiskulud ja teenuse ost

2 285 411 eurot

Hooldekodusse paigutatakse ööpäevaringset hooldust vajavad eakad ja puuetega inimesed, keda ei ole võimalik lühiajalise põetushaiglas viibimise järel kodus hooldada, kellel puuduvad seadusjärgsed hool-dajad, koduhooldusteenus on toimetulekuks ebapiisav või kelle lähedased ei suuda hooldust tagada.

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 1 259 911 eurot ja majandamiseelarvest 1 025 500 eurot. Kuludest on kavandatud Tartu Hooldekodu ülalpidamiskuludeks 1 939 211 eurot ja investeringuteks 6500 eurot ning teenuse ostuks teistelt hooldekodudelt 339 700 eurot.

Hooldekodus on 124 linna eelarvest finantseeritavat ja 50 tasulist hooldekohta. Hooldekodus töötab ka päevakeskus.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

1 259 911 eurot

Klassifi-kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10200	HOOLDEKODU JA TEENUSE OST	1 041 481	1 164 555	1 259 911	8,1
50	tööjõukulud	791 716	836 555	920 211	10,0
	töötajate töötasu	591 572	625 228	687 751	10,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	200 144	211 327	232 460	10,0
55	majandamiskulud	249 765	328 000	339 700	3,6
	sotsiaalteenused	248 687	325 000	336 200	3,4
sh	Tähtvere	x	x	20 000	0,0
	muud mitmesugused majanduskulud	1 078	3 000	3 500	16,7

Tööjõukulud

Hooldekodus on 108,5 töötajat, kelle tööjõukulud on jaotatud finantseerimis- ja majandamiseelarve vahel (majandamiseelarve omatulude arvel kaetavate tööjõukulude osa on 32,3%). Keskmise kuutöötasu kasvab 10% e 708 eurolt 780 eurole.

Majandamiskulud

Hoolekande teenust teistelt hooldekodudelt kavandatakse osta keskmiselt 90le isikule kuumaksumusega 310 eurot. 2017. a kasvas hooldekodusse paigutatud linnakodanike arv kavandatud 70-lt 85-le, lisaks 8 isikut Tähtvere valla ülalpidamiselt. Muude mitmesuguste majanduskulude all kavandatakse põhiliselt hoolealuste transpordikulud.

Majandamiseelarve tulud ja kulud**1 025 500 eurot**

Omatulud laekuvad teenuste osutamisest ja hoolealuste omaosalusest ülalpidamiskuludes:

509 000 eurot	hooldeteenus 50 tasuliselt kohalt ja osaliselt tasulistelt kohtadelt – arvestatud on 99% täituvusega ja kohamaksuga 30,21 eurot ööpäev. Kohamaks on tõusnud tasuliste kohtade vähenemise ja töötajate palgatõusu tõttu 11,4%;
466 000 eurot	124 hoolealuse osalus 95% ulatuses pensionist (keskmine pension 326 eurot, 3% tõus alates 2018. a aprillist);
36 000 eurot	puudetoetus 100% ulatuses keskmiselt 80 hoolealustelt (keskmine toetus 37 eurot);
9 000 eurot	laekumine oma töötajate toitlustamisest ja kohvikust;
5 500 eurot	sauna, soolakambri, manikööri, pedikööri, juuksuri massaaži ja pesupesemise teenustelt.

2018. a maht on väiksem seoses 2017. a alguse vabade vahendite jäägi suunamisega 2017. a kulude katteks.

Majandamiseelarve põhitegevuse kuludeks kasutatakse 1 019 000 eurot ja investeerimiskuludeks 6500 eurot.

Investeerimistegevuse eelarvesse on kavandatud **6500 eurot** kööginventari soetamiseks - vahetatakse välja 2001. a soetatud 160-liitrine keedukatel.

Põhitegevuse kulud

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10200	HOOLDEKODU	987 320	1 049 224	1 019 000	-2,9
50	tööjõukulud	353 120	396 000	439 000	10,9
	töötajate töötasu	259 917	297 000	328 000	10,4
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	93 203	99 000	111 000	12,1
55	majandamiskulud	634 200	653 224	580 000	-11,2
	administreerimiskulud	7 799	7 600	9 200	21,1
	koolituskulud	1 281	3 500	3 000	-14,3
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	248 407	270 800	235 800	-12,9
	sõidukite ülalpidamise kulud	7 251	11 000	8 000	-27,3
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	8 834	10 700	11 200	4,7
	inventari kulud	50 778	30 524	7 300	-76,1
	toiduained ja toitlustusteenused	164 570	162 000	162 000	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	116 982	125 000	119 000	-4,8
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	1 456	1 600	2 000	25,0
	eri- ja vormiriietus	25 988	29 000	21 000	-27,6
	muud mitmesugused majanduskulud	854	1 500	1 500	0,0

Tööjõukulud

Seoses omatulude laekumise kasvuga on kavandatud ka majandamiseelarves töötajatele 10% palgatõus. Kokku finantseerimiseelarve vahenditega moodustavad tööjõukulud kogu asutuse ülalpidamiskulude eelarvest 70% (2017. a 65%).

Majandamiskulude eelarve on kavandatud 11,2% langusega - 2017. a alguse jäägist (55 624 eurot) suunati enamus asutuse vana maja elutubade, koridoride ja nende põrandate remondiks ja inventari uuendamiseks.

- administreerimiskuludes kasvavad paljunduskulud;
- ruumide majandamiskuludes on suurimad kulud küttele – 78 000 eurot ja elektrile – 69 000 eurot;

- sõidukite ülalpidamiskuludesse on arvestatud sõiduauto ja bussi kulud;
- infotehnoloogiakuludes kavandatakse kulud toitlustus- ja personaliprogrammi arenduse aastata- suks, riistvara soetamiseks, hooldus- ja remonditeenusteks, vaja uuendada vanurite kasutuses ole- vaid arvutite hiiri, klaviatuure, monitore, kõrvaklappe, soetada 2-3 uut mobiiltelefoni;
- inventari kulud on kavandatud hoolduseks ja rendiks ning väikeinventari soetamiseks (laualambid, veekeetjad, põetusmadratsid, toitmislauad). 2017. a osteti põetusvoodeid aasta alguse jäägi arvel;
- toitlustamiskulud, millest 153 000 eurot on ette nähtud aastaringelt 174 hoolealuse toitlustamiseks. Toidupäeva maksumus on 2,41 eurot (seni 2013. a kehtiv 2,36 eurot) toitlustatava kohta. Kohviku ja oma töötajate toidukulud 9000 eurot;
- meditsiinikuludest 92,4% moodustavad ravimite soetamine (38 000 eurot) ja põetusega seotud ku- lud (71 900 eurot). Ülejäänud vahenditest kasutatakse 6000 eurot hoolealuste haiglaravi korral voodipäevatasu ja hambaravi ning kiirabi väljakutsete eest tasumiseks ja tervishoiuteenuseks töötä- jatele ning 3100 eurot hügieenitarvete ostuks;
- kultuuri- ja vabaaja sisustamise vahendid kasutatakse ürituste korraldamiseks ja materjalide (nt ma- terjalid savikotta, klaasimaali ja siiditrüki värvid) soetamiseks;
- eri- ja vormiriietuse kuludest on kavandatud 19 000 eurot pesupesemisteenuse ostuks (hange 2017- 2018). Töötajate eri- ja vormiriietus (tööjalanõusid ja -riietust kasutab 100 töötajat) ning voodiva- rustus hoolealustele asendatakse kulumisel (2000 eurot);
- muud kulud on kavandatud isikutunnistuste vahetamiseks ja riiklikku toetust ületavate matusekulu- de katteks.

Eakate sotsiaalhoolekande asutused

Päevakeskus Tähtvere ülalpidamiskulud ja teenuse ost 351 606 eurot

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 285 606 eurot ja majandamiseelarvest 66 000 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 285 606 eurot

Klassifi- kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10200	PÄEVAKESKUS TÄHTVERE JA TEENUSE OST	240 064	259 921	285 606	18,3
50	tööjõukulud	90 034	99 621	118 606	19,1
	töötajate töötasu	67 286	74 455	88 105	18,3
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	22 150	23 080	30 501	21,2
55	majandamiskulud	150 030	57 500	57 000	-0,9
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	54 012	57 500	57 000	-0,9
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	18	0	0	0,0
	sotsiaalteenused	96 000	0	0	0,0
4	antavad toetused	0	102 800	110 000	7,0
	antav tegevustoetus	0	102 800	110 000	7,0

Kuludes kajastatakse Päevakeskus Tähtvere ülalpidamiskulud 175 606 eurot ja senise päevakeskuse teenuse ostu asemel on alates 2017. a kavandatud toetada päevakeskuse teenust pakkuvaid ühinguid tegevustoetusena 7% kasvuga.

Päevakeskus Tähtvere põhiülesandeks on huvitegevuse korraldamine ning abi osutamine eakatele ja puuetega isikutele nende iseseisvaks toimetulekuks harjumuspärasel keskkonnas. Tasuta teenustena pakutakse eakatele võimalust osaleda ringide töös, kasutada internetipunkti ja raamatukogu. Päevakes- kuses töötavad rahvatantsu-, lauluansambli-, vestlus-, käsitöö-, ravivõimlemis- ja senioritantsuring.

Tööjõukulud

Päevakeskuses Tähtveres on palgal 10 töötajat, alates 2018. a lisandub ühe majahoidja ametikoht. Töötajatele on kavandatud 10% palgatõus. Keskmine töötasu kasvab 620 eurolt 667 eurole. Lepingulist töötasu ringijuhtidele makstakse omatulude eelarvest.

Majandamiskulud

Finantseerimiseelarvest kaetakse ruumide kütte-, elektri- ja rendikulud. Päevakeskus kasutab Ingerisoomlaste Liidu hoonest (Veski 35) 84% ehk 562,6 m² (kehtiv rendileping on sõlmitud 22.03.2000. a). Kavandatud on rendikulu (uus leping sõlmimisel) 39 000 eurot, küte 12 000 eurot ja elekter 6000 eurot.

Antavad toetused

täiskasvanute päevakeskuse teenust pakkuvatele ühingutele - MTÜ Tartu Puuetega Inimeste Koda ja MTÜ Kodukotus. Päevakeskuse teenust toetades pakub linn eakatele ja puuetega inimestele võimalust osaleda huvialaringides, kultuuriüritustel, nõustamist, arvuti- ja internetikasutamist. Ühingutel on kohustus korraldada igakuiselt infopäevi sotsiaalhoolekandest ja ühisüritusi tantsu- ja peodhtutena.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**66 000 eurot**

Klassifi-kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10200	PÄEVAKESKUS TÄHTVERE	57 739	69 235	66 000	-4,7
50	tööjõukulud	3 162	3 676	2 676	-27,2
	töötajate töötasu	1 039	0	0	0,0
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	1 324	2 750	2 000	-27,3
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	799	926	676	-27,0
55	majandamiskulud	54 577	65 559	63 324	-3,4
	administreerimiskulud	4 215	5 410	4 500	-16,8
	koolituskulud	191	109	400	267,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	15 110	17 100	12 574	-26,5
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 173	640	1 350	110,9
	inventari kulud	3 324	1 500	4 000	166,7
	toiduained ja toitlustusteenused	29 574	37 000	37 000	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	187	200	500	150,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	803	3 500	2 500	-28,6
	eri- ja vormiriietus	0	100	500	400,0

Asutusele laekub tulu toitlustamiselt 49 000 eurot, pesupesemise ja saunateenuse eest 3000 eurot ning üüri- ja kommunaalteenustelt 14 000 eurot. 2018. a eelarve maht on väiksem seoses 2016. a kasutamata jäänud vahendite suunamisega ruumide ülalpidamiseks ja ürituste korraldamiseks 2017. a.

10201 - Muu eakate sotsiaalne kaitse**84 500 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****84 500 eurot**

Klassifi-kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10201	MUU EAKATE SOTSIAALNE KAITSE	63 396	84 300	84 500	0,2
55	majandamiskulud	7 736	12 000	12 000	0,0
	sotsiaalteenused	7 736	12 000	12 000	0,0
4	antavad toetused	55 660	72 300	72 500	0,3

Klassifi-kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
	sotsiaalabitoetused	48 640	49 000	49 000	0,0
	antav tegevustoetus	7 020	23 300	23 500	0,9
sh	Tähtvere	x	x	500	x

Majandamiskuludest on kavandatud:

toidu kojuveo teenuse ostuks 12 000 eurot. Linna eelarvest tasutakse toidu kojuveo korraldamisel transpordikulud. Teenuse ostuks korraldatakse aastane hange.

Antavad toetused

49 000 eurot toetuse maksmiseks linna aukodanikele (128 eurot kuus). Toetuse maksmise aluseks Tartu Linnavalikogu määrused nr 14 09.02.2006. a ja nr 21 14.10.2010. a;

10 500 eurot eakate päeva/ürituste korralduskuludeks;

9 000 eurot tegevustoetuseks MTÜ-le Tartu Eakate Nõukoda;

4 000 eurot tegevustoetus MTÜ-le Lõuna Eesti Veteranide ja Pensionäride Liit. Mõlemad ühingud pakuvad eakatele nõustamist ja esindavad nende huve.

10400 – Laste ja noorte sotsiaalhoolekande asutused

1 682 854 eurot, sh:

asenduskodu teenuse ost

1 240 000 eurot

Laste Turvakodu ja laste päevakeskuse teenuse ost

442 854 eurot

Asenduskodu teenuse ost

1 240 000 eurot

Asenduskodudelt ostetavale asendushooldusteenusele riigihanget ei korraldata, vaid hoolduslepingud sõlmitakse või pikendatakse iga lapse kohta eraldi. Linna eelarvest (90 000 eurot) kaetakse nende vanemliku hoolitsuseta laste ülalpidamiskulud, kes ei vasta riikliku finantseerimise kriteeriumidele, st kelle suhtes ei ole kohtulikku lahendit perest eraldamiseks või vanemaõiguste äravõtmiseks, kuid kelle eestkostet ei ole võimalik enam korraldada ajutiste meetmetega. Teenuse osutajateks on erinevad asenduskodud, valdavalt MTÜ Kristlik Noortekodu ja SA Tartu Perekodu Käopesa. Kulud vähenevad, sest eelarvesse on kavandatud osta asenduskodu teenust senise 13 asemel 6-le lapsele ning kahanenud on ka erivajadustega laste osatähtsus. Asenduskodu kohamaksumus kuus on 2017. a tasemel 1150 eurot ja erivajadustega lastele 1450 eurot.

Lisaks on linna eelarvesse on kavandatud seni maavalitsuse kaudu korraldatud asenduskodude rahalised vahendid ja asenduskodudesse suunamise tegevused summas 1 150 000 eurot. Tartu linnast on asenduskoduteenusel ca 100 last.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

Klassifi-kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10400	ASENDUSKODU TEENUSE OST	97 428	121 000	1 240 000	x
55	majandamiskulud (sotsiaalteenused)	97 428	121 000	1 240 000	x
sh	Maavalitsuselt ületulevad vahendid	0	0	1 150 000	x

Laste Turvakodu ja laste päevakeskuse teenuse ost

442 854 eurot

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 420 354 eurot ja majandamiseelarvest 22 500 eurot. Vahendid kajastavad kulutusi Laste Turvakodu ülalpidamiskuludeks 252 854 eurot ja laste päevakeskuse teenuse ostuks 190 000 eurot.

Tartu Laste Turvakodu põhitegevuseks on osutada ajutist abi, tuge ja kaitset vägivalda või konfliktide tõttu ohtu sattunud ja peavarju ning hoolitsuseta jäänud lastele vanuses 3-18 eluaastat ning korraldada

neile ööpäevast hooldamist, arendus- ja huvitegevust. Vajaduse korral võetakse lapsega koos vastu ka lapsevanemad või eestkostjad. Majutuskohi on 20, kavandatud keskmine täituvus 18. Sotsiaalabi osakonna ettekirjutusel korraldatakse Laste Turvakodus puudust kannatavate laste tasuta toitlustamist. Päevakeskuse teenuse ost kindlustab Tartu linna arengukavas hooliva linna arengusuunas kavandatud sotsiaalsete probleemide ennetamist. Laste päevakeskustes tagatakse lastele õpiabi, järelevalve pärast kooli, pakutakse võimalusi huvitegevuseks, garanteeritakse toitlustamine ja hügieen. 2017. a rahastati teenust tegevustoetusena. 2018. a korraldatakse hange kuni 140 lapsele (2017. a 90 last) kuues tegevuskohas (2017. a neljas) teenuse pakkumiseks, et võimaldada teenuse osutamist nooremale koolieale kodule lähedases asukohas.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10400	LASTE TURVAKODU JA PÄEVAKESKUSE TEENUSE OST	299 942	330 667	420 354	27,1
50	tööjõukulud	146 707	157 523	172 905	9,8
	töötajate töötasu	107 247	114 130	125 433	9,9
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	2533	3 600	3 700	2,8
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	36 927	39 793	43 772	10,0
55	majandamiskulud	153 235	173 144	247 449	42,9
	administreerimiskulud	2 945	4 720	3 550	-24,8
	koolituskulud	2 055	2 800	2 800	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	27 215	24 200	25 830	6,7
	sõidukite ülalpidamise kulud	254	300	1 000	233,3
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	640	650	650	0,0
	inventari kulud	0	1 500	2 500	66,7
	toiduained ja toitlustusteenused	17 870	19 674	17 719	-9,9
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	955	1 000	1 000	0,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	983	1 000	1 000	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	997	1 000	1 000	0,0
	sotsiaalteenused	99 125	0	190 000	100,0
	eri- ja vormiriietus	196	300	400	33,3
4	antavad toetused	0	116 000	0	-100,0
	antav tegevustoetus	0	116 000	0	-100,0

Tööjõukulud

on kavandatud 12,5-le ametikohale. Seoses päevakeskuse töö lõpetamisega kaotatakse 1 kasvataja ametikoht, mille arvel luuakse 0,5 majahoidja ametikoht kindlustamiseks õueala korrashoiu. Keskmine töötasu asutuses tõuseb seniselt 732 eurolt 836 eurole. Lepingulist töötasu makstakse kasvatajate, abikasvatavate, kokkade ja majandusjuhataja asendusteks puhkuse ajal.

Majandamiskulud

- administreerimiskulud on sideteenusteks, ajakirjanduse tellimiseks, kontoritarvete soetamiseks, esindus- ja vastuvõtukuludeks, kodulehe hoolduseks ja postikuludeks;
- koolituskulud on vajalikud pedagoogika ja psühholoogiaalaseks täiendkoolituseks;
- hoonete ja ruumide majandamiskuludes on kommunaalkulud arvestatud lähtudes 2017. a kehtivatest hindadest;
- sõidukite ülalpidamiskuludes hüvitatakse isikliku sõiduki kasutamist lisaks asutuse juhatajale ka sotsiaalpedagoogile;

- infotehnoloogiakuludeks on riist- ja tarkvara korrashoid - töötajate kasutuses on 5 lauarvutit ja 2 sülearvutit, klientide kasutuses on 4 arvutit;
- toitlustamiskulude arvestamisel kavandatakse põhiklientide keskmiseks täituvuseks 18. Toidupäeva maksumus põhiklientidele on 2,66 eurot (2017. a 2,53 eurot, 2016. a 2,46 eurot). Lisaks kavandatakse vahendeid tasuta lõunatoiduks. Kulud vähenevad seoses päevakeskuse teenuse osutamise lõpetamisega;
- meditsiinikulud on ravimite ja esmaabivahendite soetamiseks;
- õppevahendid ja vaba aja sisustamine on asutuses toimunud suures osas sponsorite toetuste arvel majandamiseelarvest, kuid mille laekumise suurus ja aeg ei ole ette kavandatavad.

Antavad toetused

2017. a anti tegevustoetust päevakeskuse teenust osutavatele ühingutele kindlustamaks teenuse 90 lapsele 10 kuuks, 2018. a on kulud kavandatud sotsiaalteenuste alla.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

22 500 eurot

Tulu laekub turvakodus viibivate lapsevanematega ülalpidamiskulude tasumiseks sõlmitud lepingute alusel. Lepingu järgi peab lapsevanem tasuma 20% oma sissetulekust ülalpidamiskulude katteks. Arve esitatakse ka omavalitsusele, kelle elanike registris olevad lapsed on viibinud turvakodus kauem kui 24 tundi. Turvakodus tegutsenud 10 kohalise päevakeskuse asemel kavandatakse erivajadusega lastele lastehoiuteenuse osutamist, mida rahastab Sotsiaalkindlustusamet. Teenuse osutamiseks sõlmitakse alltöövõtuleping OÜga Sverresson 2380 teenustunni ulatuses.

Tulu laekub:

- 15 000 eurot lapsehoiuteenuse osutamise eest;
- 3 000 eurot lepingute alusel;
- 3 000 eurot teistelt kohalikelt omavalitsustelt;
- 1 500 eurot töötajate toitlustamise eest.

2018. a majandamiseelarvesse ei ole kavandatud saadud annetusi, mis 2016. ja 2017. a olid.

Klassifi- kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10400	LASTE TURVAKODU	16 506	8 870	22 500	153,7
50	tööjõukulud	1 920	600	12 000	1900,0
	töötajate töötasu	1 435	448	8 967	1901,6
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	485	152	3 033	1895,4
55	majandamiskulud	14 586	8 270	10 500	27,0
	koolituskulud	552	700	1 400	100,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	3 499	0	0	0,0
	inventari kulud	3 355	0	0	0,0
	toiduained ja toitlustusteenused	887	930	3 600	287,1
	õppevahendite ja koolituse kulud	5 311	5 640	4 500	-20,2
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	982	1 500	1 000	-33,3

Lapsehoiuteenuse tulu suunatakse kahe 0,5 koormusega kasvataja tööjõukuludeks, õppevahendite soetamiseks ja toitlustamiseks. Ülalpidamise eest laekunud vahendid suunatakse koolituskuludeks, õppevahendite soetamiseks ja ürituste korraldamiseks. Töötajate toiduraha suunatakse toiduainete ostuks.

10402 - Muu perede ja laste sotsiaalne kaitse

922 214 eurot

Põhitegevuse kulud rahastatakse finantseerimiseelarvest.

Sotsiaalabi osakonna kaudu ostab linn lastele ja peredele suunatud teenuseid, maksab täiendavat lastetoetust ja toetab erinevaid lastele ja peredele suunatud projekte.

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Tähtvere	muutuse %
10402	MUU PEREDE JA LASTE SOTSIAALNE KAITSE	979 022	1 019 368	922 214	21 994	-9,5
55	majandamiskulud	95 126	98 916	107 500	1 500	8,7
	õppevahendite ja koolituse kulud	3 200	0	0	0	0,0
	sotsiaalteenused	91 926	98 916	107 500	1 500	8,7
4	antavad toetused	883 896	920 452	814 714	20 494	-11,5
	peretoetused	847 146	874 595	731 094	20 494	-16,4
	antav sihtfinantseering	19 200	4 857	0	0	-100,0
	antav tegevustoetus	17 550	41 000	83 620	0	104,0

Majandamiskulud

Osakonna eelarves on 107 500 eurot järgmisteks lastele ja peredele suunatud sotsiaalteenusteks:

53 000 eurot perekülastusteenust kavandatakse 40-le (2016. a tasemel) perele, kus kasvavad koolieelses lasteasutuses mittekaivad väikelapsed ja kus pereliikmetel esineb erivajadusi, tervise- ja sotsiaalseid probleeme. Teenuse hind pere kohta kuus 110,42 eurot (2017. a 106,25 eurot). Teenuse osutaja aastatel 2017-2019 on Hea Algus MTÜ.

54 500 eurot vägivalda all kannatavate laste ja pereliikmete nõustamisteenus on kavandatud asutushooldust ennetavate teenuste arendamise arengukavalise ülesandena. Teenuse ostuks aastatel 2018-2020 korraldatakse hange. Teenuse mahu kasv on kavandatud seoses liitunud vallaga ning eeldatava teenuse kallinemisega.

Antavad toetused

Peretoetused:

670 000 eurot

täiendav lastetoetus vastavalt linnavolikogu 23.11.2006. a määrusele nr 44, 3.12.2009. a otsusele nr 29 ja 14.10.2010. a otsusele nr 129.

Kavandatud on toetuse maksmine igas osas 1250 lapsele (kasvus on arvestatud ka liituva vallaga) (2017. a 1200; 2016. a 1200; 2015. a 1250, 2014. a 1300 lapsele) ja täiendav toetus 220-le (2017. a 220; 2016. a 220; 2015. a 220, 2014. a 240-le) kolmandale ja järgnevale lapsele. Eelnõusse on lülitatud toetused järgmiste määrade alusel:

I osa	lapse sünnil	64 €	+ 48 €	kolmandale ja järgnevale lapsele
II osa	lapse aastaseks saamisel	128 €	+ 48 €	kolmandale ja järgnevale lapsele
III osa	lapse 2 aastaseks saamisel	320 €	+ 32 €	kolmandale ja järgnevale lapsele

61 094 eurot

vajaduspõhiseks peretoetuseks (2017. a lõpus määratud toetuste väljamakse 2018. a I kvartali jooksul). Alates 2018. a toetust ei määrata. Vajaduspõhise peretoetuse kaotamist aitab senistele toimetulekutoetust saanud peredele kompenseerida muudatusettepanekute kombinatsioon, mille kohaselt tõuseb toimetulekupiir seniselt 130 eurolt 140 euroni, mis tähendab alaealiste toimetulekupiiri tõusmist 2018. a 168 euroni.

Antavad toetused tegevuskuludeks 83 620 eurot, sh:

36 000 eurot	tegevustoetus vanemahariduse projekti jätkamiseks. Kuni 2018. a rahastas pilootprojekti Tervise Arengu Instituut. Tegevusi viivad läbi ProVida Kliinik OÜ ja Tartu Laste Tugikeskus MTÜ.
14 000 eurot	SPIN pilootprojekti käivitamiseks. Projekti eesmärk on riskikäitumise vähendamine ning noorte püsimine haridussüsteemis.
10 000 eurot	tegevustoetus MTÜ-le Peretarkuse Keskus psüühilise erivajadusega lapsevanema toetamiseks. Projekti eesmärgiks on sotsiaalprobleemide ennetamine ja hooldekandlane koostöö.
10 000 eurot	tegevustoetus MTÜ-le Peretarkuse Keskus perelepitustegevuseks. Projekti sihtgrupiks on lahutavad lapsevanemad, kellel perelepitusteenus aitab hakkama saada lahutusest tulenevate elumuutustega lapsi võimalikult säästval viisil. Projektis osalevad lastekaitse spetsialistide suunatud pered.
5 000 eurot	tegevustoetus suurperede ühistegevuseks;
4 320 eurot	tegevustoetus MTÜ-le Tartu Psühhoterapia- ja nõustamiskeskus lahutavatele vanematele tugigrupi teemal „Dialog laste nimel“ läbiviimiseks.
4 300 eurot	tegevustoetus MTÜ-le Laste ja Noorte Kriisiprogramm leinanõustamistegevuseks. Leinalaagris pakutakse lähedase pereliikme kaotanud lastele aastast rehabilitatsiooniprogrammi, milles osaleb kuni 20 last.

10700 - Riskirühmade sotsiaalhoolekande asutused**Asutus Varjupaiga ülalpidamine ja teenuse ost****469 311 eurot**

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 458 311 eurot ja majandamiseelarvest 11 000 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**458 311 eurot**

Vahendid kajastavad linna asutuse Varjupaik ülalpidamiskulusid 438 311 eurot ja antavat tegevustoetust naistele varjupaiga teenust osutavatele ühingutele 20 000 eurot.

Tartu linna asutus Varjupaik on loodud peavarjuta jäänud inimeste abistamiseks. Inimestel on võimalus turvaliselt ööbida, ennast ja oma riideid pesta, sööki valmistada, neile pakutakse esmast meditsiiniabi, abi dokumentide taotlemisel. Varjupaiga ööbimiskohtade arv on 52, päevakeskuse teenust saab kasutada 25 isikut (kasutab keskmiselt 5 isikut) ja sotsiaalmajutusteenust pakutakse 18 eluruumis 32-l kohal. Varjupaik kindlustab ka sotsiaalmajade Lubja 7 ja Nisu 2a valve. 2018. oktoobrist lisandub veel 12 korterit Rahu 8 korterelamus.

Klassifi- kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10700	ASUTUS VARJUPAIK JA VARJUPAIGA TEENUSE OST	306 434	354 130	458 311	29,4
50	tööjõukulud	241 374	285 010	336 811	18,2
	töötajate töötasu	180 551	213 012	251 727	18,2
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	60 823	71 998	85 084	18,2
55	majandamiskulud	65 060	49 120	101 500	106,6
	administreerimiskulud	1 743	2 100	2 300	9,5
	koolituskulud	267	1 300	1 300	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	42 381	42 500	42 500	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	964	1 000	1 600	60,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	199	900	1 300	44,4
	inventari kulud	642	1 120	52 300	4569,6
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	192	200	200	0,0
	sotsiaalteenused	19 250	0	0	0,0
4	antavad toetused	0	20 000	20 000	0,0
	antav tegevustoetus	0	20 000	20 000	0,0

Tööjõukulud

Asutuse koosseis on kasvamas 24-lt 29-le ametikohale alates oktoobrist 2018, mil käivitatakse Rahu 8 II korrusel sotsiaalmajutusteenus peredele 12 korteri baasil. Moodustatakse 1 sotsiaaltöötaja ja ööpäeva-ringse valve kindlustamiseks 4 korrapidaja ametikohta. Kõigile töötajatele on kavandatud 10% palgatõus, keskmine töötasu tõuseb seniselt 739 eurolt 825 eurole.

Majandamiskuludes on kavandatud kulud asutusele lähtudes 2017. a kehtivatest hindadest ja eeldatavast kulust. Vahendid on suunatud varjupaiga administreerimisele, olemasoleva vara hooldusele, valvele ja teenuste osutamisele. Inventarikulude suur tõus on seotud 12 uue korteri sisustamisega.

Antavad toetused on kavandatud emade ja laste ning naiste varjupaiga teenust osutavate ühingutele MTÜ Tähtvere Avatud Naistekeskus ja MTÜ Naiste Tugi- ja Teabekeskus. Tartu linnas osutab riigi rahastusega varjupaiga teenust MTÜ Naiste Tugi- ja Teabekeskus. Teenuse raames pakutakse turvalist öömaja, psühholoogilist ja juriidilist abi lähisuhtevägivalla ohvritele. Ühinged taotleavad lähisuhtevägivallaohvritest naistele tugigruppide ja iseseisvast toimetulekut soodustavate ning vanemlikke oskusi edendavate koolituste läbiviimiseks ning klientide (naiste ja laste) juriidiliseks nõustamisteks toetust. Osakond kavandab toetada osaliselt, tuginedes põhjendatud vajadusele.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**11 000 eurot**

Omatulude ja -kulude maht kavandatakse lähtudes eeldatavast 2018. a laekumisest. 2017. a eelarve on suurem aasta alguseks kasutamata jääkide võrra, mida käesoleva aasta lõpuks ei kavandata. Tulu laekub isikutelt, kes on paigutatud elama sotsiaalmajutusüksuse 32-le kohale ööpäeva hinnaga 1,15 eurot (kohade eeldatav täituvus 80%) ja pesupesemise korraldamise eest.

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10700	ASUTUS VARJUPAIK	10 861	15 412	11 000	-28,6
55	majandamiskulud	10 861	15 412	11 000	-28,6
	administreerimiskulud	0	412	0	-100,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	5 418	14 000	11 000	-21,4
	inventari kulud	5 443	1 000	0	-100,0

Vahendid kasutatakse ruumide kommunaal- ja remondikuludeks ning korrashoiutarvikute soetuseks.

10701 – Riiklik toimetulekutoetus**1 573 109 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

Toimetulekutoetuste maksmiseks on eelarves kavandatud vahendid riigi tasandusfondist saadava toetuse arvel 2017. a tasemel.

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10701	TOIMETULEKUTOETUS	1 572 113	1 574 339	1 573 109	-0,1
4	antavad toetused	1 572 113	1 574 339	1 573 109	-0,1
	toimetulekutoetus	1 572 113	1 574 339	1 573 109	-0,1
sh	Tähtvere	x	x	3 109	0

**10702 - Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse
Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****828 317 eurot**

Vahendid kavandatakse vältimatu sotsiaalabi teenuse ja nõustamisteenuse ostuks ning täiendavateks sotsiaaltoetusteks ja antavateks toetusteks riskirühmade toetamiseks erinevate projektide kaudu.

Klassifi- kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	sh Täht- vere	muutuse %
10702	MUU RISKIRÜHMAD SOTSIAALNE KAITSE	711 116	770 148	828 317	8 200	10,8
50	tööjõukulud	2 599	5 753	5 000	0	-13,1
	muud tasud	1 898	4 300	3 760	0	-12,6
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	701	1 453	1 240		-14,7
55	majandamiskulud	110 566	102 570	101 278	0	-1,3
	administreerimiskulud	1 260	10 000	6 000	0	-40,0
	sotsiaalteenused	109 306	92 570	95 278	0	2,9
	antavad toetused	596 775	658 325	722 039	8 200	9,7
	sotsiaalabitoetused	550 790	606 000	700 000	5 200	15,5
	toetused tegevuskuludeks	45 985	52 325	22 039	3 000	-57,9

Tööjõukulud on kavandatud töötute avalike tööde tasustamiseks. Avalik töö on tööturuteenuste ja –toetuste seaduse alusel pakutav ajutine töö töötutele linna asutuste juures. Töödel osaleb keskmiselt 3 isikut kuus, 2017. a töötasu on 2,78 eurot tund ja maksimaalne tööaeg 50 tundi kuus. ESF töötule suunatud projektidega on laienenud töötöingu ja tööpraktika võimalused Tartus.

Majandamiskulud

Administreerimiskulud on kavandatud 2017. a loodetava täitmise ulatuses. Alates 2017. a makstakse toetusi ca 600-le isikule Eesti Posti kaudu tehingu kuluga 3 eurot ja lisaks üle 35 eurose toetuse puhul 4% toetuse summalt.

Eelarvesse on kavandatud järgmised sotsiaalteenused:

- 50 000 eurot nõustamisteenus on kavandatud 5,6% kasvuga. Teenuse osutaja leidmiseks aastatel 2018-2020 korraldatakse hange, mille alusel on kavandatud teenust osta kuus 50 kliendile 250 tunni ulatuses. Nõustamisteenus sisaldab psühholoogilist nõustamist vähekindlustatud elanikkonna gruppidele ja riskirühmadele, usaldustelefoni ja kriisinõustamist. Teenust vajab keskmiselt 300 isikut aastas;
- 45 278 eurot vältimatu sotsiaalabi teenuse osutaja aastatel 2017-2019. a on EELK Pauluse Kogudus. Vältimatu abi korras kindlustatakse vastavalt sotsiaalhoolekande seadusele ilma sissetulekuteta inimesed toidu ja riietega.

Antavad toetused (722 039 eurot)

- 700 000 eurot täiendavateks sotsiaalabitoetusteks. Täiendavate sotsiaaltoetuste maksmise kord on kehtestatud Tartu Linnavolikogu 24.01.2013 määrusega nr 81. Toetused on jaotatud perioodilisteks ja ühekordseteks toetusteks. Perioodiliste toetustega kaetakse vähekindlustatud perede kohamaksu ja toitlustamise kulud lasteaias, gümnaasiumis ning kutseõppeasutuses. Ühekordsed toetused on mõeldud mitmesuguste hädavajalike kulude (abivahendid, ravimid, lastele vajalikud esemed jne) osaliseks katmiseks, mida ei hüvitata teiste toetuste ja teenustega ning mis on paljudel juhtudel seotud igaks eelarveaastaks riigi poolt kehtestatud toimetulekupiiriga, mis 2018. a tõuseb seniselt 130 eurolt 140 eurole. Kasvu on kavandatud ka seoses Tähtvere valla liitumisega. Täiendava sotsiaaltoetusena makstakse ka toetust Tšernobõli avariist osavõtnutele;
- 11 674 eurot tegevustoetus Johannes Mihkelsoni Keskusele projektide „Töö kiidab tegijat“ ja „Väärikas töö noortele“ kaasfinantseeringuna, sh 3000 eurot Tähtvere töötutele tugi-

isiku teenuse osutamiseks. Esimese projekti eesmärgiks on toetada pikka aega tööturul eemal olnud inimeste tööle asumist ja tööturul püsivust läbi aktiivsete tööturumeetmete pakkumise. Teine projekt lähtub komplekssete teenuste pakkumise põhimõttest, kus rakendatakse töötajate koolituse õppeprogrammi ning tugiisiku- ja tööklubiteenuseid, erinevaid nõustamisteenuseid lähtuvalt abisaaja individuaalsest vajadusest. Lisaks nendele teenustele võimaldatakse projekti käigus töötajatele tööpraktikat ja erialast kvalifikatsiooni tõstvat koolitust;

10 365 eurot tegevustoetus MTÜ-le Iseseisev Elu Toidupanga ruumide ülalpidamiskulude katteks (2017. a 11 190 eurot; 2016. a 9900 eurot).

10900 - Muu sotsiaalne kaitse**127 965 eurot**

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 37 965 eurot ja majandamiseelarvest 90 000 eurot.

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10900	MUU SOTSIAALNE KAITSE	17 332	51 965	37 965	-26,9
55	majandamiskulud	15 367	51 000	37 000	-27,5
	administreerimiskulud	0	3 000	5 000	66,7
	uurimis- ja arendustööde kulud	10 367	10 000	10 000	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	5 000	38 000	22 000	-42,1
4	antavad toetused	1 965	965	965	0,0

Majandamiskulud:

Administreerimiskuluna on kavandatud infopäevade ja kohtumisürituste korraldamine kodanikuaktiivsuse arendamiseks.

2017. a eelarve arvel algatati uuringu tellimine summas 10 000 eurot hooldajatoetuse ja tugiisikuteenuse arendamisvajaduse hindamiseks, mille valmimine lõkkub 2018. a.

22 000 eurot on kavandatud sotsiaalhoolekande edendajatele tunnustusürituse korralduskuludeks. 2017. a eelarves on kulud lisaks tunnustusüritusele ka üleriigilise sotsiaalhoolekande konverentsi korraldamiseks.

Antavad toetused

Tartu linn on alates 2013. a rahvusvahelise erialaorganisatsiooni European Social Network liige, liikmemaks on aastas 965 eurot.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**90 000 eurot**

90 000 eurot suunatakse kulude katteks 2017. a Sotsiaalministeeriumilt "Kohalikele omavalitsustele toetuse eraldamine kooskõlas Vabariigi Valitsuse tegevuskavaga Euroopa Liidu ümberasustamise ja ümberpaigutamise skeemide käivitamiseks ja tõrgeteta rakendamiseks" saadud toetus. Vahendid suunatakse põhiliselt personali ja majandamiskuludeks.

Klassifikaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
10900	MUU SOTSIAALNE KAITSE	9 364	116 386	90 000	-22,7
50	tööjõukulud	9 232	71 896	27 000	-62,4
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	6 900	37 170	5 000	-86,5
	töötajate töötasu	0	16 000	15 000	-6,3
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	2 332	18 726	7 000	-62,6

Klassifi- kaator	Kulude majanduslik sisu	2016 täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	muutuse %
55	majandamiskulud	132	44 490	53 000	19,1
	administreerimiskulud	132	10 750	10 000	-7,0
	lähetuskulud	0	6 960	15 000	115,5
	koolituskulud	0	21 780	15 000	-31,1
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	0	5 000	13 000	160,0
4	antavad toetused	0	0	10 000	x
	sotsiaalabitoetused	0	0	10 000	x

4. FINANTSEERIMISTE GEVUS JA LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

4.1. Finantseerimistegevus

eurodes

Laenuleping	LAENUKOHUSTISE PÕHIOOSA					Lepingu lõpptähtaeg (kuupäev)	Intressimäär seisuga 31. detsembril 2017	Intressikulud 2018
	kehtivate lepingute algne kogumaht	31.12.2017 seisuga jääk	2018. aastal		31.12.2018 seisuga jääk			
			uus laen	tagasimakse				
Kokku laenukohustised		64 490 661	13 240 205	5 639 291	72 091 575			777 901
Tartu linnavalitsuse võlakirjakohustised kokku	x	60 405 848	11 600 000	5 115 970	66 889 878			665 585
Swedbank 2014. a võlakiri	10 126 000	10 126 000	0	0	10 126 000	01.10.2021	0,940%	100 375
Danske Bank 2016. a võlakiri	11 687 000	11 687 000	0	0	11 687 000	24.10.2026	0,535%	67 485
Danske Bank 2015. a võlakiri	10 885 000	8 708 000	0	1 088 500	7 619 500	30.09.2025	0,520%	47 675
Danske Bank 2013. a võlakiri	9 977 548	5 986 528	0	997 755	4 988 773	12.09.2023	0,715%	76 835
Danske Bank 2013. a võlakiri	9 800 000	5 880 000	0	980 000	4 900 000	01.08.2023	0,748%	80 380
Nordea Pank 2011. a võlakiri	11 320 800	4 528 320	0	1 132 080	3 396 240	04.08.2021	0,587%	36 065
AS LHV Varahaldus 2017. a võlakiri	5 490 000	5 490 000	0	384 300	5 105 700	25.10.2032	0,475%	25 955
NIB 2017. a võlakirja emissioon	8 000 000	8 000 000	0	533 335	7 466 665	xx.12.2032	0,250%	36 115
Uus 2018. a võlakirja emissioon	0	0	11 600 000	0	11 600 000	x	1,050%	59 100
Sildfinantseerimislaen (kuni 2,5mln€)	0	0	0	0	0	31.12.2018	1,000%	25 600
Arvelduskrediit (kuni 5mln€)	0	0	0	0	0	31.12.2018		5 000
Võlakirjade, arveldus- ja sildfinantseerimislaenude korralduskulud kokku								105 000
Tähtvere Vallavalitsuselt üle võetud pangalaenukohustised kokku	x	0	1 640 205	191 665	1 448 540			20 452
SEB laen 2008	191 855	x	16 247	16 247	0	07.10.2018	0,700%	66

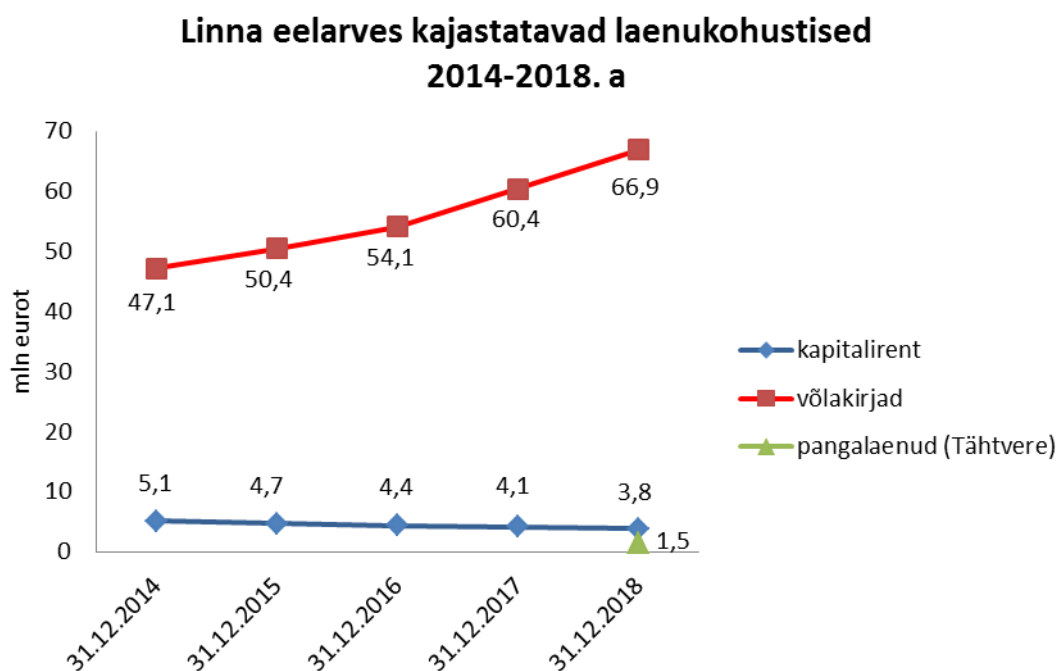
Finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus

SEB laen 2009	269 349	x	5 718	5 718	0	28.07.2018	3,000%	17
SEB laen 2013	40 000	x	8 000	8 000	0	20.12.2018	1,150%	56
SEB laen 2014	150 000	x	105 372	14 876	90 496	20.01.2025	1,290%	1 480
SEB laen 2015	200 000	x	157 895	21 053	136 842	15.06.2025	1,260%	1 903
SEB laen 2016	1 000 000	x	987 552	49 793	937 759	07.10.2026	1,150%	11 310
Danske laen 2013	430 000	x	259 421	42 645	216 776	15.01.2024	1,150%	3 600
SEB laen 2017	100 000	x	100 000	33 333	66 667	26.09.2020	1,750%	2 020
Haridusosakond kokku	6 538 481	4 084 813	0	331 656	3 753 157		0,520%	91 864
RKAS MasinguK		1 662 135	0	107 657	1 554 478	31.08.20125		32 002
RKAS PoskaG		2 422 678	0	223 999	2 198 679	31.08.20125		59 862

Finantseerimistegevus hõlmab võetud laenukohustiste, sh võlakirjad, laenud, kapitalirent, faktooring jms, põhiosa suurendamist laenukohustiste võtmisena ning vähendamist tagasimaksetena. Ülaltoodud tabel annab ülevaate laenukohustiste saldodest, nende muutustest ning investeerimistegevusse kuuluvatest laenuintressi- ja korralduskuludest 2018. a.

2017. a alguseks oli Tartu linna eelarves kajastatavaid rahalisi laenukohustisi kokku 58 488 704 eurot, sh emiteeritud võlakirju 54 075 559 eurot ja kapitalirendikohustisi 4 4016 050 eurot, millest 4 4013 145 eurot Riigi Kinnisvara ASi ees 2 kooli (Herbert Masingu Kooli ja Jaan Poska Gümnaasiumi) renoveerimiseks ning 2905 eurot bussi liisingu eest (Maarja Kool). Alates 01.01.2018 kajastuvad laenukohustistes ka Tähtvere valla poolt kuni linnaga ühinemiseni võetud pangalaenukohustiste saldod summas 1 640 205 eurot.

Järgnev graafik avab nimetatud laenukohustiste mahud ja dünaamika (mln eurodes):

Lisaks võlakirjadele, pangalaenudele ja kapitalirendi kohustistele, mida iga-aastaselt tasutakse, kajastub linna bilansis laenukohustisena ka vaid tekkepõhise arvestusena ning diskonteeritav faktooringkohustis, mille maht 2017. a alguseks oli 188 618 eurot ning aasta lõpuks 127 823 eurot. Linna ja AS A. Le Coq Tartu Õlletehase vahel 2005. a 13 aastaks sõlmitud lepinguga linnal rahalisi kulusi ei kaasne, mistõttu ka linna kassapõhises eelarves pole kunagi kajastunud. Leping lõpeb jaanuaris 2019 ning 2018. a lõpuks jääv 63 911 euro suurune kohustis tasutakse.

2017. a eelarvesse oli laenutuluna planeeritud 13 490 947 eurot. Tegelikult emiteeriti uusi võlakirju 13 490 000 euro väärtuses. Vajaliku summa laenamiseks sõlmiti 2017. a oktoobris AS LHV Varahaldusega 5 490 000 mln euro suurune võlakirjaemissiooni leping lõpptähtajaga 25.10.2032 iga-aastaste võrdsete tagasimaksetega ning sõlmimisel on Põhjamaade Investeerimispannaga (NIB) 8 mln eurose võlakirjaemissiooni leping lõpptähtajaga detsember 2032 samuti iga-aastaste võrdsete tagasimaksetega.

Finantseerimistegevus 2018. a

Linna kogu laenukohustis suureneb eelarveaasta algul Tähtvere vallalt ületulevatele laenukohustiste arvel summas 1 640 205 eurot ja laenutuluna on planeeritud uue laenu võtmine 11 600 000 euro ula-

tuses. Laenukohustiste tagasimakseteks kokku on planeeritud 5 639 291 eurot, millest Tähtvere vallalt ülevõetud laenude osas 191 665 eurot.

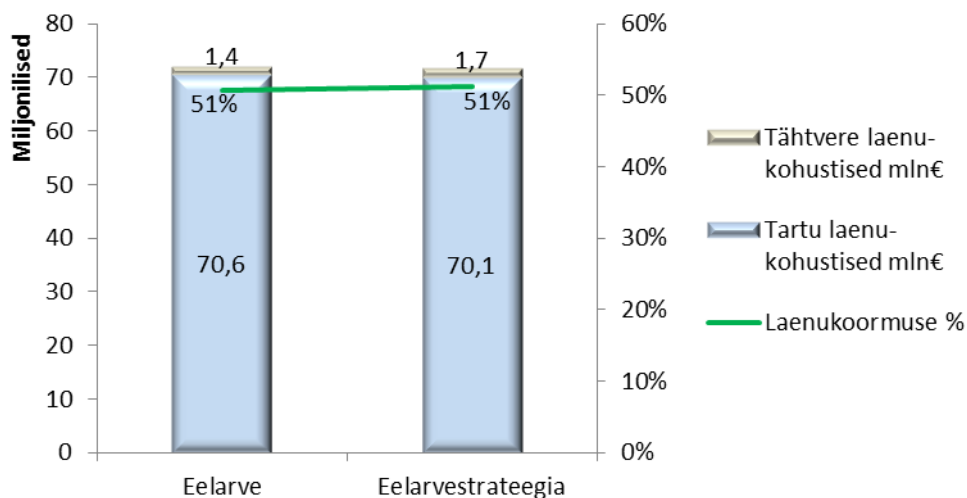
Eelarvehandite paremaks juhtimiseks on jooksvate kulude katteks finantsinstrumendina kavandatud vajadusel arvelduslaenu kasutamine kuni 5 100 000 eurot, mis kuulub tagasi maksmisele hiljemalt eelarveaasta lõpuks. Kavandatud on ka kuni 2 500 000 euro laenamine välisprojektide sildfinantseerimiseks rahavoogude juhtimise optimeerimise eesmärgil vaid juhul, kui kontsernikonto vahenditest ei piisa töövõtjatele arvete eest tasumiseks enne rahastajatelt raha tagasilaekumisi. Ka sildfinantseerimislaen kuuluks tagasi maksmisele hiljemalt eelarveaasta lõpuks. Arveldus- ja sildfinantseerimislaenude intressi- ja korralduskuludeks võib kujuneda kuni 80 560 eurot, kui kasutada neid aktiivselt ning lükata muude laenulepingute sõlmimise aega edasi nii kaugele kui võimalik. Summa konkreetne suurus sõltub väga suurel määral tingimustest, mida pankadega on võimalik kokku leppida. Riigi Kinnisvara ASile tasutakse Vanemuise 33/35 renoveerimistöodeks sõlmitud pikaajalise kontsessioonilepingu alusel.

Finantseerimistegevuse tulemiks (uue laenu võtmisega laekuva raha ja laenukohustiste tasumise vahe) jääb ülaltoodu põhjal 5 690 709 eurot (vastavalt 2017. a 5 999 053 eurot, 2016. a 3 381 732 eurot). Planeeritaval eelarveaastal 2018 suurenevad linna laenukohustised nii uue laenu 11 600 000 euro, kui Tähtvere vallalt ülevõetavate laenukohustiste arvel 1 640 2015 eurot, viimaste puhul laenu raha saamist ei kaasne.

Tartu linna eelarves kujuneb laenukoormuseks koos avaliku ja erasektori partnerlusprojektidest tulevate kohustuste jäägiga 2018. a lõpuks 72 091 575 eurot ning koos eelarves mittekajastuva arvestusliku faktooringukohustusega 72 155 486 eurot ehk 51% põhitegevuse tuludest. Sellega püsib Tartu kindlalt KOFSi sätetatud lubatud netovõlakooormuse piirides (2018. a on Tartu linna maksimaalne lubatud netovõlakooormus 60% põhitegevuse tuludest). Planeeritava ning maksimaalse võimaliku laenukoormuse vahe (nn laenupuhver) on 13,1 mln eurot. Linna laenukoormusest annab ülevaate ka määruse Lisa 5.

Võrreldes eelarvestrateegias kavandatuga (Tartu linnal 70 109 721 eurot ja Tähtvere vallal 1 671 836 eurot) on käesolevas eelarves planeeritud 2018. a laenukohustiste maht praktiliselt samal tasemel.

Alljärgneval joonisel Tartu linna ja senise Tähtvere valla laenukohustised võrrelduna eelarvestrateegias kavandatuga:

4.2. Likviidsete varade muutus

2018. a eelarvesse on kavandatud likviidsete varade vähenemine 2 469 700 eurot. Eelarve tulem on miinuses 8 430 409 euro ulatuses, sellest 5 960 709 eurot katab ära finantseerimistegevus ja ülejäänud aasta alguse rahaliste vahendite kasutusele võtmine.